

ព្រះ
ច្រៀតបិដកបាលី
និង
សេចក្តីប្រជាកាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
សម្បត្តនិកាយ បហាវារវគ្គ
នវបកាគ
៣៧

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ
ក.ស ២៤៩៦

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកស្ថាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកជប៉ុន។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកនេះ ចាប់ពីភាគ១ ដល់ ភាគ៥០
គឺជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ៊ិចទ័ណ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា,
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត-សាន់ឯក ។ និងទុកក្នុង
គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

កែសម្រួលតាមកុំព្យូទ័រ តម្រូវឧបករណ៍អានអេឡិចត្រូនិច
ដោយខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ ស្រុង-បាន់ណា។

www.5000-years.org

ព្រះ
ចៅ ព្រះបាទ ហ៊ុន
សែន

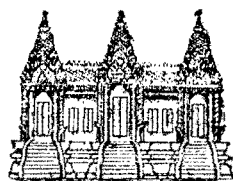
សេចក្តីប្រកាសខ្មែរ

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ បឋមនាគចក្ខុ

និច្ឆេទ

៣៧

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត ភ្នំពេញ

១, ២, ២៤៩៦

សត្តន្តបិដកេ

សំយត្តនិកាយស្ស មហាវិគ្គោ

នវិមោ ភាគោ

នមោ តស្ស កកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

អវិជ្ជាវិគ្គោ

[១] ឯវុទ្ធ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវំ សាវត្ថយំ

វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាហមេ ។ តត្រ

ខោ កកវំ ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ភិក្ខុវេតិ ។ កនន្តេតិ

តេ ភិក្ខុ កកវតោ បដ្ឋស្សោសុំ ។ កកវំ ឯតទវេច ។

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ មហាវរិត្ត

នវិមភាគ

សូមមេស្សការព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

អវិជ្ជាវិគ

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។
ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មាន
ព្រះបន្ទូលដូច្នេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវរវគ្គោ

[២] អវិជ្ជា ភិក្ខុវេ បុព្វដ្ឋមា អកុសលាធិ ធម្មាធិ
 សមាបត្តិយា អន្ធទេវ អហិរិកំ អនោត្តប្បំ ។ អវិជ្ជាគ-
 តស្ស ភិក្ខុវេ អវិទូសុខោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ បហោតិ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិស្ស មិច្ឆាសង្កប្បោ បហោតិ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស មិច្ឆា-
 វាចា បហោតិ មិច្ឆាវាចស្ស មិច្ឆាកម្មន្តោ បហោតិ
 មិច្ឆាកម្មន្តស្ស មិច្ឆាអាជីវេ បហោតិ មិច្ឆាអាជីវស្ស
 មិច្ឆាវាយាមោ បហោតិ មិច្ឆាវាយាមស្ស មិច្ឆាសតិ
 បហោតិ មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមាធិ បហោតិ ។

[៣] វិជ្ជា ច ខោ ភិក្ខុវេ បុព្វដ្ឋមា កុសលាធិ
 ធម្មាធិ សមាបត្តិយា អន្ធទេវ ហិរេត្តប្បំ ។ វិជ្ជាគតស្ស
 ភិក្ខុវេ វិទូសុខោ សម្មាទិដ្ឋិ បហោតិ សម្មាទិដ្ឋិស្ស
 សម្មាសង្កប្បោ បហោតិ សម្មាសង្កប្បស្ស សម្មាវា-
 ចា បហោតិ សម្មាវាចស្ស សម្មាកម្មន្តោ បហោតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាជ្ជ

(២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិជ្ជាជាប្រធាននៃអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងសេចក្តីមិនខ្មាសបាបនឹងមិនខ្លាចបាបឲ្យកើតឡើងជាលំដាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឃើញខុស រមែងកើតឡើងដល់បុគ្គលល្ងង់ខ្លៅ ប្រកបដោយអវិជ្ជា សេចក្តីត្រិះរិះខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញខុស វាចាខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីត្រិះរិះខុស ការងារខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានវាចាខុស ការចិញ្ចឹមជីវិតខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការងារខុស ការព្យាយាមខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ការព្យាបាលខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានព្យាយាមខុស ការតាំងចិត្តមាំខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការព្យាបាលខុស ។

(៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវិជ្ជាជាប្រធាននៃកុសលធម៌ទាំងឡាយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងសេចក្តីខ្មាសបាបនឹងសេចក្តីខ្លាចបាបឲ្យកើតឡើងជាលំដាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឃើញត្រូវ រមែងកើតឡើងដល់បុគ្គលអ្នកដឹងច្បាស់ ប្រកបដោយវិជ្ជា សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញត្រូវ វាចាត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ការងារត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានវាចាត្រូវ

អវិជ្ជាវត្ថុ

សម្មាភិច្ឆន្តស្ស សម្មាអាជីវេ បហោតិ សម្មាអាជីវស្ស
 សម្មាវាយាមោ បហោតិ សម្មាវាយាមស្ស សម្មាសតិ
 បហោតិ សម្មាសតិស្ស សម្មាសមាធិ បហោតីតិ ។

[៤] ឯវច្ឆេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា សក្យេ-
 សុ^(១) វិហាតិ សក្កំ ឆាម សក្យនំ និតមោ ។
 អថោ អាយស្មា អាណន្ទោ យេន ភកវា តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទំ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ អាយស្មា អាណន្ទោ
 ភកវន្តំ ឯតទរោច ឧបទ្ទមិទំ កន្តេ ព្រហ្មចរិយស្ស
 យទិទំ កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា
 កល្យាណសម្បវត្តតាតិ ។

១ សុត្តន្តបិដក ។

អវិជ្ជាវច្ឆ

ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការងារត្រូវ ការព្យាយាម
 ត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ការរព្វកត្រូវ កើត
 ឡើងដល់បុគ្គលអ្នកមានព្យាយាមត្រូវ ការតាំងចិត្តមាំត្រូវ កើតឡើង
 ដល់បុគ្គលអ្នកមានការរព្វកត្រូវ ។

(៤) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងសក្កានុតមរបស់ពួកសក្យៈ ក្នុងដែនសក្យៈ ។ ត្រា
 នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
 លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គុណជាតងណា គឺការ
 មានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្ញៀវល្អ គុណជានេះ ចាត់
 ជាពាក់កណ្តាលនៃព្រហ្មចរិយធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទេ

(៥) មា ហេវំ អាទន្ទ អវច មា ហេវំ អាទន្ទ
អវច សកលមេ ហិងំ អាទន្ទ (ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ
កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណ-
សម្មវត្ថុតា ។ កល្យាណមិត្តស្ម័គ្រំ អាទន្ទ ភិក្ខុនោ
ចាដិកម្មំ កល្យាណសហាយកស្ស កល្យាណ-
សម្មវត្ថុស្ស អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវស្ម័គ្រំ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករស្ម័គ្រិតំ ។

(៦) កថញ្ញានន្ទ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ កល្យា-
ណសហាយោ កល្យាណសម្មវត្ថោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មគ្គំ ភាវិតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។
ឥធានន្ទ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវិតំ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគ-
និស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វេស្សក្កបរណាមី សម្មាសង្កប្បំ
ភាវិតំ វិវេកនិស្ស័តំ ។ បេ ។ សម្មាវាចំ ភាវិតំ ។ បេ ។
សម្មាកម្មន្តំ ភាវិតំ ។ បេ ។ សម្មាអាជីវំ ភាវិតំ ។ បេ ។
សម្មាវាយាមំ ភាវិតំ ។ បេ ។ សម្មាសតី ភាវិតំ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារ្យ

[៥] ម្នាល អានន្ទ អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ ម្នាល អានន្ទ អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ ម្នាល អានន្ទ គុណជាតឯណា គឺការមាន មិត្តល្អ ការមានសំណូមព្រល្អ នឹងការមានភ្នែកល្អ គុណជាតនេះឯង ចាត់ ជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល ។ ម្នាល អានន្ទ ព្រហ្មចរិយធម៌នេះឯង ប្រាកដដល់ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំណូមព្រល្អ មានភ្នែកល្អ នឹងចំរើននូវ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកប ដោយអង្គ ៨ ។

[៦] ម្នាល អានន្ទ ចុះភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំណូមព្រល្អ មានភ្នែកល្អ ចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល អានន្ទ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើន នូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តី នឿយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅដើម្បីលះ ចង់ ចំរើននូវសម្មាសង្កប្បៈ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាវចា ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាភិក្ខុមន្តៈ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាអាជីវៈ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាវាយាមៈ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសតិ ។ បេ ។

អវិជ្ជាញោ

សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាទនិស្ស័តំ និរោ-
ធនិស្ស័តំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ អាទន្ទ ភិក្ខុ
កល្យាណមិត្តោ កល្យាណសហាយោ កល្យាណ-
សម្មវុដ្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។

[៧] តទិមំនាបេតំ អាទន្ទ បរិយាយេន វេទិតត្វំ
យថា សកលមេវំទំ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណ-
មិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្មវុដ្តតា-
តិ ។ មមញ្ញំ អាទន្ទ កល្យាណមិត្តំ អាគម្ម ជាតិធម្មា
សត្តា ជាតិយា បរិមុច្ចន្តិ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ
បរិមុច្ចន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណេន បរិមុច្ចន្តិ សោ-
កបរិទេវុក្ខត្តោមនស្សទាយាសធម្មា សត្តា សោក-
បរិទេវុក្ខត្តោមនស្សទាយាសេហំ បរិមុច្ចន្តិ ។ ឥមំនា
ខោ ឯតំ អាទន្ទ បរិយាយេន វេទិតត្វំ យថា ស-
កលមេវំទំ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា
កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្មវុដ្តតាតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវ
សេចក្តីឡើយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅ
ដើម្បីលះបង់ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្លើ
ល្អ ចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[៧] ម្នាលអានន្ទ អ្នកគប្បីដឹងសេចក្តីនោះដោយបរិយាយនេះចុះ
ថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់
ល្អ នឹងការមានភ្លើល្អ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះអាស្រ័យតថាគតដែលជា
មិត្តល្អ បានជាពួកសត្វដែលមានជាតិជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជាតិទៅ
បាន ពួកសត្វដែលមានជរាជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជរាទៅបាន ពួក
សត្វដែលមានមរណៈជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកមរណៈទៅបាន ពួកសត្វ
ដែលមានសោក ឡឹកឡូល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត នឹងសេចក្តី
ចង្អៀតចង្អល់ចិត្តជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកសោក ឡឹកឡូល លំបាក
កាយ លំបាកចិត្ត នឹងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តទៅបាន ។ ម្នាលអានន្ទ
អ្នកគប្បីដឹងសេចក្តីនេះដោយបរិយាយនេះចុះថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំង
មូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ នឹងការមានភ្លើល្អ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវារ្យោ

[៨] សាវត្ថីនិទានំ ។ អថោ អាយស្មា សាវី.

បុត្តោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ
អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្គោ
ោ អាយស្មា សាវីបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទវោច សក-
លមិទំ កន្លេ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា
កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្មវឌ្ឍតា ។

[៩] សាធុ សាធុ សាវីបុត្ត សកលមិទំ សា-
វីបុត្ត ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា កល្យា-
ណសហាយតា កល្យាណសម្មវឌ្ឍតា ។ កល្យាណ-
មិត្តស្មេតំ សាវីបុត្ត ភិក្ខុវោ ចាជិត្តំ កល្យាណ-
សហាយស្ស កល្យាណសម្មវឌ្ឍស្ស អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ កាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីក-
វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៨] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ព្រះសាវត្ថុដ៏មានអាយុចូល
ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសាវត្ថុដ៏មានអាយុ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ
ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្នែកល្អ ។

[៩] ម្នាលសាវត្ថុ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្នាលសាវត្ថុ នេះ
ហើយជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ
និងការមានភ្នែកល្អ ។ ម្នាលសាវត្ថុ ព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ប្រាកដដល់
ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នែកល្អ និងចម្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ និងធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ។

អវិជ្ជា

[១០] កថញ្ច សារីបុត្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវុត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលី-
 ករោតិ ។ ឥធិ សារីបុត្ត ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សន្តបរិ-
 ណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
 វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវំ
 ខោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា កល្យាណស-
 ហាយោ កល្យាណសម្បវុត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។

[១១] តទិមំនាបេតំ សារីបុត្ត បរិយាយេន វេទិតវ្យំ
 យថា សកលមិទំ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណ-
 មិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្បវុត្តតា-
 តំ ។ មមញ្ញំ សារីបុត្ត កល្យាណមិត្តំ អាកម្ម ជា-
 តិធម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុច្ចន្តិ ជរាធម្មា សត្តា
 ជរាយ បរិមុច្ចន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណេន បរិមុច្ចន្តិ

អវិជ្ជាវត្ថុ

[១០] ម្នាលសាវ័បុត្ត ចុះភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្ញៀវល្អ តែងចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលសាវ័បុត្ត ភិក្ខុកងហសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។ ម្នាលសាវ័បុត្ត ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្ញៀវល្អ តែងចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[១១] ម្នាលសាវ័បុត្ត អ្នកគប្បីដឹងនូវសេចក្តីនោះដោយបរិយាយនេះចុះថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ នឹងការមានភ្ញៀវល្អ ។ ម្នាលសាវ័បុត្ត ព្រោះអាស្រ័យនូវតថាគតជាមិត្តល្អ បានជាពួកសត្វដែលមានជាតិជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជាតិទៅបាន ពួកសត្វដែលមានជកជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជកទៅបាន ពួកសត្វដែលមានមរណៈជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកមរណៈទៅបាន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុទ្ធា

សោតតបរិទេវនុត្តនោមនស្សនាយាសធម្មា សត្តា សោ-
 តតបរិទេវនុត្តនោមនស្សនាយាសេហិ បរិមុច្ចន្តំ ។ ឥមិ-
 នា ខោ ឯតំ សាវ័ប្បត្ត បរិយាយេន វេទិតតំ យថា
 សកលមិនំ ព្រហ្មចរិយំ យនិនំ កល្យាណមិត្តតា
 កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្បវត្តតាតំ ។

(១២) សាវត្ថិននានំ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្តោ
 បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាធាយ សាវត្ថី
 ចំណ្ឌាយ ចារិសំ ។ អទ្ធិសា ខោ អាយស្មា អានន្តោ
 ជាណុស្សោណី ព្រាហ្មណំ សព្វសេតេ វឌ្ឍនភិក្ខុវេន
 សាវត្ថិយា និយ្យយន្តំ សេតា សុទ្ធំ អស្សា យុត្តា ហេតុន្តិ
 សេតាលង្គិកា សេតោ រថោ សេតបរិវារោ សេតា
 រស្ម័យោ សេតា បតោទលដ្ឋិ សេតំ ធន្តំ សេតំ
 ឧណ្ហិសំ សេតានិ វត្តានិ សេតា ឧបាហនា សេតាយ
 សុទ្ធំ វាលវីជនិយា វីជិយ្យតំ ។ តមេនំ ជនោ ទិស្វា
 ឯវមាហ ព្រហ្មំ វត កោ យានំ ព្រហ្មយានរូបំ វត
 កោតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

ពួកសត្វដែលមានសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត នឹង
 សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកសោក ខ្សឹកខ្សួល
 លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត នឹងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តទៅបាន ។ ម្ចាស់
 សារបុត្ត អ្នកគប្បីដឹងសេចក្តីខ្លះដោយបរិយាយនេះចុះថា នេះហើយជា
 ព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ នឹង
 ការមានភ្លើល ។

(១២) សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុស្បែក
 ស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វណ្ឌសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី
 ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានឃើញព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះ
 ជាណុស្សោណិ បររថទីមេសេសសុទ្ធ ចេញអំពីក្រុងសាវត្ថីទៅ
 ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ទីមេសេស មានគ្រឿងប្រដាប់ក៏ស រថក៏ស
 មានគ្រឿងបិទបាំងក៏ស ខ្សែក៏ស ដងដុំទូញក៏ស ឆ័ត្រក៏ស ធ្នូតក្បាល
 ក៏ស សំពត់ក៏ស ស្បែកជើងក៏ស គេបក់ដោយផ្ចិតរោមសត្វស ។
 ជនបានឃើញជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏ពោលយ៉ាងនេះ
 ថា អើប៉្នា ប្រសើរពេកណាស់ អើប៉្នា យានមានសភាពដូចជាយាន
 របស់ព្រហ្ម ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[១៣] អថទោ អាយស្មា អានន្ទោ សាវត្ថយំ
 បំណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្ថំ បំណ្ឌាចាតប្បដិក្កន្តោ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសីទំ ។ ឯកមន្តំ ឯសីន្ទោ ទោ អា-
 យស្មា អានន្ទោ ភកវន្តំ ឯតនរោច ឥធាហំ កន្តេ
 បុព្វសមយំ ឯវាសេត្វា បត្តចរមាទាយ សាវត្ថី
 បំណ្ឌាយ ចាវសី អន្តសំ ខ្វាហំ កន្តេ ជាណុស្សោ-
 ណី ព្រាហ្មណំ សព្វសេតេន វជ្ជវាភិវេន សាវត្ថយា
 ឯយ្យាយន្តំ សេតា សុទ្ធំ អស្សា យុត្តា សេតាលង្ការ
 សេតោ រថោ សេតបរិវារោ សេតា វស្មីយោ សេតា
 បតោនលង្គំ សេតំ ធន្តំ សេតំ ឧស្សីសំ សេតាឯ
 វត្តាឯ សេតា ឧបាហនា សេតាយ សុទ្ធំ វាលវីជនិយា
 វីជនិយុតិ ។ តមេនំ ជនោ ទិស្វា ឯវមាហ ព្រហ្មំ
 វត កោ យានំ ព្រហ្មយានរូបំ វត កោតិ ។ សក្កា នុ
 ទោ កន្តេ ឥមស្មី ធម្មវិជយេ ព្រហ្មយានំ បញ្ចបេត្តនំ ។

អវិជ្ជាវដ្ត

[១៣] ត្រាវោះ ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុត្រាច់ទៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី
 ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាតវិញក្នុងកាលជាខាងក្រោយ
 នៃកត្ត ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ស្វៀកស្សង់ប្រដាប់បាតនិងចីវរក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុង
 សាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញ
 ជាណុស្សោណិត្រាហ្មណ៍ បរវេទីមដោយមេសេសសុទ្ធ ចេញអំពី
 ក្រុងសាវត្ថី ជាណុស្សោណិត្រាហ្មណ៍ទីមេសេស មានគ្រឿងប្រដាប់
 ក៏ស រថក៏ស មានគ្រឿងបិទបាំងក៏ស ខ្សែក៏ស ដងដង្កូវក៏ស ឆ្និត
 ក៏ស ឆ្និតក្បាលក៏ស សំពត់ក៏ស ស្បែកដើងក៏ស គេបក់ដោយផ្ចិតរោម
 សត្វក៏សទៀត ។ ជនបានឃើញជាណុស្សោណិត្រាហ្មណ៍នោះហើយ
 ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា អើហ្ន៎ យានប្រសើរពេកណាស់ អើហ្ន៎ យាន
 មានសភាពដូចជាយានរបស់ព្រហ្ម ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
 កាចនឹងបញ្ចក្ខន្ធព្រហ្មយាន ក្នុងធម្មវិន័យនេះបានដែរឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារង្កោ

[១៤] សត្តា អាទន្ទាតិ កកវា អរោច ឥមស្ស្រ
ខោ ឯតំ អាទន្ទ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មគ្គស្ស
អធិវចនំ [ពហុយានំ ឥតិបិ ធម្មយានំ ឥតិបិ អនុត្តរោ
សង្កាមវិជយោ ឥតិបិ ។

[១៥] សម្មាទិដ្ឋិ អាទន្ទ ភាវិតា ពហុលីកតា
ភក្កវិនយបរិយោសាទា ហោតិ នោសវិនយបរិយោសា-
ទា ហោតិ មោហវិនយបរិយោសាទា ហោតិ ។

[១៦] សម្មាសង្កប្បោ អាទន្ទ ភាវិតោ ពហុលី-
កតោ ភក្កវិនយបរិយោសាទោ ហោតិ នោសវិនយបរិ-
យោសាទោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសាទោ ហោតិ ។

[១៧] សម្មាវាចា អាទន្ទ ភាវិតា ពហុលីកតា
ភក្កវិនយបរិយោសាទា ហោតិ នោសវិនយបរិយោសា-
ទា ហោតិ មោហវិនយបរិយោសាទា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

[១៤] ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មានន្ទ តថាគត
អាចនឹងបញ្ចត្តបាន ហើយក៏ត្រាស់ថា ម្ចាស់មានន្ទ ពាក្យថា ព្រហ្ម-
យានដូច្នេះក្តី ធម្មយានដូច្នេះក្តី ថាអនុត្តរសង្គមវិជ័យ (ការឈ្នះសង្គ្រាម
ដ៏ប្រសើរក្រៃលែង) ដូច្នេះក្តី នេះជាឈ្មោះនៃមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយ
អង្គ ៨ នេះឯង ។

[១៥] ម្ចាស់មានន្ទ សម្មាទិដ្ឋិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[១៦] ម្ចាស់មានន្ទ សម្មាសង្កប្បៈ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការ
កំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[១៧] ម្ចាស់មានន្ទ សម្មាវចា ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំ
នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

អវិជ្ជាញ្ច

[១៨] សម្មាគម្មន្តោ អាទន្ទ ភាវិតោ ពហុល្លិក-
កតោ រាគវិនយបរិយោសានោ ហោតិ នោសវិនយ-
បរិយោសានោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសានោ
ហោតិ ។

[១៩] សម្មាអាជីវោ អាទន្ទ ភាវិតោ ពហុប័កតោ
រាគវិនយបរិយោសានោ ហោតិ នោសវិនយបរិយោ-
សានោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសានោ ហោតិ ។

[២០] សម្មាវាយាមោ អាទន្ទ ភាវិតោ ពហុល្លិក-
តោ រាគវិនយបរិយោសានោ ហោតិ នោសវិនយបរិយោ-
សានោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសានោ ហោតិ ។

[២១] សម្មាសតិ អាទន្ទ ភាវិតោ ពហុល្លិកតា
រាគវិនយបរិយោសានា ហោតិ នោសវិនយបរិយោសានា
ហោតិ មោហវិនយបរិយោសានា ហោតិ ។

[២២] សម្មាសមាធិ អាទន្ទ ភាវិតោ ពហុល្លិក-
តោ រាគវិនយបរិយោសានោ ហោតិ នោសវិនយបរិយោ-
សានោ ហោតិ មោហវិនយបរិយោសានោ ហោតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[១៨] ម្នាលអានន្ទ សម្មាភម្មន្តៈ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[១៩] ម្នាលអានន្ទ សម្មាភាជីវៈ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[២០] ម្នាលអានន្ទ សម្មាវាយាមៈ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើ
ឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[២១] ម្នាលអានន្ទ សម្មាសតិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

[២២] ម្នាលអានន្ទ សម្មាសមាធិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើ
ឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារ្យោ

[២៣] ឥតិមា ខោ ឯតំ អាធន្ទ បរិយាយេន
 វេទិតតំ យថា ឥមស្សេវេតំ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
 មន្តស្ស អធិវចនំ ព្រហ្មយានំ ឥតិបិ ធម្មយានំ ឥតិបិ
 អនុត្តរោ សង្ខាមរិដយោ ឥតិបីតិ ។ ឥទមរោច ភគវា
 ឥទំ វត្ថាន សុគតោ អថាបរំ ឯតទរោច សត្វា

[២៤] យស្ស សទ្ធា ច បញ្ញា ច

ធម្មា យុត្តា សទ្ធា ធុរំ

ហិរិ ឆ័សា មនោ យោគំ

សតិ អារក្ខសារធិ ។

រថា សីលបរិក្ខារោ

ឈានក្ខោ ចក្កវិរិយោ

ឧបេក្ខា ធុរសមាធិ

អនិច្ចា បរិវារណំ ។

អព្យាចារោ អរិហ័សា

វិវេកោ យស្ស អាវុជំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

(២៣) មាលានន្ទ អ្នកគប្បីដឹងនូវសេចក្តីនេះដោយបរិយាយ
នេះចុះថា ពាក្យថា ព្រហ្មយានដូច្នេះក្តី ថាធម្មយានដូច្នេះក្តី ថាអនុត្តរ-
សង្គមវិជ័យដូច្នេះក្តី នេះជាឈ្មោះនៃមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ នេះ
ឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដ៏កានេះហើយ លុះព្រះ
សុគតជាសាស្តាទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដ៏កានេះរួចហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់
នូវព្រះពុទ្ធដ៏កានេះតទៅទៀតថា

(២៤) ធម៌ទាំងឡាយជាគូគ្នា គឺសទ្ធានឹងបញ្ញារបស់រថ
គឺអរិយមគ្គឯណា ឯសទ្ធាទុកជាទីម ហិរិជាចន្ទាល មនោ
ជាខ្សែបរ សតិជាសារថ្មីអ្នកថែរក្សា ។ រថគឺអរិយមគ្គ (នោះ)
មានសីលជាគ្រឿងពាស មានឈានជាភ្លៅ មានវិរិយៈ
ជាកង់ មានឧបេក្ខាជាកំណល់ទីម មានអនិច្ចា (សេចក្តីមិន
លោភ) ជាវាំងបាំង ។ សេចក្តីមិនព្យាបាទ សេចក្តី
មិនបៀតបៀន នឹងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ទុកជាគាវុធរបស់កុល-
បុត្ត (អ្នកស្ថិតនៅក្នុងរថគឺអរិយមគ្គ) ឯណា (កុលបុត្តនោះ)

អវិជ្ជាវត្ថោ

តិច្ឆា ធម្មសង្ខារោ^(១)

យោកក្ខេមាយ វត្ថុតិ ។

ឯតទត្ថនំ សម្មតំ

ព្រហ្មយានំ អនុត្តរំ

និយ្យន្តំ ជីវា លោកញ្ញា

អញ្ញទត្ថំ ជយំ ជយន្តំ ។

[២៥] សាវត្ថិនីនាមំ ។ អថោ សម្ពហុណ ភិក្ខុ
 យេន កកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កកវន្តំ
 អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋា
 ខោ តេ ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទត្ថំ ឥធនោ កន្តេ អញ្ញ-
 តិច្ឆយា បរិវាជកា អម្មេ ឯវំ បុច្ឆន្តំ តិមត្ថិយំ អារុ-
 សោ សមលោ តោតមេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ ឯវំ
 បុដ្ឋា មយំ កន្តេ តេសំ អញ្ញតិច្ឆិយានំ បរិវាជកានំ

១ អដ្ឋកថាយំ ធម្មសង្ខារោភិ វិស្សតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

មានធម៌គឺអធិការសន្មតជាគ្រឿងក្រោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះ
និព្វានជាទីក្សេមចាកយោគៈ ។ ព្រហ្មយាននេះ រកគុណ-
ជាតដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន កើតព្រមក្នុងខ្លួន អ្នកប្រាជ្ញ
ទាំងឡាយ កាលមានជ័យជំនះ (នូវវាតាទិកិលេស) រមែង
ចេញចាកលោកបានដោយពិត ។

(២៥) សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុច្រើនរូបចូលទៅដល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុង
ទីឯណោះ ពួកអន្យត្តិយបរិព្វាជកស្គរខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ពួកលោកនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំ-
ណាក៏ព្រះសមណគោតមដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
កាលបើពួកអន្យត្តិយបរិព្វាជកស្គរយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុក្ខោ

ឯវំ ព្យាករោម ទុក្ខស្ស ខោ អាវុសោ បរិញ្ញត្តំ ភកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ កច្ចំ មយំ កន្តេ ឯវំ បុដ្ឋា
 ឯវំ ព្យាករមាណា វុត្តវាទិណោ ថេវ ភកវតោ យោម ន
 ច ភកវត្ថំ អក្ខតេន អញ្ញាចិត្តាម ធម្មស្ស ចានុធម្មំ
 ព្យាករោម ន ច កោចិ សហធម្មិកោ វាណានុវាណោ
 តារយ្ហំ ហំនំ អាគច្ឆតីតិ ។

[២២] ឥឡ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ឯវំ បុដ្ឋា ឯវំ ព្យាករ-
 មាណា វុត្តវាទិណោ ថេវ មេ យោថ ន ច មំ អក្ខតេន
 អញ្ញាចិត្តាម ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករោម ន ច
 កោចិ សហធម្មិកោ វាណានុវាណោ តារយ្ហំ ហំនំ
 អាគច្ឆតិ ទុក្ខស្ស ហិ បរិញ្ញត្តំ មយំ ព្រហ្មច-
 រិយំ វុស្សតី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវត្ត

ក៏ដោះស្រាយដល់ពួកអនុត្តរិយបរិព្វាជកទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ពួកយើងនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះ
 អង្គទាំងឡាយ កាលបើគេសួរយ៉ាងនេះហើយ ដោះស្រាយយ៉ាងនេះ
 ឈ្មោះថាពោលតាមពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយផង
 មិនពោលបង្ហាត់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យមិនពិតផង ដោះស្រាយ
 នូវធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ផង ទាំងពាក្យពោលធំតូចនីមួយៗដែលប្រកប
 ដោយធម៌ ក៏មិនដល់នូវហេតុដែលបណ្ឌិតឃ្លីតិះដៀលផងទេ ។

[២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អើ កាលបើគេសួរយ៉ាងនេះហើយ
 អ្នកទាំងឡាយដោះស្រាយយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាពោលតាមពាក្យដែល
 គេថាគតពោលហើយផង មិនឈ្មោះថាពោលបង្ហាត់ថាគតដោយពាក្យ
 មិនពិតផង ដោះស្រាយនូវធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ផង ទាំងពាក្យពោល
 ធំតូចនីមួយៗដែលប្រកបដោយធម៌ ក៏មិនដល់នូវហេតុដែលបណ្ឌិតឃ្លី
 តិះដៀលផងទេ ព្រោះអ្នកទាំងឡាយនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំ-
 ណាក់ថាគត ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខពិត ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

(២៧) សច្ចេ វោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិវុទ្ធិយា បរិព្វាជកា
 ឯវំ បុច្ឆយ្យំ អត្ថំ បទាវុសោ មត្តោ អត្ថំ បដិបទា
 ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។ ឯវំ បុច្ឆា តុម្កេ ភិក្ខុវេ
 តេសំ អញ្ញតិវុទ្ធិយាធំ បរិព្វាជកាធំ ឯវំ ព្យាករយ្យាថ
 អត្ថំ ខោ អាវុសោ មត្តោ អត្ថំ បដិបទា ឯតស្ស
 ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។

(២៨) កតមោ ច ភិក្ខុវេ មត្តោ កតមា ប-
 ដិបទា ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។ អយមេវ
 អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីធំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ មត្តោ អយំ
 បដិបទា ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។ ឯវំ បុច្ឆា
 តុម្កេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិវុទ្ធិយាធំ បរិព្វាជកាធំ ឯវំ
 ព្យាករយ្យាថាតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

(២៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកអន្សត្ថិយបរិព្វាជកស្សអ្នក
ទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ចុះមគ្គនឹងបដិបត្តា
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខនេះមានដែរឬ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលបើពួកអន្សត្ថិយបរិព្វាជកស្សយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដោះ
ស្រាយដល់ពួកអន្សត្ថិយបរិព្វាជកទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ
ទាំងឡាយ មគ្គនឹងបដិបត្តាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខនេះ
មានដែរ ។

(២៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបត្តាដូចម្តេច
ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខនេះ ។ គឺមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកប
ដោយអង្គ៨ហ្នឹងឯង ។ មគ្គទាំង៨តែដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ១ ។ វេទ ។
សម្មាសមាធិ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាមគ្គ នេះជាបដិបត្តា
ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដឹងនូវទុក្ខនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
បើពួកអន្សត្ថិយបរិព្វាជកស្សយ៉ាងនេះហើយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដោះ
ស្រាយដល់ពួកអន្សត្ថិយបរិព្វាជកទាំងនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារីគោ

[២៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថទោ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ

យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិ-

វាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ទោ

សោ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចរិយន្តំ

កន្ថេ វុច្ចតិ ។ កតតមំ នុ ទោ កន្ថេ ព្រហ្មចរិយំ

កតតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តំ ។

[៣០] អយមេវ ទោ ភិក្ខុ អរិយោ អដ្ឋង្គីកា

មត្តោ ព្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យជីវំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។

សម្មាសមាធិ ។ យោ ទោ ភិក្ខុ វាគក្ខយោ ទោ-

សក្ខយោ មោហក្ខយោ ឥទំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសា-

ន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគកថា អបារាមិក

(២៩) សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះ

ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ហើយអធិយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអធិយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏

ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេតែង

និយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ព្រហ្មចរិយៈតើដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈតើដូចម្តេច ។

(៣០) ម្នាលភិក្ខុ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ នេះឯង ហៅ

ថាព្រហ្មចរិយៈ ។ មគ្គទាំង៨តើដូចម្តេច ។ គឺសមាទិដ្ឋិ១ ។ បេ។

សម្មាសមាធិ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ការអស់ទៅនៃរាគៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ

ការអស់ទៅនៃមោហៈឯណា នេះហៅថាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ។

អវិជ្ជាវច្ឆេ

[៣០] សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ អថទោ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ

យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិ-

វាទេត្វា ឯតមន្តំ និសីទំ ។ ឯតមន្តំ និសីដ្ឋោ ទោ

សោ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច ភក្កវនយោ នោសវិ-

នយោ មោហវិនយោតិ កន្លេ វុច្ឆតិ ។ តិស្ស ធុ ទោ

ឯតំ កន្លេ អធិវចនំ ភក្កវនយោ នោសវិនយោ មោ-

ហវិនយោតិ ។ និព្វានធាតុយា ទោ ឯតំ ភិក្ខុ អធិវ-

ចនំ ភក្កវនយោ នោសវិនយោ មោហវិនយោតិ ។ អា-

សវានំ ខយោ តេន វុច្ឆតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[៣១] សាវត្ថនិទាន ។ [គាថា៖ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេ

តែងនិយាយថា ការកំចាត់បង្គំនូវរាគៈ ការកំចាត់បង្គំនូវទោសៈ ការ

កំចាត់បង្គំនូវមោហៈ ដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះពាក្យថា ការ

កំចាត់បង្គំនូវរាគៈ ការកំចាត់បង្គំនូវទោសៈ ការកំចាត់បង្គំនូវមោហៈ^១ ជា

ឈ្មោះនៃអ្វីហ្ន៎^២ ។ ម្នាលភិក្ខុ ពាក្យថា ការកំចាត់បង្គំនូវរាគៈ ការកំចាត់

បង្គំនូវទោសៈ នឹងការកំចាត់បង្គំនូវមោហៈ^៣ ជាឈ្មោះនៃនិព្វានធាតុ ។

ព្រោះហេតុនោះទើបហៅថា ការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារ្យោ

[៣២] ឃុំ វុត្តេ សោ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច
 អមតំ អមតន្តំ កន្លេ វុច្ឆតិ ។ កតមំ នុ ខោ កន្លេ
 អមតំ កតមោ អមតតាមិមត្តោតិ ។ យោ ខោ ភិក្ខុ
 ភក្កត្តយោ នោសត្តយោ មោហត្តយោ វេទំ វុច្ឆតិ
 អមតំ ។ អយមេវារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ អមតតា-
 មិមត្តោ ។ សេយ្យថីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មា-
 សមាធិតិ ។

[៣៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ អរិយំ វោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ទេសេស្សមិ វិភជ្ជិស្សមិ តំ សុណាថ សាធុកំ
 មនសិករោថ កាសិស្សមីតិ ។ ឯវុត្តេតិ ខោ តេ
 ភិក្ខុ ភក្កវតោ បច្ចុស្ស័ស្សំ ។ ភក្កវា ឯតទរោច
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។
 សេយ្យថីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តន្តកាយ មហាវរុក្ខ

[៣២] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 គេតែងនិយាយថា អមតៈ អមតៈ (មិនស្លាប់ មិនស្លាប់) ដូច្នេះ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អមតៈតើដូចម្តេច ផ្លូវដំណើរទៅកាន់អមតៈតើ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ ការអស់ទៅនៃរាគៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ ការ
 អស់ទៅនៃមោហា ឯណា នេះហៅថាអមតៈ ។ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកប
 ដោយអង្គ៨ នេះឯង ជាផ្លូវដំណើរទៅកាន់អមតៈ ។ មគ្គទាំង៨ តើដូច
 ម្តេច ។ គីសម្មាទិដ្ឋិ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ១ ។

[៣៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
 សំដែង នឹងចែកនូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយចូរប្រស្នាបំប៉ននូវមគ្គនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ
 តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ តើដូច
 ម្តេច ។ មគ្គទាំង៨ គឺអ្វីខ្លះ ។ គីសម្មាទិដ្ឋិ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ១ ។

អវិជ្ជាវចនា

[៣៤] កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ ។ យំ ខោ
ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ ញាណំ ទុក្ខសមុទយេ ញាណំ ទុក្ខ-
និរោធ�េ ញាណំ ទុក្ខនិរោធតាមិនិយា បដិបទាយ
ញាណំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ ។

[៣៥] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាសង្កប្បោ ។ យោ
ខោ ភិក្ខុវេ នេក្ខម្មសង្កប្បោ អព្យាបាទសង្កប្បោ អវិ-
ហីសាសង្កប្បោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាសង្កប្បោ ។

[៣៦] កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាវាចា ។ យា ខោ
ភិក្ខុវេ មុសាវាទា វេរមណី បិសុណាយ វាចាយ
វេរមណី ឝវសាយ វាចាយ វេរមណី សម្មប្បលាទា
វេរមណី ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាវាចា ។

[៣៧] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាកម្មនោ ។ យា
ខោ ភិក្ខុវេ ចាណាតិចាតា វេរមណី អទិញ្ញាទានា
វេរមណី អត្រហ្មចរិយា វេរមណី ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
សម្មាកម្មនោ ។

វេទិកាវិគ្គ

(៣៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាទិដ្ឋតេដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីដឹងក្នុងទុក្ខ សេចក្តីដឹងក្នុងហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ សេចក្តីដឹងក្នុងការរលត់នៃទុក្ខ សេចក្តីដឹងក្នុងបដិបទជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់នៃទុក្ខឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាទិដ្ឋ ។

(៣៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសង្កប្បៈតេដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការចេញចាកតាម សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការមិនព្យាបាទ សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការមិនបៀតបៀនឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសង្កប្បៈ ។

(៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាវេទតេដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនាវៀរចាកការនិយាយកុហក ចេតនាវៀរចាកការនិយាយញុះញង់ ចេតនាវៀរចាកការនិយាយទ្រគោះ ចេតនាវៀរចាកការនិយាយរោយរាយឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាវេទ ។

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាកម្មនៈតេដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនាវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ចេតនាវៀរចាកការលួចទ្រព្យគេ ចេតនាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តធម៌មិនប្រសើរឯណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាកម្មនៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហេវរវគ្គោ

(៣៨) កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាអារីដិវោ ។ វេ
ភិក្ខុវេ អរិយសាវកោ មិច្ឆាអារីដិវោ បហាយ សម្មាអា-
រីដិវេន ជីវិតំ តាច្បតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មា-
អារីដិវោ ។

(៣៩) កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាវាយាមោ ។
វេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនុប្បដ្ឋានំ ចាបកានំ អកុស-
លានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតិ
វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ បទហតិ ឧប្បដ្ឋានំ
ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ ធម្មំ
ជនេតិ វាយមតិ វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ ប-
ទហតិ អនុប្បដ្ឋានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបាទាយ
ធម្មំ ជនេតិ វាយមតិ វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ
បទហតិ ឧប្បដ្ឋានំ កុសលានំ ធម្មានំ បិនិយា អ-
សម្មោសាយ ភិយ្យោភាវាយ វេច្ចលាយ ភាវនាយ
តាវច្ឆរិយា ធម្មំ ជនេតិ វាយមតិ វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ
បក្កណ្ណាតិ បទហតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាវា-
យាមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារីគ្គ

(៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសម្ពុទ្ធជីវៈតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ លះបង់នូវការចិញ្ចឹមជីវិតខុស សម្រេចការចិញ្ចឹមជីវិតដោយការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសម្ពុទ្ធជីវៈ ។

(៣៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសម្ពុទ្ធជីវៈតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ញ្ញាំងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង ប្រែវត្ថុព្យាយាម ផ្គងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ្ញាំងពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកដែលមិនខាន់កើត មិនឲ្យកើតឡើងបាន ញ្ញាំងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង ប្រែវត្ថុព្យាយាម ផ្គងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីលះបង់នូវពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ញ្ញាំងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង ប្រែវត្ថុព្យាយាម ផ្គងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ្ញាំងកុសលធម៌ដែលមិនខាន់កើតឲ្យកើតឡើង ញ្ញាំងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង ប្រែវត្ថុព្យាយាម ផ្គងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ្ញាំងពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យតាំងនៅមិនឲ្យភ្លេចភ្លាំងទៅវិញ ឲ្យចំរើន ធំទូលាយ ពេញបរិបូណ៌ក្រៃលែងឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសម្ពុទ្ធជីវៈ ។

[២០] កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាសតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ កាយេ កាយាធុបស្សី វិហរតិ អាតាប័ សម្ម

ជាធា សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ

វេទនាសុ វេទនាធុបស្សី វិហរតិ អាតាប័ សម្មជាធា

សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ចិត្តេ

ចិត្តាធុបស្សី វិហរតិ អាតាប័ សម្មជាធា សតិមា

វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ធម្មេសុ ធម្មា

ធុបស្សី វិហរតិ អាតាប័ សម្មជាធា សតិមា វិនេយ្យ

លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ

សម្មាសតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[៤០] មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសតិភីដូចម្តេច ។ មាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុង
 កាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មាន
 ស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុងលោកចេញ ពិចារណា
 ឃើញរឿយៗ នូវវេទនាក្នុងវេទនាទាំងឡាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿង
 ដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈា
 នឹងទោមនស្សក្នុងលោកចេញ ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវចិត្តក្នុងចិត្ត
 មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី
 កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុងលោកចេញ ពិចារណាឃើញ
 រឿយៗនូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស
 មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុង
 លោកចេញ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសតិ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារង្កោ

[២០] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាសមាធិតិ ។ នធិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វិវិច្ឆេ កាមេហំ វិវិច្ឆ អត្តសលេហំ ធម្មេ-
 ហំ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ វិតក្កវិចារាជំ រូបសមា អជ្ឈត្តំ
 សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោធិការំ អវិតក្កំ អវិចារ
 សមាធិជំ បីតិសុខំ ធុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ
 បីតិយា ច វិរាតា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ ច
 សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ
 អរិយា អាចិត្តន្តំ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហរតិ
 តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ សុខស្ស ច
 បហាណ ធុត្តស្ស ច បហាណ បុព្វំ សោមនស្ស-
 ទោមនស្សានំ អត្តផ្ដមា អធុត្តមសុខំ ឧបេក្ខាសតិ-
 ចារិសុត្តិ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ ។ អយំ
 វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សម្មាសមាធិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

(២១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសមាធិតើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់
ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ មានតែបីតំនឹងសុខកើតអំពីវិវេក ហើយសម្រេច
សម្មាទានៅ បានដល់នូវទុតិយជ្ឈានជាធម្មជាតិកើតមានក្នុងសន្តានចិត្ត
ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាគឺសច្ចា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមាន
វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតំនឹងសុខកើតអំពីសមាធិគឺបឋមជ្ឈាន
ព្រោះម្យ៉ាងនូវវិតក្កៈនឹងវិចារៈ ហើយសម្រេចសម្មាទានៅ ភិក្ខុមានចិត្ត
ខៀយណាយចាកបីតិ ប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតីដឹងខ្លួន សោយ
នូវសុខដោយនាមកាយ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយតែងសរសើរនូវបុគ្គល
ដែលបាននូវតតិយជ្ឈាននោះថា បុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈាន មាន
ចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នេះ
ព្រោះតតិយជ្ឈានឯណា ក៏បានដល់នូវតតិយជ្ឈាននោះ ហើយសម្រេច
សម្មាទានៅ ភិក្ខុលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង មានសោមនស្ស
នឹងទោមនស្សអស់ហើយក្នុងកាលមុន ក៏បានដល់នូវចតុត្ថជ្ឈានដែលមិន
មានទុក្ខ មិនមានសុខ មានតែសតិដ៏បរិសុទ្ធដែលកើតអំពីឧបេក្ខា ហើយ
សម្រេចសម្មាទានៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសមាធិ ។

(២២) សារន្តិទំនាធំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សាលី-
 សុកំ វា យវសុកំ វា មិច្ឆាបណ្ឌិហិតំ ហត្ថេន វា
 ចានេន វា អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ចាធំ វា ភិក្ខុស្សតិ
 លោហិតំ វា ឧប្បាទេស្សតីតិ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។ តំ
 កំស្ស ហេតុ ។ មិច្ឆាបណ្ឌិហិតត្តា ភិក្ខុវេ សុកស្ស ។
 ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ សោ វត ភិក្ខុ មិច្ឆាបណ្ឌិហិ-
 តាយ ទិដ្ឋិយា មិច្ឆាបណ្ឌិហិតាយ មគ្គការនាយ អវិជ្ជ
 ភិក្ខុស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ ទំព្វាធំ សង្ខិករិស្សតីតិ
 នេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ មិច្ឆាបណ្ឌិហិ-
 តត្តា ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋិយា ។

(២៣) សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សាលីសុកំ វា
 យវសុកំ វា សម្មាបណ្ឌិហិតំ ហត្ថេន វា ចានេន វា
 អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ចាធំ វា ភិក្ខុស្សតិ លោហិតំ វា
 ឧប្បាទេស្សតីតិ ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។

អវិជ្ជាវគ្គ

[៤២] សាវត្ថនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចចុងស្រូវខ្សោយ ឬចុងស្រូវដំណើប ដែលគេដកល់ទុកខ្ពស់ នឹងមុតដៃឬជើង ឬនឹងញ៉ាំង ឈាមឲ្យកើតឡើងបាន ដល់បុគ្គលដែលច្រត់ដោយដៃឬជាន់ដោយជើង ហេតុនេះវែមន៍មិនមានឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចុងនៃស្រូវគេដកល់ទុកខ្ពស់ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះនឹងអាចទំលាយនូវអវិជ្ជា នឹងញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង នឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួនដកល់ខ្ពស់ ដោយមគ្គការវិនាសដែលខ្លួនដកល់ខ្ពស់ ហេតុនេះវែមន៍មិនមានឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាទិដ្ឋិដែលភិក្ខុនោះដកល់ខ្ពស់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចចុងស្រូវខ្សោយ ឬចុងស្រូវដំណើប ដែលបុគ្គលដកល់ទុកត្រូវ នឹងអាចមុតដៃឬជើង ឬនឹងញ៉ាំង ឈាមឲ្យកើតឡើងបាន ដល់បុគ្គលដែលច្រត់ដោយដៃឬជាន់ដោយជើង ហេតុនេះវែមន៍មានជាប្រាកដ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

សម្មាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ សុត្តស្ស ។ ឯវមេវ ខោ
ភិក្ខុវេ សោ វត ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ ទិដ្ឋិយា
សម្មាបណិហិតាយ មគ្គការណាយ អវិជ្ជំ ភិក្ខុស្សតិ
វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ ជំព្វានំ សច្ចិករិស្សតីតិ ហំនមេតំ
វិជ្ជតិ ។ តំ ក៏ស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ
ទិដ្ឋិយា ។

(២២) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាបណិហិត-
យ ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ មគ្គការណាយ អវិជ្ជំ
ភិក្ខុស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ ជំព្វានំ សច្ចិករិស្សតី ។
ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី ភាវេតិ វិវេកជំស្ស័តំ វិវា-
តជំស្ស័តំ ជំរោធជំស្ស័តំ វោស្សន្តបរិណាមី ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកជំស្ស័តំ វិវាតជំស្ស័តំ ជំ-
រោធជំស្ស័តំ វោស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ
មគ្គការណាយ អវិជ្ជំ ភិក្ខុស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ ជំព្វា-
នំ សច្ចិករិស្សតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចុងនៃស្រូវគេដកល់ទុកត្រូវ យ៉ាងណា
 មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះនឹងទំលាយនូវអវិជ្ជា នឹងញ្ចាំង
 វិជ្ជាឲ្យកើតឡើង នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វានបាន ដោយទិដ្ឋិដែល
 ខ្លួនដកល់ត្រូវ ដោយមគ្គការវិនាសដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ ហេតុនេះវេមន្ត
 មានជាប្រាកដ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះថាទិដ្ឋិដែលភិក្ខុនោះដកល់ត្រូវ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុនឹងទំលាយនូវអវិជ្ជា ញ្ចាំង
 វិជ្ជាឲ្យកើតឡើង នឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទិដ្ឋិ
 ដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ ដោយមគ្គការវិនាសដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែល
 អាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យ
 នូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវ
 សម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយ
 ណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានកិរិយាបង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនឹងទំលាយនូវអវិជ្ជា ញ្ចាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង
 នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ ដោយ
 មគ្គការវិនាសដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ យ៉ាងនេះឯង ។

អំប៊ុនប្រាសាទ

[២៥] សាវត្ថុនិទានំ ។ អថទោ នង្គិយោ បរិព្វាជ-
 កោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភក-
 វតា សទ្ធិំ សម្មាទិំ សម្មាទនិយំ កថំ សារាណិយំ
 វតីសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ទោ
 នង្គិយោ បរិព្វាជកោ ភកវន្តំ ឯកមន្តំ កតិ នុ ទោ
 កោ តោតម ធម្មា ការិតា ពហុលីកតា និព្វានកមា
 ហោន្តិ និព្វានបរាយនា និព្វានបរិយោសានាតិ ។ អដ្ឋមេ
 ទោ នង្គិយ ធម្មា ការិតា ពហុលីកតា និព្វានកមា
 ហោន្តិ និព្វានបរាយនា និព្វានបរិយោសានា ។ កតមេ
 អដ្ឋ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាស-
 មាទិ ។ ឥមេ ទោ នង្គិយ អដ្ឋ ធម្មា ការិតា ពហុលី-
 កតា និព្វានកមា ហោន្តិ និព្វានបរាយនា និព្វាន-
 បរិយោសានាតិ ។

អវិជ្ជាវដ្ត

[២៥] សាវត្ថនិទាន ។ គ្រានោះ នន្ទិយបរិព្វាដកចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយទៅរក
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់រោក្សដែលគួររីករាយនឹងរោក្សដែលគួរ
 រោក្សហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះនន្ទិយបរិព្វាដកអង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
 ជាធម៌មានដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងខាងមុខ មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត មានប៉ុន្មានហ្ន៎ ។ ម្ចាស់នន្ទិយៈ
 ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌មាន
 ដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មាន
 ព្រះនិព្វានជាទីបំផុត នេះមាន ៨ យ៉ាង ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងតើដូច
 ម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្ចាស់នន្ទិយៈ
 ធម៌ទាំង ៨ នេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌
 មានដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ
 មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

(២៦) ឯវុំ វុត្តេ នង្គិយោ បរិព្វាជកោ ភក្កវង្គំ ឯត-

នោវេច អភិក្កង្គំ ភោ តោតម អភិក្កង្គំ ភោ តោតម

សេយ្យថាវិ ភោ តោតម និក្កង្គិតំ វា ឧក្កដ្ឋេយ្យ ប-

ដិច្ឆង្គំ វា វិវេយ្យ មុឡ្ហស្ស វា មត្តំ អាចិត្យេយ្យ អន្ទ-

កាវ វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជាវេយ្យ ចក្កមន្តោ វុចានិ

នក្ខង្គិតំ ។ ឯវេមេ ភោតា តោតមេន អនេកបរិយា-

យេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ ភវង្គំ តោតមំ

សាលំ កុច្ឆាមិ ធម្មញ្ញំ ភិក្ខុសង្ឃញ្ញំ ឧចាសតំ មំ ភវំ

តោតហោ ជាវតុ អដ្ឋតក្កេ ចានុបេតំ សាលាដ្ឋតង្គំ ។

អវិជ្ជាវដ្តោ បរិមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

(៤៦) កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះហើយ នន្ទិយ-

បរិព្វាជកក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតម

ដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ដូចបុគ្គលផ្សារឡើងនូវរបស់ដែលគេផ្គាប់ ឬបើក

ឡើងនូវរបស់ដែលចិញ្ចាំង ពុំនោះសោត ប្រាប់នូវផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងផ្លូវ

ឬច្រាលប្រទីបប្រែបំភ្លឺក្នុងទីងងឹតដោយគិតថាបុរសអ្នកមានភ្នែកនឹងបាន

ឃើញរូបទាំងឡាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចម្រើន

ទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះឯង ខ្ញុំព្រះអង្គសូម

ដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទាំងព្រះធម៌នឹងព្រះភិក្ខុសង្ឃជាទីពឹងទីពឹងពូក

សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើនចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាទុបាសក អ្នកដល់នូវព្រះ

រកនត្រឹមជាទីពឹងទីពឹងពូកស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

អវិជ្ជាញោ

ចតុស្សទានំ

អវិជ្ជា ឧបឧត្ថំ ច

សាវត្ថុតោ ច ព្រាហ្មណោ

កឹមត្ថិយំ^(១) ច ទ្វេ ភិក្ខុ

វិកង្គោ សុត្តន្តិយានំ ។

១ ម. កឹមត្ថិយោ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

ឧទាននៃអវិជ្ជាវត្ថុនោះគឺ

និយាយអំពីអវិជ្ជា ១ អំពីពាក់កណ្តាលនៃព្រហ្មចរិយៈ ១
អំពីព្រះសារីបុគ្គ ១ អំពីផាណុស្សោណាព្រហ្មណ៍ ១ អំពី
ការប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយៈដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ១ អំពីភិក្ខុមួយរូប
ចូលទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគមាន ២ លើក អំពីព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសំដែងចែកអដ្ឋង្គិកមគ្គ ១ អំពីសេចក្តីប្រៀប
ដូចចុងនៃស្រូវ ១ អំពីនទ្ធិយបរិញ្ញាដក ១ ។

វិហារវិគ្គោ

(២៧) សារត្ថិន្ទីនាម ។ ឥន្ទ្រាមហំ ភិក្ខុវេ អន្ទ្រ-
មាសំ បដិសល្លយតំ នម្មំ កេនចិ ឧបសង្កម្ពតព្វោ
អញ្ញាត្រ ឯកេន បិណ្ឌាចាតនីហារកេនាតិ ។ ឯវំ កន្លេ-
តំ ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ បដិស្សតា ។ ឆាស្សន
កោចិ កកវន្តំ ឧបសង្កម្ពតិ អញ្ញាត្រ ឯកេន បិណ្ឌ-
ចាតនីហារកេន ។

(២៨) អថខោ កកវ តស្ស អន្ទ្រមាសស្ស
អច្ចយេន បដិសល្លាជា វុដ្ឋិតោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
យេន ស្វាហំ ភិក្ខុវេ វិហារេន បឋមាភិសម្ពុទ្ធោ
វិហារមិ តស្ស បទេសេន វិហាសី សោ ឯវំ បជា-
នាមិ មិន្ទាទិដ្ឋិប្បច្ចយាបិ វេទយិតំ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា-
បិ វេទយិតំ ។ បេ ។ មិន្ទាសម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយាបិ វេទយិតំ

វិហារវិគ្គ

(៤៧) សាវត្ថិន្ទិន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
ប្រាថ្នាដើម្បីសម្បទានៅក្នុងទីស្ងាត់អស់កន្លះខែ អ្នកណា កុំគប្បីចូលទៅរក
តថាគតឡើយ វៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំទូរថង្គាន់បិណ្ឌបាតទៅ ។
ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
ព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយក៏មិនហ៊ានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុង
ទីនោះឡើយ វៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំទូរថង្គាន់បិណ្ឌបាតទៅ ។

(៤៨) ត្រាថោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះកន្លងកាលកន្លះខែនោះ
ហើយ ក៏ទ្រង់ចេញចាកទីស្ងាត់ ហើយត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបានត្រាស់ដឹងជាធំបួងដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅ
ឯណា តថាគតក៏បានសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយចំណែកនៃធម៌ជាគ្រឿង
នៅនោះ តថាគតដ៏ជឿច្បាស់យ៉ាងនេះថា ការសោយភារម្មណ៍ព្រោះ
មិច្ឆាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយភារម្មណ៍ព្រោះសម្មាទិដ្ឋិជាបច្ច័យ
ក៏មាន ។ បេ ។ ការសោយភារម្មណ៍ព្រោះមិច្ឆាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន

វិហារវិញ្ញា

សង្ខាសមាធិប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ ធម្មប្បច្ចយាមិ វេទយិ-
 តំ វិតក្កប្បច្ចយាមិ វេទយិតំ សញ្ញាបច្ចយាមិ វេទយិតំ
 ធនោ ច អរូបសន្តោ ហោតិ វិតក្កា ច អរូបសន្តា
 ហោន្តិ សញ្ញា ច អរូបសន្តា ហោតិ តប្បច្ចយាមិ
 វេទយិតំ ធនោ ច រូបសន្តោ ហោតិ វិតក្កា ច រូបសន្តា
 ហោន្តិ សញ្ញា ច រូបសន្តា ហោតិ តប្បច្ចយាមិ វេទយិ-
 តំ អប្បត្ថស្ស បតិយា អត្ថំ វាយាមំ តស្មីមិ ហំនេ
 អនុប្បត្តេ តប្បច្ចយាមិ វេទយិតន្តំ ។

[២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឥន្ទ្រាមហំ ភិក្ខុវេ តេមាសំ
 បដិសន្ធិយិតុំ នម្មំ កេនចិ ឧបសង្កមិតោ អញ្ញាត្រ
 ឯកេន បិណ្ឌចាតនីហារកេនាតិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ
 តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បដិស្សត្វា ។ ធាស្សន កោចិ
 ភកវតំ ឧបសង្កមិតិ អញ្ញាត្រ ឯកេន បិណ្ឌចាតនី-
 ហារកេន ។

វិហារវត្ត

ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសម្មាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយ
 អាម្មណ៍ព្រោះឆន្ទៈជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះវិតក្កៈជា
 បច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសញ្ញាជាបច្ច័យក៏មាន ឆន្ទៈមិន
 រម្ងាប់ក៏មាន វិតក្កៈមិនរម្ងាប់ក៏មាន សញ្ញាមិនរម្ងាប់ក៏មាន ការសោយ
 អាម្មណ៍ព្រោះមិនរម្ងាប់នោះជាបច្ច័យក៏មាន ឆន្ទៈរម្ងាប់ក៏មាន វិតក្កៈរម្ងាប់
 ក៏មាន សញ្ញារម្ងាប់ក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់នោះជាបច្ច័យ
 ក៏មាន សេចក្តីព្យាយាមប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដល់នូវគុណវិសេសដែលមិន
 ទាន់បានដល់ក៏មាន កាលបើហេតុនោះមិនទាន់សម្រេចហើយ ការ
 សោយអាម្មណ៍ព្រោះមិនសម្រេចនោះជាបច្ច័យក៏មាន ។

[២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រា-
 ថ្នាដើម្បីសម្លឹងនៅក្នុងទីស្ងាត់អស់ ៗ ខែ អ្នកណាមួយកុំគប្បីចូលទៅរក
 តថាគតឡើយ វៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំនូវចង្ហាន់បិណ្ឌបាតទៅ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយក៏មិនហ៊ានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ក្នុងទីនោះឡើយ វៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកនាំនូវចង្ហាន់បិណ្ឌបាតទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិយស្ស មហាវគ្គោ

[៥០] អដិច្ចោ ភក្ខវា តស្ស តេមាសស្ស អត្ថយេន
 បដិសល្លាធា វុដ្ឋិតោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ យេន ស្វាហំ
 ភិក្ខុវេ វិហារេន បឋមាភិសម្ពុតោ វិហារមំ តស្ស បទេ-
 សេន វិហាសី សោ ឯវំ បដាធាបិ មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បត្ថ-
 យាបិ វេទយិតំ មិច្ឆាទិដ្ឋិវ្យាបសមប្បត្ថយាបិ វេទយិតំ
 សម្មាទិដ្ឋិប្បត្ថយាបិ វេទយិតំ សម្មាទិដ្ឋិវ្យាបសមប្បត្ថយា-
 បិ វេទយិតំ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិប្បត្ថយាបិ វេទយិតំ
 មិច្ឆាសមាទិវ្យាបសមប្បត្ថយាបិ វេទយិតំ សម្មាសមា-
 ទិប្បត្ថយាបិ វេទយិតំ សម្មាសមាទិវ្យាបសមប្បត្ថយាបិ
 វេទយិតំ ធញ្ទប្បត្ថយាបិ វេទយិតំ ធញ្ទវ្យាបសមប្បត្ថយាបិ
 វេទយិតំ វិតក្កប្បត្ថយាបិ វេទយិតំ វិតក្កវ្យាបសមប្បត្ថ-
 យាបិ វេទយិតំ សញ្ញាប្បត្ថយាបិ វេទយិតំ សញ្ញា-
 វ្យាបសមប្បត្ថយាបិ វេទយិតំ ធខត្តោ ច អវ្យាបសន្តោ
 ហោតិ វិតក្កា ច អវ្យាបសន្តា ហោន្តិ សញ្ញា ច

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

(៥០) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគលុះកន្លង ៣ ខែនោះហើយ
 ក៏ចេញចាកទីស្ងាត់ ហើយត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតបានត្រាស់ដឹងជាដំបូងដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅឯណា
 តថាគតក៏បានសម្រេចសម្មាសម្ពុទ្ធនៅដោយចំណែកនៃធម៌ជាគ្រឿងនៅនោះ
 តថាគតដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះមិច្ឆាទិដ្ឋិជា
 បច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់មិច្ឆាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន
 ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះសម្មាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍
 ព្រោះរម្ងាប់សម្មាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន ។ បេ ។ ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះ
 មិច្ឆាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់មិច្ឆាសមាធិ
 ជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះសម្មាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន
 ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់សម្មាសមាធិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយ
 អារម្មណ៍ព្រោះឆន្ទៈជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់ឆន្ទៈ
 ជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះវិតក្កៈជាបច្ច័យក៏មាន ការ
 សោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់វិតក្កៈជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍
 ព្រោះសញ្ញាជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអារម្មណ៍ព្រោះរម្ងាប់សញ្ញាជា
 បច្ច័យក៏មាន ឆន្ទៈមិនរម្ងាប់ក៏មាន វិតក្កៈមិនរម្ងាប់ក៏មាន សញ្ញា

វិហារវត្តោ

អរ្យសន្តា ហោតិ តប្បច្ចយាបិ វេទយំតំ ធម្មោ ច វ្យា-
 សន្តោ ហោតិ វិតក្កា ច វ្យាសន្តា ហោន្តិ សញ្ញា ច វ្យា-
 សន្តា ហោតិ តប្បច្ចយាបិ វេទយំតំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា
 អត្ថំ វាយាមំ តស្មីបិ ហំនេ អនុប្បត្តេ តប្បច្ចយាបិ
 វេទយំតន្តិ ។

[៥០] សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ អថទោ អញ្ញាតវេ ភិក្ខុ
 យេន ភកវា តេនុបសន្តមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ
 ទោ សោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទវេច សេក្ខោ សេក្ខោតិ
 កន្លេ វុច្ចតិ តិត្តាវតា នុ ទោ កន្លេ សេក្ខោ ហោតីតិ ។
 វេន ភិក្ខុ សេក្ខាយ សម្មាទិដ្ឋិយា សមម្ពាគតោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សេក្ខេន សម្មាសមាធិនា សមម្ពាគតោ
 ហោតិ ។ ឯត្តាវតា ទោ ភិក្ខុ សេក្ខោ ហោតីតិ ។

វិហារវិជ្ជា

មិនរម្ងាប់ក៏មាន ការសោយការម្ហូបព្រោះមិនរម្ងាប់នោះជាបច្ច័យក៏មាន
 ឆ្អឹងរម្ងាប់ក៏មាន វិតក្ករម្ងាប់ក៏មាន សញ្ញារម្ងាប់ក៏មាន ការសោយ
 ការម្ហូបព្រោះរម្ងាប់នោះជាបច្ច័យក៏មាន សេចក្តីព្យាយាមប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីដល់ទ្វារគុណវិសេសដែលមិនទាន់បានដល់ក៏មាន កាលបើហេតុ
 នោះមិនទាន់សម្រេចហើយ ការសោយការម្ហូបព្រោះហេតុមិនសម្រេច
 នោះជាបច្ច័យក៏មាន ។

(៥១) សាវត្ថនិទាន ។ [គាត់នោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាប
 បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យគេ
 តែងនិយាយថា សេក្ខៈ សេក្ខៈ ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែល
 ឈ្មោះថាសេក្ខៈនោះដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុក៏សាស-
 នានេះ ប្រកបដោយសេក្ខសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេក្ខសម្មា-
 សមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលឈ្មោះថាសេក្ខៈដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវរិយោ

(៥២) សាវត្ថិនីនាមំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ការីតា
 តហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ នាញាត្រ តថាគតស្ស
 ចាតុកាវា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតមេ អដ្ឋ ។
 សេយ្យបីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា ការីតា តហុលីកតា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ នាញាត្រ តថាគតស្ស ចាតុកាវា
 អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាតិ ។

(៥៣) សាវត្ថិនីនាមំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 ការីតា តហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ នាញាត្រ
 សុគតវិនយា ។ កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យបីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា
 ការីតា តហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ នាញាត្រ
 សុគតវិនយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

(៥២) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៨យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះគម្ភាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទេ ។ ធម៌ទាំង៨យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៨យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះគម្ភាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទេ ។

(៥៣) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៨យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតទេ ។ ធម៌ទាំង៨យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៨យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតទេ ។

វិហារវិជ្ជា

[៥៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា អនុដ្ឋណា វិភត្តបក្កិលេសា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាញ្ញត្រ តថាគតស្ស ចាតុភាវា
 អហាតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យ-
 ដីធំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា អនុដ្ឋណា
 វិភត្តបក្កិលេសា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាញ្ញត្រ តថា-
 គតស្ស ចាតុភាវា អហាតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សតិ ។

[៥៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា អនុដ្ឋណា វិភត្តបក្កិលេសា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាញ្ញត្រ សុគតវិនយា ។ កតមេ
 អដ្ឋ ។ សេយ្យដីធំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោទាតា អ-
 នុដ្ឋណា វិភត្តបក្កិលេសា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាញ្ញត្រ
 សុគតវិនយាតិ ។

វិហារវគ្គ

(៥៤) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៨យ៉ាងនេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកទុក្ខកិលេសហើយ ដែលមិនខាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទេ ។ ធម៌ទាំង៨យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៨ យ៉ាងនេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកទុក្ខកិលេសហើយ ដែលមិនខាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទេ ។

(៥៥) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៨យ៉ាងនេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកទុក្ខកិលេសហើយ ដែលមិនខាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតទេ ។ ធម៌ទាំង៨ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៨ យ៉ាងនេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកទុក្ខកិលេសហើយ ដែលមិនខាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតទេ ។

(៥៦) សាវត្ថិនិទានំ ។ ឯវុច្ឆេ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ
 អាយស្មា ច អានន្តោ អាយស្មា ច កន្តោ ចាដលីបុត្តេ
 វិហរន្តំ កុក្កដារាមេ ។ អថទោ អាយស្មា កន្តោ
 សាយល្ហាសមយំ បដិសល្ហានា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា
 អានន្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា អា-
 នន្តេន សទ្ធិំ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កតំ សារាណីយំ
 វិត្តសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ទោ
 អាយស្មា កន្តោ អាយស្មន្តំ អានន្តំ ឯតទរោច អ-
 ព្រហ្មចរិយំ អព្រហ្មចរិយន្តំ អាវុសោ អានន្ត វុច្ឆតិ
 កតមំ នុ ទោ អាវុសោ អព្រហ្មចរិយន្តំ ។ សាធុ សាធុ
 អាវុសោ កន្ត កន្តកោ ទោ តេ អាវុសោ កន្ត ឧម្មត្តោ
 កន្តកំ បដិភាណំ កល្យាណំ បរិបុត្តា ឯវំ ហិ តំ
 អាវុសោ កន្ត បុច្ឆសិ អព្រហ្មចរិយំ អព្រហ្មចរិយន្តំ
 អាវុសោ អានន្ត វុច្ឆតិ កតមំ នុ ទោ អាវុសោ អ-
 ព្រហ្មចរិយន្តំ ។ ឯវមាវុសោតិ ។ អយមេវ ទោ អាវុសោ
 អដ្ឋង្គកោ មិច្ឆាមក្កោ អព្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យដីទំ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

(៥៦) សាវត្ថិនិទាន ។ ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ
 ព្រះអានន្ទ៍ដ៏មានអាយុនឹងព្រះភទ្ទៈដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងកុកដាក់ម ជិត
 ក្រុងបាដលិបុត្ត ។ គ្រានោះ ព្រះភទ្ទៈដ៏មានអាយុចេញចាកទីពួនសម្ងំ
 ក្នុងវេលាសាយល្ងាសម័យ ហើយចូលទៅក្នុងព្រះអានន្ទ៍ដ៏មានអាយុ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើនូវសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះអានន្ទ៍ដ៏មាន
 អាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួររឭកហើយ ក៏
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះភទ្ទៈដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏ពោលទៅនឹងព្រះអានន្ទ៍ដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ៍
 ពាក្យគេតែងនិយាយថា អព្រហ្មចរិយៈ អព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នេះ ម្ចាស់
 អារុសោ អព្រហ្មចរិយៈតើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អារុសោភទ្ទៈ ប្រពៃណាស់
 ហើយ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្ចាស់អារុសោភទ្ទៈ ការស្វែងរកប្រស្នារបស់
 អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាជ្ញាក៏ល្អ ការសាកសួរក៏មានទំនងល្អ ម្ចាស់
 អារុសោភទ្ទៈ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោអានន្ទ៍ ពាក្យ
 គេតែងនិយាយថា អព្រហ្មចរិយៈ អព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នេះ ម្ចាស់អារុសោ
 អព្រហ្មចរិយៈតើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អារុសោ ។ ម្ចាស់អារុ-
 សោ មិច្ឆាមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នេះឯង ហៅថាអព្រហ្មចរិយៈ ។
 មិច្ឆាមគ្គទាំង៨ តើដូចម្តេច ។ គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ១ ។

(៥៧) ចាងលីបុត្តនិទានំ ។ បេ ។ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្ម-
 ចរិយន្តំ អាវុសោ អាណន្ទ វុច្ឆតិ កតតមំ នុ ខោ អាវុសោ
 ព្រហ្មចរិយំ កតតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តំ ។ សាធុ
 សាធុ ខោ អាវុសោ កន្ទ កន្ទកោ ខោ តេ
 អាវុសោ កន្ទ ឧម្មុត្តោ កន្ទកំ បដិកាលំ កល្យាណំ
 បរិបុត្តា ឃំ ហិ តំ អាវុសោ កន្ទ បុច្ឆសិ ព្រហ្មចរិយំ
 ព្រហ្មចរិយន្តំ អាវុសោ អាណន្ទ វុច្ឆតិ កតតមំ នុ ខោ
 អាវុសោ ព្រហ្មចរិយំ កតតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសា-
 នន្តំ ។ ឃំ អាវុសោតិ ។ អយមេវ ខោ អាវុសោ អរិយោ
 អន្ទត្ថកោ មត្តោ ព្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មាដំដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាដំ ។ យោ ខោ អាវុសោ ភកត្តយោ
 ទោសត្តយោ មោហត្តយោ ឥទំ ព្រហ្មចរិយបរិយោ-
 សានន្តំ ។

វិហារវគ្គ

(៥៧) បាដលីបុគ្គនិទាន ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោភន្ទ ពាក្យ
 គេតែងនិយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នេះ ម្នាលអារុសោ
 ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលអារុសោភន្ទៈ ប្រពៃណាស់ហើយ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្នាល
 អារុសោភន្ទៈ ការស្វែងរកប្រសាររបស់អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាជ្ញាក៏ល្អ
 ការសាកសួរក៏មានទំនងល្អ ម្នាលអារុសោភន្ទៈ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាង
 នេះថា ម្នាលអារុសោភន្ទ ពាក្យគេតែងនិយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ
 ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នេះ ម្នាលអារុសោ ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ទីបំផុត
 របស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អារុសោ ។ ម្នាល
 អារុសោ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨នេះឯង ហៅថាព្រហ្មចរិយៈ ។
 មគ្គទាំង៨ តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 ម្នាលអារុសោ ការអស់ទៅនៃវត្ថុៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ ការអស់ទៅ
 នៃមោហៈឯណា នេះហៅថាទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ ។

(៥៨) តាដលីបុត្តនិទានំ ។ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចរិយន្តិ អាវុសោ អាណន្ទ វុច្ឆតិ កតមំ នុ ខោ អាវុសោ ព្រហ្មចរិយំ កតមោ ព្រហ្មចារី កតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ ។ សាធុ សាធុ អាវុសោ កន្ទ កន្ទកោ ខោ តេ អាវុសោ កន្ទ ឧម្មត្តោ កន្ទកំ បដិភាណំ កល្យាណំ បរិបុត្តា វរំ ហិ ភំ អាវុសោ កន្ទ បុច្ឆសិ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចរិយន្តិ អាវុសោ អាណន្ទ វុច្ឆតិ កតមំ នុ ខោ អាវុសោ ព្រហ្មចរិយំ កតមោ ព្រហ្មចារី កតមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ ។ វរាវុសោតិ ។ អយមេវ ខោ អាវុសោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ព្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យដីធំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ យោ ខោ អាវុសោ ឥច្ឆិណ អរិយេន អដ្ឋង្គិកេន មគ្គេន សមម្ពាគតោ អយំ វុច្ឆតិ ព្រហ្មចារី ។ យោ ខោ អាវុសោ ភគត្វយោ នោសត្វយោ មោហត្វយោ ឥធំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ ។ សុត្តន្តយំ ឯកនិទានំ^(១) ។

វិហារវត្តោ ទុតិយោ ។

១ ម. តីណិ សុត្តន្តនិ ឯកនិទាននិ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញ

(៥៨) បាដលិបុត្តនិទាន ។ ម្នាលអារុសោភន្ទ ពាក្យគេតែងនិយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នេះ ម្នាលអារុសោ ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ព្រហ្មចារី (បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ) តើដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោភន្ទៈ ប្រពៃណីសំហើយ ប្រពៃណីសំហើយ ម្នាលអារុសោភន្ទៈ ការស្វែងរកប្រស្នារបស់អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាជ្ញាភ័ក្ត្រ ការសាកសួរក៏មានទំនងល្អ ម្នាលអារុសោភន្ទៈ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោភន្ទ ពាក្យគេតែងនិយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នេះ ម្នាលអារុសោ ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ព្រហ្មចារី តើដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អារុសោ ។ ម្នាលអារុសោ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨នេះឯង ហៅថាព្រហ្មចរិយៈ ។ មគ្គទាំង៨តើដូចម្តេច ។ គីសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលអារុសោ បុគ្គលឯណាប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរមានអង្គ៨នេះ បុគ្គលនេះហៅថាព្រហ្មចារី ។ ម្នាលអារុសោ ការអស់ទៅនៃរាគៈ ការអស់ទៅនៃទោសៈ ការអស់ទៅនៃមោហៈឯណា នេះហៅថាទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈ ។ ក្នុងសូត្រិក្សនេះ មាននិទានតែមួយ ។

វិហារវត្ត

តស៊ូទ្រាំ

ទ្វេ វិហារ ៨ សេត្វា ៨

ឧប្បាទេ^(១) អបរេ ទុរេ

បរិសុទ្ធន ទ្វេ វត្តា

កុត្តជារមេន តយោតិ ។

១ ម. ឧប្បាទ ។

វិហារវត្ត

ឧទាននៃវិហារវត្តនោះគឺ

និយាយអំពីវិហារធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមាន ២ លើក
 អំពីសេដ្ឋកិច្ច ១ អំពីធម៌ ៨ យ៉ាងដែលបុគ្គលចំរើនឲ្យច្រើនហើយ
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មាន ២ លើក
 និយាយអំពីធម៌ ៨ យ៉ាងដែលបរិសុទ្ធមាន ២ លើក អំពីធម៌
 ដែលព្រះភ្នំដ៏មានអាយុស្បូវព្រះអានន្ទក៏ក្នុងរាងមាន ៣
 លើក ។

មីបូត្រក្រៃ
២១ ២

[៥៧] សាវត្ថុនិទានំ ។ មិច្ឆតញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ទេ.

សេស្សាមិ សម្មតញ្ច តំ សុណាថ ។

[៦០] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆតំ ។ សេយ្យបីធំ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
មិច្ឆតំ ។

[៦១] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សម្មតំ ។ សេយ្យបីធំ ។

សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
សម្មតន្តំ ។

[៦២] សាវត្ថុនិទានំ ។ អកុសលេ ច វោ ភិក្ខុវេ

ធម្មេ ទេសេស្សាមិ កុសលេ ច ធម្មេ តំ សុណាថ ។

[៦៣] កតមេ ច ភិក្ខុវេ អកុសលា ធម្មា ។

សេយ្យបីធំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ ឥមេ

វុច្ចនិ ភិក្ខុវេ អកុសលា ធម្មា ។

មហាវិថី
២១ គ

[៥៩] សាវត្ថនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង
នូវការវុសធន នូវការត្រូវផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរ
ស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

[៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការវុស តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។
គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាការវុស ។

[៦១] ការត្រូវ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាការត្រូវ ។

[៦២] សាវត្ថនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំ-
ដែងនូវធម៌អកុសលផង នូវធម៌អកុសលផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

[៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌អកុសល តើដូចម្តេច ។
អ្វីខ្លះ ។ គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថាធម៌អកុសល ។

មិច្ឆត្តវគ្គោ

[៦៤] តតមេ ច ភិក្ខុវេ កុសលា ធម្មា ។

សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទំដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

ឥមេ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ កុសលា ធម្មាតិ ។

[៦៥] សាវត្ថំនំនាធំ ។ មិច្ឆាបដិបទក្ខ វោ ភិក្ខុវេ

ទេសេស្សនិមិ សម្មាបដិបទក្ខ តំ សុណាថ ។

[៦៦] តតមា ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។ សេយ្យ-

ដីទំ ។ មិច្ឆាទំដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ

ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។

[៦៧] តតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទា ។

សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទំដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទាតិ ។

មិច្ឆត្តវគ្គ

[៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាកុសល តើដូចម្តេច ? អ្វីខ្លះ ?

គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាធម៌ជាកុសល ។

[៦៥] សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សំដែងនូវបដិបទាខុសផង នូវបដិបទាត្រូវផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវបដិបទានោះចុះ ។

[៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាខុស តើដូចម្តេច ? អ្វីខ្លះ ?
គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាបដិបទាខុស ។

[៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាត្រូវ តើដូចម្តេច ? អ្វីខ្លះ ?
គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាបដិបទាត្រូវ ។

ពុទ្ធសូតនិកាយ សុយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ញោ

(៦៨) សាវត្ថីនិទានំ ។ តិហិនោ វាហំ ភិក្ខុវេ

បព្វជិតស្ស វា មិច្ឆាបដិបទំ ន វណ្ណមិ ។ តិហិ វា

ភិក្ខុវេ បព្វជិតោ វា មិច្ឆាបដិបន្នោ មិច្ឆាបដិបត្តាធិក-

រណាហេតុ នាកធកោ ហេតុ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។

កតហា ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។ សេយ្យដំ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ

មិច្ឆាបដិបទា ។ តិហិនោ វាហំ ភិក្ខុវេ បព្វជិតស្ស វា

មិច្ឆាបដិបទំ ន វណ្ណមិ ។ តិហិ វា ភិក្ខុវេ បព្វជិតោ

វា មិច្ឆាបដិបន្នោ មិច្ឆាបដិបត្តាធិករណាហេតុ នាកធក-

កោ ហេតុ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៦៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិន

សរសើរបដិបទាខុស របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជិតក្ខីទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្ខី បព្វជិតក្ខី តែប្រតិបត្តិខុសហើយ រមែងមិន

ញ្ញាំងធម៌ដែលបណ្ឌិតតប្បវ័ង្សគឺអរិយមគ្គជាកុសលឲ្យសម្រេចបាន ព្រោះ

ហេតុនៃអធិករណ៍គឺប្រតិបត្តិខុសទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទា

ខុស តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាបដិបទាខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

តថាគតមិនសរសើរបដិបទាខុស របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជិតក្ខីទេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្ខី បព្វជិតក្ខី តែប្រតិបត្តិខុសហើយ រមែង

មិនញ្ញាំងធម៌ដែលបណ្ឌិតតប្បវ័ង្សគឺអរិយមគ្គជាកុសលឲ្យសម្រេចបាន

ព្រោះហេតុនៃអធិករណ៍គឺប្រតិបត្តិខុសទេ ។

មិច្ឆត្តវិជ្ជា

[៦៩] តិហំនោ វាហំ ភិក្ខុវេ បព្វជិតស្ស វា
 សម្មាបដិបទំ វណ្ណមិ ។ តិហំ វា ភិក្ខុវេ បព្វជិ-
 តោ វា សម្មាបដិបន្នោ សម្មាបដិបត្តាធិការណហេតុ
 អារាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។ កតមា
 ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទា ។ សេយ្យបីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មា-
 បដិបទា ។ តិហំនោ វាហំ ភិក្ខុវេ បព្វជិតស្ស វា
 សម្មាបដិបទំ វណ្ណមិ ។ តិហំ វា ភិក្ខុវេ បព្វជិ-
 តោ វា សម្មាបដិបន្នោ សម្មាបដិបត្តាធិការណហេតុ
 អារាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលន្តំ ។

[៧០] សាវត្ថិនំហំ ។ អសប្បវិសញ្ច វេ ភិក្ខុវេ
 ទេសេស្សមិ សប្បវិសញ្ច តំ សុណាថ ។

មិច្ឆតវិធី

(៦៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរតែបដិបទាត្រូវ
 របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជិតក្ខី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្ខី
 បព្វជិតក្ខី តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ រមែងញ៉ាំងធម៌ដែលបណ្ឌិតគប្បីដឹង
 គឺអរិយមគ្គជាកុសលឲ្យសម្រេចទៅបាន ព្រោះហេតុនៃអធិករណ៍គឺ
 សេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាត្រូវ តើដូចម្តេច ។
 អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថាបដិបទាត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរតែ
 បដិបទាត្រូវ របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជិតក្ខី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គ្រហស្ថក្ខី បព្វជិតក្ខី តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ រមែងញ៉ាំងធម៌ដែលបណ្ឌិត
 គប្បីដឹងគឺអរិយមគ្គជាកុសលឲ្យសម្រេចទៅបាន ព្រោះហេតុនៃអធិក-
 រណ៍គឺសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។

(៧០) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង
 នូវអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារីញោ

[៧០] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ ។ ឥធិ
ភិក្ខុវេ ឯតោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ មិច្ឆាសន្តប្បោ
មិច្ឆាវាទោ មិច្ឆាកម្មន្តោ មិច្ឆាអាជីវោ មិច្ឆាវាយាមោ
មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អ-
សប្បវិសោ ។

[៧២] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បវិសោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
ឯតោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សម្មាសន្តប្បោ សម្មា-
វាទោ សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ
សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
សប្បវិសោតិ ។

[៧៣] សាវត្ថីនិទានំ ។ អសប្បវិសញ្ច វេ ភិក្ខុវេ
ទេសេស្សាមិ អសប្បវិសេន អសប្បវិសតញ្ច ។ សប្ប-
វិសញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ទេសេស្សាមិ សប្បវិសេន សប្បវិស-
តញ្ច តំ សុណាថ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

(៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវេស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ត្រិះរិះខុស និយាយខុស ធ្វើការងារខុស ចំញើមជីវិតខុស ព្យាយាមខុស ព្វេកខុស ដកល់ចិត្តខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បវេស ។

(៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សប្បវេស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ត្រិះរិះត្រូវ និយាយត្រូវ ធ្វើការងារត្រូវ ចំញើមជីវិតត្រូវ ព្យាយាមត្រូវ ព្វេកត្រូវ ដកល់ចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បវេស ។

(៧៣) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវអសប្បវេសផង នូវអសប្បវេសដ៏លើសជាងអសប្បវេសទៅទៀតផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវសប្បវេសផង នូវសប្បវេសដ៏លើសជាងសប្បវេសទៅទៀតផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

មិច្ឆត្តវគ្គោ

[៧៤] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ ។ ឥធិ
ភិក្ខុវេ ឯកោច្ឆោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆា
សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ ។

[៧៥] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អសប្បវិសេន អសប្បវិ-
សតរោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកោច្ឆោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវមុត្តិ ។ អយំ
វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសេន អសប្បវិសតរោ ។

[៧៦] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បវិសោ ។ ឥធិ
ភិក្ខុវេ ឯកោច្ឆោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សប្បវិសោ ។

[៧៧] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បវិសេន សប្បវិស-
តរោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកោច្ឆោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
។ បេ ។ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវមុត្តិ ។
អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សប្បវិសេន សប្បវិសតរោតិ ។

មិច្ឆត្តវគ្គ

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បវេស តើដូចម្តេច ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ។ បេ ។ ដកល់ចិត្តមាំខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បវេស ។

(៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បវេសដ៏លើសជាងអសប្បវេសទៅទៀតតើដូចម្តេច ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ។ បេ ។ ដកល់ចិត្តមាំខុស មានសេចក្តីជឿខុស មានចិត្តរួចស្រឡះខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បវេសដ៏លើសជាងអសប្បវេសទៅទៀត ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បវេស តើដូចម្តេច ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ។ បេ ។ ដកល់ចិត្តមាំត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បវេស ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បវេសដ៏លើសជាងសប្បវេសទៅទៀត តើដូចម្តេច ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ។ បេ ។ ដកល់ចិត្តមាំត្រូវ មានសេចក្តីជឿត្រូវ មានចិត្តរួចស្រឡះត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បវេសដ៏លើសជាងសប្បវេសទៅទៀត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារ្យោ

[៧៨] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កុម្មោ
អនាគារោ សុប្បវត្តិយោ ហោតិ សាធារោ ទុប្បវត្តិយោ
ហោតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ អនាធាវំ សុប្បវត្តិយំ
ហោតិ សាធាវំ ទុប្បវត្តិយំ ហោតិ ។

[៧៩] កោ ច ភិក្ខុវេ ចិត្តស្ស អនាគារោ ។ អយ-
មេវារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីធំ ។ សម្មា-
និដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ ចិត្តស្ស អនាគារោ ។

[៨០] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កុម្មោ អនាគារោ
សុប្បវត្តិយោ ហោតិ សាធារោ ទុប្បវត្តិយោ ហោតិ ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ អនាធាវំ សុប្បវត្តិយំ ហោតិ
សាធាវំ ទុប្បវត្តិយំ ហោតិ ។

[៨១] សាវត្ថីនិទានំ ។ អរិយំ វោ ភិក្ខុវេ សម្មា-
សមាធិំ ទេសេស្សមិ សឧបនិសំ សបរិក្ខារំ តំ
សុណានំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ មហាវគ្គ

[៧៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចក្រុមដែលមិនមានរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយលំបាក យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលមិនមានរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយលំបាក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

[៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះរង្វេលទ្រនៃចិត្ត តើដូចម្តេច ។ គឺមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ ហ្នឹងឯង ។ មគ្គទាំង៨តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ នេះហៅថា រង្វេលទ្រចិត្ត ។

[៨០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចក្រុមមិនមានរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយលំបាក យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលមិនមានរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលប្រកបដោយរង្វេលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយលំបាក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

[៨១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវអរិយសម្មាសមាធិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ប្រកបដោយបរិក្ខារ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

មិច្ឆត្តវគ្គោ

[៨២] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ សម្មាសមាធិ
សឧបនិសោ សបរិក្ខារោ ។ សេយ្យជីទំ ។ សម្មា-
ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

[៨៣] យា ខោ ភិក្ខុវេ ឥមេហិ សត្តហដ្ឋេហិ
ចិត្តស្ស ឯកត្តតា សបរិក្ខតា អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
អរិយោ សម្មាសមាធិ សឧបនិសោ ឥតិបិ សប-
រិក្ខារោ ឥតិបិ ។

[៨៤] សាវត្ថិនីនោ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ វេទ-
នា ។ កតមា តិស្សោ ។ សុខា វេទនា ឱក្ខា វេទ-
នា អធិក្ខមសុខា វេទនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ
តិស្សោ វេទនា ។

[៨៥] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ វេទនាទំ ប-
រិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតញ្ច ។ កតមោ
អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យជីទំ ។ សម្មា-
ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ
តិស្សន្នំ វេទនាទំ បរិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
កាវេតញ្ចតិ ។

មិច្ឆតវគ្គ

[៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអរិយសម្មាសមាធិប្រកបដោយ
បច្ច័យ ប្រកបដោយបរិក្ខារ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១
ៗ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។

[៨៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការៈនៃចិត្តមានការម្ស្រាងតែមួយ
ដែលប្រកបដោយបរិក្ខារ ដោយអង្គទាំង ៧ នេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា អរិយសម្មាសមាធិប្រកបដោយបច្ច័យផង ប្រកបដោយ
បរិក្ខារផង ។

[៨៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនានេះមាន ៣
យ៉ាង ។ វេទនាព្រឹត្តដូចម្តេច ។ គឺវេទនាជាសុខ ១ វេទនាជាទុក្ខ ១
វេទនាមិនជាទុក្ខមិនជាសុខ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាមាន ៣
យ៉ាងនេះឯង ។

[៨៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវវេទនាទាំង ៣ នេះ ។ មគ្គដ៏ប្រ-
សើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវវេទនាទាំង ៣ នេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហវរវគ្គោ

[៨៦] សាវត្ថំនិទានំ ។ អថខោ អាយស្មា ឧត្តិយោ
 យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសំន្នោ
 ខោ អាយស្មា ឧត្តិយោ ភគវន្តំ ឯតទរោច វេជ មយ្ហំ
 កន្តេ រហោកតស្ស បដិសល្ល័នស្ស ឯវំ ចេតសោ
 បរិវិតត្តោ ឧទទាទិ បញ្ច កាមគុណា វុត្តា ភគវតា ។
 កតមេ នុ ខោ បញ្ច កាមគុណា វុត្តា ភគវតាតិ ។

[៨៧] សាធុ សាធុ ឧត្តិយ បញ្ច ខោមេ ឧត្តិយ
 កាមគុណា វុត្តា មយា ។ កតមេ បញ្ច ។ ចក្ក-
 វិញ្ញេយ្យ រូបា វេដ្ឋា កត្តា មនាទា បិយរូបា កាម្មប-
 សញ្ញតា វជជីយា ។ សោតវិញ្ញេយ្យ សទ្ធា ។ ឃា-
 នវិញ្ញេយ្យ កត្តា ។ ជីវ្ហវិញ្ញេយ្យ វសា ។ កាយ-
 វិញ្ញេយ្យ ដោដ្ឋញ្ច វេដ្ឋា កត្តា មនាទា បិយរូបា
 កាម្មបសញ្ញតា វជជីយា ។ វេមេ ខោ ឧត្តិយ បញ្ច
 កាមគុណា វុត្តា មយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយេត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

(៩៦) សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ ព្រះឧត្តយដ៏មានកាយុចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះព្រះឧត្តយដ៏មានកាយុអង្គុយ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្លឹងនៅតែម្នាក់
 ឯង កើតចិត្តត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាមគុណ ៥ យ៉ាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់សំដែងហើយ ។ កាមគុណទាំង ៥ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សំដែងហើយ តើដូចម្តេច ។

(៩៧) ម្នាលឧត្តយ ប្រពៃណាស់ហើយ ប្រពៃណាស់ហើយ
 ម្នាលឧត្តយ កាមគុណទាំង ៥ នេះឯង ដែលតថាគតបានសំដែងហើយ ។
 កាមគុណទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺរូបដែលគប្បីដឹងដោយភ្នែក ជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម
 គួរជាទីតម្រក ១ ។ សំឡេងដែលគប្បីដឹងដោយត្រចៀក ១ ។ ក្លិន
 ដែលគប្បីដឹងដោយចម្រុះ ១ ។ រសដែលគប្បីដឹងដោយអណ្តាត ១ ។
 ផ្សារដែលគប្បីដឹងដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរជាទីតម្រក ១ ។ ម្នាលឧត្តយ
 កាមគុណទាំង ៥ នេះឯង ដែលតថាគតសំដែងហើយ ។

មិច្ឆត្តវិញ្ញា

[៨៨] ឥមេសំ ខោ ឧត្តិយេ បញ្ចន្ធិ កាមគុណា-
 នំ បហុនាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ចោ ។
 កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យនីទំ ។
 សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមេសំ ខោ ឧត្តិយេ
 បញ្ចន្ធិ កាមគុណានំ បហុនាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ ភាវេតញ្ចោតិ ។

មិច្ឆត្តវិញ្ញា គតិយោ ។

ពិស្សទ្ធានំ

មិច្ឆត្តំ អកុសលំ ធម្មំ

ឧបេ បដិបទាមិ ច

អសប្បវិសេន ទ្វេ វុត្តា

កុម្ភោ^(១) សមាធិ វេទនុត្តិយេនាតិ ។

១ ម. ទ្វេ សប្បវិសេន កុម្ភា ។

មិច្ឆត្រក្ក

(៨៨) ម្នាល ឧត្តិយ បុគ្គលគប្បីចំរើនមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយ
អង្គ៨ ដើម្បីលះបង់នូវកាមគុណទាំង៥នេះ ។ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយ
អង្គ៨ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ ភិសម្មាទិដ្ឋិ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ១ ។
ម្នាល ឧត្តិយ បុគ្គលគប្បីចំរើនមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ ដើម្បីលះ
បង់នូវកាមគុណទាំង៥នេះឯង ។

ចប់ មិច្ឆត្រក្ក ទី ៣ ។

ឧទាននៃមិច្ឆត្រក្កនោះគឺ

និយាយអំពីមិច្ឆត្ត១ អំពីអកុសលធម៌ ១ អំពីបដិបទាមាន
២ លើក អំពីអសប្បវាសមាន ២ លើក អំពីចិត្តប្រៀបដូច
ក្អម ១ អំពីអរិយសម្មាសមាធិ ១ អំពីវេទនា ១ អំពីព្រះ
ឧត្តិយ ដ៏មានភាយុ ១ ។

កងប្រតិបត្តិការ

(៨៩) សាវត្ថីនិទានំ ។ មិច្ឆាបដិបត្តិញ វោ ភិក្ខុវេ

ទេសេស្សាមិ សម្មាបដិបត្តិញ តំ សុណាថ ។

(៩០) ឥតមា ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបត្តិ ។ សេយ្យ-

ដីទំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ

ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបត្តិ ។

(៩១) ឥតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបត្តិ ។

សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបត្តិតិ ។

(៩២) សាវត្ថីនិទានំ ។ មិច្ឆាបដិបទ្គញ វោ ភិក្ខុវេ

ទេសេស្សាមិ សម្មាបដិបទ្គញ តំ សុណាថ ។

បដិបត្តិវិគ្គ

(៨៩) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង
សេចក្តីប្រតិបត្តិខុសនឹងសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយចូរស្តាប់សេចក្តីនោះចុះ ។

(៩០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីប្រតិបត្តិខុស តើដូច
ម្តេច ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញខុស ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្ត
ខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសេចក្តីប្រតិបត្តិខុស ។

(៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ តើដូចម្តេច ។
អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។

(៩២) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង
បុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុសនឹងបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវដំណើរបុគ្គលនោះចុះ ។

បដិបត្តិវិញ្ញាណ

[៧៣] កតមោ ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបន្នោ ។ ឥធិ
ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆា-
សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបន្នោ ។

[៧៤] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបន្នោ ។ ឥធិ
ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មា-
សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបន្នោតិ ។

[៧៥] សាវត្ថីនិទានំ ។ យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ
អវិយោ^(១) អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ វិវទ្ធោ វិវទ្ធោ តេសំ អវិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សម្មាទុក្ខត្វយតាមី ។ យេសំ កេ-
សញ្ចំ ភិក្ខុវេ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ អារទ្ធោ
អារទ្ធោ តេសំ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សម្មា-
ទុក្ខត្វយតាមី ។

១ ឱ. ម. អយំ អវិយោ ។

បដិបត្តិវិគ្គ

(៩៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ១ ។ បេ ។ ជាអ្នកតាំងចិត្តខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុស ។

(៩៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ ជាអ្នកតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ ។

(៩៥) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណានីមួយលះបង់ហើយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ មានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះក៏លះបង់ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណានីមួយប្រាបព្វហើយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ មានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះក៏ឈ្លានថាប្រាបព្វហើយដែរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ហោរាវគ្គោ

[៩៦] កតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ ។ សេយ្យមីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាស-
 មាធិ ។ យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ វិទ្ធោ វិទ្ធោ តេសំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
 សម្មាទុក្ខត្វក្ខយតាមី ។ យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ អរិ-
 យោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ អារទ្ធោ អារទ្ធោ តេសំ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សម្មាទុក្ខត្វក្ខយតាមីតិ ។

[៩៧] សាវត្ថិន្ទនាទំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 ការតា ពហុល្លកតា អចារា ចារំ កមធាយ សំវត្ថុន្តំ ។
 កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យមីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ ។ ឥមេ ខោ ។^(១) អដ្ឋ ធម្មា ការតា
 ពហុល្លកតា អចារា ចារំ កមធាយ សំវត្ថុន្តិ ។

១ ឧ. ឧត្តរេ ភិក្ខុវេ បទំ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំណុំទី៣៣ មហាវរុទ្ធសូត

(៩៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណានីមួយលះបង់ហើយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ មានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះក៏លះបង់ហើយដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណានីមួយប្រាព្វហើយ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ មានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះក៏ឈ្មោះថាប្រាព្វហើយដែរ ។

(៩៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញចាកវដ្ត ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញចាកវដ្ត ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។

បដិបត្តិវិធី

ឥន្ទមរោច ភតភវ សំ វត្ថុន សុគតោ អថាបរំ ឯតធ-

រោច សត្វា

[៧៨] អប្បកា តេ មនុស្សសុ

យេ ជនា ចារតាមិនោ

អថាយំ ឥតភវ បដា

តិរមេវាទុណវតិ ។

យេ ច ខោ សម្មទត្វាតេ

ធម្មេ ធម្មានុវត្តិនោ

តេ ជនា ចារមេស្សន្តិ

មច្ចុធម្មំ សុទ្ធត្រំ ។

តាន្តិកំ ធម្មំ វិប្បហាយ

សុត្តំ ភាវេម បណ្ឌិតោ

ទុកា អនោគមាគម្ម

វិវេកេ យត្ត ទ្វេវមំ

តត្រាភវតិមំធម្មេយ្យ

ហិត្វា តកាបេ អតិញ្ចនោ

បដិបត្តិវិធី

ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ ព្រះសុតតលុះ
ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទើបទ្រង់
ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីការនេះតទៅទៀតថា ។

(៩៨) ក្នុងពួកមនុស្ស ជនទាំងឡាយឯណាដល់នូវគ្រិយគឺ
ព្រះនិព្វាន ជនទាំងឡាយនោះមានប្រមាណតិចទេ ចំណែក
ពួកសត្វដទៃក្រៅពីនេះ តែងស្ម័គ្រទៅតាមច្រាំង (វដ្ត-
សង្សារ) ។ មួយទៀត ពួកជនណាមានប្រក្រតីប្រព្រឹត្តតាម
ធម៌ក្នុងធម៌ដែលព្រះតថាគតត្រាស់ប្រព្រឹត្តហើយ ពួកជននោះ
នឹង (ឆ្លង) នូវវដ្តជាលំនៅនៃមច្ចុដែលឆ្លងបានដោយកម្រិត
ពេក ហើយដល់នូវគ្រិយគឺព្រះនិព្វាន ។ បណ្ឌិតគប្បីលះ
ធម៌ខ្លះ ញ៉ាំងធម៌សិទ្ធិចំរើន ហើយគប្បីចេញចាកអាល័យ
គឺវដ្តៈ អាស្រ័យព្រះនិព្វានដែលមិនមានអាល័យ គួរលះ
កាមទាំងឡាយចេញ ហើយជាអ្នកមិនមានកង្វល់ ប្រាថ្នានូវ
លេចក្តីត្រេកអរក្នុងវិវេក ដែលសត្វត្រេកអរបានដោយកម្រ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុក្ខោ

បរិយោទបេយ្យ អត្តានំ

ចិត្តក្ខេសេហំ បណ្ឌិតោ

យេសំ សម្ពោធិយន្តេសុ

សម្មា ចិត្តំ សុភាវិតំ

អាទានប្បដិទ្ធស្សកេ

អនុទាទាយ យេ រតា

ទីណាសវា ជុតិមន្តោ

តេ លោកេ បរិទិត្តតាតិ ។

[៧៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សាមញ្ញញ្ច វេ ភិក្ខុវេ
នេសេស្សមិ សាមញ្ញាដលានិ ច តំ សុណាថ ។

[១០០] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។ អយមេ-
វារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មន្តោ ។ សេយ្យនីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ វេទំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។

[១០១] កតមាទិ ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញាដលានិ ។
សោតាបត្ថិដលំ សកទាតាមិដលំ អនាតាមិដលំ អ-
រហត្ថដលំ ។ វេទានិ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញាដលានិតិ ។

បណ្ឌិតគួរធ្វើខ្លួនឲ្យផ្លូវផងចាកគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ។ ចិត្ត
ដែលបណ្ឌិតពួកណាអប់រម្យល្អប្រពៃហើយក្នុងអង្គនៃធម៌ជា
គ្រឿងត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយឯណា អ្នក
ត្រេកអរក្នុងការលះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ដោយឥតមានសេច-
ក្តីប្រកាន់ បណ្ឌិតនោះ ឈ្មោះថាអ្នកមានសាស្ត្រស្រស់ហើយ
មានសេចក្តីរុងរឿង បរិនិព្វានក្នុងលោកហើយ ។

(៩៩) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥថាគតនឹងសំ-
ដែងនូវសាមញ្ញគុណនឹងផលរបស់សាមញ្ញគុណទាំងឡាយ ផលអ្នក
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូលស្តាប់សេចក្តីនោះចុះ ។

(១០០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសាមញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ
។ បេ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
សាមញ្ញគុណ ។

(១០១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផលរបស់សាមញ្ញគុណទាំង-
ឡាយ តើដូចម្តេច ។ គឺសោតាបត្តិផល១ សកទាតាមិផល១ អនា-
តាមិផល១ អរហត្តផល១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផល
របស់សាមញ្ញគុណទាំងឡាយ ។

បដិបត្តិវិធាន

[១០២] សាវត្ថីនិទានំ ។ សាមញ្ញញ្ច វេ ភិក្ខុវេ

នេសំស្សមិ សាមញ្ញត្ថញ្ច តំ សុណាម ។

[១០៣] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។ អយមេ-

វាវយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីនំ ។ សម្មា-

និដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ

សាមញ្ញំ ។

[១០៤] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញត្ថោ ។ យោ

ចោ ភិក្ខុវេ វាគក្ខយោ នោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញត្ថោ ។

[១០៥] សាវត្ថីនិទានំ ។ ព្រហ្មញ្ញញ្ច វេ ភិក្ខុវេ

នេសំស្សមិ ព្រហ្មញ្ញនរោតិ ច តំ សុណាម ។

បដិបត្តិវិធី

(១០២) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សំដែងនូវសាមញ្ញគុណនឹងប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញគុណ ដល់អ្នកទាំង-
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

(១០៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសាមញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ១
។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
សាមញ្ញគុណ ។

(១០៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញគុណ
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈឯណាជាទីអស់ទៅនៃរាគៈ
ជាទីអស់ទៅនៃទោសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញគុណ ។

(១០៥) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សំដែងនូវព្រហ្មញ្ញគុណនឹងផលរបស់ព្រហ្មញ្ញគុណទាំងឡាយ ដល់
អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវវគ្គោ

[១០៦] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញំ ។ អយមេភិ-
យោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យបីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញំ ។

[១០៧] កតហានិ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញដលានិ ។
សោតាបត្តិដលំ សកទាតាមិដលំ អនាតាមិដលំ អរ-
ហត្តដលំ ។ ឥហានិ វុច្ចន្តិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញដលានីតិ ។

[១០៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ ព្រហ្មញ្ញញ្ច វោ ភិក្ខុវេ
នេសិស្សាមិ ព្រហ្មញ្ញត្ថញ្ច តំ សុណាថ ។

[១០៩] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញំ ។ អយ-
មេវ អភិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យបីទំ ។
សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
ព្រហ្មញ្ញំ ។

លុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុដ្ឋ

[១០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ១
។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ព្រហ្មញ្ញគុណ ។

[១០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផលរបស់ព្រហ្មញ្ញគុណទាំង
ឡាយ តើដូចម្តេច ។ គឺសោតាបត្តិផល១ សកទាតាមិផល១ អនា-
តាមិផល១ អរហត្តផល១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផល
របស់ព្រហ្មញ្ញគុណទាំងឡាយ ។

[១០៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សំដែងនូវព្រហ្មញ្ញគុណនឹងប្រយោជន៍នៃព្រហ្មញ្ញគុណ ដល់អ្នកទាំង-
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១០៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញ
ត្រូវ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថា ព្រហ្មញ្ញគុណ ។

បដិបត្តិវិញ្ញាណ

[១១០] កតមោ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញត្ថោ ។ យោ
 ច ភិក្ខុវេ វាគក្ខយោ ទោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញត្ថោតិ ។

[១១១] សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ ព្រហ្មចរិយញ្ច វេ ភិក្ខុវេ
 ទេសេស្សាមំ ព្រហ្មចរិយដលានំ ច តំ សុណាមំ ។

[១១២] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។ អយមេ.
 វារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។

[១១៣] កតមាធិ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយដលានំ ។
 សោតាបត្ថិដលំ សកោតាមិដលំ អនាតាមិដលំ អ-
 រហត្ថដលំ ។ ឥមាធិ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយដ-
 លានីតិ ។

បដិបត្តិវគ្គ

[១១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍របស់ព្រហ្មញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈឯណាជាទីអស់ទៅនៃរាគៈ ជាទីអស់ទៅនៃទោសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃព្រហ្មញ្ញគុណ ។

[១១១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង សំដែងនូវព្រហ្មចរិយៈនិងផលរបស់ព្រហ្មចរិយៈទាំងឡាយ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញ ត្រូវ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ព្រហ្មចរិយៈ ។

[១១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផលទាំងឡាយរបស់ព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ គឺសោតាបត្តិផល១ សកទាតាមិផល១ អនាតាមិផល១ អរហត្តផល១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផលរបស់ព្រហ្មចរិយៈទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវគ្គោ

[១១៤] សាវត្ថីនិទានំ ។ ព្រហ្មចរិយត្ថំ វោ ភិក្ខុវេ

ទេសេស្សាមិ ព្រហ្មចរិយត្ថត្ថំ តំ សុណាថ ។

[១១៥] កតមត្ថំ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។ អយមេវាវ-

យោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។

សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។

[១១៦] កតមោ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយត្ថោ ។ យោ

ច ភិក្ខុវេ វាគក្ខយោ ទោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយត្ថោតិ ។

បដិច្ចវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញ

[១១៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សំដែននូវព្រហ្មចរិយៈនឹងប្រយោជន៍របស់ព្រហ្មចរិយៈ ដល់អ្នកទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នេះឯង ។ ភិក្ខុខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញ
ត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ហៅថា ព្រហ្មចរិយៈ ។

[១១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍នៃព្រហ្មចរិយៈ
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈឯណាជាទីអស់ទៅនៃកតៈ
ជាទីអស់ទៅនៃទោសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃព្រហ្មចរិយៈ ។

បដិបត្តិវគ្គ

ពិស្សទានំ

បដិបត្តិ បដិបន្នោ ច

វិទូកា ទាវ គមា

សាមញ្ញេន ទ្វេ វុត្តា

ព្រហ្មញ្ញា អបរេ ធុរេ

ព្រហ្មចរិយេន ទ្វេ វុត្តា

វត្តោ តេន បវុច្ឆតីតិ ។

បដិបត្តិវគ្គ

ទូទាត់នៃបដិបត្តិវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីសេចក្តីប្រតិបត្តិ ១ អំពីបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិ ១ អំពី
 ការលះបង់ ១ អំពីការដល់ត្រឹមត្រូវនៃព្រះនិព្វាន ១ អំពីសា-
 មញ្ញគុណ មាន ២ លើក អំពីព្រហ្មញ្ញគុណដទៃទៀត មាន
 ២ លើក អំពីព្រហ្មចរិយៈ មាន ២ លើក ព្រោះហេតុនោះ
 ទើបហៅថាបដិបត្តិវគ្គ ។

អញ្ជាញ់យុវជន

[១០៧] សាវត្ថីនំនាង ។ ស.ច រោ ភិក្ខុវេ អញ្ជា-

តិវិជ្ជា បរិព្វាជកា ឯវំ បុត្រេយ្យំ តិវិជ្ជាយំ អាវុសោ
សមណោ គោតមេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ ឯវំ បុត្រា
តុម្រេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ជាតិវិជ្ជាយានំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ
ព្យាករយ្យាថ រាគវិរាគតំ ខោ អាវុសោ រាគវតិ ព្រហ្ម-
ចរិយំ វុស្សតីតិ ។

[១០៨] ស.ច បន រោ ភិក្ខុវេ អញ្ជាតិវិជ្ជាយា
បរិព្វាជកា ឯវំ បុត្រេយ្យំ អត្ថិ បណាវុសោ បក្កោ អត្ថិ
បដិបទា រាគវិរាគាយាតិ ។ ឯវំ បុត្រា តុម្រេ ភិក្ខុវេ
តេសំ អញ្ជាតិវិជ្ជាយានំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ ព្យាករយ្យាថ
អត្ថិ ខោ អាវុសោ បក្កោ អត្ថិ បដិបទា រាគវិរាគាយាតិ ។

អញ្ញាតិវិធី

(១១៧) សាវត្ថនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអនុវត្តិយគប្បីសួរពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះសុមណគោតម មានប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជាអនុវត្តិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីឡើយណាយចាករាគៈ ។

(១១៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអនុវត្តិយគប្បីសួរពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ ចុះមគ្គនឹងបដិបទាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឡើយណាយចាករាគៈ មានដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជាអនុវត្តិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ មគ្គនឹងបដិបទាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឡើយណាយចាករាគៈមានដែរ ។

អញ្ជើញយក

[១១៩] កតមោ ច ភិក្ខុវេ មត្តោ កតមា ច
 បដិបទា រាគរិកតាយ ។ អយមេវរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ ។ សេយ្យដំនំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដំ ។
 អយំ ភិក្ខុវេ មត្តោ អយំ បដិបទា រាគរិកតាយាតិ ។
 ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិភ្នំយានំ បរិព្វា-
 ជកានំ ឯវំ ព្យាករយ្យជាតិ ។

[១២០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សច វេ ភិក្ខុវេ អញ្ញ-
 តិភ្នំយា បរិព្វាជកា ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ កិមត្ថិយំ អាវុសោ
 សមណោ តោតមេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា
 តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិភ្នំយានំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ
 ព្យាករយ្យជ សញ្ញោជនប្បហានត្ថំ ទោ អាវុសោ
 កតវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២១] អនុសយសមុគ្គតនត្ថំ ទោ អាវុសោ
 កតវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

អនុត្តរិយវគ្គ

[១១៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទដូចម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឡើយណាយចាកពត៌ៈ ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយ អង្គ ៨ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តី តាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គនឹងបដិបទានេះឯង ដែល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឡើយណាយចាកពត៌ៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក អ្នកដែលគេសូរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជា អនុត្តរិយទាំងនោះយ៉ាងនេះចុះ ។

[១២០] សាវត្ថនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជក ជាអនុត្តរិយគប្បីសួរពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះសមណគោតម មានប្រយោជន៍ អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេសូរយ៉ាងនេះហើយ គប្បី ដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជាអនុត្តរិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាល អ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះ ភាគ ដើម្បីលះសញ្ញាជនៈ ។ បេ ។

[១២១] ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីដកចេញនូវអនុស័យ ។ បេ ។

[១២២] អន្ធាធម៌វិញ្ញត្តំ ខោ អារុសោ ភកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២៣] អាសវាធំ ឈត្តំ ខោ អារុសោ ភកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២៤] វិជ្ជាវិមុត្តិដលសង្ខតិវិយត្តំ ខោ អារុសោ
 ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២៥] ញាណទស្សនត្តំ ខោ អារុសោ ភកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ បេ ។

[១២៦] សចេ វេ ភិក្ខុវេ អញ្ញត្តិយា បរិព្វាជកា
 ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ តិមន្តិយំ អារុសោ សមណោ កោតមេ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តេសំ
 អញ្ញត្តិយាធំ បរិព្វាជកាធំ ឯវំ ព្យាករេយ្យាថ អនុ-
 ចានាធម៌វិញ្ញត្តំ ខោ អារុសោ ភកវតិ ព្រហ្មចរិយំ
 វុស្សតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

(១២៤) ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវកាលវែងឆ្ងាយ ។ បេ ។

(១២៥) ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ បេ ។

(១២៦) ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ
ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានឹង
វិមុត្តិ ។ បេ ។

(១២៧) ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីញាណទស្សន ។ បេ ។

(១២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតរិយគប្បី
សួរពួកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ
ក្នុងសំណាក់ព្រះសមណគោតមមានប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកអ្នកដែលគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជក
ជាអន្យតរិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីអនុបាទបរិនិព្វាន ។

អញ្ញតិវ្ថយវគ្គោ

[១២៧] សុចេ បទ វោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិវ្ថយា
 បរិព្វាជកា ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ អត្ថំ មទាវុសោ មត្តោ អត្ថំ
 បដិបទា អនុបាទាបរិទិព្វានាយាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ហេ
 ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិវ្ថយានំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ ព្យាករ-
 វេយ្យាថ អត្ថំ ខោ អវុសោ មត្តោ អត្ថំ បដិបទា អនុបា-
 ទាបរិទិព្វានាយាតិ ។

[១២៨] កតមោ ច ភិក្ខុវេ មត្តោ កតមា ច
 បដិបទា អនុបាទាបរិទិព្វានាយ ។ អយមេវារិយោ
 វរដ្ឋន្តីកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីទំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ មត្តោ អយំ បដិបទា
 អនុបាទាបរិទិព្វានាយាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
 តេសំ អញ្ញតិវ្ថយានំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ ព្យាករវេយ្យា-
 ថាតិ ។

អញ្ញតិវ្ថយវគ្គោ^(១) បញ្ចមោ ។

១ អញ្ញតិវ្ថយបេយ្យណតិច ធារោ ។

កញ្ញតិរិយវត្ថុ

(១២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតរិយគប្បី
សួរពួកអកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានកាយ ចុះមគ្គនឹងបដិបទាដែល
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វានមានដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកអ្នកដែលគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជក
ជាអន្យតរិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានកាយ មគ្គនឹងបដិបទា
ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វានមានដែរ ។

(១២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច
ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វាន ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្ត
ត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គនឹងបដិបទានេះឯង ដែលប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីអនុបាទាបរិនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេសួរ
យ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតរិយទាំងនោះ
យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ កញ្ញតិរិយវត្ថុទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេទោ

តិស្សទានំ

វិភាគសញ្ញោជនំ អនុសេ

អន្ធានអាសវា ខយា^(១)

វិជ្ជាវមុត្តិញ្ញាលាញ

អនុចាទាយ អដ្ឋមី ។

១ អន្ធានអាសវាត្ថយោតិបី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

ឧទាននៃអញ្ញតិច្ឆិយវិគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីការប្រាសចាករតៈ ១ អំពីការលះសញ្ញាជនៈ ១

អំពីការដកចេញនូវអនុស័យ ១ អំពីការកំណត់ដឹងកាលដ៏វែង

ឆ្ងាយ ១ អំពីការអស់ទៅនៃអាសវៈ ១ អំពីការធ្វើឲ្យជាក់

ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ១ អំពីញាណទស្សនៈ ១ អំពីអនុបាទា-

បរិនិព្វាន ១ ទៀតជាគំរប់ ៨ ។

សុរិយបេយ្យាលោ

[១២៩] សារវ្តិនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ទុទ-

យតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វង្គមិត្តំ យទិទំ អរុណាគំ ។

ឯវេមេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស

មគ្គស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វង្គមិត្តំ

យទិទំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចានិកង្គំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ

ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករិស្សតីតំ ។

[១៣០] កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ

ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ

វិវេកិនិស្ស័តំ វិរាគិនិស្ស័តំ ជំរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្តប-

រិណាមី ។ វេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ វិវេកិនិស្ស័តំ

សុរិយប្បយោល

[១២៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើង
នៃអរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត (គ្រឿងកំណត់មុន) នៃព្រះ
រាជិត្យដែលរះឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការមានមិត្តល្អ នេះ
ជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះ
នឹងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨
ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ វែមន៍
ចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ វែមន៍ធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨
ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
វែមន៍ចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
សេចក្តីឡើយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុងការិលះ
។ បេ ។ វែមន៍ចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេកោ

វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មន្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ ពហុល័កកោតីតិ ។

[១៣១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ
 ទុទយតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ
 អរុណុត្ថំ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស
 អដ្ឋង្គិកស្ស មន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ
 បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ សីលសម្បទា ។ សីលសម្បទាស្សេតិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជិតង្គំ ។ បេ ។

[១៣២] យទិទំ នន្ទសម្បទា ។ បេ ។

[១៣៣] យទិទំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៣៤] យទិទំ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

[១៣៥] យទិទំ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៣៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ទុទយ-
 តោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណុត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

អាស្រ័យសេចក្តីឡើយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីលក់ បង្កើនទៅក្នុង
ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចំរើនអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើងដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៣១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃ
អរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិបូណ៌ដោយសីល នេះជាប្រធាន នេះ
ជាបុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
កើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណើរនេះជាទិសដ្ឋីមរបស់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បេ ។

[១៣២] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

[១៣៣] គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

[១៣៤] គឺការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៣៥] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

[១៣៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើង
នៃអរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្តនៃព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ។

សុរិយបេយ្យលោ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
 បគ្គស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វង្គំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ
 យនិទំ យោនិសោមនសំ ការសម្បទា ។ យោនិសោ
 មនសំ ការសម្បទាស្មេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជិកង្គំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បគ្គំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 បគ្គំ ពហុលីករិស្សតីតំ ។

[១៣៧] កថត្ថា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសំ-
 ការសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
 កំ បគ្គំ ពហុលីករេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ
 វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេក-
 និស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសំ ការសម្បទា
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បគ្គំ ពហុ-
 លីករេតិ ។

សុរិយបេយ្យល

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ នេះជា
 ប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោនិ-
 សោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
 យោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែល
 អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យ
 សេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុងការលះ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំង
 ចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ
 អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុដែលដល់ព្រមដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើនអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទេ

[១៣៨] សាវត្ថីនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ទទ-
 យតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទំទំ អរុណុត្តំ ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
 មគ្គស្ស ទុប្បាទាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យ-
 ទំទំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ ចានកង្ខំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេស្សេតិ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកវស្សេតិ ។

[១៣៩] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ពហុលីកវេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 រាគវិនយបរិយោសានំ នោសវិនយបរិយោសានំ ហោហា-
 វិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ រាគវិ-
 នយបរិយោសានំ នោសវិនយបរិយោសានំ ហោហាវិនយ-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារ្យក្ក

[១៣៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃ
អរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការមានមិត្តល្អ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ
ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទី
សង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៣៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
ចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មាន
ការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត
។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទី
បំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈ

សុរិយយេយ្យលោ

បរិយោសាធំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តល្យាណមិត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មគ្គំ កាវេតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មគ្គំ
 ពហុលីកកោតីតំ ។

[១៤០] សាវត្ថីនិទានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ធុន-
 យតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណាគ្គំ ។
 ឯវំមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិតស្ស
 មគ្គស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ
 យទិទំ សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៤១] យទិទំ ឆន្ទសម្បទា ។ បេ ។

[១៤២] យទិទំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៣] យទិទំ ជិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៤] យទិទំ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៥] សាវត្ថីនិទានំ ។ យទិទំ យោជិតោមន-

សុរិយបេយ្យាល

ជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងបំរើន
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើងដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៤០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរឡើងនៃ
អរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះភាទិត្យដែលរះឡើង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិបូណ៌ដោយសីល នេះជាប្រធាន នេះជា
បុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យកើត
ឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ បេ ។

[១៤១] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

[១៤២] គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

[១៤៣] គឺការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៤៤] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

[១៤៥] សាវត្ថិនិទាន ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនៈ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទោ

សិការសម្បទា ។ យោនិសោមនសិការសម្បទាស្បុតិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកម្ចី អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភា-
វេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុល្លករិស្សតិ ។

(១២៦) កថាប្បករិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
ការសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុល្លករេតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សទ្ធានិដ្ឋី ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ នោសវិនយ-
បរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ មេ ។ សច្ចា-
សមាដី ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ នោសវិនយបរិ-
យោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ យោនិសោមនសិការសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុល្លករេតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវេក

សិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១៤៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
យោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការ
កំចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មាន
ការកំចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ
មានការកំចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត
មានការកំចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

សុរិយបេយ្យលោ

តិស្សទ្ធោនំ

កល្យាណមិត្តំ សីលញ្ច

ធនោ ច អត្តសម្មទា

ទំដ្ឋី ច អប្បមាទោ ច

យោជិសោ កវតិ សត្តមំ ។

សុរិយបេយ្យាល

ឧទ្ទាននៃសុរិយបេយ្យាលនោះគឺ

ពោលអំពីការបរិបូណ៌ដោយមគ្គល្អ ១ អំពីសីល ១ អំពី

សេចក្តីពេញចិត្ត ១ អំពីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ១

អំពីការឃើញត្រូវ ១ អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ អំពីយោនិ-

សោមនសីការ; ១ ទៀតជាគំរប់ ៧ ។

ឯកធម្មបេយ្យលោ

(១៤៧) សាវត្ថីនិទានំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុ-

បតារោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មគ្គស្ស ឧប្បាទាយ ។

តតមោ ឯកធម្មោ ។ យទំទំ កល្យាណមិត្តតា ។

កល្យាណមិត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ មាជិកង្គំ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេស្សតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ

ពហុលីករិស្សតីតិ ។

(១៤៨) តថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ

ពហុលីករោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី

ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ

វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ វិវេ-

កនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្ត-

ឯកធម្មបេយ្យាល

[១៤៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១ មាន
ទុបការៈច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
ធម៌១ តើដូចម្តេច ។ គឺការមានមិត្តល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណើរនេះជាទិសដ្ឋវិមុត្តិរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើន
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើង ។

[១៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
ចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨
ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម៌វិន័យនេះ
រមែងចំរើននូវសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អា-
ស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុងការ
លះ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុង

ឯកធម្មបេយ្យលោ

បរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ពហុលីកាភោតីតិ ។

[១៤៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុប-
 កាវោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មគ្គស្ស ឧប្បាទាយ ។
 កតហោ ឯកធម្មោ ។ យទិនំ សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៥០] យទិនំ ធន្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៥១] យទិនំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៥២] យទិនំ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

[១៥៣] យទិនំ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៥៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ យទិនំ យោនីសោមន-
 សីការសម្បទា ។ យោនីសោមនសីការសម្បទ្ខស្ស-
 នំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកង្ខំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកាវស្សតីតិ ។

ឯកធម្មប្បយុល

ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែង
ចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

(១៤៩) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១ មាន
ទបការៈច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
ធម៌ ១ តើដូចម្តេច ។ គឺការបរិច្ចណិដោយសីល ។ បេ ។

(១៥០) គឺការបរិច្ចណិដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

(១៥១) គឺការបរិច្ចណិដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

(១៥២) គឺការបរិច្ចណិដោយការឃើញ ។ បេ ។

(១៥៣) គឺការបរិច្ចណិដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

(១៥៤) សាវត្ថិនិទាន ។ គឺការបរិច្ចណិដោយយោនិសោមនៈ
សិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទិសឡើយរបស់ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិច្ចណិដោយយោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរិញ្ញោ

[១៥៥] កថា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-
 សិការសម្បជ្ជោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធី-
 និស្សិតំ វោស្សត្ថបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធីនិស្សិតំ វោស្សត្ថ-
 បរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-
 សិការសម្បជ្ជោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

[១៥៦] សាវត្ថិននាមំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុប-
 កាភោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មត្តស្ស ទុប្បនាយ ។
 កតមោ ឯកធម្មោ ។ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា ។
 កល្យាណមិត្តស្សិតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចានិកង្ខំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្សិតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករស្សិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

[១៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោ-
 និសាមនសិការៈ រមែងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តី
 រលត់ បង្កាន់ទៅក្នុងការលះ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ
 អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យ
 សេចក្តីរលត់ បង្កាន់ទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
 ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសាមនសិការៈ រមែងចំរើនអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយ
 ប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៥៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១ មាន
 ទុបការៈច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
 ធម៌១ តើដូចម្តេច ។ គឺការមានមិត្តល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើន
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង ។

ឯកធម្មបេយ្យលោ

[១៥៧] ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ពហុលីករោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី ភាវេតិ
 ភគវិន័យបរិយោសានំ ទោសវិន័យបរិយោសានំ មោហា-
 វិន័យបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ ភគ-
 វិន័យបរិយោសានំ ទោសវិន័យបរិយោសានំ មោហាវិន-
 យបរិយោសានំ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណ-
 មិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។

[១៥៨] សាវត្ថិនីនាមំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុប-
 កាភោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មគ្គស្ស ឧប្បាទាយ ។
 កតមោ ឯកធម្មោ ។ យទិទំ សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៥៩] យទិទំ ធន្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៦០] យទិទំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

ឯកធម្មបេយ្យាល

(១៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

(១៥៨) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១ មានទេវការៈច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យកើតឡើង ។ ធម៌១ តើដូចម្តេច ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បេ ។

(១៥៩) គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

(១៦០) គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ចេ

[១៦១] យទិទំ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

[១៦២] យទិទំ អម្បមានសម្បទា ។ បេ ។

[១៦៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ យទិទំ យោនិសោមន-
សិការសម្បទា ។ យោនិសោមនសិការសម្បទាស្ម័គ្រ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ចានិកង្ខំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករិស្សតីតិ ។

[១៦៤] កថង្ខ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-
សិការសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ រាគវិ-
នយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហាវិន-
យបរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោម-
នសិការសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតីតិ ។

ឯកធម្មបេយ្យណោ សុត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារ្យ

[១៦១] គឺការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៦២] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

[១៦៣] សាវត្ថិនិទាន ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមន-
សិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទិសឆ្លៀតរបស់ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
យោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែង
ធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏ឆន្ទៈនិយមនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ បេ ។
រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មាន
ការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំ-
ផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោ-
មនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ឯកធម្មបេយ្យលោ

តិស្សទ្ធោនំ

តត្ថល្យាណមីត្ថំ សីលំ ច

ធនោ ច អត្ថសម្មទា

ទិដ្ឋិ ច អប្បមាទោ ច

យោនិសោ កវតិ សត្តមំ ។

ឯកធម្មប្បយ្យល

ឧទ្ទាននៃឯកធម្មប្បយ្យលនោះគឺ

ពាលអំពីកល្យាណមិត្ត ១ អំពីសីល ១ អំពីសេចក្តីពេញ

ចិត្ត ១ អំពីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ១ អំពីការឃើញ ១

អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ អំពីយោនិសោមនសិការៈ ១ ទៀត

ជាគំរប់ ៧ ។

ពិហស្តង្គកម្មប្រយោល

[១៦៥] សាវត្ថីនំនាមំ ។ បាហំ ភិក្ខុវេ អត្ថំ ឯក-

ធម្មំបិ សបបទុបស្សាមិ យេន អនុប្បន្នោ វា អរិយោ

អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា អរិយោ អដ្ឋង្គិ-

កោ មត្តោ ភាវណាចារិច្ចរី តច្ឆតិ ។ យថយំនំ ភិក្ខុវេ

កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ-

នោ ចាដិកង្គំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវស្សតិ អរិយំ

អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកាវស្សតិ ។

[១៦៦] កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ

ពហុលីកាវេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី ភាវតិ

វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវតិ វិវេកនិស្សិតំ

តាហ្គឺនឯកធម្មបេយ្យាល

[១៦៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណាមិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវោក្ខី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (តថាគតពិចារណាមិនឃើញធម៌ដទៃ) ដូចជាការមានមិត្តល្អនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ពាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

រីកគង់ស្បែក ជីវោគង់ស្បែក វេស្បែកបរិណាមី ។ ឃុំ

ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ

មគ្គំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មគ្គំ ពហុលីករោតីតិ ។

(១៦៧) សារត្ថីនំនាមំ ។ បាបំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯ-

កតម្មំបិ សមនុចស្សាមិ យេន អនុប្បន្នោ វា អរិយោ

អដ្ឋង្គីកោ មត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា អរិយោ អដ្ឋង្គី-

កោ មត្តោ ភាវនាចារិយ្យំ ភិក្ខុវេ ។ យថយំនំ ភិក្ខុវេ

សីលសម្បទា ។ បេ ។

(១៦៨) យថយំនំ ភិក្ខុវេ ធន្តសម្បទា ។ បេ ។

(១៦៩) យថយំនំ ភិក្ខុវេ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

(១៧០) យថយំនំ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

តាហន្តឯកធម្មបេយ្យាល

អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុង
 ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចំរើន
 នូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៦៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណា
 មិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយ
 ការវិនិច្ឆ័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (តថាគតពិចារណាមិនឃើញធម៌
 ដទៃ) ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសីលនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
 ពេញចិត្តនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយចិត្តផ្ទះ
 ថ្នាំនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ
 នេះឡើយ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវគ្គោ

[១៧១] យថយំទំ ភិក្ខុវេ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៧២] សាវត្ថំនំនាទំ ។ យថយំទំ ភិក្ខុវេ យោ-
និសោមនសិការសម្បទា ។ យោនិសោមនសិការ-
សម្បទ្ធស្ប្បតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ហនិក្ខំ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេស្ប្បតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុ-
លីករស្ប្បតិ ។

[១៧៣] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
ការសម្បទ្ធនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
កំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ
វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្ថប-
រណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិការ-
សម្បទ្ធនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

[១៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជា ការបរិច្ចណិដោយសេចក្តី
មិនប្រមាទនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៧២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជា ការ
បរិច្ចណិដោយយោនិសាមនសិការៈនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិច្ចណិដោយយោនិសាមន-
សិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៧៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិច្ចណិដោយ
យោនិសាមនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែង
ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អា-
ស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យ
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តី
រលត់ បង្កាន់ទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នក
បរិច្ចណិដោយយោនិសាមនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយ
ប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ពហុត្ថករធម្មប្បយកលោ

[១៧៤] សាវត្ថីនំនាមំ ។ នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ
 ឯកធម្មំបិ សមនុបស្សាមិ យេន អនុប្បន្នោ វា អ-
 រិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា អរិ-
 យោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវនាចារិយ្យវី កច្ចតិ ។ យថ-
 យំនំ ភិក្ខុវេ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកេន្នំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករិស្សតីតិ ។

[១៧៥] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភា-
 វេតិ វាគវិនយបរិយោសានំ នោ សវិនយបរិយោសានំ
 មោហវិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដី ភា-
 វេតិ វាគវិនយបរិយោសានំ នោ សវិនយបរិយោសានំ

តាហន្តឯកធម្មបេយ្យាល

(១៧៤) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតតិចារណា
 មិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវិនា
 បានក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (គឺថាគតតិចារណា មិនឃើញធម៌ដទៃ)
 ដូចជាការមានមិត្តល្អនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទី
 សង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ
 រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំនូវ
 រាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
 បង្ខំនូវមាហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មាន
 ការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទោ

មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 កល្យាណមិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មគ្គំ ភាវតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គីកំ មគ្គំ ពហុលីករោត្តតិ ។

[១៧៦] សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯ-
 កធម្មំបិ សមនុបស្សាមិ យេន អនុប្បន្នោ វា អរិយោ
 អដ្ឋង្គីកោ មត្តោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧប្បន្នោ វា អរិយោ អដ្ឋ-
 ង្គីកោ មត្តោ ភាវនាចារិយី កច្ចតិ ។ យថយំទំ ភិក្ខុវេ
 សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៧៧] យថយំទំ ភិក្ខុវេ ធន្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៧៨] យថយំទំ ភិក្ខុវេ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៧៩] យថយំទំ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

លុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាជ្ជ

មានការកំចាត់បង់នូវមាហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើនូវ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

(១៧៦) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណា
មិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ កើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវិនាសក្តី ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (តថាគតពិចារណាមិនឃើញធម៌ដទៃ) ដូចជាការ
បរិបូណ៌ដោយសីលនេះឡើយ ។ បេ ។

(១៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
ពេញចិត្តនេះឡើយ ។ បេ ។

(១៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះ
ថ្លានេះឡើយ ។ បេ ។

(១៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយការ
ឃើញនេះឡើយ ។ បេ ។

ពាហន្តរកន្តប្រយោគ

[១៨០] យថយំទំ ភិក្ខុវេ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៨១] យថយំទំ ភិក្ខុវេ យោនិសោមនសីកា-

រសម្បទា ។ យោនិសោមនសីការសម្បទ្ខស្ស័តំ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុនោ ចាដិកង្ខំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេស្សតិ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុល័ករស្សតីតិ ។

[១៨២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-

សីការសម្បទ្ខា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេតិ អរិយំ

អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុល័ករេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

សម្មាទិដ្ឋំ កាវេតិ រាគរិទយបរិយោសានំ ទោសវិទយ-

បរិយោសានំ មោហវិទយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មា-

សមាធិំ កាវេតិ រាគរិទយបរិយោសានំ ទោសវិទយ-

ពាក្យសម្តែងធម្មបទ

(១៨០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
មិនប្រមាទនេះឡើយ ។ បេ ។

(១៨១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយយោនិ-
សោមនសីការៈនេះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទី
សង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសីការៈ ភិក្ខុនោះ
នឹងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

(១៨២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
យោនិសោមនសីការៈ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែង
ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មាន
ការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត
មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំង
ចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

បរិយោសានំ មោហវិនយ បរិយោសានំ ។ ឯវំ ចោ វិក្ខុវេ
 វិក្ខុ យោនិសោមនសីការសម្បជ្ជោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតីតិ ។

ពហុន្តឯកធម្មបេយ្យលោ អន្តិមោ ។

តិប្បទានំ

កល្យាណមិត្តំ សីលញ្ច

ធម្មោ ច អត្តសម្បទា

ទិដ្ឋិ ច អប្បមាទោ ច

យោនិសោ ភវតិ សត្តមំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនីសោមនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ ធាតុឧកធម្មបេយ្យាលទី ៨ ។

ឧទ្ទាននៃធាតុឧកធម្មបេយ្យាលនោះគឺ

ពោលអំពីការបរិបូណ៌ដោយកល្យាណមិត្ត ១ អំពីសីល ១

អំពីសេចក្តីពេញចិត្ត ១ អំពីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ១

អំពីការឃើញត្រូវ ១ អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ អំពីយោនី-

សោមនសិការៈ ១ ទៀតជាគំរប់៧ ។

គង្គាបេយ្យលោ

[១៨៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ គង្គា

នដិ ទាថីនដិដ្ឋា ទាថីនទោណ ទាថីនបញ្ចារ ។ ឯវេមេ

ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេន្នោ អរិយំ

អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ

និព្វានទោណ និព្វានបញ្ចារោ ។

[១៨៤] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មគ្គំ ភាវេន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ

និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានទោណ និព្វានបញ្ចារោ ។

៩៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភាវេតិ វិវេកានិស្ស័តំ

គណៈបេយ្យាល

[១៨៣] សាវត្ថីនិពាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចឧទេគង្គ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចមេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល
ចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅកេត្រនិព្វាន សសៀរទៅកេ
ត្រនិព្វាន ជម្រាលទៅកេត្រនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៨៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅកាន់ត្រនិព្វាន សសៀរទៅកេត្រនិព្វាន
ជម្រាលទៅកេត្រនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
ធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយសម្ម មហាវិវត្តោ

វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និ-
 រោធនិស្ស័តំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
 កំ មគ្គំ ពហុល័ករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វាន-
 ចោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។

[១៨៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យ-
 ទុនា ននី ចាបីននិដ្ឋា ចាបីនចោណា ចាបីនបញ្ញារ ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អ-
 ចិវេតី ននី ចាបីននិដ្ឋា ចាបីនចោណា ចាបីនបញ្ញារ ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក វារ្យបិដក បរិវារវគ្គ

អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុង
 ការលះ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើន
 ទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្កើនទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សៈទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(១៨៥) សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេយមុនា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 ទបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(១៨៦) សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេរចិរីតិ
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 ទបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យលោ

[១៨៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សាវក្ខ
នទី ចាបីនទិដ្ឋា ចាបីនចោណា ចាបីនបញ្ញា ។ ឯវេ
មេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មហី
នទី ចាបីនទិដ្ឋា ចាបីនចោណា ចាបីនបញ្ញា ។ ឯវេមេវ
ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យា
កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យដីទំ ។ គង្គា យមុ-
នា អចិវតី សាវក្ខ មហី សញ្ញា តា ចាបីនទិដ្ឋា ចាបី-
នចោណា ចាបីនបញ្ញា ។ ឯវេមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ កាវេន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ
តហុលីកវេន្តោ និព្វានទិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ
និព្វានបញ្ញាវេ ។

ធម្មបទប្បករណ៍

(១៨៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេសរក្សា
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
រុបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(១៨៨) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេមហា
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
រុបមេយ្យក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(១៨៩) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេធំៗ
ណាមួយ ។ គីណាខ្វះ ។ គីទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អបិវត្តី ១ សរក្ស ១
មហី ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរ
ទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាល
ធ្វើនូវអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបណ្តែនទៅ
រកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដ៏ម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន
ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុទ្ធា

[១៧០] កត្តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 ជិញ្ញានជិន្នោ ហោតិ ជិញ្ញានទោណោ ជិញ្ញានបញ្ញារោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋី ភាវេតិ វិវេកជិស្សិតំ វិរា-
 គជិស្សិតំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ វិវេកជិស្សិតំ
 វិរាគជិស្សិតំ ជិរោធិជិស្សិតំ រោស្សក្កបរណាមី ។ ឯវ
 ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ ជិញ្ញានជិន្នោ
 ហោតិ ជិញ្ញានទោណោ ជិញ្ញានបញ្ញារោតិ ។

[១៧១] សារត្ថិជំហានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ កត្តា
 ននិ សមុទ្គជិន្នោ សមុទ្គទោណោ សមុទ្គបញ្ញារោ ។ ឯវមេវ
 ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ ជិញ្ញានជិន្នោ ហោតិ
 ជិញ្ញានទោណោ ជិញ្ញានបញ្ញារោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

[១៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយបគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយបគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏ធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហាន់ទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយបគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយបគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៩១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទេវត្តគ្នាជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅរកសមុទ្រ ជ្រាលទៅរកសមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយបគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយបគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

ឥត្តាបេយ្យលោ

[១៩២] កត្តេ កត្តេ កត្តេ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហ្មលីករោន្តោ
 និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។
 ឥធិ កត្តេ កត្តេ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័-
 តំ និរោធជនិស្ស័តំ រោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ កត្តេ
 កត្តេ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ តហ្មលីករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វាន-
 ចោណោ និព្វានបញ្ចារោតិ ។

[១៩៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ កត្តេ
 យមុនា នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធជោណា សមុទ្ធ-
 បញ្ចារា ។ ឯវមេវ ខោ កត្តេ កត្តេ ។ បេ ។

ធម្មបាយ្យល

(១៩២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សរសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្ហាន់ទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សរសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(១៩៣) សាវត្ថិនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេយមុនាជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបរមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៧៤] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ

អចិរតី នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធ-

បញ្ចក ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[១៧៥] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ស-

រក្ខ នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធបញ្ចក ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[១៧៦] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ មហី

នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធបញ្ចក ។ ឯវ-

មេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារ្យ

[១៧៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេអចិន្តរតិ

ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់

សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យ

ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៧៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេសរក្ខ

ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់

សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យ

ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៧៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេមហា

ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់

សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យ

ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

ធម្មបេយ្យណោ

[១៧៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យា
 កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យដីទំ ។ គង្គា យពុនា
 អចិរតី សាភូ មហី សញ្ញា តា សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធ-
 ចោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ វេរេវេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មកំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មកំ
 ពហុលីករេន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ
 និព្វានបញ្ញារោ ។

[១៧៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មកំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មកំ ពហុលីករេន្តោ
 និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។
 ផធ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ

ធម្មបេយ្យាល

(១៩៧) សាត្រីនិពាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេធំៗ
ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អបិរវត្តី ១ សរកូ ១
មហី ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់
សមុទ្រ ដែលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រមែងបង្ហូរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរ
ទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(១៩៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
ក៏រមែងបង្ហូរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាល
ទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្ម-
វិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខ

វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វេស្សគ្គបរិណាមី ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោ-
 ធនិស្ស័តំ វេស្សគ្គបរិណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ពហុលីកោកោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានមោណា
 និព្វានបញ្ញាហោតិ ។

កម្ពុជបេយ្យាលវារំ សង្ខេបេន លីខិតំ បេយ្យាលេ
 វិត្ថាវេតព្វំ ។

ពិស្សទ្ធានំ

ឆ ចាតីនតោ និដ្ឋា

ឆ និដ្ឋា ច សមុទ្ធតោ

ទ្វេ^(១) ធម្មា នសា ហោតិ

វិត្ថោ តេន បរិច្ចទីតិ ។

កម្ពុជបេយ្យាលី ចាតីននិដ្ឋាវាចនបត្តិ^(២)

វិវេកនិស្ស័តទ្វានសតី ចឋមតី ។

១ ឧ. ម. ឯតេ ទ្វេ ឆ ទ្វាវស ហោតិ បេយ្យាលី តេន វិត្ថីតិ ។ ២ បាបិដ្ឋាន្តា
 បាបិដ្ឋាន្ត បាបិដ្ឋាន្តា វាចនបត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរិក្ខ

អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុងការ
 លះ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុង
 ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែង
 បង្កើនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរក
 ព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

គង្គិរបេយ្យាលវារៈ សរសេរដោយសង្ខេបទេ អ្នកប្រាជ្ញគួរឲ្យពិស្តារ
 ក្នុងរបេយ្យាលៈផងចុះ ។

ឧទាសនៃគង្គិរបេយ្យាលនោះគឺ

ពោលអំពីទន្លេហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត មាន ៦ លើក អំពី
 ទន្លេហូរទៅកាន់សមុទ្រមាន ៦ លើក រួមជាធម៌មាន ១២
 លើក ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថាមួយវគ្គ ។ និយាយ
 អំពីមគ្គដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ដូចទន្លេដែលហូរ
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត មានក្នុងគង្គិរបេយ្យាល រួមជា ១២
 លើក ចាត់ថាចប់ទម្រង់ទី ១ ។

គង្គាបេយ្យាលី

[១៩៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ

កត្តា ននី ចាបីននិទ្ទា ចាបីនចោណា ចាបីនបញ្ចារ ។

ឯវេបេ ខេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្នោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ឧហុលីករោន្នោ និព្វាននិព្វោ

ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។

[២០០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ភាវេន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ឧហុលីករោន្នោ

និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចារោ ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិ-

យោសានំ ខោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិ-

យោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិ-

គង្គាបេយ្យាលី

(១៩៩) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេគង្គា
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល
ចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅកេត្រះនិព្វាន សសៀរទៅកេ
ត្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅកេត្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២០០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ
កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
រមែងបង្ហាន់ទៅកេត្រះនិព្វាន សសៀរទៅកេត្រះនិព្វាន ដម្រាល
ទៅកេត្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្ម
វិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទី
បំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈ
ជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បញ្ចវគ្គោ

យោសានំ ទោសវនយបរិយោសានំ មោហវនយបរិ-

យោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ

មក្ខំ កាវេន្តោ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ តហុល្លតរោន្តោ

និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចរោតិ ។

(២០០) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យ-

មុនា នដី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនទោណោ ចាចីនបញ្ចរោ ។

ឯវំមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

(២០១) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អចិ-

រោតិ នដី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនទោណោ ចាចីនបញ្ចរោ ។

ឯវំមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

(២០២) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ

សាវកំ នដី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនទោណោ ចាចីនបញ្ចរោ ។

ឯវំមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវត្ត

នូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើង រមែងបង្កើនទៅក្រព្រះនិព្វាន សសៀរទៅក្រព្រះនិព្វាន ជម្រាល
ទៅក្រព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២០១) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេយមុនា
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២០២) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេអចិន្តរាត្រី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២០៣) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេសរភូ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត (ជាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យសី

(២០៤) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មហី
នទី ចាបីនទិដ្ឋា ចាបីនចោណា ចាបីនបញ្ញា ។ ឯវមេវ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

(២០៥) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យា
កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យថាបិ ។ គង្គា យមុនា
អចិវតី សភូ មហី សព្វា តា ចាបីនទិដ្ឋា ចាបីន-
ចោណា ចាបីនបញ្ញា ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
។ បេ ។

(២០៦) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ គង្គា
នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេន្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ តហុលីករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ
និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញា ។

គង្គាបេយ្យាសី

[២០៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ទបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ
ណាមួយ ។ គឺណាខ្វះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អបិរេតី ១ សរក្ខ ១
មហិ ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅ
កាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
គង្គា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
កាន់សមុទ្រដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើង ក៏រំមងបង្ហូរទៅកេត្រិនិព្វាន សសៀរទៅកេត្រិនិព្វាន
ជម្រាលទៅកេត្រិនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

(២០៧) ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ភាវនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោនោ និព្វាន-
 និន្នោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី ភាវតិ រាគវិនយបរិយោសានំ
 នោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។
 សម្មាសមាធិំ ភាវតិ រាគវិនយបរិយោសានំ នោស-
 វិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវនោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោនោ និព្វាននិន្នោ ហោតិ
 និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។

(២០៨) សាវត្ថិនីនានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេវុចា
 នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណោ សមុទ្ធបញ្ញារោ ។ ឯវំ បេវំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

(២០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
 ឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាល
 ទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏ធម្មវិន័យ
 នេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត
 មានការកំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវមោហៈជាទី
 បំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង់នូវរាគៈ
 ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវ
 មោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
 ឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាល
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២០៨) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្ទេយមុនា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបរមយ្យក៏ដូច្នោះ
 ឯង ។ បេ ។

[២០៩] សាវត្ថិន្ទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ អចិរតី

នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធចញ្ញា ។ ឯវេរេ

ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២១០] សាវត្ថិន្ទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ

សាវកុ នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធចញ្ញា ។

ឯវេរេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២១១] សាវត្ថិន្ទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ បបី

នទី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធចញ្ញា ។ ឯវេរេ

ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យាលី

[២០៩] សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
អចិន្តរតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២១០] សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេសរក្ខ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះ
ឯង ។ បេ ។

[២១១] សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះ
ឯង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

(២០២) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ ភិក្ខុវេ
 យា កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យជីទំ ។ គុត្តា
 យទុនា អចីវតី សភ្ក មហី សព្វា តា សមុទ្ធនិជ្ជា
 សមុទ្ធភោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ
 ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិជ្ជោ ហោតិ និព្វានបោណោ
 និព្វានបញ្ញារោ ។

(២០៣) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ
 កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិជ្ជោ ហោតិ និព្វានបោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។
 វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី កាវេតិ រាគវិនយបរិ-
 យោសានំ នោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិ-
 យោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ រាគវិនយ-
 បរិយោសានំ នោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយ-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

[២១២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ
 ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចិរវតី ១ សរកូ ១
 មហី ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់
 សមុទ្រ ដែលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហូរទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សៈ
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហូរទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សៈទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំនូវវាគៈជាទីបំផុត មាន
 ការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត
 ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំនូវវាគៈជាទី
 បំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈ

ពង្សាប្បយុល្ល

បរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិរោ យោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារេតិ ។
 រាគរិយទ្វានសកី ទុតិយតី សមុទ្ធនិដ្ឋង្គិ ។

[២០៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 កត្តំ នទី ទាថីននិរោ ទាថីនទោណោ ទាថីនបញ្ចារ ។
 ឯវំខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិរោ
 យោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារេតិ ។

[២០៥] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ

គង្គាបេយ្យលំ

ជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហូរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរក
 ព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។ និយាយអំពីការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈ មាន១២
 លើក ចាត់ថាចប់ទមទាទីពីរ ដែលប្រៀបដូចទន្លេហូរទៅកាន់សមុទ្រ ។

[២១២] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 គង្គា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
 ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 កាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហូរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរ
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញា

និព្វាននិដ្ឋាន ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។
 វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី កាវេតិ អមតោគង្គំ អម-
 តបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ
 កាវេតិ អមតោគង្គំ អមតបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។
 ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ តហុល្លិករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋាន
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។

[២០៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យ-
 មុនា នទី ចាចីនិដ្ឋាន ចាចីនិចោណោ ចាចីនិបញ្ញារោ ។
 ឯវំមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អនិ-
 វេតី នទី ចាចីនិដ្ឋាន ចាចីនិចោណោ ចាចីនិបញ្ញារោ ។
 ឯវំមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធិ

វេមនបង្កានទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យ
 នេះ វេមនចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះសិប្បទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈ
 ជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ វេមនចំរើន
 សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ចុះសិប្បទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 ខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 នូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង វេមនបង្កានទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន
 ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២១៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 យមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
 ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២១៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 អចរវតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
 ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

ឆ្លើយយូលី

[២០៨] សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 សាភូ នទី ទាចីននិដ្ឋា ទាចីនទោណា ទាចីនបញ្ចារ ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៩] សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 មហី នទី ទាចីននិដ្ឋា ទាចីនទោណា ទាចីនបញ្ចារ ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២២០] សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យា កាចីនា មហានទិយោ ។ សេយ្យដីទំ ។ កង្ខា
 យមុនា អចីរតី សាភូ មហី សព្វា តា ទាចីននិដ្ឋា
 ទាចីនទោណា ទាចីនបញ្ចារ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ។ បេ ។

ធម្មបេយ្យាធិ

[២១៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេសរក្ស
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
បេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២១៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
បេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២២០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ
ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចារីវតី ១ សរក្ស ១
មហិ ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរ
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារីញោ

[២២១] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាបំ ភិក្ខុវេ
 កង្កា ននី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។

[២២២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មគ្គំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី ភាវេតិ អមតោគនំ
 អមតបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដី
 ភាវេតិ អមតោគនំ អមតបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយក្ខនិកាយ ចកោវវដ្ឋ

(២២១) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 គង្គា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
 កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 នូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន
 ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះសិប្បទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្ត
 ទៅក្នុងខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំង
 ចិត្តត្រូវ ចុះសិប្បទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ មាន
 អមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

ធម្មបេយ្យសី

(២២៣) សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
យេតុនា ននី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធ-
បញ្ចក ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

(២២៤) សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
អចិរេតី ននី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធ-
បញ្ចក ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

(២២៥) សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
សាវត្ថុ ននី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធបញ្ចក ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

(២២៦) សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
មហី ននី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធបញ្ចក ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

គន្លឹះយោធា

(២២៣) សាវត្ថិនីបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
យមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាល
ទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរុប-
មេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២២៤) សាវត្ថិនីបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
អចរិតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាល
ទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរុប-
មេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២២៥) សាវត្ថិនីបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
សរក្ខ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរុបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

(២២៦) សាវត្ថិនីបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរុបមេយ្យក៏
ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវរេន្ទោ

[២២៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ

យា កាចិមា មហាននិយោ ។ សេយ្យដីនំ ។ គង្គា

យមុនា អចិរតី សរក្ខ មហី សព្វា តា សមុទ្ធនិដ្ឋា

សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធចបញ្ចារ ។ ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ពហុលីករេន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វាន-

ចោណោ និព្វានបញ្ចារេ ។

[២២៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករេន្តោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារីធ្ម

(២២៧) សាវត្ថិនិពាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ

ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា១ យមុនា១ អចិន្តរីតី១ សរភូ១

មហ៌១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់

សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប

ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្កើនទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សីរ

ទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ

ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង

គង្គាបេយ្យលី

និព្វាននិព្វានោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចរោ ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋំ ភាវេតិ អមតោគង្គំ អម-

តបរាយងំ អមតបរិយោសាដំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ

ភាវេតិ អមតោគង្គំ អមតបរាយងំ អមតបរិយោសាដំ ។

ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិព្វានោ

ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចរោតិ ។ អមតោគង្គំ

ប្បាទសក្កំ តតិយក្កំ ។

[២២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កត្តា

ននី ចាចីនិព្វានោ ចាចីនិព្វានោ ចាចីនិព្វានោ ។

ឯវំ បេ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិព្វានោ

ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចរោ ។

គង្គាបេយ្យាលី

វេមនិបង្កោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 វេមនិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះស៊ប់ទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាទីប្រ-
 ព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ វេមនិចំរើនសេចក្តី
 តាំងចិត្តត្រូវ ចុះស៊ប់ទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាង
 មុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង វេមនិបង្កោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន
 ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។ ពោលអំពីមគ្គដ៏រាប់បញ្ចូល
 ក្នុងអមតៈមាន ១២ លើក ចាត់ថាចប់ទុបមាទី ៣ ។

(២២៩) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេគង្គា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល
 ចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេមនិបង្កោនទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរក
 ព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវរវគ្គោ

[២៣០] ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ
 បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិរោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិរោ និព្វា-
 នទោណំ និព្វានបញ្ញារំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ
 និព្វាននិរោ និព្វានទោណំ និព្វានបញ្ញារំ ។ ឯវំ ចោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិរោ ហោតិ
 និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ញារោតិ ។

[២៣១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យមុតា ននី ចាចីននិរោ ចាចីនទោណោ ចាចីន-
 បញ្ញារោ ។ ឯវំចេវ ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក ល័យុត្តន្តិកាយ មហាវារង្គ

[២៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ដែលបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២៣១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេយមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចបំបញ្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យសី

[២៣២] សារត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ វ-
ចិវេតី នទី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារ ។
ឯវេមេ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៣] សារត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
សភូ នទី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារ ។
ឯវេមេ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៤] សារត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
មហី នទី ចាចីននិដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារ ។
ឯវេមេ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៥] សារត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
យា កាចិមា មហាននិយោ ។ សេយ្យនីទំ ។ កង្កា
យធុនា អចិវេតី សភូ មហី សព្វា តា ចាចីននិដ្ឋា

ធម្មបេយ្យាធិ

[២៣២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
អចិន្តរតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
[ជាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
សរក្ខ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត
[ជាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត [ជាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ទុបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ
ណាមួយ ។ គីណាខ្វះ ។ គីទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចិន្តរតី ១ សរ-
ក្ខ ១ មហិ ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុក្ខោ

ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវេន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ
 មត្តំ ពហុលីករេន្នោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វាន.
 ចោណោ និព្វានបញ្ចារេ ។

[២៣៦] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ
 ភាវេន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីករេន្នោ និព្វា-
 ននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចារេ ។ វេទ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋំ និព្វានចោ-
 ណំ និព្វានបញ្ចារំ ។ បេ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវេន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ
 ពហុលីករេន្នោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ
 និព្វានបញ្ចារេតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធិ

ទេរទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាល
 ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះ
 និព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះ
 ឯង ។

[២៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរ
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយ-
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន
 សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

គង្គាបេយ្យសំ

[២៣៧] សាវត្ថំនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កង្គា
ននី សុទ្ធីនិទ្ទា សុទ្ធីទោណា សុទ្ធីបញ្ចារ ។ ឯវមេ
ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិព្វោ ហោតិ
និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារេ ។

[២៣៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វា-
ននិព្វោ ហោតិ និព្វានទោណោ និព្វានបញ្ចារេ ។ ឥធន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិព្វំ និព្វានទោ-
ណំ និព្វាបញ្ចារំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ និព្វាននិព្វំ
និព្វានទោណំ និព្វានបញ្ចារំ ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វានទោណោ
និព្វានបញ្ចារេតិ ។

ធម្មបេយ្យលី

(២៣៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេគង្គា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ដែលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយ-
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
 ឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សីរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាល
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សីរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 រកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ជាធម្មជាតិបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន ស-
 ស្សីរទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ រមែងចំរើន
 សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ជាធម្មជាតិបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សីរទៅ
 រកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សីរ
 ទៅរកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ឧហាសិវគ្គោ

(២៣៩) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យមុ-
 ទា ននី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធចត្តារា ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

(២៤០) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ឆប័-
 រវត្ថំ ននី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធចត្តារា ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

(២៤១) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ សរក្ខ-
 ននី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធចត្តារា ។ ឯវមេវ
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

(២៤២) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ចប័-
 ននី សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធចត្តារា ។ ឯវ-
 មេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

[២៣៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
យមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ (ជាលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៤០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
អចរវតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ (ជាលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៤១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
សរភូ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ (ជាលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៤២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ (ជាលទៅកាន់ស-
មុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឧបមេយ្យក៏ដូច្នោះ
ឯង ។ បេ ។

ឥត្តាបេយ្យលី

(២២៣) សាវត្ថិនិដាជំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ យា
 កាចីហា បហានទិយោ ។ សេយ្យថិទំ ។ តត្ថា យធុនា
 អចំរតី សាភូ មហំ សព្វា នា សមុទ្ធីនិដ្ឋា សមុទ្ធី-
 ចោណា សមុទ្ធិបញ្ញា ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ
 និព្វានបញ្ញា ។

(២២៤) តថព្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញា ។
 ៥៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋំ

គន្ថាបយ្យាសី

(២២៣) សាវត្ថិនិពាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ
ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ១ យមុនា ១ អចិន្ត្រី ១ សរក្ស ១
មហី ១ ទន្លេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់
សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុកាលចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហូរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរក
ព្រះនិព្វាន ដប្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២២៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ៨ កាលធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
រមែងបង្ហូរទៅរកព្រះនិព្វាន សសៀរទៅរកព្រះនិព្វាន ដប្រាល
ទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្ម-
វិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្ហូរទៅរកព្រះនិព្វាន

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

និព្វានចោណំ និព្វានបញ្ចារំ ។ បេ ។ សម្មាសមាសំ
 ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋំ និព្វានចោណំ និព្វានបញ្ចារំ ។
 ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ តហុលីកហេន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចារោតិ ។

គង្គាបេយ្យាលី នវមោ ។

តស្សទ្វាជំ

ឆ ចាចីនតោ និដ្ឋា
 ឆ និដ្ឋា ច សមុទ្ទតោ
 ឯតេ ទេ ឆ ទ្វាទស ហោន្តិ
 វត្តោ តេន បរុច្ចតីតិ ។
 និព្វាននិដ្ឋំ ទ្វាទសកំ
 ចតុត្ថកំ ឆទ្វាទវកំ^(១) ។

១ ឱ. ម. ឆដ្ឋានវកំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

សស្សៈទៅរកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ រមែង
ចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ដែលបង្កើនទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សៈទៅ
រកព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
កាលចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្កើនទៅរកព្រះនិព្វាន សស្សៈទៅរក
ព្រះនិព្វាន ដម្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

ចប់ គង្គាចេយ្យាលី ទី ៩ ។

ឧទ្ទាននៃគង្គាចេយ្យាលីនោះគឺ

ពោលអំពីទី កទន្ធឫរទៅកាន់ទិសខាងកើតមាន ៦ លើក ហូរ
ទៅកាន់សមុទ្រមាន ៦ លើក ៦ ពីរដងនេះត្រូវជា ១២ លើក
ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថាមួយវគ្គ ។ ពោលអំពីមគ្គ
ដែលបង្កើនទៅរកព្រះនិព្វានមាន ១២ លើក មាន ៦ លើក
ពីរដង រួមជា ១២ លើក ចាត់ថាចប់ទុបមាទី ២ ។

អប្បមាទវគ្គ

(២២៥) សាវត្ថីនំនាទំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា

អប្បនា វា ទ្ធិប្បនា វា ចតុប្បនា វា ពហុប្បនា វា រូបិ.

នោ វា អរូបិនោ វា សញ្ញិនោ វា អសញ្ញិនោ វា នេវ.

សញ្ញិនាសញ្ញិនោ វា តថាគតោ តេសំ អត្តមក្ខាយតិ

អរិយំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។ ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ យេ តេចិ

តុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទមូលកា អប្បមា.

និសមោសរណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ អត្តមក្ខា.

យតិ ។ អប្បមត្តស្មេតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចានិកខ្ញុំ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ពហុលីកវិស្សតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

[២២៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំង

បួន ជាសត្វឥតជើងក្តី មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើងប្រាំ

ក្តី មានបួនក្តី ឥតបួនក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥតសញ្ញាក្តី មានសញ្ញាក៏មិនមែន

មិនមានសញ្ញាក៏មិនមែនក្តី ព្រះគម្ភាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដជា

ប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំង

ឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល

មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំង

នោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរនេះ ជា

ទ័សឱ្យមរហស៍ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ នឹងចំរើននូវមគ្គ

ប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ នឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយ

អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២២២] តតេញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុ-
 លីការោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ ធិរោធនិស្ស័តំ វោស្សគ្គ-
 បរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
 វិរាគនិស្ស័តំ ធិរោធនិស្ស័តំ វោស្សគ្គបរិណាមី ។ ឯវិ
 ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភា-
 វេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីការោតិតិ ។ (ឧប-
 តិណ្ណំ សុត្តានំ វិច្ឆារេតតំ) ។

[២២៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា
 អប្បនា វា ទ្វិប្បនា វា ចតុប្បនា វា ពហុប្បនា វា
 រូបិនោ វា អរូបិនោ វា សញ្ញិនោ វា អសញ្ញិនោ វា
 នេវសញ្ញិនាសញ្ញិនោ វា តថាគតោ តេសំ អក្កមក្ខា-
 យតិ អារហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។ ឯវេចេវ ចោ ភិក្ខុវេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារ្យុត្ត

[២៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការ
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកធម្មតា អាស្រ័យនូវការរលត់
 បង្គោនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យ
 នូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកធម្មតា អាស្រ័យនូវការ
 រលត់ បង្គោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិន
 ប្រមាទ រមែងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។ (បណ្ឌិត
 គប្បីពង្រីកសេចក្តីនៃសូត្រទាំង ៣ ខាងលើឲ្យពិស្តារផងចុះ) ។

[២៤៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ
 ទាំងប៉ុន្មាន ជាសត្វផលជើងក្តី មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើង
 ច្រើនក្តី មានរូបក្តី ឥន្ទ្របក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥន្ទ្រសញ្ញាក្តី មានសញ្ញា
 ភមិនមែន មិនមានសញ្ញាភមិនមែនក្តី ព្រះគម្ភាគតជាអរហន្តសម្មា-
 សម្ពុទ្ធ ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

អប្បមាទវគ្គោ

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទមូលកា
 អប្បមាទសមោសសណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ
 អត្តបក្ខាយតិ ។ អប្បបត្តស្មេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 ចាជិត្តំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេស្មតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកវស្សតីតិ ។

(២៤៨) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីក-
 វេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ រាគវិនយ-
 បរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិ-
 យោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ រាគវិនយបរិ-
 យោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោ-
 សានំ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលី-
 កវេតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

កុសលធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
 មាទជាមូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរ
 ជាងធម៌ទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា
 ប្រសើរនេះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ
 នឹងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ នឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវ
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

(២២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំ-
 រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ មានការកំចាត់បង់រាគៈ
 ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់ទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់មោហៈ
 ជាទីបំផុត ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ មានការកំចាត់បង់រាគៈជាទី
 បំផុត មានការកំចាត់បង់ទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់មោហៈជាទី
 បំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើននូវមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុដ្ឋោ

[២៤៩] សាវត្ថីនិទានំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា
 អប្បនា វា ទ្ធិប្បនា វា ចតុប្បនា វា ឧបាប្បនា វា រូបិ-
 នោ វា អរូបិនោ វា សញ្ញិនោ វា វសញ្ញិនោ វា នេវ-
 សញ្ញិនាសញ្ញិនោ វា តថាគតោ តេសំ អត្តមក្ខាយតិ
 អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ
 កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាធម្មលកា អប្បមាធី-
 សហោសវណា អប្បមាជោ តេសំ ធម្មានំ អត្តមក្ខា-
 យតិ ។ អប្បមត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដកង្ខំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ឧបាលីកាវិស្សតីតិ ។

[២៥០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ឧបា-
 លីកាវេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋី ភាវេតិ
 អមតោគធំ អមតបរាយធំ អមតបរិយោសាធំ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

[២៤៩] សាវត្ថនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំង
 បួននា ជាសត្វឥតជើងក្តី មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើង
 ច្រើនក្តី មានរូបក្តី ឥតរូបក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥតសញ្ញាក្តី មានសញ្ញា
 ក៏មិនមែន មិនមានសញ្ញាក៏មិនមែនក្តី ព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជា
 មូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌
 ទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរ
 នេះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអកមិនប្រមាទ នឹងចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២៥០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអកមិនប្រមាទ រមែងចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលចុះសិបទៅក្នុង
 អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។

អប្បមាទវគ្គោ

សម្មាសមាធិ ការវេតិ អមតោកង់ អមតបរាយងំ អម.
 តបរិយោសាធំ ។ ឃុំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ ការវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ
 ពហុលីករោតីតិ ។

(២៥០) សាវត្ថីនិទានំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា
 អប្បនា វា ទ្វិប្បនា វា ចតុប្បនា វា ពហុប្បនា វា រូបំនោ
 វា អរូបំនោ វា សញ្ញំនោ វា អសញ្ញំនោ វា លោសញ្ញំនោ.
 សញ្ញំនោ វា តថាគតោ តេសំ អក្កមក្ខាយតិ អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឃុំមេរ ទោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ កុ-
 សលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទម្វលកា អប្បមាទ-
 សមោសរណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មាធំ អក្កមក្ខា-
 យតិ ។ អប្បមត្តស្មេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកដ្ឋំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ ការវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ
 ពហុលីករិស្សតីតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលចុះសិបទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅ
ខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រ-
មាទ រមែងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែល
នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៥១] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំង
ប៉ុន្មាន ជាសត្វឥតជើងក្តី មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើងច្រើនក្តី
មានរូបក្តី ឥន្ទ្របក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥន្ទ្រសញ្ញាក្តី មានសញ្ញាភិក្ខុមិនមែន
មិនមានសញ្ញាភិក្ខុមិនមែនក្តី ព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដជា
ប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំង-
ឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល
មានអប្បមាទជាទីបំផុតចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំង
នោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរនេះ
ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ នឹងចំរើននូវ
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

(២៥២) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមន្តោ អរិយំ

អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកេ-

រោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋិ

និព្វានទោណំ និព្វានបញ្ចវំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ

និព្វាននិដ្ឋិ និព្វានទោណំ និព្វានបញ្ចវំ ។ ឯវំ ខោ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កា-

វេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកេរោតីតិ ។

(២៥៣) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យានិ

កានិចិ ជន្តលានំ ចាលានំ បដដាតានិ សព្វានិ តានិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរគ្គ

(២៥២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើន
 ឡូមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលឡូមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ចំរើនឡូសម្មាទិដ្ឋិ ដែលបង្កើនទៅកាន់
 ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ បេ ។
 ចំរើនឡូសម្មាសមាធិ ដែលបង្កើនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិន
 ប្រមាទ ចំរើនឡូមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃល
 ឡូមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

(២៥៣) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្មារមជ្ជីង
 ឯណា នីមួយៗនៃសត្វដែលត្រាច់លើផែនដី ស្មារមជ្ជីងទាំងអស់នោះ

អប្បមាវរោ

ហត្ថិបទេ សមោទានំ កច្ឆន្តិ ហត្ថិបទំ តេសំ អត្ត-
 មត្តាយតិ យទិទំ មហន្តត្តេន ។ ឯវេ ទោ ភិក្ខុវេ
 យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទម្វលកា
 អប្បមាទសមោសរណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ
 អត្តមត្តាយតិ ។ អប្បមត្តស្ម័តំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 មាជិកផ្លំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្ម័តិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកវិស្ម័តិ ។

(២៥៤) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីក-
 វេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេក-
 ទិស្ស័តំ វិរាគទិស្ស័តំ ធិរោធនិស្ស័តំ វេស្សគ្គបរិណាមី
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកទិស្ស័តំ វិរាគទិស្ស័តំ
 ធិរោធនិស្ស័តំ វេស្សគ្គបរិណាមី ។ ឯវេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

អប្បមាទវគ្គ

តែងដល់នូវការប្រកបចុះក្នុងស្នាមជើងនៃដំរី ស្នាមជើងនៃដំរីប្រាកដជាប្រសើរជាងស្នាមជើងនៃពួកសត្វទាំងនោះ ព្រោះហេតុថាស្នាមជើងនោះជាស្នាមជើងធំ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរ⁺នេះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ នឹងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

(២៥៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មគ្គំ ពហុលីករោត្តតិ ។

[២៥៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
ក្សជាតារស្ស យា កាចិ គោបានសិយោ សព្វា តា
ក្សដង្គមា ក្សដនិដ្ឋា ក្សដសមោសារណា ក្សដំ តាសំ
អក្កមក្ខាយតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ (យថា
ហេដ្ឋិមសុត្តន្តំ ឯវំ វិត្តាវេតង្គំ) ។

[២៥៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ មូលកន្ធា កោដ្ឋានុសារិយំ^(១) តេសំ អក្កមក្ខា-
យតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៥៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ សារកន្ធា លោហិតចន្ទនំ តេសំ អក្កមក្ខាយតិ ។
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

១ ឧ. ម. កាឡានុសារិយំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិរុទ្ធ

អ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
ក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៥៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បង្គង់ឯណា
នីមួយ នៃផ្ទះមានកំពូល បង្គង់ទាំងអស់នោះ ស្របទៅរកកំពូល ឈម
ទៅរកកំពូល មានកំពូលជាទីប្រជុំចុះ កំពូលរមែងប្រាកដជាប្រសើរជាង
បង្គង់ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីឲ្យពិស្តារដូចសូត្រ
ខាងក្រោយផងចុះ) ។

[២៥៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នំនៃឫសឯណា
នីមួយ ឫសស្តាំ រមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងឫសទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៥៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នំនៃខ្លឹមឯណា
នីមួយ ចន្ទន៍ព្រហម រមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងខ្លឹមទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៥៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ បុព្វកន្ធា វស្សីកំ^(១) តេសំ អត្តមត្វាយតិ ។ ឯវមេវ
ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៥៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ កុដ្ឋរាជាធា^(២) សព្វេ តេ វញ្ញា ចក្កវត្ថិនោ
អនុយត្តា កវន្តំ រាជា តេសំ ចក្កវត្ថំ អត្តមត្វាយតិ ។
ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៦០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កាចិ តារក្សទានំ បកា សព្វា តា ចន្ទិមាបកាយ
កលំ ធាត្បន្តំ សោឡសី ចន្ទប្បកា តាសំ អត្តមត្វា-
យតិ ។ ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៦១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ ស-
រទសមយេ វិទ្ធោ វិភតវលាហាកេ ទេវេ អាទិន្វោ នកំ
អត្ថស្សត្តមាធា^(៣) សព្វំ អាតាសគតំ តមគតំ អភិ
វិហច្ច កាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ប ។ ឯវមេវ
ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

១ វស្សីកំ និគមិ បាហេ ។ ២ កុដ្ឋរាជាធានិមិ ។ ៣ អត្ថស្សត្តមាធា ។

អប្បមាទវគ្គ

[២៥៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្លិននៃផ្កាឯណា-
នីមួយ ម្ល៉េះលា រមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងផ្កាទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៥៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកស្តេច
សាមញ្ញឯណានីមួយ ស្តេចទាំងអស់នោះសឹងចុះចូលនឹងស្តេចចក្រិតត្ថិ
ឯស្តេចចក្រិតត្ថិ រមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងស្តេចទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៦០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺឯណានីមួយ
នៃរូបផ្កាយទាំងឡាយ ពន្លឺទាំងអស់នោះមិនដល់នូវចំណិតដើមប្រាំមួយៗ
ផងនៃពន្លឺព្រះចន្ទឡើយ ពន្លឺនៃព្រះចន្ទរមែងប្រាកដជាប្រសើរជាងពន្លឺ
នៃផ្កាយទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៦១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសរសេសម័យ
ដែលស្រឡះប្រាសចាកពតកភ្លៀង ព្រះអាទិត្យរះត្រដែតឡើងកាន់អា
កាស ចំរាត់បង់នូវអាកាសដែលឆ្លងតាំងអស់ រមែងភ្លឺផង ក្តៅផង
រុញរឿងផង យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

(២៦២) សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យានិ
 កានិចំ តន្តាវុតានំ វត្ថានំ កាសិកវត្ថំ តេសំ អត្ត-
 មក្ខាយតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ កុសលា
 ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាទម្ហូលកា អប្បមាទសមោ-
 សរណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ អត្តមក្ខាយតិ ។
 អប្បមត្តស្ម័តំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចានិកម្ពំ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុ-
 លីកវិស្សតីតិ ។

(២៦៣) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលី-
 កវេតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេ-
 កានិស្សតំ វិវាទានិស្សតំ និរោធនិស្សតំ វោស្សត្ត-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធិ

[២៦២] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសំពត់ដែល
គេត្បាញ សំពត់ឯណានីមួយ សំពត់ក្នុងដែនកាសី រមែងប្រាកដជា
ប្រសើរជាងសំពត់ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កុសលធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
មាទជាមូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌រមែងប្រាកដជា
ប្រសើរជាងធម៌ទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពាក្យថាប្រសើរនេះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិន
ប្រមាទ នឹងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់-
ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើន
នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលពាស្រ័យនូវការស្ងប់
ស្ងាត់ ពាស្រ័យនូវការប្រាសចាកគម្រោក ពាស្រ័យនូវការរលត់ បណ្តើរ

អប្បមាទវគ្គោ

ចរណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
 វិវាគនិស្ស័តំ ជិវោធនិស្ស័តំ វោស្សក្កចរណាមី ។ ឯវំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីកាវេតិ ។

អប្បមាទវគ្គោ ទសមោ ។

ពិស្សទានំ

តថាគតំ បទំ ក្សត្រំ

មូលំ សារោធន៍^(១) វស្ស័កំ

រាជា ចន្ទិមសុរិយា ច

វត្ថុន ធនសមំ បទំ ។

(យទបិ តថាគតំ តទបិ វិត្តាវេតតំ) ។

១ ឧ. ប. សារោធន៍ ។

អប្បមាទវគ្គ

ទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការ
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកឥម្រិត អាស្រ័យនូវការរលត់
 បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ
 រមែងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់កែលម្អ
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដូចពោលមកយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ អប្បមាទវគ្គទី ១០ ។

ឧទ្ទាននៃអប្បមាទវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីព្រះគម្ភាគតប្រសើរជាងពួកសត្វ ១ អំពីស្នាម
 ជើង (សត្វ) ១ អំពីបង្កង់ផ្ទះមានកំពូល ១ អំពីភ្លើងនៃឫស ១
 អំពីភ្លើងនៃខ្លឹម ១ អំពីផ្កាម្លិះលា ១ អំពីស្តេច ១ អំពីព្រះចន្ទ ១
 ព្រះរាជទិត្យ ១ អំពីសំពត់ ១ ត្រូវជាបទដំបូង ១០ ។
 (បទ្ធភាពតប្បវត្តិនៃកសេចក្តីឲ្យពិស្តារត្រង់កសេចក្តីដែលនិយាយអំពីព្រះគ
 ម្ភាគតផងចុះ) ។

ពលករណីយវិគ្គោ

(២៦៤) សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ

កេចិ ពលករណីយា កម្មន្តា កយិរន្តិ សព្វេ តំ ប-

បរី និស្សាយ បបរិយំ បតិដ្ឋាយ ឯវមេតេ ពលករណី-

យា កម្មន្តា កយិរន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ

ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

(២៦៥) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ

សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ

អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។ ៨៨ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ

ពលករណីយវិគ្គ

(២៦៤) សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំងឡាយឯណានីមួយ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកំឡាំង ការងារទាំងអស់នោះ បុគ្គលត្រូវអាស្រ័យនូវផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារទាំងនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកំឡាំង ក៏រមែងធ្វើបានប្រាកដយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៦៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក

ពលករណ៍យវត្តោ

និរោធនិស្ស័តំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ
 វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
 និស្សាយ សីលេ បតិជ្ឈាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោត្តតិ ។

(បរគម្ពីរមេយ្យាណី វណ្ណិយតោ បរិបុណ្ណសុត្តន្តិ
 វិគ្គារមគ្គំ) ។

[២២២] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
 កេចិ ពលករណីយា កម្មត្តា កយិវន្តិ សព្វេ តេ
 បឋវី និស្សាយ បឋវីយំ បតិជ្ឈាយ ឯវេមេតេ ពលករ-
 ណីយា កម្មត្តា កយិវន្តិ ។ ឯវេមេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ឈាយ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលី-
 ករោត្ត ។

ពលករណីយវត្ត

អាស្រ័យនូវការលេត់ បង្ហាន់ទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវ
សម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាស
ចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការលេត់ បង្ហាន់ទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវ
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។ (បរគង្គារបយ្យាលមានដំណើរ
ពិស្តារថាព្រះសូត្រដ៏បរិបូណ៌ របស់បណ្ឌិតកាលពណ៌នា) ។

(២៦៦) សារត្តិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំងឡាយ
ឯណានីមួយ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ
បុគ្គលត្រូវអាស្រ័យនូវផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារ
ទាំងនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង រមែងធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាង
ណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុង
សីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃល
នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២២៧] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ឈាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ខោសវិនយ.
 បរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មា-
 សមាធិ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ខោសវិនយបរិ-
 យោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ឈាយ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលី-
 ករោតិ ។

[២២៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ
 កេចិ ពលករណីយា កម្មន្តា កយិរន្តិ សព្វេ តេ បឋវី
 និស្សាយ បឋវីយំ បតិជ្ឈាយ ឯវមេតេ ពលករណី-
 យា កម្មន្តា កយិរន្តិ ។ ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ឈាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិក្ខា មហាវិវាទ

(២៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុពាស្រ័យនូវសីល បិតនៅ
 ក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ មានការ
 កំចាត់បង់នូវរាគៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវ
 មោហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ មានការកំចាត់បង់នូវ
 រាគៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវមោហៈជាទី
 បំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល
 ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

(២៦៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំងឡាយឯណាទីមួយ
 ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ បុគ្គលត្រូវពា-
 ស្រ័យនូវផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារទាំងនោះ ដែល
 បុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ក៏រមែងធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាងណាមិញ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ពលករណីយវត្តា

[២៦៩] កថា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ អមតោគធំ អមតបរាយធំ អមតបរិ-
 យោសាធំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ អមតោគធំ
 អមតបរាយធំ អមតបរិយោសាធំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
 កំ មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោ-
 តិ ។

[២៧០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
 កេចិ ពលករណីយា កម្មន្តា កាយិវន្តំ សព្វេ តេ
 បឋវី និស្សាយ បឋវីយំ បតិជ្ជាយ ឯវមេតេ ពលករ-
 ណីយា កម្មន្តា កាយិវន្តំ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោតិ ។

ពលករណ៍យវត្ត

(២៦៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិត
នៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
ក្រាស់កែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការ
ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ
ដែលចុះស៊ីបកាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទី
បំផុត ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលចុះស៊ីបកាន់អមតៈ មានអមតៈ
ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
អាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់កែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន
យ៉ាងនេះឯង ។

(២៧០) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំង-
ឡាយឯណានីមួយ ដែលបុគ្គលធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ
បុគ្គលត្រូវអាស្រ័យនូវផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារ
ទាំងនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង រមែងធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាង
ណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុង
សីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់កែល
នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[២៧០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋំ និព្វានចោណំ និព្វា-
 នបញ្ចវំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ និព្វាននិដ្ឋំ
 និព្វានចោណំ និព្វានបញ្ចវំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ
 មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

[២៧២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យេ កេចិមេ ពិជតាមក្ខតតាមា វុឡី វុឡី វេបុល្លំ
 អាបដ្ឋង្គិ សព្វេ តេ បឋវី និស្សាយ បឋវីយំ បតិជ្ជាយ
 ឯវមេតេ ពិជតាមក្ខតតាមា វុឡី វុឡី វេបុល្លំ អា-
 បដ្ឋង្គិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ភាវេតោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

[២៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិត
នៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
ក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការ
ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ
ដែលធុនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទៅទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះ
និព្វាន ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលធុនទៅរកព្រះនិព្វាន ទៅ
ទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
អាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន
យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពិជគាមនីឯ
ក្ខតតាមឯណា នីមួយ ដល់នូវការចំរើនដុះដាលលូតលាស់ឡើងបាន ពួក
ពិជគាមនីឯក្ខតតាមទាំងអស់នោះ អាស្រ័យនូវផែនដី តាំងនៅលើផែនដី
ទើបពួកពិជគាមនីឯក្ខតតាមទាំងនេះ⁺ ដល់នូវការចំរើនដុះដាលលូតលាស់
ឡើងបានប្រាកដ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យ
នូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ

ពលករណីយវត្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ តហុលីករោន្តោ វុឌ្ឍិំ វុឌ្ឍិំ
វេចុល្លំ ចាបុណាតិ ធម្មេសុ ។

[២៧៣] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
សីលេ បតិជ្ជាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ តហុលីករោន្តោ វុឌ្ឍិំ វុឌ្ឍិំ វេចុល្លំ ចាបុ-
ណាតិ ធម្មេសុ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិំ កាវេ-
តិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាទនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្ស-
ក្កបរណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ កាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
វិវាទនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សក្កបរណាមី ។ ឯវំ
ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិជ្ជាយ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ តហុ-
លីករោន្តោ វុឌ្ឍិំ វុឌ្ឍិំ វេចុល្លំ ចាបុណាតិ ធម្មេសុតិ ។

ពលករណ៍យវត្ត

ធ្វើឲ្យក្រាស់កែវលន្ទ្រមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការ
ចំរើនដុះដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ទាំងឡាយបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៧៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅ
ក្នុងសីល កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់
កែវលន្ទ្រមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការចំរើនដុះ
ដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ទាំងឡាយបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែល
អាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យ
នូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ
ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក
អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់កែវលន្ទ្រមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
ទើបដល់នូវការចំរើនដុះដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ទាំងឡាយបាន
យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារង្កោ

(២៧៤) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ហិមវន្តំ
 ភិក្ខុវេ បព្វតរាជំ និស្សាយ នាតា កាយំ វុឡ្យន្តំ ពលំ
 តាហេន្តំ តេ ភត្ត កាយំ វុឡ្យត្វា ពលំ តាហេត្វា កុ-
 សុព្ភេ ធុនវន្តំ កុសុព្ភេ ធុនវត្វា មហាសោព្ភេ ធុនវន្តំ
 មហាសោព្ភេ ធុនវត្វា កុដ្ឋនិយោ ធុនវន្តំ កុដ្ឋនិយោ
 ធុនវត្វា មហានិយោ ធុនវន្តំ មហានិយោ ធុនវត្វា
 មហាសមុទ្ធសាគរំ ធុនវន្តំ តេ ភត្ត មហន្តតំ វេបុល្លតំ
 អាបជ្ជន្តំ កាយេន ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
 និស្សាយ សីលេ បតិជ្ឈាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ
 មហន្តតំ វេបុល្លតំ ចាបុណាតិ ធូម្មេសុ ។

(២៧៥) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
 សីលេ បតិជ្ឈាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ មហន្តតំ វេបុល្លតំ
 ចាបុណាតិ ធូម្មេសុ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋី
 កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវេកនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

[២៧៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនាគរា-
 ស្រីយន្តវស្តចក្ខុឈ្មោះហិមពាន្ត ចំរើនកាយ បំប៉នកម្លាំង លុះពួកនាគ
 នោះ ចំរើនកាយ បំប៉នកម្លាំង ក្នុងទីនោះហើយ ក៏ចុះទៅកាន់បឹងតូច
 លុះចុះទៅកាន់បឹងតូចហើយ ក៏ចុះទៅកាន់បឹងធំ លុះចុះទៅកាន់បឹងធំ
 ហើយ ក៏ចុះទៅកាន់ស្ទឹងតូច លុះចុះទៅកាន់ស្ទឹងតូចហើយ ក៏ចុះទៅ
 កាន់ស្ទឹងធំ លុះចុះទៅកាន់ស្ទឹងធំហើយ ក៏ចុះទៅកាន់មហាសមុទ្រសាគរ
 ពួកនាគនោះក៏ដល់នូវការធំធាត់ឡើងដោយកាយក្នុងទីនោះ យ៉ាងណា
 បិត្យា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល
 កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវ
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការធំទូលាយឡើងក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៧៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិតនៅ
 ក្នុងសីល កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការធំទូលាយ
 ឡើងក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវ
 ការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់

ពលករណីយវត្តោ

វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតំ វិវេក-
 ជំស្សតំ វិរាគជំស្សតំ ជិរោធនជំស្សតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ សីលេ ប-
 តិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ មហាន្តត្ថំ វេហុល្លត្ថំ ចាបុណាតិ
 ធម្មេស្សតំ ។

(២៧៦) សាវត្ថិជំនានំ ។ សេយ្យថាបំ ភិក្ខុវេ វុត្តោ
 ចាចីនជំនោ ចាចីនចោណោ ចាចីនបញ្ញារោ សោ
 មូលច្ឆិន្ទោ កតេ បបតេស្សតិ^(១) យេន ជំនោ យេន
 ចោណោ យេន បញ្ញារោតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាវេន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ពហុលីករោន្តោ ជិញ្ញានជំនោ ហោតិ ជិញ្ញានចោណោ
 ជិញ្ញានបញ្ញារោ ។

១ ឧ. ម. សោ មូលេ ជំនោ កតមេន បបាតេន បបតេយ្យតិ ។ ម. សោ មូលច្ឆិន្ទោ
 កតមេន បបតេយ្យតិ ។

ពលករណ៍យវត្ត

បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្ភាសមាធិ ដែលអាស្រ័យ
 នូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការ
 រលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យ
 នូវសីល បិតនៅក្នុងសីល កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ
 ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់នូវការ
 ធិទូលាយឡើងក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន យ៉ាងនេះឯង ។

(២៧៦) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើ
 ដែលទ្រេតទៅទិសខាងកើត ទេរទៅទិសខាងកើត ឈមទៅទិសខាង
 កើត ឈើនោះកាលបើគេផ្កាប៉បួសហើយ ក៏រលំទៅត្រង់ទីដែលទ្រេត
 ដែលទេរ ដែលឈម យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវ
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ក៏ឈ្លោះថាជាអ្នកទុនទៅរកព្រះនិព្វាន
 ទេរទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខោ

(២៧៧) កថញ្ចា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មគ្គំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ

និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបព្ពាហេ ។

៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋី ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិរា-

គនិស្សំតំ និរោធនិស្សំតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ បេ ។

សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិរាគនិស្សំតំ និរោ-

ធនិស្សំតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ

ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ

និព្វានបព្ពាហេតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បរាជារវគ្គ

(២៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថាជាអ្នកទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរទៅរកព្រះនិព្វាន
 ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរក
 ការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរក
 ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរក
 ព្រះនិព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។

ពលករណ៍យក្ស

[២៧៨] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ

កុម្មោ និក្ខុដ្ឋោ វមតេវ ឧទកំ នោ បច្ចាវមតិ ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុល័ករោន្តោ វមតេវ ចាបកេ

អតុសលេ ធម្មេ នោ បច្ចាវមតិ ។

[២៧៩] កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុល័ករោន្តោ

វមតេវ ចាបកេ អតុសលេ ធម្មេ នោ បច្ចាវមតិ ។

វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តិ

ពលករណ៍យវត្ត

(២៧៨) សាវតីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវេលា
 ផ្កាបំប៉ះ រមែងខ្ញាក់ចោលនូវទឹក មិនស្រូបចូលមកវិញឡើយ យ៉ាងណា
 មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ រមែង
 ខ្ញាក់ចោលនូវអកុសលធម៌ដ៏លាមកចេញ មិនស្រូបចូលទៅវិញឡើយ
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ រមែងខ្ញាក់ចោលនូវអកុសលធម៌ដ៏លាមកចេញ មិនស្រូបចូល
 ទៅវិញឡើយ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលរាស្ត្រនូវការស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខា

វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ មេ ។
 សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោ-
 ធនិស្ស័តំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
 ពហុលីករោន្តោ វមតេវ ចាបតេ អកុសលេ ធម្មេ
 នោ បច្ចាវមតីតិ ។

[២៨០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាបិ ភិក្ខុវេ
 សាលិសុតំ វា យវសុតំ វា សម្មាបណិហិតំ ហត្ថេន
 វា ចានេន វា អក្កន្ធិំ ហត្ថំ វា ចានំ វា ភិក្ខុស្ស័តិ^(១)
 លោហិតំ វា ឧប្បាទេស្សតីតិ ហនមេតំ វិជ្ជតិ ។ ចំ
 តិស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ សុត្តស្ស ។
 ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ និដ្ឋយា
 សម្មាបណិហិតាយ មគ្គការាយ អវិជ្ជំ ភិក្ខុស្ស័តិ
 វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ និព្វានំ សង្ខារិស្សតីតិ ហនមេតំ
 វិជ្ជតិ ។ ចំ តិស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ
 និដ្ឋយា ។

១ ខ. ផ្សិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារុ

អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រក អាស្រ័យនូវការលត់ បង្ហូរទៅរក
 ការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់
 ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រក អាស្រ័យនូវការលត់ បង្ហូរ
 ទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ រមែងខ្ចាក់ចោលនូវអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាបកចេញ បិទ
 ស្របចូលទៅវិញឡើយ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៨០) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចចុងស្រូវនៃស្រូវ
 ខ្សោយ ឬចុងស្រូវនៃស្រូវដំណើប ដែលគេដាក់ទុកដោយល្អ ដែលគេ
 សង្កត់ដោយដៃ ឬដាន់ដោយជើង នឹងមុតដៃឬជើងពុំខាន នឹងញ៉ាំង
 ឈាមឲ្យកើតឡើងបាន ហេតុនេះរមែងមាន ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុចុងស្រូវនៃស្រូវធ្ងន់ដាក់
 ទុកដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះក៏យ៉ាងនេះឯង កាល
 បើទិដ្ឋិដែលភិក្ខុដកល់ទុកដោយល្អ មគ្គភាវនាដែលភិក្ខុដកល់ទុកដោយល្អ
 ហើយ ភិក្ខុនឹងទម្លាយនូវអវិជ្ជា នឹងញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ហេតុនេះរមែងមាន ។ ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុ
 អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃទិដ្ឋិ ភិក្ខុបានដកល់ទុកដោយល្អ ។

ពលករណីយវិញ្ញា

[២៨០] កេសត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ

ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ មគ្គការវនាយ អវិជ្ជំ ភិក្ខុតិ

វិជ្ជំ ឧប្បាទេតិ ជំព្វាធំ សង្ខារេតិ ។ ឥត ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ

និរោធនិស្ស័តំ វេស្សក្កបរណាមី ។ បេ ។ សម្មាស-

មាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ

វេស្សក្កបរណាមី ។ ឯវំ ខេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាប-

ណិហិតាយ ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ មគ្គការវនាយ

អវិជ្ជំ ភិក្ខុតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេតិ ជំព្វាធំ សង្ខារេតិ ។

ពលករឈ័យវត្ត

[២៨១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកាលទិដ្ឋិដែលភិក្ខុបានដកល់
 ទុកដោយល្អ មគ្គការវិនាដែលភិក្ខុដកល់ទុកដោយល្អហើយ ភិក្ខុវែមន៍
 ចង្វាយនូវអវិជ្ជា វែមន៍ញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះ
 និព្វាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អា-
 ស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រិក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការ
 លះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រិក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរក
 ការលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលទិដ្ឋិដែលភិក្ខុបានដកល់ទុក
 ដោយល្អ មគ្គការវិនាដែលភិក្ខុបានដកល់ទុកដោយល្អហើយ ភិក្ខុវែមន៍
 ចង្វាយនូវអវិជ្ជា វែមន៍ញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះ
 និព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ចោ

(២៨២) សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ សេយ្យថាមំ ភិក្ខុវេ អា.

កាសេ វីរិយា វតា វាយន្តំ បុត្តិមាមិ វតា វាយន្តំ
 បច្ឆិមាមិ វតា វាយន្តំ ឧត្តរាមិ វតា វាយន្តំ ទត្ថិ-
 ណាមិ វតា វាយន្តំ សរដាមិ វតា វាយន្តំ អរដាមិ
 វតា វាយន្តំ សីតាមិ វតា វាយន្តំ ឧណ្ហាមិ វតា
 វាយន្តំ បរិត្តាមិ វតា វាយន្តំ អធិមត្តាមិ វតា
 វាយន្តំ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 តហុលីករោតោ ចត្តារោមិ សតិប្បដ្ឋានា ភាវនាចារិយ្ហី
 គច្ឆន្តិ ចត្តារោមិ សម្មប្បធានា ភាវនាចារិយ្ហី គច្ឆន្តិ
 ចត្តារោមិ ឥន្ទ្រិទានា ភាវនាចារិយ្ហី គច្ឆន្តិ បញ្ចមិ
 ឥន្ទ្រិយាមិ ភាវនាចារិយ្ហី គច្ឆន្តិ បញ្ចមិ ពណ៌នំ ភា-
 វនាចារិយ្ហី គច្ឆន្តិ សត្តមិ ពោជ្ឈន្តា ភាវនាចារិយ្ហី
 គច្ឆន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាភិក្ខុ

[២៨២] សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខ្យល់ផ្សេងៗ
 តែងបក់ក្នុងអាកាស គឺខ្យល់ក្នុងទិសខាងកើតបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាង
 លិចបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាងជើងបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាងត្បូងបក់
 ទៅខ្លះ ខ្យល់ប្រកបដោយធូលីបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់មិនមានធូលីបក់ទៅខ្លះ
 ខ្យល់ត្រជាក់បក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ក្តៅបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់តិចបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់
 ខ្លាំងបក់ទៅខ្លះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យត្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សតិប្បដ្ឋាន ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយ
 ការវិនា សម្មប្បធាន ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការវិនា ឥទ្ធិ-
 បាទ ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការវិនា ឥន្ទ្រិយ ៥ ក្តី ក៏ដល់
 នូវការពេញលេញដោយការវិនា ពល ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ
 ដោយការវិនា ពោជ្ឈង្គ ៧ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការវិនា
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ពលករណីយវត្តោ

[២៨៣] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោតោ
 ចត្តារោមិ សតិប្បដ្ឋានា ភាវនាចារិយ្យី កច្ចន្តិ ចត្តារោមិ
 សម្មប្បធានា ភាវនាចារិយ្យី កច្ចន្តិ ចត្តារោមិ ឥទ្ធិបាទា
 ភាវនាចារិយ្យី កច្ចន្តិ បញ្ចមិ ឥន្ទ្រិយានិ ភាវនាចារិយ្យី
 កច្ចន្តិ បញ្ចមិ ពលានិ ភាវនាចារិយ្យី កច្ចន្តិ សត្តមិ
 ពោជ្ឈង្គា ភាវនាចារិយ្យី កច្ចន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេ-
 កនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វេស្សកុមរិ-
 ណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ ពហុលីករោតោ
 ចត្តារោមិ សតិប្បដ្ឋានា ភាវនាចារិយ្យី កច្ចន្តិ ចត្តារោមិ
 សម្មប្បធានា ភាវនាចារិយ្យី កច្ចន្តិ ចត្តារោមិ ឥទ្ធិបាទា
 ភាវនាចារិយ្យី កច្ចន្តិ បញ្ចមិ ឥន្ទ្រិយានិ ភាវនាចារិយ្យី
 កច្ចន្តិ បញ្ចមិ ពលានិ ភាវនាចារិយ្យី កច្ចន្តិ សត្តមិ
 ពោជ្ឈង្គា ភាវនាចារិយ្យី កច្ចន្តិតិ ។

ពលករណ៍យវត្ត

(២៨៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់វែកលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ សតិប្បដ្ឋាន ៤ ក្តី ក៏រមែងដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា
 សម្មប្បធាន ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា ឥទ្ធិបាទ ៤ ក្តី
 ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា ឥន្ទ្រិយ ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញ
 លេញដោយភាវនា ពល ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា
 ពោជ្ឈង្គ ៧ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋ
 រូបេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ទប់ស្ទាត់ អាស្រ័យ
 នូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះ
 បង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបើចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់វែកលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សតិ-
 ប្បដ្ឋាន ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា សម្មប្បធាន ៤ ក្តី ក៏
 ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា ឥទ្ធិបាទ ៤ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញ
 លេញដោយភាវនា ឥន្ទ្រិយ ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា
 ពោជ្ឈង្គ ៧ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា យ៉ាងនេះឯង ។

[២៨៤] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យតាបិ ភិក្ខុវេ
 ភិម្ហានំ បច្ឆិមេ មាសេ ឡាហតំ^(១) រដោជល្បំ តមេនំ
 មហា អកាលមេយោ ហំនសោ អន្តរជាបេតិ វ្រុបស.
 មេតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 ឧប្បន្នប្បន្នេ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហំនសោ
 អន្តរជាបេតិ វ្រុបសមេតិ ។

[២៨៥] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
 ឧប្បន្នប្បន្នេ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហំនសោ
 អន្តរជាបេតិ វ្រុបសមេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មា-
 ធិដ្ឋី ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ វិវុ-
 តានិស្ស័តំ វិវាតានិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្តបរិ-
 ណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ
 មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហាវរវគ្គ

[២៨៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផង់ជួលីដែល
 ហុយឡើង ក្នុងខែជាខាងចុងនៃគិម្ពរដូវ (ខែអាសាឍ) ភ្លៀងពុំដូកាលដ៏ធំ
 រមែងញ្ចាំងផង់ជួលីនោះឲ្យវិនាស ឲ្យស្លាប់ស្លាត់ទៅដោយឆាប់ យ៉ាងណា
 មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ រមែង
 ញ្ចាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយៗ ឲ្យវិនាស
 ឲ្យស្លាប់ស្លាត់ទៅដោយស្រួល ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៨៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ រមែងញ្ចាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើង
 ហើយៗ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្លាប់រង្វាប់ទៅដោយស្រួល តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវ
 សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រិក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅ
 រកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ

ឧប្បន្នប្បន្ន ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហំនសោ
អន្តរាមេតិ វ្យាសមេតិ ។

(២៨៦) សាវត្ថិនីនាមំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
ឧប្បន្នំ មហាមេយំ តមេនំ មហាវតោ អន្តរាយេវ អន្ត-
រនាមេតិ វ្យាសមេតិ ។ វិវាមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុ
លីករោន្តោ ឧប្បន្នប្បន្ន ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ
អន្តរាយេវ អន្តរាមេតិ វ្យាសមេតិ ។

(២៨៧) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មគ្គំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្តោ
ឧប្បន្នប្បន្ន ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ អន្តរាយេវ
អន្តរាមេតិ វ្យាសមេតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ

ពលករណ៍យវត្ត

រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ។ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្លាប់រម្ងាប់ទៅដោយស្រួល យ៉ាងនេះឯង ។

(២៨៦) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខ្យល់ខ្លាំងរមែងញ៉ាំងក្បឿងធំដែលកើតឡើងនោះ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្លាប់ ក្នុងចន្លោះទៅបានយ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដែលកើតឡើងហើយ។ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្លាប់រម្ងាប់ ក្នុងចន្លោះទៅបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ។ ឲ្យវិនាស ឲ្យស្លាប់រម្ងាប់ ក្នុងចន្លោះទៅបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសម្ពុទ្ធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារ្យោ

វិវាតនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វេស្សត្ថបរិណាមី ។ ឯវំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មគ្គំ ភាវេន្នោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គីកំ មគ្គំ ពហុលីករោន្នោ ឧប្បន្នប្បន្នោ ចាបតោ
 អក្កុសលេ ធម្មេ ហំនសោ អន្តរាយេវ អន្តរជាបេតិ
 វុបសមេតីតិ ។

(២៨៨) សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 សាមុទ្គីកាយ នាវាយ វេត្តពន្ធនពន្ធាយ ធន មាសានិ
 ឧទតោ បរិយាទាយ ហោមន្តីកេន ថលំ ឧត្តត្តាយ
 វតាតបបវតានិ ពន្ធនានិ តានិ ចាវុស្សកេន មេយេន
 អភិប្បវុដ្ឋានិ អប្បកសិវេនេវ បដិប្បស្សមន្តិ បូតិកានិ
 កវន្តំ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ
 មគ្គំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មគ្គំ ពហុលីករោតោ
 អប្បកសិវេនេវ សញ្ញាជនានិ បដិប្បស្សមន្តិ បូតិ-
 កានិ កវន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរក
 ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 រមែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ។ ឲ្យវិ-
 នាស ឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងចន្លោះទៅបាន ដោយស្រួលយ៉ាងនេះឯង ។

(២៨៨) សាវត្ថិនទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាវដែលប្រើ
 ប្រាស់ក្នុងសមុទ្រ គេចង់ដោយពួររង្កៀរ ទ្វារក៏ចុះទៅក្នុងទឹកអស់៦ ខែ
 លុះដល់ហេមន្តរដូវ ទើបគេលើកឡើងមកកាន់ទីគោក ពួរទាំងនោះដែល
 នៅហាលខ្យល់ ហាលកំដៅថ្ងៃ លុះភ្លៀងដោកជាំធ្លាក់បង្កុរមក ក៏រមាស
 ពុកផុយដោយងាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុ
 ចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សញ្ញាជនធម៌ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ស្តុយរលួយទៅ
 ដោយមិនយឺតយូរឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ពលការណ៍យវត្តោ

[២៨៩] កត្តុវេ កត្តុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មគ្គំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលក-
 រោតោ អប្បកសិវេនេវ សញ្ញាជនាធិ បដិច្ចស្សម្ពន្ធ
 បូតិកាធិ កវន្តិ ។ ឥធិ កត្តុវេ កត្តុ សម្មាទិដ្ឋី ភាវេតិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ
 ធិរោធិនិស្ស័តំ វោស្សគ្គបរិណាមី ។ វេ ។ កត្តុវេ
 កត្តុនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវយតោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលករោតោ អប្បកសិវេនេវ
 សញ្ញាជនាធិ បដិច្ចស្សម្ពន្ធ បូតិកាធិ កវន្តិ ។

[២៩០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ កត្តុវេ
 អាគន្ធកាតារំ តត្ថ បុរត្ថិមាយបិ ទិសាយ អាគន្ធា
 វាសំ កក្កេន្ទិ បច្ឆិមាយបិ ទិសាយ អាគន្ធា វាសំ
 កក្កេន្ទិ ឧត្តរាយបិ ទិសាយ អាគន្ធា វាសំ កក្កេន្ទិ
 ធីត្ថុណាយបិ ទិសាយ អាគន្ធា វាសំ កក្កេន្ទិ

ពលករណីយវគ្គ

(២៨៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
សញ្ញាជនធម៌រមែងស្ងប់រម្ងាប់ ស្អុយរលួយទៅ ដោយមិនយឺតយូរ
តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវ
ការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ សញ្ញាជនធម៌រមែងស្ងប់រម្ងាប់ ស្អុយរលួយទៅ ដោយមិន
យឺតយូរឡើយ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៩០) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សមក
កាន់ផ្ទះសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវអំពីទិសខាងកើត សម្រេចការនៅក្នុងផ្ទះនោះ
ភ្លឺ មកអំពីទិសខាងលិច សម្រេចការស្នាក់នៅភ្លឺ មកអំពីទិសខាងជើង
សម្រេចការស្នាក់នៅភ្លឺ មកអំពីទិសខាងត្បូង សម្រេចការស្នាក់នៅភ្លឺ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

ទត្ថិយាបិ អាគន្ធា វាសំ កប្បេន្នំ ព្រាហ្មណាបិ
 អាគន្ធា វាសំ កប្បេន្នំ វេស្សាបិ អាគន្ធា វាសំ
 កប្បេន្នំ សុទ្ធាបិ អាគន្ធា វាសំ កប្បេន្នំ ។ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុល័កកោន្តោ យេ ធម្មា
 អភិញ្ញា បរិញ្ញាយ្យា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បរិដាណាតិ យេ
 ធម្មា អភិញ្ញា បហាតត្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បដហាតិ
 យេ ធម្មា អភិញ្ញា សង្ខតានត្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
 សង្ខតកោតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតត្វា តេ ធម្មេ
 អភិញ្ញា ភាវេតិ ។

[២៩០] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា ប.
 រិញ្ញាយ្យា ។ បញ្ចាទាននក្ខន្ធាតិស្ស វេចជ័យំ ។ កតមេ
 បញ្ច ។ សេយ្យដំនំ ។ វុច្ចទាននក្ខន្ធា ។ បេ ។
 វិញ្ញាណ្យទាននក្ខន្ធា ។ ឥវេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា
 បរិញ្ញាយ្យា ។

លុត្តន្តបិដក សិយុត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

ពួកក្សត្រិយ៍មកសម្រេចការស្នាក់នៅក្តី ពួកព្រាហ្មណ៍មកសម្រេចការ
 ស្នាក់នៅក្តី ពួកវេស្សៈមកសម្រេចការស្នាក់នៅក្តី ពួកសុទ្ធុៈមកសម្រេច
 ការស្នាក់នៅក្តី យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏
 ឧត្តម រមែងកំណត់ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណា
 ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម រមែងលះបង់នូវពួកធម៌នោះដោយ
 ប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម
 រមែងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណា
 ដែលគួរចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម រមែងចំរើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ឧត្តម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរកំណត់ដឹងដោយ
 ប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម តើដូចម្តេច ។ ឥឡូវឆ្លើយថា បាទដលឧបាទានក្ខន្ធទាំង៥
 ឧបាទានក្ខន្ធទាំង៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ ឧបាទានក្ខន្ធទាំង៥ គឺ ។ រូបូបាទានក្ខន្ធ ១
 ។ វេទនា ១ ។ ពិញ្ញាណូបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែល
 គួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

ពលករណ៍យវិត្តោ

[២៩២] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា បហា-
តញ្ចា ។ អវិជ្ជា ច កវតណ្ហា ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
អភិញ្ញា បហាតញ្ចា ។

[២៩៣] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចៈ-
កាតញ្ចា ។ វិជ្ជា ច វិមុត្តិ ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
អភិញ្ញា សច្ចៈកាតញ្ចា ។

[២៩៤] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេ-
តញ្ចា ។ សមនោ ច វិបស្សនា ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ
ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតញ្ចា ។

[២៩៥] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គកំ
មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
យេ ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញាយ្យា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
បរិជានាតិ ។ បេ ។ យេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតញ្ចា
តេ ធម្មេ អភិញ្ញា ភាវេតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

ពលករណីយវិគ្គ

(២៩២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញា ដ៏ទុក្ខម តើដូចម្តេច ។ គឺអវិជ្ជា១ កវត្តណា១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ។

(២៩៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម តើដូចម្តេច ។ គឺវិជ្ជា១ វិមុត្តិ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ។

(២៩៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរចំរើនដោយប្រាជ្ញា ដ៏ទុក្ខម តើដូចម្តេច ។ គឺសមថៈ១ វិបស្សនា១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែលគួរចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ។

(២៩៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកប ដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម រមែងកំណត់ ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ។ បេ ។ ពួកធម៌ណាដែលគួរ ចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម រមែងចំរើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារីញោ

សម្មាទិដ្ឋី ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេ-
 កនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វេស្សត្តបរិ-
 ណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីការោន្តោ យេ
 ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញាយ្យ តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បរិជាធាតិ
 យេ ធម្មា អភិញ្ញា បហាតត្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
 បជហតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចិកាតត្វា តេ ធម្មេ
 អភិញ្ញា សច្ចិការេតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតត្វា តេ
 ធម្មេ អភិញ្ញា ភាវេតីតិ ។

[២៩៦] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ តម្ពា នទី ចាចី-
 នទិដ្ឋា ចាចីនិចោណា ចាចីនបញ្ញាវា អថ មហាជ-
 នកាយោ អាគច្ឆេយ្យ កុដ្ឋាលបិដកំ អាទាយ
 មយំ ឥមំ តម្ពំ នទី បច្ឆានិដ្ឋំ កវិស្សាម បច្ឆាចោលំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារីគ្គ

ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការ
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
 បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវ
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម
 រមែងកំណត់ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរ
 លះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម រមែងលះបង់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ទុត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម រមែង
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរ
 ចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម រមែងចំរើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម
 យ៉ាងនេះឯង ។

[២៩៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្លេគង្គាដែលជ្រាលទៅទិស
 ខាងកើត ទៅទៅទិសខាងកើត ឈមទៅទិសខាងកើត កាលនោះ
 ពួកមហាជនកាន់យកបន្ទីនកញ្ជើដើរមក គិតថា ពួកយើងនឹងបង្អែរ
 ទន្លេគង្គានេះឲ្យជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងលិច ឲ្យទៅទៅទិសខាងលិច

បច្ចាបញ្ញាវន្តំ ។ តំ តិក្ខុញ្ញាប ភិក្ខុវេ អបិ នុ សោ ម-
 ហាជនកាយោ កង្គំ ននី បច្ចាធិន្តំ ករេយ្យ បច្ចា-
 ទោណំ បច្ចាបញ្ញាវន្តំ ។ នោ ហេតុំ កន្តោ ។ តំ តិក្ខុ-
 ហេតុ ។ កង្គា កន្តោ ននី ទាចីននិញ្ញា ទាចីនទោណា
 ទាចីនបញ្ញាវ សា ន សុត្តកា បច្ចាធិន្តំ កាតុំ បច្ចា-
 ទោណំ បច្ចាបញ្ញាវ យាវ ទេវ បន សោ មហាជនកា-
 យោ តិលមថស្ស វិយាគស្ស ភាគី អស្សាតិ ។ ឯវ-
 មេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកកេន្តំ រាជាដោ វា
 រាជមហាមត្តា វា មិត្តា វា អមច្ឆា វា ញាតិសា-
 លាហិតា វា គោគេហិ អភិហន្តិ^(១) បរេយ្យំ ឯហម្ពោ
 បុរិស តិក្ខោ ឥមេ កាសាវា អនុទហន្តិ កី មុណ្ណោ
 កថាលមនុស្សិយំ^(២) ចរសិ ឯហិ ហីនាយាវត្តិតា

១ ឧ. ម. អភិហន្តិម្បវេយ្យ ។ ២ រាហលមនុស្ស ។

ពលករណ៍យន្ត

ឲ្យឈមទៅទិសខាងលិចវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 សំគាល់សេចក្តីនោះថាដូចម្តេច ពួកមហាជននោះគួរបង្វែរទទេត្តាឲ្យ
 ជ្រាលទៅទិសខាងលិច ឲ្យទេរទៅទិសខាងលិច ឲ្យឈមទៅទិសខាង
 លិចវិញ បានដែរឬ ។ បង្វែរមិនបានទេ ព្រះអង្គ ។ ដំណើរនោះ
 តើព្រោះហេតុអ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (ព្រោះ) ទទេត្តាជ្រាល
 ទៅទិសខាងកើត ទេរទៅទិសខាងកើត ឈមទៅទិសខាងកើត ទទេ
 ត្តានោះគេមិនងាយនឹងបង្វែរឲ្យជ្រាលទៅទិសខាងលិច ឲ្យទេរទៅទិស
 ខាងលិច ឲ្យឈមទៅទិសខាងលិចវិញបានទេ នាំឲ្យតែពួកមហា
 ជននោះបានចំណែកនៃសេចក្តីលំបាក សេចក្តីហត់ឡើយប៉ុណ្ណោះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះក៏ដូច្នោះដែរ ពួកស្តេចក្តី ពួកមហា
 មាត្យនៃស្តេចក្តី ពួកមិត្តក្តី ពួកអមាត្យក្តី ពួកញាតិសាលាហិតក្តី
 មកល្បងលោមនូវភិក្ខុដែលកំពុងចម្រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 កំពុងធ្វើឲ្យកាសវក្រិលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ឲ្យបែរមក
 ត្រេកអរដោយគោតសម្បជឿវិញថា ម្នាលបុរសអើយ អ្នកចូរមក សំពត់
 កាសាវរបស់អ្នកនេះ រមែងដុតកំដៅទេដឹង អ្នកម្តេចក៏ធ្វើជាមនុស្ស
 កំណោបប្រព្រឹត្តកាន់អំបែងវិញ អ្នកចូរត្រឡប់មកកាន់ហិនកេងវិញទៅ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវគ្គោ

រោគេ ច ភុញ្ញស្ស បុញ្ញានំ ច ករោហិតំ ។ សោ វត

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេន្តោ អរិយំ

អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុល័ករោន្តោ សិក្ខុំ បច្ចក្ខាយ

ហីនាយាវត្ថុស្សតីតំ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។ តំ កិស្ស

ហេតុ ។ យញ្ញំ តំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ឌីយរត្តំ វិវេកនិជ្ឈំ

វិវេកោណំ វិវេកបញ្ញំ តំ វត ហីនាយាវត្ថុស្សតីតំ

នេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។

(២៩៧) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុល័ករោតិ ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ

វិរាគនិស្សំតំ និរោធនិស្សំតំ វោស្សគ្គបរិណាមី ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរិច្ជ

ហើយប្រើប្រាស់នូវភោគសម្បទ៍ផង ធ្វើនូវបុណ្យផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះឯង កាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ក៏លះបង់នូវសិក្ខា ហើយត្រឡប់មកកាន់ហ៊ានភេទវិញ ពាក្យដូច្នេះនេះមិនជាឋានៈឡើយ ។ ដំណើរនោះគឺព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តឯណា ដែលទូទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ទេរទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ឈមទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អស់កាលយូរ ចិត្តនោះឯង នឹងត្រឡប់មកកាន់ហ៊ានភេទវិញ ពាក្យដូច្នេះនេះមិនមែនជាឋានៈឡើយ ។

(២៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។

ពលករណ៍យវត្តោ

សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោ-
 ធនិស្ស័តំ វោស្សត្ថបរិណាមី ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីករោតីតិ ។ (យទបិ ពលករណ៍យំ តទបិ
 វិត្តាវេតតំ) ។

ពលករណ៍យវត្តោ ឯកទសមោ ។

តិល្បទានំ

តលំ តីជញ្ចុ នាតោ ច

រុក្ខោ កុម្ភេន សូតិយា

អាកាសេន ច ទ្វេ មេឃា

នាវា អាគន្ធកា នទីតំ ។

ពលករណីយវិគ្គ

ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ
 ប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ក៏យ៉ាងនេះឯង ។
 (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីត្រង់ពលករណីយវិគ្គឲ្យពិស្តារផងចុះ) ។

ចប់ ពលករណីយវគ្គទី ១១ ។

ឧទាសនៃពលករណីយវិគ្គនោះគឺ៖

និយាយអំពីការងារដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ១ អំពីព័ជ្ជតាម
 នឹងភូតតាមដែលលូតលាស់ ១ អំពីនាគអាស្រ័យនៅក្នុងភ្នំ ១
 អំពីដើមឈើ ១ អំពីក្រុមផ្កាប៉ុ ១ អំពីចុងស្រួចនៃស្រូវ ១
 អំពីខ្យល់ឯអាកាស ១ អំពីភ្លៀងពីរលើក អំពីទាវ ១
 អំពីពួកមនុស្សមកកាន់ផ្ទះសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវ ១ អំពីទន្លេ
 គង្គា ១ ។

ឯសតវគ្គ

[២៩៨] សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ តិស្ស ឥមា ភិក្ខុវេ
ឯសនា ។ កតមា តិស្ស ។ កាមេសនា ភវេស.
នា ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្ស
ឯសនា ។

[២៩៩] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្ទំ ឯសនាមំ
អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោ ។
កតមា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ ។ បេ ។ សម្មា-
សមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវេកនិស្ស័តំ ទិរោច-
និស្ស័តំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ
តិស្សន្ទំ ឯសនាមំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

ឯសតវគ្គ

[២៩៨] សាវត្ថនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការវិស្វនរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការវិស្វនរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការវិស្វនរក
តាម ១ វិស្វនរកតាម ១ វិស្វនរកព្រហ្មបរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ការវិស្វនរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៩៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការវិស្វនរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ទង់ស្វាត់
។ ចេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ទង់ស្វាត់ អាស្រ័យ
នូវការប្រាសចាកតម្រិក អាស្រ័យនូវការរំលត់ បង្កើនទៅរកការលះ
បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨
ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការវិស្វនរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯសព្វាវត្តោ

[៣០០] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេសនា
 ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឯ-
 សនា ។

[៣០១] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនាជំ
 អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតតោ ។
 កតមា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាជី ភា-
 វេតិ វាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ
 មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ
 ឯសនាជំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
 ភាវេតតោ ។

[៣០២] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេសនា
 ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឯ-
 សនា ។

ឯសព្ទ

[៣០០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរកកាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលមានការកំចាត់បង្ខំនូវរាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំនូវមោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរកកាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៣] ឥមាសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្ធិ ឯសនាធំ

អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោ ។

កតតោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋី ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ

អមតោគង្គំ អមតបរាយធំ អមតបរាយោសាធំ ។ ឥ.

មាសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្ធិ ឯសនាធំ អភិញ្ញាយ

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣០៤] សាវត្ថិន្ទិនាធំ ។ តិស្សេន្ធ ឥហ ភិក្ខុវេ

ឯសនា ។ កតតោ តិស្សេន្ធ ។ កាមេសនា ភវេស.

នា ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សេន្ធ

ឯសនា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៣០៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ
ដែលចុះសិបកាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទី
បំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨
ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៤] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរក
តាម ១ ស្វែងរកភក្កត ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯសព្វវគ្គ

[៣០៥] ឥមាសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ
 អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ភាវេតញ្ចោ ។ ក-
 តមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ និព្វា
 ននិដ្ឋំ និព្វានមោណំ និព្វានបញ្ចវំ ។ ឥមាសំ ទោ
 ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ភាវេតញ្ចេតិ ។

[៣០៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ ឯ-
 សនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេសនា
 ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឯ
 សនា ។

[៣០៧] ឥមាសំ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនានំ
 បរិញ្ញាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ
 ភាវេតញ្ចេតិ ។

ឯសតវគ្គ

[៣០៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ
ដែលទុនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះ
និព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែង
រកកាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវការស្វែង
រក ៣ យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

[៣០៨] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេស-
 នា ព្រហ្មចរិយេសនា ។ បេ ។ (យទចិ អភិញ្ញាយ
 តទចិ បរិញ្ញាយ វិន្ទាវេតងំ) ។ បេ ។

[៣០៩] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេសនា
 ព្រហ្មចរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ
 ឯសនា ។

[៣១០] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សង្គំ ឯសនាជំ
 បរិក្ខាយាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អន្ធន្តិកោ បក្កោ
 ភាវេតព្វេតិ ។ (យទចិ អភិញ្ញាយ តទចិ បរិញ្ញាយ
 វិន្ទាវេតងំ បរិក្ខាយាយ វិន្ទាវេតងំ) ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារង្ក

[៣០៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរក
តាម ១ ស្វែងរកភក្កត ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ បេ ។ (បណ្ឌិត
គប្បីពង្រីកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បីកំណត់ដឹង ឲ្យពិស្តារដូចបទ
ដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់ផងចុះ) ។ បេ ។

[៣០៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរក
តាម ១ ស្វែងរកភក្កត ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីអស់ទៅនូវការស្វែងរក ៣
យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
នេះ ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បីកំណត់ដឹង
ឲ្យពិស្តារ ដើម្បីអស់ទៅ ឲ្យពិស្តារ ឲ្យដូចបទដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់
ផងចុះ) ។ បេ ។

ឯសពាវត្តោ

[៣០០] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 ឯសនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេស
 នា [ឲ្យបរិយេសនា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ
 ឯសនា ។

[៣០២] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនាធំ
 បហានាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញោ ។
 កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេក-
 ទិស្សន្តំ វិវាតទិស្សន្តំ ទិរោធនិស្សន្តំ វោស្សត្តបរិណា-
 មី ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនាធំ បហានា-
 យ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញោតិ ។
 (យទបិ អភិញ្ញាយ តទបិ បហានាយ វិត្តាវេតត្បំ) ។ បេ ។

ឯសនាវត្ថុ

(៣១១) សារត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែង
រកកាប១ ស្វែងរកត២ ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣១២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីលះបង់នូវការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែល
អាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យ
នូវការរលត់ បង្កោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បី
ចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីលះបង់នូវការស្វែង
រក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បី
លះបង់ ឲ្យពិស្តារ ឲ្យដូចបទដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់ផងចុះ) ។ បេ ។

[៣០៣] សាវត្ថិនំនាធំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 វិជា ។ កតមា តិស្សោ ។ សេយ្យោបាមស្ម័តិ វិជា
 សទិសោបាមស្ម័តិ វិជា ហីនោបាមស្ម័តិ វិជា ។ ឥមា
 ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ វិជា ។

[៣០៤] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចិស្សន្នំ វិជានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោ ។ កតហោ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
 ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
 វិវាតនិស្ស័តំ ជិរោធនិស្ស័តំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឥមា-
 សំ ខោ ភិក្ខុវេ ចិស្សន្នំ វិជានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ
 បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិ-
 កោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។ (យថា ឯសនា ឯវំ
 វិត្តាវេតព្វា) ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៣១៣] សាវត្ថិនិទាន ៖ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រកាន់
 នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីប្រកាន់ ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ដ៏ប្រកាន់ថា
 អញជាបុគ្គលប្រសើរ (ជាងគេ) ១ ប្រកាន់ថាអញជាបុគ្គលស្មើ (នឹងគេ) ១
 ប្រកាន់ថាអញជាបុគ្គលថោកទាប (ជាងគេ) ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការប្រកាន់មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
 ដើម្បីលះបង់ នូវការប្រកាន់ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ
 រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលពាស្រ័យនូវ
 ការស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រក ពាស្រ័យនូវការរលត់
 បង្កាន់ទៅរកការលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ)
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវការ
 ប្រកាន់ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរនេះ ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីឱ្យពិស្តារ ដូចការស្វែង
 រកផងចុះ) ។ បេ ។

[៣០៥] សាវត្ថីនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ អា-
សវំ ។ តតមេ តយោ ។ តាមាសវេ ភវំសវេ
អវិជ្ជាសវេ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ អាសវំ ។

[៣០៦] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ អាសវំនំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាឆាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ចតិ ។

[៣០៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ ភវំ ។
តតមេ តយោ ។ តាមភវេ រូបភវេ អរូបភវេ ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ភវំ ។

[៣០៨] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ភវំនំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាឆាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ចតិ ។

ឯសតវត្ថុ

[៣១៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វាសវៈនេះ
មាន ៣ យ៉ាង ។ វាសវៈមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺវាសវៈ ១
ភវវាសវៈ ១ អវិជ្ជាសវៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វាសវៈមាន ៣
យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី
ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវវាសវៈ
៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

[៣១៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភពនេះមាន
៣ យ៉ាង ។ ភពមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមភព ១ រូបភព ១
អរូបភព ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភពមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវភព ៣ យ៉ាង
នេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវគ្គោ

[៣១៩] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិស្សោ សេហ ភិក្ខុវេ
 ទុក្ខតា ។ កតមា តិស្សោ ។ ទុក្ខទុក្ខតា សម្មា-
 ទុក្ខតា វិបវណាមទុក្ខតា ។ សេហ ខោ ភិក្ខុវេ
 តិស្សោ ទុក្ខតា ។

[៣២០] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ទុក្ខតានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣២១] សាវត្ថីនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ ជីលា ។
 កតមេ តយោ ។ វគោ ជីលោ នោសោ ជីលោ មោ-
 ហោ ជីលោ ។ សមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ជីលា ។

[៣២២] សមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ជីលានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាគ្គ

(៣១៩) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីទុក្ខមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីទុក្ខព្រោះអត់ធន់បានដោយក្រ ១ សេចក្តីទុក្ខព្រោះសង្ខារ ១ សេចក្តីទុក្ខព្រោះការប្រែប្រួល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣២០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសេចក្តីទុក្ខ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ “ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

(៣២១) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សសរគោលនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សសរគោលមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរតនៈជាសសរគោល ១ ទោសៈជាសសរគោល ១ មោហៈជាសសរគោល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សសរគោលមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសសរគោល ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ “ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

ឯកសារព្រឹត្តិ

[៣២៣] សាវត្ថុនិទានំ ។ តិណ្ឌិមាទំ ភិក្ខុវេ មលា-
នំ ។ កតមាទំ តិណ្ឌិ ។ រាតោ មលំ ទោសោ មលំ
មោហោ មលំ ។ ឥមាទំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ឌិ មលានំ ។

[៣២៤] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ឌិន្នំ មលានំ
អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ បហាឆាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣២៥] សាវត្ថុនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ និ-
យា ។ កតមេ តយោ ។ រាតោ និយោ ទោសោ
និយោ មោហោ និយោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ
និយា ។

[៣២៦] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ឌិន្នំ និយានំ
អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ បហាឆាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

ឯសតវត្ថុ

[៣២៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មន្ទិលនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។ មន្ទិលមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺភគៈជាមន្ទិល ១ ទោសៈជាមន្ទិល ១ មោហៈជាមន្ទិល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មន្ទិល មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវមន្ទិល ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣២៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីលំបាក នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីលំបាកមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺ ភគៈជាសេចក្តីលំបាក ១ ទោសៈជាសេចក្តីលំបាក ១ មោហៈជាសេចក្តី លំបាក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីលំបាកមាន ៣ យ៉ាង នេះឯង ។

[៣២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីលះបង់ នូវសេចក្តីលំបាក ៣ យ៉ាង នេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[៣២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ

វេទនា ។ កតមា តិស្សោ ។ សុខា វេទនា ទុក្ខា

វេទនា អទុក្ខមសុខា វេទនា ។ ឥមា ចោ ភិក្ខុវេ

តិស្សោ វេទនា ។

[៣២៨] ឥមាសំ ចោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ វេទនានំ

អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភាវេតញ្ចតិ ។

[៣២៩] តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ ឥណ្ឌា ។ កតមា

តិស្សោ ។ កាមឥណ្ឌា ភវឥណ្ឌា វិភវឥណ្ឌា ។ ឥមា

ចោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឥណ្ឌា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារង្ក

[៣២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនានេះ

មាន ៣ យ៉ាង ។ វេទនាមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសុខវេទនា ១

ទុក្ខវេទនា ១ អទុក្ខមសុខវេទនា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាមាន

៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី

ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវវេទនា

៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-

សើរនេះ ។

[៣២៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ តណ្ហា

មាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺតាមតណ្ហា ១ កវតណ្ហា ១ វិកវតណ្ហា ១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហាមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣០] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឥណ្ឌានំ

អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ បហាឆាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញោ ។ កតមោ

អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មា-

ធិដ្ឋំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ ជិរោធនិស្សិតំ

វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិំ ភាវេតិ វិវេ-

កនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ ជិរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណា-

មី ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឥណ្ឌានំ អភិក្ខាយ

បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ បហាឆាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ

អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញោតិ ។

[៣៣១] តិស្សេន ឥមា ភិក្ខុវេ ឥណ្ឌា ។ បេ ។

ឯសតវត្ថុ

[៣៣០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវតណ្ហា ៣
 យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 នេះ ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរតើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអាស្រ័យនូវ
 ការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការរលត់
 បង្កោនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលអាស្រ័យ
 នូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវការ
 រលត់ បង្កោនទៅរកការលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បី
 ចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បី
 លះបង់ នូវតណ្ហា ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៣១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុក្ខោ

[៣៣២] ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ ឥស្សន្នំ តណ្ហានំ^(១)
អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។
រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ មោ-
ហវិនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ អមតោគធំ អមតបរា-
យធំ អមតបរិយោសានំ ។ បេ ។ ជិញ្ញានជិញ្ញំ ជិញ្ញា-
នោណំ ជិញ្ញានបញ្ញាវំ ។ ឥមាសំ ខោ ភិក្ខុវេ ឥស្សន្នំ
តណ្ហានំ អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខយាយ បហា-
នាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភា-
វេតព្វោតិ ។

ឯសនាវុក្ខោ ព្វាសមោ ។

តិស្សទ្ធានំ

ឯសនា វិនា អាសវោ

ធុត្តតា ច ឥស្សោ ចិលា^(២)

មលំ ជិយោ ច វេទនា

ធុវេន តណ្ហាយេន ^(៣)ចាតិ ។

១ ឧ.ម. តសំនាធំ ។ ២ រាហិ ទុក្ខតា ច ទិលា ។ ៣ និយោ ច វេទនា ទ្វេ តណ្ហា
តសំនាយ ពាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តន្តកាយ ចហាវវគ្គ

[៣៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវតណ្ហា ៣
 យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ) មានការកំចាត់បង់នូវរាគៈ
 ជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវមោហៈជាទីបំផុត
 ។ បេ ។ ចុះសិបកាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈ
 ជាទីបំផុត ។ បេ ។ ទុនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈម
 នៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវតណ្ហា
 ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

ចប់ ឯសតវគ្គទី ១២ ។

ឧទ្ទាននៃឯសតវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការវិស្វធារក ១ អំពីការប្រកាន់ ១ អំពីអាសវៈ ១
 អំពីទុក្ខតាធម៌ ១ អំពីសសរគោល ៣ យ៉ាង ១ អំពីមន្ទិល ១
 អំពីសេចក្តីលំបាក ១ អំពីវេទនា ១ អំពីការអស់ទៅនៃ
 តណ្ហា ២ លើក ។

ឱយវិគោ

[៣៣៣] សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឱ-
យា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ តាមោយោ ភវោយោ
ទិដ្ឋោយោ អវិដ្ឋោយោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ចត្តារោ
ឱយា ។

[៣៣៤] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចតុន្នំ ឱយាមំ អ-
ភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហានាយ ។ មេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ចាតិ ។ (យថា
ឯសនា ឯវំ វិត្តាវេតតំ) ។

[៣៣៥] សាវត្ថិន្ទនាមំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ យោ
តា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ តាមយោតោ ភវយោតោ
ទិដ្ឋិយោតោ អវិដ្ឋិយោតោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ចត្តា-
រោ យោតា ។

ឱយវិត្ត

[៣៣៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកៈ (អន្ទង់) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ឧបាសិកៈមាន ៤ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺតាមោយៈ ១ ភវោយៈ ១ ទិដ្ឋោយៈ ១ អវិជ្ជោយៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកៈមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវឧបាសិកៈ ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ (បណ្ឌិតគប្បីពង្រីកសេចក្តីឲ្យពិស្តារ ដូចសេចក្តីវិស្វនិរកផងចុះ) ។

[៣៣៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោគៈ (កិលេសជាគ្រឿងប្រកប) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ យោគៈមាន ៤ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺតាមយោគៈ ១ ភវយោគៈ ១ ទិដ្ឋយោគៈ ១ អវិជ្ជយោគៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោគៈមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[៣៣៦] ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ចតុន្នំ យោគានំ

អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣៣៧] សាវត្ថីនំនានំ ។ ចត្តារិមាជំ ភិក្ខុវេ

ឧបាទានានំ ។ កតមាជំ ចត្តារិ ។ កាម្មបាទានំ ទិដ្ឋ-

បាទានំ សំលាត្យត្ថបាទានំ អត្តវាទ្ធិបាទានំ ។ ឥមាជំ ទោ

ភិក្ខុវេ ចត្តារិ ឧបាទានានំ ។

[៣៣៨] ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ចតុន្នំ ឧបាទានានំ

អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

(៣៣៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី
ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវយោគៈ
៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

(៣៣៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទាន
(សេចក្តីប្រកាន់មាំ) នេះមាន៤ យ៉ាង ។ ឧបាទានមាន៤ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។
គឺតាម្យបាទាន១ ទិដ្ឋបាទាន១ សីលពូត្យបាទាន១ អត្តវេទ្យបាទាន១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានមាន៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣៣៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី
ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវឧបាទាន
៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

ឈរព្រោះ

[៣៣៩] សាវត្ថុនិទានំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ គន្ធា ។
 កតមេ ចត្តារោ ។ អភិជ្ឈា កាយគន្ធា ព្យាបាទោ
 កាយគន្ធា សីលព្វតថរាមាសោ កាយគន្ធា ឥន្ទៈ
 សទ្ធាភិក្ខុវេសោ កាយគន្ធា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 ចត្តារោ គន្ធា ។

[៣៤០] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចតុន្នំ គន្ធានំ អ-
 ភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាធាយ ។ មេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣៤១] សាវត្ថុនិទានំ ។ សត្តមេ ភិក្ខុវេ អនុស-
 យា ។ កតមេ សត្ត ។ តាមរាតានុសយោ បដិយានុ-
 សយោ និដ្ឋានុសយោ វិចិត្តិច្ឆានុសយោ ហានុស-
 យោ កវរាតានុសយោ អវិជ្ជានុសយោ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ សត្ត អនុសយា ។

ឧបេក្ខ

[៣៣៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គន្លះ(កិលេស
ជាគ្រឿងដោតក្រិន) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ គន្លះ ៤ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។
អភិក្ខុកាយគន្លះ ១ ព្យាបាទកាយគន្លះ ១ សីលពូតបរាមាសកាយ
គន្លះ ១ ឥទ្ធិសប្បាភិក្ខុវេសកាយគន្លះ^(១) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គន្លះ
មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវគន្លះ ៤ យ៉ាង
នេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៤១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុស័យ
កិលេសជាគ្រឿងដេកត្រាំ) នេះមាន ៧ យ៉ាង ។ អនុស័យ ៧ យ៉ាង
តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមភានុស័យ ១ បដិឃានុស័យ ១ ទិដ្ឋានុស័យ ១
វិចិក្ខានុស័យ ១ មាធានុស័យ ១ កវកានុស័យ ១ អវិជ្ជានុស័យ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុស័យមាន ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

១ កិលេសជាគ្រឿងដោតក្រិននូវតាមកាយ គឺសេចក្តីប្រកាន់ជានេះជាបេសឡេង ពោយ
អំណាចនៃអន្តរាហិកទិដ្ឋិ (អដ្ឋកថា) ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្យ មហាវរិញ្ញោ

[៣៤២] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ សុត្តន្តំ អនុសយានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

[៣៤៣] សាវត្ថិនំនាធំ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ កាម-
 គុណា ។ កតមេ បញ្ច ។ ចក្កវិញ្ញាយ្យា រូចា ឥដ្ឋា
 កត្តា មនាថា មិយរូចា កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយា
 សោតវិញ្ញាយ្យា សទ្ធា ។ បេ ។ យានវិញ្ញាយ្យា គត្តា ។
 ជីវិតវិញ្ញាយ្យា រសា ។ កាយវិញ្ញាយ្យា ដោដ្ឋព្វា ឥដ្ឋា
 កត្តា មនាថា មិយរូចា កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយោ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច កាមគុណា ។

[៣៤៤] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ កាមគុណានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតព្វោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៣៤២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវអនុស្សយ
៧ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

[៣៤៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមគុណនេះ
មាន ៥ យ៉ាង ។ កាមគុណ ៥ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរូបដែលគប្បីដឹងដោយ
ភ្នែក ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកប
ដោយកាម គួរត្រេកអរ ១ សំឡេងដែលគប្បីដឹងដោយត្រចៀក ។ បេ ។
ក្លិនដែលគប្បីដឹងដោយច្រមុះ ។ រសដែលគប្បីដឹងដោយអណ្តាត ។
ផ្សព្វដែលគប្បីដឹងដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត
ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរត្រេកអរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាមគុណមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវកាមគុណ
៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

ឃ្លាត

[៣៤៥] សាវត្ថីនិទានំ ។ បញ្ចមាជិ ភិក្ខុវេ ជីវរណាជិ ។ កតមាជិ បញ្ច ។ តាមច្ចន្តជីវណំ ព្យាបាទជីវណំ វីនមិទ្ធិជីវណំ ឧទ្ធចក្កក្កុច្ចជីវណំ វិចិត្តាជីវណំ ។ ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវណាជិ ។

[៣៤៦] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ត ជីវណាជំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ មេ ។ អយំ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ការតព្វោតិ ។

[៣៤៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ឧបាទានត្ថន្ទា ។ កតមេ បញ្ច ។ សេយ្យដីនំ ។ រុច្ចចាទានត្ថន្ទោ វេទន្ទចាទានត្ថន្ទោ សញ្ញាទានត្ថន្ទោ សម្មារូចាទានត្ថន្ទោ វិញ្ញាណ្យចាទានត្ថន្ទោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចាទានត្ថន្ទា ។

ឧបេក្ខ

(៣៤៥) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និវរណៈ
(កិលេសជាគ្រឿងពរាំង) នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ និវរណៈ ៥ យ៉ាងតើ
អ្វីខ្លះ ។ គឺតាមច្បាប់និវរណៈ ១ ព្យាបាទនិវរណៈ ១ ជ័នមិទ្ធនិវរណៈ ១
ឧបេក្ខកកចនិវរណៈ ១ វិចិត្រនិវរណៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និវរណៈ
មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣៤៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិច័រោនន្ទវមគ្គ) ដើម្បី
ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវនិវរណៈ
៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិច័រោនន្ទវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

(៣៤៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានក្ខន្ធ
នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ឧបាទានក្ខន្ធ ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺអ្វីខ្លះ ។
គឺរូបបាទានក្ខន្ធ ១ វេទន្តបាទានក្ខន្ធ ១ សញ្ញាបាទានក្ខន្ធ ១ សង្ខារបា-
ទានក្ខន្ធ ១ វិញ្ញាណបាទានក្ខន្ធ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាទានក្ខន្ធ
មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ឧហោវិវត្តោ

[៣៤៨] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ធី ឧបាទា.
នត្ថុន្ទានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហា.
នាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេ.
តតោតិ ។

[៣៤៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចំមាទិ ភិក្ខុវេ ឱវម្ហា.
ភិយានិ សញ្ញោជនានិ ។ កតមាទិ បញ្ច ។ សក្កា.
យទិដ្ឋិ វិចិត្តា សីលព្វតបរាមាសោ កាមច្ចន្ទោ
ព្យាបាទោ ។ ឥមាទិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចោវម្ហាភិយានិ
សញ្ញោជនានិ ។

[៣៥០] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ធី ឱវម្ហា.
ភិយានំ សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខ.
យាយ បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មត្តោ ភាវេតតោតិ ។

[៣៥១] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចំមាទិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធម្ហា.
ភិយានិ សញ្ញោជនានិ ។ កតមាទិ បញ្ច ។ រូបរាគា
អរូបរាគោ មាទោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាទិ ខោ ភិក្ខុវេ
បញ្ចុទ្ធម្ហាភិយានិ សញ្ញោជនានិ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវទុក្ខទានក្នុង ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៤៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោមនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ សញ្ញាជនៈ ៥ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិត្រិច្ឆា ១ សីលពូតបរាមាសៈ ១ កាមច្នន្ទៈ ១ ព្យាបាទៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងក្រោម មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៥០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៥១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងលើនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ សញ្ញាជនៈ ៥ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរូបរាគ ១ អរូបរាគ ១ មានៈ ១ ទទ្ធច្ច ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងលើមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ឃ្លាញ

[៣៥២] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុន្នំ ឧទ្ធអ្ហា-
 ភិយានំ សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុ-
 យាយ បហាធាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ ភាវេតញ្ចោ ។ កតមា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរា-
 តនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វេស្សត្ថបរិណាមី ។ ឥមាសំ
 ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុន្នំ ឧទ្ធអ្ហាភិយានំ សញ្ញោជនានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាធាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតញ្ចោតិ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កុដ្ឋា នទី ។ បេ ។

[៣៥៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចុមាទិ ភិក្ខុវេ
 ឧទ្ធអ្ហាភិយានិ សញ្ញោជនានិ ។ កតមាទិ បញ្ចុ ។
 រូបរកោ អរូបរកោ មាណោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាទិ
 ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុឧទ្ធអ្ហាភិយានិ សញ្ញោជនានិ ។

ឈ្មោះ

[៣៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីជីវិត
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈ
 ជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវ
 សម្មាទិដ្ឋិ ដែលពាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ
 ដែលពាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក ពា-
 ស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីជីវិតច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ
 ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។
 ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ដូចទន្លេគង្គា ។ បេ ។

[៣៥៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈ
 ជាចំណែកខាងលើនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ សញ្ញាជនៈ ៥ យ៉ាងតើអ្វី
 ខ្លះ ។ គំរូបរាគ ១ អរូបរាគ ១ មានៈ ១ ទទ្ធច្ចៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងលើមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៥៤] ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ទំ ឧទ្ធម្មាភិយានំ
សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហា-
នាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេ-
តច្ចោ ។ កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ វេជ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋី ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ
ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ ទោសវិនយបរិយោសានំ
មោហវិនយបរិយោសានំ អមតោគធំ អមតចរាយនំ
អមតបរិយោសានំ និព្វាននិច្ចំ និព្វានចោលំ និព្វាន-
បញ្ចារំ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ទំ ឧទ្ធម្មាភិយានំ
សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ
បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
ភាវេតច្ចោតិ ។

ឧបាសិកោ កេសមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហវរវគ្គ

[៣៥៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈ
ជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើ
ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើននូវ
សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលមានការកំចាត់បង់នូវរាគៈ
ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវ
មោហៈជាទីបំផុត ដែលចុះស៊ប់ទៅកាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅ
ខាងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ដែលទុនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់
ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុ
គប្បីចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
ដើម្បីលះបង់ នូវសញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។
ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

ឧបេក្ខា

តិល្បទានំ

ឱយោ យោតោ ទូចាណំ

តន្តំ អនុសយេន ច

កាមតុណ្ហា ជីវណ្ណា

ទន្ធា ឱវុទ្ធភ្នាតិយាតិ ។

មគ្គសំយត្តំ សមត្តំ ។

ឧបាយក្រ

ឧទ្ទាននៃឧបាយវិគ្គណ៍ស្ថានៈក្តី

និយាយអំពីឧបាយៈ ១ អំពីយោគៈ ១ អំពីឧបាទាន ១ អំពី

គន្លងៈ ១ អំពីអនុសយៈ ១ អំពីកាមគុណ ១ អំពីនិវេណៈ ១

អំពីខន្ធ ១ អំពីសញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ១ ខាង

លើ ១ ។

ចប់ មគ្គសំយក្ក ។

ពោជ្ឈង្គសិយុត្តិ

បព្វតិក្កោ

[៣៥៥] ហិមវន្តិ^(១) ភិក្ខុវេ បព្វតរាជំ និស្សាយ

នាគា កាយំ វង្សេន្ទំ ពលំ តាហេន្ទំ តេ តត្ថ កាយំ

វង្សេត្វា ពលំ តាហេត្វា កុសុព្ភេ ឡិកន្ទំ កុសុព្ភេ

ឡិកត្វា មហាសោព្ភេ ឡិកន្ទំ មហាសោព្ភេ ឡិកត្វា

កុន្ទទិយោ ឡិកន្ទំ កុន្ទទិយោ ឡិកត្វា មហានទិយោ

ឡិកន្ទំ មហានទិយោ ឡិកត្វា មហាសមុទ្ពសាគរំ ឡិកន្ទំ

តេ តត្ថ មហន្តតំ វេបុល្លតំ អាបជ្ឈន្ទំ កាយេន ។ ឯវមេវ

ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ

សត្ត ពោជ្ឈង្គេ កាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពហុលីកា-

រោន្តោ មហន្តតំ វេបុល្លតំ ចាបុណាតិ ធម្មេសុ ។

១ ឧ. សារគី ។ ពត្រិ វោធា ។ ម. សារគីនិវាសំ ។

ពោជ្ឈង្គស័យុត្ត

បញ្ចតវគ្គ

(៣៥៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាគទាំងឡាយតែងធ្វើរាងកាយ
ឲ្យចំរើន ឲ្យមានកម្លាំង ព្រោះអាស្រ័យស្ដេចក្ដីឈ្មោះហឹមវន្ត នាគទាំង
នោះលុះធ្វើរាងកាយឲ្យចំរើន ឲ្យមានកម្លាំង ក្នុងស្ដេចក្ដីឈ្មោះហឹមវន្ត
នោះហើយ ទើបចុះក្នុងបឹងតូច លុះចុះក្នុងបឹងតូចហើយ ទើបចុះក្នុងបឹង
ធំ លុះចុះក្នុងបឹងធំហើយ ទើបចុះក្នុងស្ទឹងតូច លុះចុះក្នុងស្ទឹងតូចហើយ
ទើបចុះក្នុងស្ទឹងធំ លុះចុះក្នុងស្ទឹងធំហើយ ទើបចុះកាន់មហាសមុទ្រសាគរ
នាគទាំងនោះ រមែងមានកាយដល់នូវការចំរើនធំទូលាយក្នុងមហាសមុទ្រ
សាគរនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងសិប
នៅក្នុងសីល កាលចំរើននូវពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃធម៌ជាគ្រឿងត្រាស់ដឹង)
ទាំង ៧ កាលធ្វើឲ្យត្រាស់ក្រៃលនូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ រមែងដល់នូវការ
ចំរើន ធំទូលាយក្នុងធម៌ទាំងឡាយ យ៉ាងនោះឯង ។

បញ្ចវគ្គ

(៣៥៦) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ
 សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ កាវេន្តោ សត្ត
 ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករោន្តោ មហន្តតំ វេបុល្លតំ ចាបុ-
 ណាតិ ធម្មេស្វតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ
 កាវេតិ វិវេកជិស្សនំ វិរាគជិស្សនំ ជិរោធជិស្សនំ
 វោស្សត្តបរិណាមី ធម្មវិចយសម្មោជ្ឈន្តំ កាវេតិ ។ បេ ។
 រិយសម្មោជ្ឈន្តំ កាវេតិ ។ បីតិសម្មោជ្ឈន្តំ កាវេតិ ។
 បស្សន្តិសម្មោជ្ឈន្តំ កាវេតិ ។ សមាធិសម្មោជ្ឈន្តំ កា-
 វេតិ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ កាវេតិ វិវេកជិស្សនំ វិរាគ-
 ជិស្សនំ ជិរោធជិស្សនំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឃី ។ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត
 ពោជ្ឈន្តេ កាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករោន្តោ
 មហន្តតំ វេបុល្លតំ ចាបុណាតិ ធម្មេស្វតិ ។

បញ្ចកវគ្គ

[៣៥៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងស៊ប់
 នៅក្នុងសីល កាលចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃល
 នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តែងដល់នូវការចំរើនធម៌ឲ្យឈានក្នុងធម៌ទាំងឡាយតើ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិ-
 សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាក
 ភតៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ចំរើនធម្មវិច-
 យសម្មាជ្ឈង្គ ។ បេ ។ ចំរើនវិរិយសម្មាជ្ឈង្គ ។ ចំរើនបីតិសម្មាជ្ឈង្គ ។
 ចំរើនបស្សន្ទិសម្មាជ្ឈង្គ ។ ចំរើនសមាធិសម្មាជ្ឈង្គ ។ ចំរើនឧបេក្ខា-
 សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាស
 ចាកភតៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងនៅស៊ប់ក្នុងសីល កាលចំរើន
 នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ រមែង
 ដល់នូវការចំរើនធម៌ឲ្យឈានក្នុងធម៌ទាំងឡាយ យ៉ាងនោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[៣៥៧] សេយ្យជាចិ ភិក្ខុវេ អយំ កាយោ អា-

ហារដ្ឋតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ នោ

តិដ្ឋតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវណា អាហារដ្ឋ-

តិកា អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋន្តិ អនាហារោ នោ តិដ្ឋន្តិ ។

[៣៥៨] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស

វា កាមច្ឆន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្នស្ស

ភិយ្យោភារិយ វេហ្គល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ សុភនិម័ត្តំ

តត្ថ អយោនិសោមនសីការតហ្គលីកាវោ អយមាហា-

រោ អនុប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្ន-

ស្ស វា កាមច្ឆន្នស្ស ភិយ្យោភារិយ វេហ្គល្លាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

[៣៥៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតាំងនៅដោយសារ
 អាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅបិទ
 បានទេ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ និវុណៈទាំង៥ តាំង
 នៅដោយសារអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមាន
 អាហារតាំងនៅមិនបានទេ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៥៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងកាមច្ចន្ទៈ
 មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងកាមច្ចន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ
 ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សុភវិនិច្ឆ័យមែនមាន
 ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តខុសទំនងនឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលក្ខណ៍សុភវិនិច្ឆ័យនោះ
 នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងកាមច្ចន្ទៈមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬ
 ញ៉ាំងកាមច្ចន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

បញ្ចវគ្គ

[៣៥៩] គោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេហុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ បដិយនិមិត្តំ
 តត្ថ អយោនិសោមនសិការាហុលីការោ អយ មាហា-
 រោ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ព្យាបាទស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេហុល្លាយ ។

[៣៦០] គោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីនមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេហុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ អរតិ តទ្ធិ
 វិជម្ពិតា ភត្តសម្មទោ ចេតសោ ច លីនត្ថំ តត្ថ
 អយោនិសោមនសិការាហុលីការោ អយ មាហារោ
 អនុប្បន្នស្ស វា បីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បីនមិទ្ធស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេហុល្លាយ ។

បញ្ចវគ្គ

[៣៥៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងព្យាបាទ
មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ
ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បដិយនិមិត្ត (និមិត្ត
នាំឲ្យចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត) រមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តខុសទំនងនឹងធ្វើឲ្យ
ក្រាស់ក្រៃលក្ខណ៍បដិយនិមិត្តនោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងព្យាបាទមិន
ទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យ
រឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

[៣៦០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងជំនឿមិច្ឆា
មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងជំនឿមិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ
ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីតុញ្ញទាន់
សេចក្តីខ្ជិល មិត្តភាពកាយ ពុលបាយ រូញរាចិត្តរមែងមាន ការធ្វើទុក
ក្នុងចិត្តខុសទំនងនឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលក្ខណ៍ការទាំងនោះ នេះជាអា-
ហារដែលញ៉ាំងជំនឿមិច្ឆាមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងជំនឿមិច្ឆា
ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

[៣៦០] ភោគោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ទទ្ធច្ចក្កុក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ទទ្ធច្ច
 ក្កុក្កុច្ចស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុលាយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ
 ចេតសោ អរូបសមោ តត្ថ អយោជិសោមនសិការោ
 ហុលីកាវោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ទទ្ធច្ចក្កុ-
 ក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ទទ្ធច្ចក្កុក្កុច្ចស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុលាយ ។

[៣៦២] ភោគោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នាយ
 វា វិចីតិក្កាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចីតិក្កាយ
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុលាយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ វិចីតិក្កា-
 ហជីយោ ធម្មា តត្ថ អយោជិសោមនសិការោហុលី-
 កាវោ អយមាហារោ អនុប្បន្នាយ វា វិចីតិក្កាយ
 ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចីតិក្កាយ ភិយ្យោភាវាយ
 វេបុលាយ ។

[៣៦៣] សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ អយំ កាយោ
 អាហារដ្ឋិតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ នោ
 តិដ្ឋតិ ។ ឯវេវេ ចោ ភិក្ខុវេ ឥវេ បញ្ច ជីវេវណា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរិវុត្ត

[៣៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងទទួលបានកកចមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងទទួលបានកកចដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីមិនស្ងប់ចិត្តរមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តមិនត្រូវទំនងនឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលក្នុងរឿងនោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងទទួលបានកកចមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងទទួលបានកកចដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

[៣៦២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងវិចិត្តិច្ឆាមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងវិចិត្តិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលជាទីតាំងនៃវិចិត្តិច្ឆារមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តមិនត្រូវទំនងនឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងវិចិត្តិច្ឆាមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងវិចិត្តិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

[៣៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតែងតាំងនៅព្រោះអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិនបានទេ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និវរណៈទាំង ៥ នេះ

បញ្ចវគ្គ

អាហារដ្ឋតំកោ អាហារំ បដិច្ច តំដ្ឋតំ អនាហារោ នោ
តំដ្ឋតំ ។

[៣៦៤] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អយំ កាយោ
អាហារដ្ឋតំកោ អាហារំ បដិច្ច តំដ្ឋតំ អនាហារោ
នោ តំដ្ឋតំ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈន្តា
អាហារដ្ឋតំកោ អាហារំ បដិច្ច តំដ្ឋតំ អនាហារោ នោ
តំដ្ឋតំ ។

[៣៦៥] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា សតិសម្មោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ
សម្មោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
សតិសម្មោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ យោជិសោមន-
សំការាតហុលំការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
សតិសម្មោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ-
សម្មោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។

បញ្ចកវគ្គ

តែងតាំងនៅព្រះអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមាន
អាហារក៏តាំងនៅមិនបានទេ យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣៦៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតែងតាំងនៅព្រះ
អាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិន
បានទេ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ តែង
តាំងនៅព្រះអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអា-
ហារតាំងនៅមិនបានទេ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣៦៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំសតិសម្មាជ្ឈង្គ
ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើត
ឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ធម៌ជាទីតាំងនៃសតិសម្មាជ្ឈង្គរមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ត្រូវទំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំសតិ-
សម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសតិសម្មាជ្ឈង្គ
ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

(៣៦៦) កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ កុសលាកុសលា ធម្មា សាវជ្ជានវជ្ជា ធម្មា
 ហ័នប្បណីតា ធម្មា កណ្ហាសុត្តសប្បដិភាតា ធម្មា
 តត្ថ យោនិសោមនសិការាហុលីកាវោ អយមាហារោ
 អនុប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ
 ឧប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិ-
 ប្បិយា ។

(៣៦៧) កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វីរីយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 វីរីយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ អារត្តនាតុ ជិត្តមនាតុ បរត្តមនាតុ តត្ថ យោ-
 និសោមនសិការាហុលីកាវោ អយមាហារោ អនុប្ប-
 ន្នស្ស វា វីរីយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា វីរីយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ មហាវរិយ្យ

(៣៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំធម្មវិចយសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាតុសលនឹងអតុសល ធម៌ដែលប្រកបដោយទោស
 នឹងមិនមានទោស ធម៌ថោកទាបនឹងខ្ពង់ខ្ពស់ ធម៌ជាចំណែកខុសគ្នា គឺ
 ធម៌ខ្លាំងធម៌ស រមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រៃលក្ខណ៍ធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើង
 ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

(៣៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំវិរិយសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ធាតុគឺសេចក្តីផ្តុំផ្គុំ ធាតុគឺសេចក្តីព្យាយាម ធាតុគឺសេចក្តីខ្វះ
 ខ្វែងប្រឹងប្រែង រមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រៃលក្ខណ៍ធាតុទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់
 កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យ
 រឹងរិតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

បញ្ចវគ្គ

(៣៦៨) កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 បីតិសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ធម្មា វត្ថុ យោនីសោមនសំ-
 ការាហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

(៣៦៩) កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ កាយបស្សន្ធិ ចិត្តបស្សន្ធិ វត្ថុ យោនីសោ-
 មនសំការាហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

បញ្ចវគ្គ

[៣៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំបីតិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបីតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌ជាទីតាំងនៃបីតិសម្ពោជ្ឈន្តរមែងមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ត្រូវទំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលក្ខណ៍ធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំបីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបីតិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

[៣៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំបស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សេចក្តីស្ងប់កាយ សេចក្តីស្ងប់ចិត្ត រមែងមាន ការធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលក្ខណ៍សេចក្តីស្ងប់ទាំងនោះ នេះជា
 អាហារនាំបស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំ
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនពេញលេញ
 ឡើងបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារង្កោ

[៣៧០] ភោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ សមាធិនិមិត្តំ អព្យក្កនិមិត្តំ វត្ថុ យោនិសោ-
 មនសិការាហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

[៣៧១] ភោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។
 អត្ថិ ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ធម្មា វត្ថុ
 យោនិសោមនសិការាហុលីការោ អយមាហារោ អ-
 នុប្បន្នស្ស វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ
 ឧប្បន្នស្ស វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិ-
 ប្បិយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៧០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំសមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត
ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
ឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ហេតុនៃការតាំងចិត្តមាំ ហេតុមិនរាយមាយ រមែងមាន ការធ្វើ
ទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលក្ខណ៍ហេតុទាំងនោះ នេះជា
អាហារនាំសមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំ
សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនពេញលេញ
ឡើងបាន ។

[៣៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត
ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែល
កើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាទីតាំងនៃឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តរមែងមាន ការធ្វើ
ទុកក្នុងចិត្តត្រូវទំនងនឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលក្ខណ៍ធម៌ទាំងនោះ នេះជា
អាហារនាំឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំ
ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនពេញលេញ
ឡើងបាន ។

បញ្ចក្ខេប

[៣៧២] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អយំ កាយោ

អាហារដ្ឋតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ

នោ តិដ្ឋតិ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ វមេ សត្ត ពោជ្ឈន្តា

អាហារដ្ឋតិកោ អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋន្តិ អនាហារោ

នោ តិដ្ឋន្តិ ។

[៣៧៣] យេ តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលសម្មន្នា

សមាធិសម្មន្នា បញ្ញាសម្មន្នា^(១) វិមុត្តិសម្មន្នា វិ-

មុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្មន្នា ទស្សនម្បហំ ភិក្ខុវេ

តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វិនាមិ សវនម្បហំ ភិក្ខុវេ

១ ឆ. ញាណសម្មន្នា ។

បញ្ចកថា

[៣៧២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតែងតាំងនៅព្រោះ

អាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិន

បាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពេញផ្លូវទាំង ៧ នេះ

សោត តែងតាំងនៅព្រោះអាហារ អាស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន

មិនមានអាហារតាំងនៅមិនបានទេ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៧៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណាបរិបូណ៌

ដោយសីល បរិបូណ៌ដោយសមាធិ បរិបូណ៌ដោយចញ្ញា បរិបូណ៌ដោយ

ផលវិមុត្តិ បរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ (បច្ចវេទ្ធិណញ្ញាណ) ម្ចាស់

ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតសរសើរនូវការឃើញនូវភិក្ខុទាំងនោះថាជាការ

មានទុបការៈច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតសរសើរនូវការស្តាប់

តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វនាមិ ឧបសម្ព័ន្ធម្បហំ
 ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វនាមិ បយិរូចាស-
 ធម្បហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វនាមិ អ-
 នុស្សតិម្បហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ វនាមិ
 អនុប្បព្វធម្បហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ពហូបការំ
 វនាមិ ។ តំ កុស្មំ ហេតុ ។ តថាវនាមំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនំ ធម្មំ សុត្វា ទ្វយេន^(១) វ្យាបកដ្ឋោ វិហរតិ
 កាយវ្យាបកាសេន ច ចិត្តវ្យាបកាសេន ច សោ តថា
 វ្យាបកដ្ឋោ វិហរន្តោ តំ ធម្មំ អនុស្សតិ អនុវិចត្តេតិ ។

[៣៧៤] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថា វ្យា-
 បកដ្ឋោ វិហរន្តោ តំ ធម្មំ អនុស្សតិ អនុវិចត្តេតិ
 សតិសម្មាជ្ឈង្គោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អារន្ទា
 ហោតិ សតិសម្មាជ្ឈង្គំ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ ភាវេតិ
 សតិសម្មាជ្ឈង្គោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ ភាវនា-
 ចារិយរឹ កច្ចតិ សោ តថាសតោ វិហរន្តោ តំ ធម្មំ
 បញ្ញាយ បរិវិនិច្ឆតិ បរិចរតិ បរិវិម័សហបជ្ជតិ ។

១ ឧ.ម. វ្យាបកសេន ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវាទ

នូវភិក្ខុទាំងនោះថាជាការមានឧបការៈច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 សរសើរនូវការចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះថាជាការមានឧបការៈច្រើន ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរនូវការចូលទៅអង្គុយជិតភិក្ខុទាំងនោះថា
 ជាការមានឧបការៈច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសរសើរនូវការ
 ព្យាករឿយៗ នូវភិក្ខុទាំងនោះថាជាការមានឧបការៈច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ តថាគតសរសើរនូវការបួសតាមភិក្ខុទាំងនោះថាជាការមានឧបការៈ
 ច្រើន ។ ដំណើរនោះ តើព្រះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រះបុគ្គលបានស្តាប់ធម៌របស់ពួកភិក្ខុបែបនោះហើយ រមែងឃ្លាតចេញ
 ដោយការឃ្លាតកាយនឹងការឃ្លាតចិត្តទាំងពីរ កាលបើភិក្ខុនោះឃ្លាត
 ចេញដូច្នោះហើយ រមែងព្យាករឿយៗ ត្រិះរិះឡើយៗ នូវធម៌នោះ ។

[៣៧៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុបានឃ្លាតចេញ
 យ៉ាងនោះ ហើយព្យាករឿយៗ ពិចារណាឡើយៗ នូវធម៌នោះ សតិ-
 សម្មាជ្ឈង្គិ៍ឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះ
 ថាបានចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គិ៍ក្នុងសម័យនោះ សតិសម្មាជ្ឈង្គិ៍ក៏បានពេញ
 លេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុនោះដែលបាននឹក
 ព្យាកដូច្នោះ ឈ្មោះថាពិចារណាត្រិះរិះគន់រកនូវធម៌នោះដោយបញ្ញា ។

បញ្ចករក្ខេប

[៣៧៥] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថាសតោ
 វិហារត្តោ តំ ធម្មំ បញ្ញាយ បរិច្ចនតោ បរិចារតោ បរិវិម័ស-
 មាបជ្ជតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ-
 នោ អារម្មោ ហោតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គំ តស្មី សមយេ
 ភិក្ខុ ភាវតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី សមយេ
 ភិក្ខុនោ ភាវនាចារិយ្យំ កច្ចតិ តស្ម តំ ធម្មំ បញ្ញាយ
 បរិច្ចនតោ បរិចារតោ បរិវិម័សមាបជ្ជតោ អារម្មំ ហោតិ
 វិវិយំ អសល្លំ ។

[៣៧៦] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តំ
 ធម្មំ បញ្ញាយ បរិច្ចនតោ បរិចារតោ បរិវិម័សមាបជ្ជតោ
 អារម្មំ ហោតិ វិវិយំ អសល្លំ វិវិយសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុនោ អារម្មោ ហោតិ វិវិយសម្ពោជ្ឈង្គំ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុ ភាវតិ វិវិយសម្ពោជ្ឈង្គោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុនោ ភាវនាចារិយ្យំ កច្ចតិ អារម្មំវិវិយស្ម
 ទុប្បជ្ជតិ បីតិ និវាមិសា ។

បញ្ចកវគ្គ

[៣៧៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ភិក្ខុបាននឹករឭក
ដូច្នោះ ពិចារណាត្រិះរិះគន់រកនូវធម៌នោះដោយបញ្ញាហើយ ធម្មវិចយ-
សម្ពោជ្ឈន៍ឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះថា
បានចំរើនធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន៍ក្នុងសម័យនោះ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន៍ក៏បាន
ពេញលេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលភិក្ខុនោះពិ-
ចារណាត្រិះរិះគន់រកនូវធម៌នោះដោយបញ្ញា សេចក្តីព្យាយាមមិនផ្លូវថយ
ឈ្មោះថាបានប្រារព្ធហើយ ។

[៣៧៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ភិក្ខុពិចារណាត្រិះរិះ
គន់រកនូវធម៌នោះដោយបញ្ញា សេចក្តីព្យាយាមមិនផ្លូវថយឈ្មោះថាបាន
ប្រារព្ធហើយ វិរិយសម្ពោជ្ឈន៍ឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រារព្ធហើយក្នុងសម័យ
នោះ ភិក្ខុឈ្មោះថាបានចំរើននូវវិរិយសម្ពោជ្ឈន៍ក្នុងសម័យនោះ វិរិយ-
សម្ពោជ្ឈន៍ក៏បានពេញលេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ
បីតិដែលប្រាសចាកកាមិក រមែងកើតឡើងដល់ភិក្ខុដែលមានព្យាយាម
បរិបូណ៌ហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុទ្ធិ

[៣៧៧] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អា-
 រុទ្ធវិរិយស្ស ឧប្បជ្ឈតិ បីតិ និវាសិណ បីតិសម្មោជ្ឈន្តោ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អាវុទ្ធា ហោតិ បីតិសម្មោជ្ឈន្តោ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុ ភាវេតិ បីតិសម្មោជ្ឈន្តោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុនោ ភាវនាចារិច្ចរី កច្ចតិ បីតិមនស្ស
 កាយោបិ បស្សម្ពតិ ចិត្តម្យំ បស្សម្ពតិ ។

[៣៧៨] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បី-
 តិមនស្ស កាយោបិ បស្សម្ពតិ ចិត្តម្យំ បស្សម្ពតិ
 បស្សន្តិសម្មោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អា-
 វុទ្ធា ហោតិ បស្សន្តិសម្មោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ
 ភាវេតិ បស្សន្តិសម្មោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ
 ភាវនាចារិច្ចរី កច្ចតិ បស្សន្តិកាយស្ស សុខំនោ ចិត្តំ
 សមាធិយតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

(៣៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីតិដែលប្រាសចាកអាមិស
 កើតឡើងដល់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយព្យាយាមហើយ ក្នុងសម័យណា
 បីតិសម្មាសម្ពុទ្ធដ្បឡើយ ថាភិក្ខុបានប្រាជ្ញាហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះ
 ថាបានចំរើននូវបីតិសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងសម័យនោះ បីតិសម្មាសម្ពុទ្ធក៏បានពេញ
 លេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលបើភិក្ខុមានចិត្តប្រ-
 កបដោយបីតិហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ចិត្តក៏ស្ងប់រម្ងាប់បាន ។

(៣៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយ
 បីតិ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ចិត្តក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងសម័យណា បស្សន្ទិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រាជ្ញាហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះថាបាន
 ចំរើននូវបស្សន្ទិសម្ពោជ្ឈន្តក្នុងសម័យនោះ បស្សន្ទិសម្ពោជ្ឈន្តក៏បាន
 ពេញលេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលបើភិក្ខុមាន
 កាយស្ងប់រម្ងាប់ប្រកបដោយសេចក្តីស្ងា ចិត្តក៏តាំងនៅមាំ ។

បញ្ចវគ្គ

[៣៧៧] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 បស្សន្ធកាយស្ស សុខំនោ ចិត្តំ សមាធិយតំ សមាធិ-
 សម្មាជ្ឈង្គោ ឥស្សី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អារាទ្ធោ
 ហោតិ សមាធិសម្មាជ្ឈង្គំ ឥស្សី សមយេ ភិក្ខុ ភាវេតិ
 សមាធិសម្មាជ្ឈង្គោ ឥស្សី សមយេ ភិក្ខុនោ ភាវ-
 នាចារិយ្យំ កច្ចតិ សោ ឥថា សមាហំតំ ចិត្តំ សាធុកំ
 អជ្ឈបេក្ខិតា ហោតិ ។

[៣៨០] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឥថា
 សមាហំតំ ចិត្តំ សាធុកំ អជ្ឈបេក្ខិតា ហោតិ ឧ-
 បេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គោ ឥស្សី សមយេ ភិក្ខុនោ អារាទ្ធោ
 ហោតិ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គំ ឥស្សី សមយេ ភិក្ខុ
 ភាវេតិ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គោ ឥស្សី សមយេ ភិក្ខុនោ
 ភាវនាចារិយ្យំ កច្ចតិ ។

[៣៨១] ឯវំ ភាវិតេសុ ខោ ភិក្ខុវេ សត្តសុ
 ពោជ្ឈង្គេសុ ឯវំ ពហុលីកតេសុ សត្ត ជលា
 សត្តានិសំសា ចាដិកត្ថា ។ កតមេ សត្ត ជលា
 សត្តានិសំសា ។

បញ្ចកវគ្គ

[៣៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកមានកាយស្ងប់
 រម្ងាប់ មានសេចក្តីសុខ បានតាំងមាំក្នុងសម័យណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តិ ឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រាជ្ញហើយក្នុងសម័យនោះ
 ភិក្ខុឈ្មោះថាបានចំរើននូវសមាធិសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុងសម័យនោះ សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិក៏បានពេញលេញ ព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ
 ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាធ្វើចិត្តដែលតាំងមាំយ៉ាងនោះឲ្យជាឧបេក្ខាបានល្អ ។

[៣៨០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុធ្វើចិត្តដែលតាំងមាំយ៉ាង
 នោះឲ្យជាឧបេក្ខាបានល្អក្នុងសម័យណា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិឈ្មោះថាភិក្ខុ
 បានប្រាជ្ញហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះថាបានចំរើននូវឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តិក្នុងសម័យនោះ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិក៏បានពេញលេញ ព្រោះ
 ការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ ។

[៣៨១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើពោជ្ឈន្តិទាំង ៧ ដែល
 ភិក្ខុបានចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលយ៉ាងនេះហើយ រមែងបាន
 ជល ៧ កានិសង្សៈ ៧ ។ ជលទាំង ៧ កានិសង្សៈទាំង ៧ តើអ្វីខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

(៣៨២) ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកក្ខ អញ្ចំ អារាធនំ
 នោ ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកក្ខ អញ្ចំ អារាធនំ
 អថ មរណកាលេ អញ្ចំ អារាធនំ ។ នោ ច
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកក្ខ អញ្ចំ អារាធនំ នោ ច
 មរណកាលេ អញ្ចំ អារាធនំ អថ បញ្ចន្នំ ឡិម្ពា-
 ភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា អន្តរាបរិជិត្វាយី
 ហោតិ ។ នោ ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកក្ខ អញ្ចំ
 អារាធនំ នោ ច មរណកាលេ អញ្ចំ អារាធនំ នោ
 ច បញ្ចន្នំ ឡិម្ពាភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា
 អន្តរាបរិជិត្វាយី ហោតិ អថ បញ្ចន្នំ ឡិម្ពាភិយានំ
 សញ្ញោជនានំ បរិក្ខុយា ឧបហត្ថបរិជិត្វាយី ហោតិ ។
 នោ ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកក្ខ អញ្ចំ អារាធនំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

(៣៨២) ភិក្ខុវេសនសម្រេចនូវព្រះអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុននេះឯងមុន
 (ស្លាប) បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ វេសនសម្រេចអរ-
 ហត្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ ។ បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ
 បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ គង់បានជាអន្តរាបរិនិព្វាយ^(១)
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រេចអរ-
 ហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ
 បើមិនបានជាអន្តរាបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាង
 ក្រោម ៥ ទេ គង់បានជាឧបហត្ថបរិនិព្វាយ^(២) ព្រោះអស់សំយោជនៈជា
 ចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រេចអរហត្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ

១ ព្រះអនាគាមិអស់សំយោជនៈខាងក្រោម៥ហើយ សម្រេចអរហត្តបានបរិនិព្វានក្នុងកាល
 អាយុមិនទាន់ដល់ពាក់កណ្តាល ហៅថា អន្តរាបរិនិព្វាយ ដូចជាលោកដែលកើតក្នុងព្រហ្មដាន់
 អវិហារមានកំណត់អាយុ ១ ពាន់កប្ប បើបានបរិនិព្វានក្នុងវេលាអាយុបាន ១ រយកប្បត្តិ ២ រយ
 កប្បត្តិ ៤ រយកប្បត្តិ ក៏ហៅថា អន្តរាបរិនិព្វាយ ដូចគ្នាទាំង ៣ ពួកនោះ ។ តាមន័យសារត្ថប្ប-
 កាសិនី ។ ២ ព្រះអនាគាមិដែលនៅកើតក្នុងព្រហ្មដាន់សុទ្ធាវាស សម្រេចអរហត្តបរិនិព្វានក្នុង
 វេលាអាយុហួសពាក់កណ្តាលហើយ ហៅថា ឧបហត្ថបរិនិព្វាយ ។

បញ្ចវគ្គោ

នោ ចេ មរណកាលេ អញ្ញំ អារាធនំ នោ ចេ
 បញ្ចន្នំ ឱរម្បាភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិត្តយា អន្ត-
 រាបរិជិត្វាយី ហោតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឱរម្បាភិយានំ
 សញ្ញោជនានំ បរិត្តយា ឧបហត្ថបរិជិត្វាយី ហោតិ
 អថ បញ្ចន្នំ ឱរម្បាភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិត្តយា
 អសម្ព័ន្ធរាបរិជិត្វាយី ហោតិ ។ នោ ចេ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
 បដិកត្ថ អញ្ញំ អារាធនំ នោ ចេ មរណកាលេ
 អញ្ញំ អារាធនំ នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឱរម្បាភិយានំ
 សញ្ញោជនានំ បរិត្តយា អន្តរាបរិជិត្វាយី ហោតិ
 នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឱរម្បាភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិត្ត-
 យា ឧបហត្ថបរិជិត្វាយី ហោតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ
 ឱរម្បាភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិត្តយា អសម្ព័ន្ធរា-
 បរិជិត្វាយី ហោតិ អថ បញ្ចន្នំ ឱរម្បាភិយានំ សញ្ញោ-
 ជនានំ បរិត្តយា សសម្ព័ន្ធរាបរិជិត្វាយី ហោតិ ។
 នោ ចេ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកត្ថ អញ្ញំ អារាធនំ

បញ្ចេញ

បើមិនសម្រេចអហត្ថក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិនិព្វាយ
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាឧបហត្ថបរិ-
 និព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ គង់
 បានជាអសង្ខារបរិនិព្វាយ^(១) ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាង
 ក្រោម ៥ ។ បើមិនបានសម្រេចអហត្ថក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ បើមិន
 បានសម្រេចអហត្ថក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិនិព្វាយ
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាឧប-
 ហត្ថបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបាន
 ជាអសង្ខារបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម
 ៥ ទេ គង់បានជាអសង្ខារបរិនិព្វាយ^(២) ព្រោះការអស់សំយោជនៈជា
 ចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រេចអហត្ថក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ

១ ព្រះគោតមដែលបានសម្រេចអហត្ថដោយមិនបានប្រឹងប្រកបព្យាយាម ហៅថា អ-
 សង្ខារបរិនិព្វាយ ។ ២ ព្រះគោតមក្នុងដាន់សុទ្ធាវស បានសម្រេចអហត្ថបរិនិព្វានដោយ
 ការប្រឹងប្រែងព្យាយាម ហៅថា សសង្ខារបរិនិព្វាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

នោ ចេ មរណកាលេ អញ្ញំ អារាមេតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ
 ឡិម្ពាភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា អន្តរាបរិជិត្វាយី
 ហោតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឡិម្ពាភិយានំ សញ្ញោជនានំ
 បរិក្ខយា ឧបហាច្ចបរិជិត្វាយី ហោតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ
 ឡិម្ពាភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា អសម្ព័ន្ធាបរិជិត្វា-
 យី ហោតិ នោ ចេ បញ្ចន្នំ ឡិម្ពាភិយានំ សញ្ញោជនានំ
 បរិក្ខយា សសម្ព័ន្ធាបរិជិត្វាយី ហោតិ អថ បញ្ចន្នំ
 ឡិម្ពាភិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឧទ្ធិសោតោ
 ហោតិ អគិនិដ្ឋតាមិ ។ ឯវំ ការតេសុ ខោ ភិក្ខុវេ
 សត្តសុ ពោជ្ឈង្គេសុ ឯវំ តហល្លកតេសុ ឥមេ សត្ត
 ដលា សត្តានិសំសា ចានិកម្ពាតិ ។

(៣៨៣) ឯកំ សមយំ អាយស្មា សាវីបុត្តោ សា-
 វត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
 តត្រ ខោ អាយស្មា សាវីបុត្តោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
 អារុសោ ភិក្ខុវេតិ ។ អារុសោតិ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
 សាវីបុត្តស្ស បច្ចុស្សោសុំ ។ អាយស្មា សាវីបុត្តោ ឯត-
 ជេវោច សត្តិមេ អារុសោ ពោជ្ឈង្គា ។ កតថេ សត្ត ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវត្ត

បើមិនសម្រេចអរហន្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិនិព្វាយ
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម៥ទេ បើមិនបានជាឧប-
 ហច្ចបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ
 បើមិនបានជាអសង្ខារបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែក
 ខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាសសង្ខារបរិនិព្វាយ ព្រោះការអស់
 សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម៥ទេ គង់នឹងបានជាទុំសោតអកនិដ្ឋ-
 តាមី^(១) ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម៥ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាលបើពោជ្ឈន្តទាំង៧ ដែលភិក្ខុបានចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យ
 រឿយៗ យ៉ាងនេះហើយ ផល ៧ អាទិសង្សៈ៧ នេះ ក៏កើតប្រាកដ ។

[៣៨៣] សម័យមួយ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 សាវ័បុត្តដ៏មានអាយុបានហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភាវុសាភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុថា ម្នាល
 ភាវុសា ដូច្នេះ ។ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុបានពោលដូច្នេះថា ម្នាល
 ភាវុសាទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តនេះមាន ៧ ។ ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ តើអ្វីខ្លះ ។

១ ព្រះអនាថាមីដែលមិនបានសម្រេចអរហន្តក្នុងរាត្រីដែលកើតទេ ក៏ត្រូវទៅកើតក្នុងរាត្រីអ-
 និដ្ឋិ បរិនិព្វានក្នុងរាត្រីនោះ ហៅថា ទុំសោតអកនិដ្ឋិកាមី ។

សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ធម្មវិចយសម្មោជ្ឈង្គោ វីរីយសម្មោ-
ជ្ឈង្គោ បីតិសម្មោជ្ឈង្គោ បស្សន្តិសម្មោជ្ឈង្គោ សមាធិ-
សម្មោជ្ឈង្គោ ឱបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ
អាវុសោ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ។

[៣៨៤] ឥមេសំ ខ្វាហំ អាវុសោ សត្តន្តំ
ពោជ្ឈង្គោនំ យេន យេន ពោជ្ឈង្គោន អាគត្តាមិ
បុព្វណ្ណាសមយំ វិហរិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គោន បុព្វណ្ណា-
សមយំ វិហរាមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គោន អាគត្តាមិ
មជ្ឈន្តិកសមយំ វិហរិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គោន
មជ្ឈន្តិកសមយំ វិហរាមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គោន
អាគត្តាមិ សាយណ្ណាសមយំ វិហរិតុំ តេន តេន
ពោជ្ឈង្គោន សាយណ្ណាសមយំ វិហរាមិ ។

[៣៨៥] សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ឥតិ ចេ មេ អាវុសោ
ហោតិ អប្បហណោតិ មេ ហោតិ សុសមាវន្តោតិ
មេ ហោតិ តិដ្ឋន្តំ^(១) តិដ្ឋតិច្ចំ បដាធាមិ សចេមិ មេ
ចរតិ ឥនប្បច្ចយា មេ ចរតិច្ចំ បដាធាមិ ។ បេ ។

បញ្ចវគ្គ

គីសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ១ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តំ ១ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តំ ១ បតិ-
សម្ពោជ្ឈន្តំ ១ បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តំ ១ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តំ ១ ទេវេកា-
សម្ពោជ្ឈន្តំ ១ ។ ម្នាលភាវូសោទាំងឡាយ នេះឯងពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ ។

(៣៨៤) ម្នាលភាវូសោទាំងឡាយ បណ្តាពោជ្ឈន្តំទាំង ៧
ប្រការនេះឯង បើខ្ញុំប្រាថ្នានឹងនៅដោយពោជ្ឈន្តំណាង ក្នុងបុព្វល្អា-
សម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចឥរិយាបថដោយពោជ្ឈន្តំនោះ។ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យ
បាន ប្រាថ្នានឹងនៅដោយពោជ្ឈន្តំណាង ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យ ខ្ញុំក៏
សម្រេចឥរិយាបថដោយពោជ្ឈន្តំនោះ។ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យបាន ប្រាថ្នា
នឹងនៅដោយពោជ្ឈន្តំណាង ក្នុងសាយល្អាសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចឥរិ-
យាបថដោយពោជ្ឈន្តំនោះ។ ក្នុងសាយល្អាសម័យបាន ។

(៣៨៥) ម្នាលភាវូសោទាំងឡាយ បើសតិសម្ពោជ្ឈន្តំកើត
មានដល់ខ្ញុំដូច្នេះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ
មានប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា សតិ-
សម្ពោជ្ឈន្តំបរិបូណ៌ល្អហើយ កាលបើសតិសម្ពោជ្ឈន្តំតាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹង
ច្បាស់ថា សតិសម្ពោជ្ឈន្តំតាំងនៅ បើសតិសម្ពោជ្ឈន្តំរបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ
ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា សតិសម្ពោជ្ឈន្តំរបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ ព្រោះហេតុនេះជា
បច្ច័យ ។ បេ ។

(៣៨៦) ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ឥតិ ចេ មេ អា-
 វុសោ ហោតិ អប្បមាណោតិ មេ ហោតិ សុសមា-
 វុទ្ធាតិ មេ ហោតិ តិដ្ឋន្តំ តិដ្ឋតីតិ បជាធាមិ សចេបិ
 មេ ចវតិ ឥទ្ធច្យច្ចយា មេ ចវតីតិ បជាធាមិ ។

(៣៨៧) សេយ្យថាបិ អាវុសោ វញ្ញោ វា វាជ-
 មហាមត្តស្ស វា នាធាវត្តានំ ទុស្សានំ ទុស្សករណ្ណា-
 កោ ឬរោ អស្ស សោ យំ យទេវ ទុស្សយុតំ អា-
 កក្ខេយ្យ ឫទ្ធិណ្ណាសមយំ ចារុបិត្តំ តន្តទេវ ទុស្សយុតំ
 ឫទ្ធិណ្ណាសមយំ ចារុបេយ្យ យំ យទេវ ទុស្សយុតំ
 អាគក្ខេយ្យ មជ្ឈន្តិកសមយំ ចារុបិត្តំ តន្តទេវ ទុស្ស-
 យុតំ មជ្ឈន្តិកសមយំ ចារុបេយ្យ យំ យទេវ ទុស្ស-
 យុតំ អាគក្ខេយ្យ សាយណ្ណាសមយំ ចារុបិត្តំ តន្តទេវ
 ទុស្សយុតំ សាយណ្ណាសមយំ ចារុបេយ្យ ។ ឯវមេវ
 ខោ អហំ អាវុសោ ឥមេសំ សត្តន្តំ ពោជ្ឈង្គោនំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៣៨៦] ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តកើត
 ដល់ខ្ញុំដូច្នេះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត
 មានប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តបរិបូណ៌ល្អហើយ កាលបើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តតាំងនៅ ខ្ញុំក៏
 ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តតាំងនៅ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តរបស់ខ្ញុំ
 យូរតទៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តរបស់ខ្ញុំយូរតទៅ ព្រោះ
 ហេតុនេះជាបច្ច័យ ។

[៣៨៧] ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ដូច្នេះដាក់សំពត់ ពេញ
 ដោយសំពត់ដែលជ្រលកដោយពណ៌ផ្សេងៗ របស់ព្រះរាជាភ្នំ របស់រាជ-
 មហាមាត្យភ្នំ ព្រះរាជាឬមហាមាត្យនោះប្រាថ្នានឹងស្ងៀកដណ្តប់គូសំពត់
 ណាៗ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ក៏យកគូសំពត់នោះៗ ឯង ស្ងៀកក្នុងបុព្វល្អា-
 សម័យបាន បើប្រាថ្នានឹងស្ងៀកដណ្តប់គូសំពត់ណាៗ ក្នុងមជ្ឈន្តិក-
 សម័យ ក៏យកគូសំពត់នោះៗ ឯង ស្ងៀកដណ្តប់ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យបាន
 បើប្រាថ្នានឹងស្ងៀកដណ្តប់គូសំពត់ណាៗ ក្នុងសាយល្អាសម័យ ក៏យក
 គូសំពត់នោះៗ ឯង ស្ងៀកដណ្តប់ក្នុងសាយល្អាសម័យបាន យ៉ាងណា
 បិញ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បណ្តាពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះឯង ខ្ញុំ

ច្បាប់ព្រៃ

យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាគម្ពាមិ បុព្វល្លាសមយំ
 វិហារតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន បុព្វល្លាសមយំ វិហារមិ
 យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាគម្ពាមិ មជ្ឈន្តិកសមយំ
 វិហារតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន មជ្ឈន្តិកសមយំ
 វិហារមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាគម្ពាមិ សា-
 យល្លាសមយំ វិហារតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន សា-
 យល្លាសមយំ វិហារមិ ។

[៣៨៨] សតិសម្មាជ្ឈង្គេនា ឥតិ ចេ មេ អាវុសោ
 ហោតិ អប្បមាណោតិ មេ ហោតិ សុសមាឆោតិ មេ
 ហោតិ តិដ្ឋន្តំ តិដ្ឋតិតិ បដាធាមិ សចេចិ មេ ចវតិ
 ឥន្ទប្បច្ចយា មេ ចវតិតិ បដាធាមិ ។ មេ ។

បញ្ចវគ្គ

ប្រាថ្នានឹងនៅដោយពោជ្ឈន្តណា។ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេច
 ឥរិយាបថដោយពោជ្ឈន្តនោះ។ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យបាន ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងនៅ
 ដោយពោជ្ឈន្តណា។ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចឥរិយាបថដោយ
 ពោជ្ឈន្តនោះ។ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យបាន ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងនៅដោយពោជ្ឈន្ត
 ណា។ ក្នុងសាយល្អាសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចឥរិយាបថដោយពោជ្ឈន្តនោះ។
 ក្នុងសាយល្អាសម័យបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣៨៨) ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បើសតិសម្មាជ្ឈន្តកើតមាន
 ដល់ខ្ញុំដូច្នេះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា សតិសម្មាជ្ឈន្តមាន
 ប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា សតិសម្មាជ្ឈន្ត
 បរិបូណ៌ល្អ កាលបើសតិសម្មាជ្ឈន្តតាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា សតិ-
 សម្មាជ្ឈន្តតាំងនៅ បើសតិសម្មាជ្ឈន្តរបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា
 សតិសម្មាជ្ឈន្តរបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ ព្រោះហេតុនេះជាបច្ច័យ ។ បេ ។

[៣៨៩] ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ឥតិ ចេ មេ អារុសោ
 ហោតិ អប្បមាណោតិ មេ ហោតិ សុសមារទ្ធោតិ មេ
 ហោតិ តិដ្ឋង្គំ តិដ្ឋតីតិ បដាណមី សចេមី មេ ចវតិ
 ឥធម្មច្ចយា មេ ចវតីតិ បដាណមីតិ ។

[៣៩០] ^(៦) អថខោ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ យេន កកា
 តេនុបសង្កមំ ។ បេ ។ ឯកមង្គំ និសិដ្ឋោ ខោ សោ
 ភិក្ខុ កកាវង្គំ ឯកមង្គោ ពោជ្ឈង្គា ពោជ្ឈង្គាតិ កន្ត
 វុច្ឆង្គិ កត្តាវតា នុ ខោ កន្ត ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ឆង្គិ ។
 ពោធាយ សំវត្ថង្គិ ខោ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈង្គាតិ
 វុច្ឆង្គិ ។

[៣៩១] ឥធម ភិក្ខុ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ កាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិវកនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វេស្សក្កប-
 វិណាមី ។ បេ ។

១ ម. សាវត្ថី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារ្យុត្ត

(៣៨៩) ម្ចាស់ភារុសោទាំងឡាយ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិកេតិ
 មានដល់ខ្ញុំដូច្នេះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិក
 មានប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តិកបរិច្ចណិល កាលបើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិកតាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់
 ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិកតាំងនៅ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិករបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ
 ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិករបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ ព្រោះហេតុនេះ
 ជាច្រើន ។

(៣៩០) គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះ-
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យគេតែងនិយាយថា
 ពោជ្ឈន្តិ ពោជ្ឈន្តិ ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេតែងនិយាយថា
 ពោជ្ឈន្តិដូច្នេះ តើដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួកធម៌ណាប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីឲ្យត្រាស់ដឹង ហេតុនោះបានជាហៅថា ពោជ្ឈន្តិដូច្នេះ ។

(៣៩១) ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាកកត្តៈ អាស្រ័យ
 សេចក្តីរលត់ ទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។

បញ្ចវគ្គ

[៣៧២] ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ
វិវាទនិស្ស័តំ និរោធជនិស្ស័តំ វេស្សន្តបរិណាមី ។

[៣៧៣] តស្សមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវយតោ
កាមាសវាមិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាមិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ
អវិជ្ជាសវាមិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ។ វិមុត្តស្មី វិមុត្តមីតិ ញ្ញាណំ
ហោតិ ។ ធិណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករ-
ណីយំ ធាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ បដាធាតិ ។ ពោធាយ
សុវត្ថន្តិតិ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ចន្តិតិ ។

[៣៧៤] ឯតំ សមយំ ភកវា សាកេតេ វិ-
ហាតិ អញ្ញនវនេ មិគទាយេ ។ អថខោ កុណ្ឌា-
លិយោ បរិព្វាជកោ យេន ភកវា តេនុបសង្កម្មំ
ឧបសង្កម្មិត្វា ភកវតា សទ្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ
កបំ សារាណីយំ វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

បញ្ចកវត្ថុ

[៣៩២] ភិក្ខុចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រ័យការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។

[៣៩៣] កាលបើភិក្ខុនោះចំរើនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះ ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកកាមាសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកភវៈសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកអវិជ្ជាសវៈផង ។ កាលបើចិត្តផុតស្រឡះហើយ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្តរួចស្រឡះហើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចារ្យបានប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ សោឡសកិច្ចបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួកធម៌ណាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹងហេតុនោះបានជាហៅថា ពោជ្ឈន្ត ។

[៣៩៤] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងព្រៃអញ្ចោនជាទីឲ្យអភ័យដល់ម្រឹគ ដិតក្រុងសាភេត ។ គ្រានោះឯង បរិញ្ញាដកឈ្មោះកុណាលិយ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររករាយនឹងពាក្យដែលគួររត់ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវគ្គោ

ឯកមន្តំ ឯសំន្នោ ខោ តុណ្ហាលីយោ បរិព្វាជគោ
 កកវន្តំ ឯតទលោច អហមស្មំ កោ តោតម អារម-
 ជិយាទិ បរិសាវចរោ^(១) តស្ស មយ្ហំ កោ តោតម
 បច្ឆាកត្តំ កុត្តទាតវាសស្ស អយមាហារោ^(២) ហោតិ
 អារមេន អារមំ ឧយ្យានេន ឧយ្យានំ អនុចន្តមាមិ
 អនុវចនមិ សោ តត្ថ បស្សមិ ឯតេ សមណាព្រាហ្ម-
 ណោ វេតិ វាទច្យមោក្ខានិសំសំ ចេវ តតំ តថេន្ត
 ឧទារម្ពានិសំសំ ច កវម្បន តោតមោ តិមានិសំសោ
 វិហរតីតិ ។ វិជ្ជាវិមុត្តិដលានិសំសោ ខោ តុណ្ហាលីយ
 តថាគតោ វិហរតីតិ ។

១ ឧ. អារមនិស្សទិបរិសាវចរោ ។ ម. អារមនិស្សយិបរិសាវចរោ ។ ២ ឧ. អយមា-
 ហារោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរិទ្ធ

លុះកុណាលិយបរិវាដកអន្លើយកន៍ទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះ-
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នក
 ចេញចូលក្នុងសួនច្បារ ជាអ្នកអង្គុយក្នុងបរិសទ្ធិ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ការទៅសួនច្បារនេះជាអាហាររបស់ខ្ញុំដែលបរិភោគបាយព្រឹក
 ក្នុងកាលជាខាងក្រោយកត្តរួចហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គតែងចង្រ្កមនឹងត្រាច់រុក្ខជាតិ
 អំពីសួនច្បារមួយ ទៅកាន់សួនច្បារមួយ អំពីទទួនមួយ ទៅកាន់
 ទទួនមួយ ខ្ញុំព្រះអង្គតែងឃើញសមណព្រាហ្មណ៍មួយពួកក្នុងអារាម
 នឹងទទួននោះ ថ្ងៃនៃអារិសង្សនៃការដោះវារៈរួចផង នៃអារិសង្សនៃ
 ការប្រណាំងប្រជែងផង ដូច្នេះ ចំណែកខាងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន តើមាន
 អ្វីជាអារិសង្សដែរឬ ។ ម្ចាស់កុណាលិយ ព្រះគម្ភាគតមានវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ
 ជាផលានិសង្ស ។

បព្វគវត្តោ

(៣៩៥) កតមេ បន ភោ តោតម ធម្មា ភាវិតា
 ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេន្តិតំ ។ សត្ត ខោ កុណ្ឌ
 លីយ ពោជ្ឈង្គោ ភាវិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិបូរេន្តិតំ ។ កតមេ បន ភោ តោតម ធម្មា ភាវិតា
 ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គោ បរិបូរេន្តិតំ ។ ចត្តារោ
 ខោ កុណ្ឌលីយ សតិប្បដ្ឋានា ភាវិតា ពហុលីកតា
 សត្ត ពោជ្ឈង្គោ បរិបូរេន្តិតំ ។ កតមេ បន ភោ
 តោតម ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា ចត្តារោ សតិ-
 ប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តិតំ ។ តីណិ ខោ កុណ្ឌលីយ
 សុចរិតានំ ភាវិតានំ ពហុលីកតានំ ចត្តារោ សតិ-
 ប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តិតំ ។ កតមេ បន ភោ តោតម
 ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា តីណិ សុចរិតានំ បរិបូ-
 រេន្តិតំ ។

បញ្ចវគ្គ

(៣៩៥) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គល
 ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ញ៉ាំងវិជ្ជានឹងវិមុត្តិឲ្យពេញលេញបាន
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណាលិយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលបុគ្គលចម្រើន
 ហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ រមែងញ៉ាំងវិជ្ជានឹងវិមុត្តិឲ្យពេញលេញ
 បាន ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចម្រើន
 ហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យពេញលេញបាន
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណាលិយ សតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ដែលបុគ្គល
 ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ រមែងញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យពេញ
 លេញបាន ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គល
 ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ញ៉ាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ឲ្យពេញ
 លេញបាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណាលិយ សុចរិតទាំង ៣ ដែល
 បុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ រមែងញ៉ាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤
 ឲ្យពេញលេញបាន ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយដែល
 បុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យពេញ
 លេញបាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។

(ក២៦) ឥន្ទ្រិយសំវរោ ខោ កុណ្ឌាលិយ ភារិតោ
 ពហុលីកតោ តីណិ សុចរិតានិ បរិបូរេតិ ។ កតំ
 ភារិតោ កុណ្ឌាលិយ ឥន្ទ្រិយសំវរោ កតំ ពហុលី-
 កតោ តីណិ សុចរិតានិ បរិបូរេតិ ។ ឥធិ កុណ្ឌ-
 លិយ ភិក្ខុ ចក្កុនា រូបំ ទិស្វា មនាបំ នាភិជ្ឈា-
 យតិ^(១) នារិហឹសតិ^(២) ន វាគំ ជនេតិ តស្ស បិតោ
 ច កាយោ ហោតិ បិតំ ចិត្តំ អជ្ឈតំ សុសណ្ឌិតំ
 សុរិម្ពតំ ។ ចក្កុនា ខោ បនេវ រូបំ ទិស្វា អម-
 នាបំ ន មជ្ឈំ ហោតិ អប្បតិដ្ឋិតចិត្តោ អាទិន្នមាន-
 សោ អព្យាបន្នចេតសោ តស្ស បិតោ ច កាយោ
 ហោតិ បិតំ ចិត្តំ អជ្ឈតំ សុសណ្ឌិតំ សុរិម្ពតំ ។
 បុន ចបរំ កុណ្ឌាលិយ ភិក្ខុ សោតេន សន្នំ សុត្វា
 ។ បេ ។ យានេន ភន្នំ យាយិត្វា ។ ជីវ្ហយ រសំ សា-
 យិត្វា ។ កាយេន ដោដ្ឋព្វំ ដុសិត្វា ។ មនសា ធម្មំ
 វិញ្ញាយ មនាបំ នាភិជ្ឈាយតិ នារិហឹសតិ ន វាគំ
 ជនេតិ តស្ស បិតោ ច កាយោ ហោតិ បិតំ ចិត្តំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុដ្ឋ

(៣៩៦) ម្នាលកុណ្ឌលីយ ឥន្ទ្រិយសំវរដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ រមែងញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យពេញលេញបាន ។

ម្នាលកុណ្ឌលីយ ឥន្ទ្រិយសំវរដែលបុគ្គលចំរើនហើយដូចម្តេច ធ្វើឲ្យ រឿយៗ ហើយដូចម្តេច ទើបញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យពេញលេញបាន ។

ម្នាលកុណ្ឌលីយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូបជាទីគាប់ចិត្តដោយចក្ខុ ហើយ មិនសំឡឹងរំពៃ មិនបៀតបៀន មិនញ៉ាំងតម្រេកឲ្យកើត នាម- កាយរបស់ភិក្ខុនោះឯកលំនៅបាន ចិត្តក៏តាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយ ល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ភិក្ខុឃើញរូបដែលមិនគាប់ចិត្តដោយភ្នែក ហើយ ជាអ្នកមិនមានមុខជ្រប់ មានចិត្តមិនតាំងឆាប់ (ដោយអំណាច នៃភិលេស) មានចិត្តនឹងនួន មានចិត្តមិនព្យាបាទ នាមកាយរបស់ភិក្ខុ នោះឯកលំនៅហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុត ស្រឡះដោយល្អ ។

ម្នាលកុណ្ឌលីយ មួយទៀត ភិក្ខុឮសំឡេងដោយ ត្រចៀក ។ បេ ។ ផ្គុំភ្លឺដោយច្រមុះ ។ ដេញបំរែសដោយអណ្តាត ។ ពាល់ត្រូវដោយដូងដោយកាយ ។ ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ជាទីគាប់ចិត្ត ដោយមនោហើយ មិនសំឡឹងរំពៃ មិនបៀតបៀន មិនញ៉ាំងសេចក្តី ត្រេកត្រអាលឲ្យកើត នាមកាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅបាន ចិត្តក៏តាំងនៅ

បញ្ចវគ្គ

អដ្ឋត្ថំ សុសណ្ឌតំ សុរិម្ពតំ ។ មនសា ខោ បនេ
 ធម្មំ វិញ្ញាយ អមនាបំ ន មន្តំ ហោតិ អប្បតិដ្ឋិត-
 ចិត្តោ អាទិន្នមានសោ អព្យាបន្នចេតសោ តស្ស បីតោ
 ច កាយោ ហោតិ បីតំ ចិត្តំ អដ្ឋត្ថំ សុសណ្ឌតំ
 សុរិម្ពតំ ។ យតោ ខោ កុណ្ហលីយ ភិក្ខុ ចក្កុនា រូបំ
 ទិស្វា មនាទាមនាបេសុ រូបេសុ បីតោ អាទិន្នមាន-
 សោ អព្យាបន្នចេតសោ តស្ស បីតោ ច កាយោ
 ហោតិ បីតំ ចិត្តំ អដ្ឋត្ថំ សុសណ្ឌតំ សុរិម្ពតំ ។
 សោតេន សទ្ធិំ សុត្វា ។ បេ ។ យានេន ភន្ធិំ យា-
 យិត្វា ។ ជីវ្ហយ រសំ សាយិត្វា ។ កាយេន ដោដ្ឋតំ
 ដុស្តិត្វា ។ មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ មនាទាមនាបេសុ
 ធម្មេសុ បីតោ ច កាយោ ហោតិ បីតំ ចិត្តំ អដ្ឋត្ថំ
 សុសណ្ឌតំ សុរិម្ពតំ ។ ឯម្បារីតោ ខោ កុណ្ហលីយ
 ឥន្ទ្រិយសំរោ ឯវំ តបុលីកតោ ភីណិ សុចរិតានិ
 បរិច្ចរេតិ ។

បញ្ចកវគ្គ

ខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ លុះដឹងច្បាស់នូវ
 ធម្មារម្មណ៍មិនជាទីគាប់ចិត្តដោយបរោហិត មិនមានមុខជ្រប់ មាន
 ចិត្តបិនតាំងនៅស៊ប់ មានចិត្តនឹងនួន មានចិត្តបិនព្យាបាទ នាមកាយ
 របស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ
 ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ម្នាលកុណាលិយ កាលណាភិក្ខុឃើញរូបដោយ
 ភ្នែកហើយ តាំងនៅក្នុងរូបជាទីគាប់ចិត្តនឹងមិនគាប់ចិត្ត មានចិត្តនឹងនួន
 មានចិត្តបិនព្យាបាទ នាមកាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅហើយ ចិត្តក៏តាំង
 នៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ពូសំឡេង
 ដោយគ្រឿង ។ បេ ។ ផ្គុំគ្នាដោយច្រមុះ ។ លិទ្ធិភ្នែករសដោយ
 អណ្តាត ។ ពាល់ត្រូវដោយដូចដោយកាយ ។ ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍
 ដោយមនោ កាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាទីគាប់ចិត្ត
 នឹងមិនគាប់ចិត្តហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុត
 ស្រឡះដោយល្អ ។ ម្នាលកុណាលិយ ឥន្ទ្រិយសំវែងលក្ខចំរើនយ៉ាង
 នេះហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗយ៉ាងនេះហើយ រមែងញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យ
 ចេញលេញបាន ។

(៣៩៧) កថំ ភាវិតានិ តានិ ច កុណ្ណាលីយ
 តីណិ សុចរិតានិ កថំ ពហុលីកតានិ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋានេ បរិច្ចរេន្តំ ។ នន កុណ្ណាលីយ ភិក្ខុ កា
 យទុច្ឆរិតំ បហានាយ កាយសុចរិតំ ភាវេតិ វេចទុច្ឆរិតំ
 បហានាយ វេចសុចរិតំ ភាវេតិ មនោទុច្ឆរិតំ បហានាយ
 មនោសុចរិតំ ភាវេតិ ។ វរំ ភាវិតានិ ខោ កុណ្ណាលីយ
 តីណិ សុចរិតានិ វរំ ពហុលីកតានិ ចត្តារោ សតិ-
 ប្បដ្ឋានេ បរិច្ចរេន្តំ ។

(៣៩៨) កថំ ភាវិតា ច កុណ្ណាលីយ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋានា កថំ ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 បរិច្ចរេន្តំ ។ នន កុណ្ណាលីយ ភិក្ខុ កាយេ កាយា-
 នុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្មជានោ សតិមា វិនេយ្យ
 លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ វេទនាសុ ។ បេ ។ ចិត្តេ
 ។ បេ ។ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្ម-
 ជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

(៣៩៧) ម្នាលកុណ្ឌាលីយ សុចរិតទាំង ៣ ដែលភិក្ខុចំរើន
 ហើយដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយដូចម្តេច ទើបញ្ចាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤
 ឲ្យពេញលេញបាន ។ ម្នាលកុណ្ឌាលីយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ លះ
 បង់នូវកាយទុច្ចរិត ចំរើននូវកាយសុចរិត លះបង់នូវវច្ចុច្ចរិត ចំរើននូវ
 វច្ចសុចរិត លះបង់នូវមនោទុច្ចរិត ចំរើននូវមនោសុចរិត ។ ម្នាល
 កុណ្ឌាលីយ សុចរិតទាំង ៣ ដែលភិក្ខុចំរើនយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ
 យ៉ាងនេះហើយ រមែងញ្ចាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ឲ្យពេញលេញបាន ។

(៣៩៨) ម្នាលកុណ្ឌាលីយ សតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ដែលភិក្ខុចំរើន
 ហើយដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយដូចម្តេច ទើបញ្ចាំងពោជ្ឈន្តទាំង ៧
 ឲ្យពេញលេញបាន ។ ម្នាលកុណ្ឌាលីយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណា
 ឃើញកាយក្នុងកាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ជា
 អ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុងលោក
 ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក្នុងចិត្ត ។ បេ ។ ពិចារណាឃើញនូវធម៌
 ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នក
 ដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានឹងទោមនស្សក្នុងលោក ។

បញ្ចវគ្គ

ឯវំ ភាវិតា ខោ តុណ្ហាលិយ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា ឯវំ

តហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គំ បរិបូរេន្តំ ។

(៣៧៧) តថំ ភាវិតា ច តុណ្ហាលិយ សត្ត

ពោជ្ឈង្គំ តថំ តហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេន្តំ ។

ឥធិ តុណ្ហាលិយ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកា-

និស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សក្កបរិណា-

មី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ

វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ

ភាវិតា ខោ តុណ្ហាលិយ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ឯវំ តហុលី-

កតា វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេន្តំ ។

បញ្ចេញ

ម្នាលកុណាល្ងៃ សតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ដែលភិក្ខុចំរើនយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើ
ឲ្យរឿយៗ យ៉ាងនេះហើយ រមែងញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យពេញលេញ
បាន ។

(៣៩៩) ម្នាលកុណាល្ងៃ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលភិក្ខុចំរើនហើយ
ដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយដូចម្តេច ទើបញ៉ាំងវិជ្ជានឹងវិមុត្តិឲ្យពេញ
លេញបាន ។ ម្នាលកុណាល្ងៃ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ចំរើននូវសតិ-
សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាក
ភគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។
ចំរើនទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការ
ប្រាសចាកតម្រិក អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះ
បង់ ។ ម្នាលកុណាល្ងៃ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយយ៉ាង
នេះ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយយ៉ាងនេះឯង រមែងញ៉ាំងវិជ្ជានឹងវិមុត្តិឲ្យពេញ
លេញបាន ។

(៤០០) ឯវំ វុត្ថេ កុណាលីយោ បរិព្វាជកោ

កក្កដំ ឯតទរោច អភិក្កន្ធនំ កោ តោតម អភិក្កន្ធនំ

កោ តោតម សេយ្យថាមិ កោ តោតម និក្កដ្ឋិតំ វា

ឧក្កដេយ្យ បដិច្ចន្ធនំ វា វិវេយ្យ មុទ្ធិស្ស វា មត្តំ

អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជារេយ្យ

ចក្កមន្តោ រូបាជំ ធម្មន្តិតំ ។ ឯវមេវ ទេវ កោតា

តោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ

ឯសាហំ កក្កដំ តោតមំ សរណំ កប្បាមិ ធម្មញ្ញ

កិក្ខុសង្ឃញ្ញា ឧបាសកំ មំ កវំ តោតមោ ជារេត្យ

អដ្ឋតក្កេ ចាលាបេតិ សរណាដ្ឋិតន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

[៤០០] កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 កុណ្ឌាលីយបរិព្វាជកក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់
 ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន (ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយដោយ
 អនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ) ដូចជាគេផ្សារនូវវត្ថុដែលផ្គាប់ ឬបើកបង្ហាញ
 របស់ដែលកំបាំង ឬក៏ដូចជាគេប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេង តុំនោះសោតដូច
 គេទ្រាលប្រទីបប្រែងក្នុងទីនឹងតដោយគិតថា មនុស្សដែលមានចក្ខុនឹង
 មើលឃើញរូបទាំងឡាយ ។ ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចម្រើនទ្រង់ប្រកាស
 ហើយដោយអនេកបរិយាយក៏ដូច្នោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់នូវព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះកិក្ខុសង្ឃផង ជាសរណៈ ចាប់
 ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើនជាបន្តិចខ្ញុំព្រះអង្គថាជា
 ទេវាសក្កអ្នកដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិត ។

បញ្ចវគ្គ

[២០០] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ក្សជាតាស្ស យា
 កាចិ តោចានសិយោ សព្វា តា ក្សដជំន្នា ក្សដ-
 ចោណា ក្សដបញ្ញាវា ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គំ ភាវន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីករោន្តោ
 ជំព្វានជំន្នា ហោតិ ជំព្វានចោណោ ជំព្វានបញ្ញារោ ។

[២០២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
 ភាវន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីករោន្តោ ជំព្វាន-
 ជំន្នា ហោតិ ជំព្វានចោណោ ជំព្វានបញ្ញារោ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវនិ វិវេកជិស្សន្តំ
 វិរាគជិស្សន្តំ ជិរោធជិស្សន្តំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវនិ វិវេកជិស្សន្តំ វិរាគជិស្សន្តំ
 ជិរោធជិស្សន្តំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
 ពហុលីករោន្តោ ជំព្វានជំន្នា ហោតិ ជំព្វានចោណោ
 ជំព្វានបញ្ញារោតិ ។

បទពេញ

(៤០១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបជាបង្កង់នៃផ្ទះមានកំពូលឯណា ឬយ បង្កង់ទាំងអស់នោះបង្ហាន់ទៅរកកំពូល ទេរទៅរកកំពូល ឈម ទៅរកកំពូល យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ជាបុគ្គលមានចិត្ត បង្ហាន់ទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៤០២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តែងមានចិត្តធុនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរ ទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្មោជ្ឈង្គ ដែល អាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យ នូវសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវ ទុបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ ប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការ លះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យ រឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តែងមានចិត្តធុនទៅរកព្រះនិព្វាន ទេរទៅ រកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុដ្តោ

[៤០៣] ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច ឧបវាលោក
 អាយស្មា ច សាវ័បុត្តោ កោសម្ព័យំ វិហរន្តំ យោ-
 សំតារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា សាវ័បុត្តោ សាយន្ត្រា-
 សមយំ បដិសល្លាធា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា ឧបវាលោក
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា ឧបវាលោក
 សន្និទ្ធំ សម្មោទិ សម្មោទន្តិយំ កថំ សារាណីយំ វិត្ថ-
 សារត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ខោ
 អាយស្មា សាវ័បុត្តោ អាយស្មន្តំ ឧបវាលំ ឯតទកោច
 ជាធម្មេយ្យ ធុ ខោ អារុសោ ឧបវាលា ភិក្ខុ បច្ចន្តំ
 យោនិសោមនសំតារា ឯវំ សុសមាទ្វា មេ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គា ជាសុវិហារាយ សំវត្ថន្តិតិ ។ ជាធម្មេយ្យ ខោ
 អារុសោ សាវ័បុត្ត ភិក្ខុ បច្ចន្តំ យោនិសោមនសំតារា
 ឯវំ សុសមាទ្វា មេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ជាសុវិហារាយ
 សំវត្ថន្តិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធិ

[៤០៣] សម័យមួយ ព្រះទេវព័ណ័មមានអាយុនឹងព្រះសាវ័បុត្ត
 ដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងយោសិតាភម ដិតក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះឯង
 ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុចេញអំពីទីសម្ព័ក្ខសាយណ្ឌសម័យ ចូលទៅរក
 ព្រះទេវព័ណ័មមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះទេវព័ណ័មមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹង
 ពាក្យដែលគួររីករាយហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសាវ័បុត្ត
 ដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះទេវព័ណ័ម
 អាយុដូច្នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ទេវព័ណ័ម ភិក្ខុគប្បីដឹងដោយកិរិយាធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តដោយទុប្បាយចំពោះខ្លួនថា សត្តពោជ្ឈង្គដែលអាត្មាអញប្រាស
 ល្អយ៉ាងនេះហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនៅសប្បាយ ដូច្នេះដែរឬ ។
 ម្ចាស់អាវុសោ សាវ័បុត្ត ភិក្ខុគប្បីដឹងដោយកិរិយាធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
 ទុប្បាយចំពោះខ្លួនថា សត្តពោជ្ឈង្គដែលអាត្មាអញប្រាសល្អយ៉ាងនេះ
 ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសប្បាយដូច្នេះបាទ ។

បញ្ចវគ្គ

(២០៤) សត្វសម្មាសម្ពុទ្ធី ទោ អារុសោ ភិក្ខុ អា-
 រត្តមាលោ បដាធាតិ ចិត្តញ មេ សុរិម្ពត្ថំ វីនមិទ្ធាញ
 មេ សុសម្មហតំ ឧទ្ធចក្កក្កញ មេ សុប្បដិវដ្តតំ
 អារទ្ធាញ មេ វីរិយំ អដ្ឋកត្វា មនសិករោមំ នោ ច
 លីនន្តិ ។ បេ ។

(២០៥) ឧបេក្ខាសម្មាសម្ពុទ្ធី អារុសោ ភិក្ខុ អា-
 រត្តមាលោ បដាធាតិ ចិត្តញ មេ សុរិម្ពត្ថំ វីនមិទ្ធាញ
 មេ សុសម្មហតំ ឧទ្ធចក្កក្កញ មេ សុប្បដិវដ្តតំ
 អារទ្ធាញ មេ វីរិយំ អដ្ឋកត្វា មនសិករោមំ នោ ច
 លីនន្តិ ។

(២០៦) ឯវំ ទោ អារុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ ជាឈយ្យ
 បច្ចតំ យោធិសោមនសិការា ឯវំ សុសមាទ្វា មេ
 សត្វ ពោជ្ឈន្តិ ជាសុរិហារាយ សំវត្តន្តិ ។

បញ្ចវគ្គ

[៤០៤] ម្នាលអាវុសោ កាលភិក្ខុចំរើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ រមែង
ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញផុតល្អហើយ មិនមិច្ឆាត្មាអញក៏បាន
គាស់រំលើងល្អហើយ ទទួលបានកិច្ចការអាត្មាអញក៏បានបន្ស្រាត់បង់ល្អហើយ
ព្យាយាមអាត្មាអញក៏បានប្រារព្ធហើយ អាត្មាអញមានសេចក្តីត្រូវការ
ទើបធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ព្យាយាមមិនធូរថយឡើយ ។ បេ ។

[៤០៥] ម្នាលអាវុសោ កាលភិក្ខុចំរើនបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ រមែង
ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញផុតល្អហើយ មិនមិច្ឆាត្មាអញបាន
គាស់រំលើងហើយ ទទួលបានកិច្ចការអាត្មាអញក៏បានបន្ស្រាត់បង់ល្អហើយ
សេចក្តីព្យាយាមអាត្មាអញក៏បានប្រារព្ធហើយ អាត្មាអញមានសេចក្តី
ត្រូវការទើបធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ព្យាយាមមិនធូរថយឡើយ ។

[៤០៦] ម្នាលអាវុសោសាវ័បុត្ត ភិក្ខុគប្បីដឹងដោយការធ្វើទុក
ក្នុងចិត្តដោយទុបាយចំពោះខ្លួនយ៉ាងនេះថា សត្វពោជ្ឈង្គអាត្មាអញធ្វើល្អ
យ៉ាងនេះហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនៅសប្បាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវគ្គោ

(២០៧) សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ ភាវិតា ពហុ-
 លីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ នាញត្រ តថាគតស្ស
 ចាតុភាវំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធិស្ស ។ កតមេ
 សត្តំ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈ-
 ង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្តំ ពោជ្ឈង្គោ ភាវិតា
 ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ នាញត្រ តថាគ-
 តស្ស ចាតុភាវំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធិស្សាតិ ។

(២០៨) សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ ភាវិតា ពហុ-
 លីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ នាញត្រ សុគតវិនយា ។
 កតមេ សត្តំ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្តំ ពោជ្ឈង្គោ
 ភាវិតា ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ នាញត្រ
 សុគតវិនយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរិក្ខ

(៤០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះ ដែលបុគ្គល
ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើត
ឡើងបាន តែក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មា-
សម្ពុច្ចេព្វ កើតឡើងមិនបានទេ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺ
សតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ
ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើងបាន តែក្រៅអំពីការកើតឡើង
នៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុច្ចេព្វ កើតឡើងមិនបានទេ ។

(៤០៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះ ដែលបុគ្គល
ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ មិនដែលកើតឡើង រមែងកើតឡើង
បាន តែក្រៅអំពីន័យរបស់ព្រះសុគតចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។
ពោជ្ឈង្គទាំង៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
សម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះឯង ដែល
បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែង
កើតឡើងបាន តែក្រៅអំពីន័យរបស់ព្រះសុគតចេញ កើតឡើងមិន
បានទេ ។

បញ្ចកវត្ថុ

ពិស្សទ្ធី

ហិមវន្តំ កាយ សីលំ^(១) ច

វត្ថំ ភិក្ខុ ច កុណ្ឌលំ

ក្ខន្ធំ ច ឧបវាណាញ

ឧប្បទេ^(២) អបរេ ទុវេនិ ។

១ ឧ. ម. កាយ សីលំ ។ ២ ឧប្បទា ។

បញ្ចវគ្គ

ឧទាននៃបញ្ចវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីស្តេចក្នុងឈ្មោះហិមវន្ត ១ កាយ ១ សីល ១ វត្ត
 របស់ព្រះសាវ័បុត្ត ១ ភិក្ខុសម្បទានពាក្យថាពោជ្ឈង្គ ១ បរិព្វា-
 ជកឈ្មោះកុណ្ឌលិយ ១ ផ្ទះមានកំពូល ១ ព្រះទេវវរណ ១
 នឹងការកើតឡើងនៃសត្វពោជ្ឈង្គ ២ លើកដទៃទៀត ។

គិលានិកាយ

[២០៩] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ កេតិ ចាលា
ចត្តារោ វេរិយាបថេ កប្បេន្តិ កាលេន គមនំ កាលេន
ហំនំ កាលេន និសង្ខំ កាលេន សេយ្យំ សព្វេ តេ
បឋវី និស្សាយ បឋវីយំ បតិដ្ឋាយ ឯវេមេវ តេ ចត្តារោ
វេរិយាបថេ កប្បេន្តិ ។ ឯវេមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ
សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីករោតិ ។

[២១០] កថង្ខុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ និស្សាយ
សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ សត្ត
ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សតិសម្មាសម្ពុទ្ធិំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិរាគនិស្សំតំ

គិលានវិគ្គ

(២០៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចសត្វទាំងឡាយណាមួយ
សម្រេចវិយាបថទាំង៤ គឺដើរតាមកាល ឈរតាមកាល អង្គុយតាម
កាល ដេកតាមកាល សត្វទាំងអស់នោះ អាស្រ័យផែនដី តាំងស៊ីប្រៃ
លើផែនដី ទើបសម្រេចវិយាបថទាំង៤ នោះយ៉ាងនេះឯង យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងមាំក្នុងសីល
ទើបចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឲ្យពោជ្ឈង្គទាំង ៧ បាន ក៏យ៉ាង
នោះដែរ ។

(២១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងមាំក្នុង
សីល ទើបចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឲ្យពោជ្ឈង្គទាំង ៧ បាន
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិ-
សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាករាគៈ

ឥលានវិញ្ញា

និរោធនិស្ស័តំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ មេ ។ ឧបេក្ខា-
សម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិ-
ស្ស័តំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
និស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ
សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីករោតីតិ ។

(២០០) សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទយតោ ឯតំ បុព្វដ្ឋមំ
ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណុត្តំ ឯវមេ ចោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនោ សត្តន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ឧប្បាទាយ ឯតំ បុព្វដ្ឋមំ
ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យា-
ណមិត្តស្មេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាជិកន្តំ សត្ត
ពោជ្ឈន្តំ ភាវេស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីក-
រិស្សតីតិ ។

(២០២) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីក-
រោតិ ។ វេជ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ

ធិណនុវត្ត

អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើន
 ទម្ងន់សម្ពាធជ្នង ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តី
 ប្រាសចាករតៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការលះ
 បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងមាំក្នុងសីល តែង
 ចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

[៤១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃអរុណនេះឯង ជា
 ប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលកើតឡើង (យ៉ាងណា) ភាវៈ
 នៃកល្យាណមិត្តនេះឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃការញ៉ាំងពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហេតុនេះ ភិក្ខុដែលនឹងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោ-
 ជ្ឈង្គទាំង ៧ (នោះ) គួរប្រាថ្នានូវភិក្ខុដែលជាកល្យាណមិត្ត (កុំខាន) ។

[៤១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមានកល្យាណមិត្ត រមែង
 ចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពាធជ្នង

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារុត្តោ

វិវេកនិស្ស័តំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេ-
 កនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្ថបរិ-
 ណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ សត្ត
 ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករោតីតិ ។

[២០៣] សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទយនោ ឯតំ
 បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណុត្ថំ ឯវេវេ ចោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ សត្តន្ធិ ពោជ្ឈន្តានំ ឧប្បាទាយ ឯតំ
 បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ យោនិសោមនសិ-
 ការោ ។ យោនិសោមនសិការសម្មន្នស្សេតិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ ចាជីកង្ខំ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេស្សតិ សត្ត
 ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករស្សតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរិទ្ធិ

អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ ចំរើនទេវតាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែល
 អាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យ
 សេចក្តីរលត់ ដែលទំន់ទៅទៅក្នុងការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមានកល្យាណមិត្ត តែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

(៤១៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃអរុណន្ត្រៈ ជាប្រ-
 ធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលកើតឡើង (យ៉ាងណា) ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ យោនិសោមនសិការ (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយ) ន្ត្រៈ
 ជាប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃការញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ
 ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ ភិក្ខុដែលនឹងចំរើននូវ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ (នោះ) គួរប្រាថ្នានូវ
 ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការ (កុំខាន) ។

ពិណាសវគ្គ

[២០២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-

ការសម្បជ្ជោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ

តហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ

ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ភា-

វេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាជនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្ស-

ត្ថបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-

ការសម្បជ្ជោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ

តហុលីករោតិ ។

[២០៥] ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហោ វិហរេតិ

វេឡុវេន កលទ្ធកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សម-

យេន ភាយស្មា មហាកស្សនោ បិដ្ឋលីតុហាយំ

វិហរេតិ អាពាធិតោ ទុត្តតោ ពាឡុតិណនោ ។

ធិលាភវគ្គ

[២១៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
 យោនិសោមនសិការ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ចំរើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។
 ចំរើននូវឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
 ការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការ
 លះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមន-
 សិការ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧
 យ៉ាងនេះឯង ។

[២១៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 វេឡូវនជាកលទ្ធកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 មហាកស្សបដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងបិប្ផលិគុហា លោកមានអាពាធ ដល់
 នូវសេចក្តីទុក្ខ មានជម្ងឺជាទម្ងន់ ។

លុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារង្កោ

[៤០៦] អថខោ ភកកា សាយន្តាសមយំ បដិ-
 សន្ធានា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្នា មហាកស្សបោ តេនុ-
 បសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទំ ។
 និសង្កំ ខោ ភកកា អាយស្សន្តំ មហាកស្សបំ ឯតទ-
 រោច កក្ខំ តេ កស្សប ឧបនីយំ កក្ខំ យាបនីយំ
 កក្ខំ ទុក្ខា វេទនា បដិក្កមន្តំ នោ អភិក្កមន្តំ
 បដិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នោ អភិក្កមោតិ ។ ន មេ
 ភន្តេ ឧបនីយំ ន^(១) យាបនីយំ ពាឡិកា មេ ទុក្ខា
 វេទនា អភិក្កមន្តំ នោ បដិក្កមន្តំ អភិក្កមោសានំ
 បញ្ញាយតិ នោ បដិក្កមោតិ ។

[៤០៧] សត្តមេ កស្សប ពោជ្ឈង្គំ មយា សម្ម-
 ទក្ខាតា ភាវិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្មោ-
 ជាយ និព្វានាយ សំវត្ថន្តំ ។ កតមេ សត្ត ។

១ ឧ. ន. មេ យាបនីយំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៤១៦] គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចេញអំពីទីសម្លឹង
 ក្នុងសាយណ្ឌសម័យ ទ្រង់ចូលទៅរកព្រះមហាកស្យបដ៏មានអាយុ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ លុះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ហើយ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដ៏កាន់ព្រះមហាកស្យប
 ដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្ចាស់កស្យប សរីរយន្តរបស់អ្នក ល្មមអត់ធន់បាន
 ខ្លះដែរឬ ល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានដែរឬ ទុក្ខវេទនាធូរថយ មិនចំរើន
 ឡើង មានតែស្រាកស្រាន្តទៅ មិនរីកឡើងទេឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន សរីរយន្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនល្មមអត់ធន់បានទេ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 មិនបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គក្លៀវក្លាខ្លាំងណាស់ មិនធូរថយទេ
 មានតែរីកឡើង មិនស្រាកស្រាន្តទេ ។

[៤១៧] ម្ចាស់កស្យប ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលតថាគត
 សំដែងប្រពៃហើយ បានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧
 តើអ្វីខ្លះ ។

ពិលាសវត្តោ

[២០៨] សត្វសម្ពោជ្ឈង្គោ ទោ កស្សប មយា
 សប្បទត្វានោ ភារីតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោជាយ ជិត្វានាយ សំវត្ថុតិ ។ បេ ។ ឧបេត្វា.
 សម្ពោជ្ឈង្គោ ទោ កស្សប មយា សប្បទត្វានោ
 ភារីតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោជាយ ជិត្វា-
 នាយ សំវត្ថុតិ ។ ឥមេ ទោ កស្សប សត្វ ពោជ្ឈង្គោ
 មយា សប្បទត្វានោ ភារីតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោជាយ ជិត្វានាយ សំវត្ថុតិ ។

[២០៩] ឥក្ស ភគវា^(១) ពោជ្ឈង្គោ ឥក្ស សុគត
 ពោជ្ឈង្គោតិ ។ ឥទមភេច ភគវា ។ អត្ថមនោ វាយស្មា
 បហាតិស្សចោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិជន្នំ ។ វុដ្ឋាហិ
 ចាយស្មា បហាតិស្សចោ ឥច្ឆា អាពាធ�ា តថា បហិ-
 នោ ចាយស្មតោ បហាតិស្សបស្ស សោ អាពាធ�ោ
 អហោសិតំ ។

គិលានវគ្គ

(៤១៨) ម្នាលកស្យប សតិសម្ពោជ្ឈន្តិដែលតថាគតបានសំដែង
 ប្រាប់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ បេ ។ ម្នាលកស្យប
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិដែលតថាគតសំដែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ
 ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង
 ដើម្បីនិព្វាន ។ ម្នាលកស្យប ពោជ្ឈន្តិទាំង ៧ នេះឯង ដែលតថាគត
 សំដែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។

(៤១៩) បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈន្តិ
 ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះសុគត ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈន្តិទាំងឡាយ ។
 លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ធម៌នេះចប់ហើយ ។ ព្រះមហាកស្យប
 ដ៏មានអាយុ ក៏ត្រេកអរចំពោះភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ឯព្រះ
 មហាកស្យបដ៏មានអាយុ ក៏បានជាសះស្បើយចាកអាពាធនោះ មួយ
 ទៀត អាពាធនោះ ក៏ព្រះមហាកស្យបដ៏មានអាយុ បានលះបង់យ៉ាង
 នោះហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរិញ្ញោ

[២២០] ឯកំ សមយំ ភគវា វាជគមោ វីហរតិ
 វេទ្យវេន កលទ្ធកងិវេ ។ តេន ចោ បន សមយេន
 អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ តំជ្ឈក្សដេ បព្វតេ វីហរតិ
 អាពាធិកោ ធុត្ថិតោ ពាធិក្ខិលានោ ។

[២២១] អថចោ ភគវា សាយល្លាសមយំ វដិ-
 សល្លានា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ តេ-
 ធុបស្កមំ ធុបស្កមិត្វា បញ្ញត្តោ អាសនេ ជិសំទិ ។
 ជិសជ្ជ ចោ ភគវា អាយស្មន្តំ មហាមោក្ខល្លានំ ឯត-
 នវេច កច្ចំ តេ មោក្ខល្លាន ឧមជ្ជិយំ កច្ចំ យាប-
 ជ្ជិយំ កច្ចំ ធុត្វា វេទនា បដិក្កមន្តំ នោ អភិក្កមន្តំ
 បដិក្កមោសានំ បញ្ញាយតំ នោ អភិក្កមោតំ ។
 ន មេ ភន្តេ ឧមជ្ជិយំ ន យាបជ្ជិយំ ពាធិក្ខំ មេ
 ធុត្វា វេទនា អភិក្កមន្តំ នោ បដិក្កមន្តំ អភិក្ក-
 មោសានំ បញ្ញាយតំ នោ បដិក្កមោតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវាទ

(២២០) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 វេទ្យវេនជាកលន្ទកនិវាសន្តាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 មហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុគង់នៅជិតភ្នំគិដ្ឋក្នុង មានអាពាធ ដល់នូវ
 សេចក្តីទុក្ខ មានជម្ងឺធ្ងន់ ។

(២២១) គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ងក់
 សាយល្អាសម័យ ទ្រង់ចូលទៅរកព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ក៏មានព្រះពុទ្ធដ៏កាន់ព្រះមហាមោគ្គ-
 ល្លានដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្ចាស់មោគ្គល្លាន សរីរយន្តរបស់អ្នក ល្មមអត់
 ធន់បានខ្លះដែរឬ អ្នកល្មមឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបានខ្លះដែរឬ ទុក្ខវេទនាធ្ងន់យ
 ទៅ មិនចំរើនឡើង មានតែស្រាកស្រាន្តទៅ មិនរីកឡើងទេឬ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សរីរយន្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនល្មមអត់ធន់បានទេ
 មិនល្មមឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្ងន់ពេកណាស់
 មិនធ្ងន់យទេ មានតែរីកឡើង មិនស្រាកស្រាន្តទេ ។

ពិណទវច្ឆោ

(២២២) សត្តមេ មោក្ខល្លាន ពោជ្ឈង្គោ មយា
 សម្មទក្ខាតា ភាវិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
 ធាយ និព្វានាយ សំវត្ថន្តំ ។ កតមេ សត្ត ។

(២២៣) សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ មោក្ខល្លាន មយា
 សម្មទក្ខាតោ ភាវិតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោធាយ និព្វានាយ សំវត្ថតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ មោក្ខល្លាន មយា សម្មទក្ខាតោ
 ភាវិតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្វា-
 នាយ សំវត្ថតិ ។ ឥមេ ខោ មោក្ខល្លាន សត្ត ពោជ្ឈង្គោ
 មយា សម្មទក្ខាតា ភាវិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ
 សម្ពោធាយ និព្វានាយ សំវត្ថន្តំ ។

តំណាងវត្ថុ

(២២២) វិនិច្ឆ័យមាគ្គល្លាម ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះ ដែលតថាគត
សំដែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែង
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។
ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។

(២២៣) ម្នាលមោគ្គល្លាម សតិសម្មាជ្ឈង្គតាំង ដែលតថាគត
សំដែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែង
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បេ ។
ម្នាលមោគ្គល្លាម ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គតាំង ដែលតថាគតសំដែងប្រាប់ប្រពៃ
ហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាម ពោជ្ឈង្គ
តាំង ៧ នេះឯង ដែលតថាគតសំដែងប្រាប់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ
ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង
ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវវគ្គោ

[២២៤] តត្ប ភគវា ពោជ្ឈង្គា តត្ប សុគត
 ពោជ្ឈង្គាតិ ។ ឥទមវោច ភគវា ។ អត្ថមនោ អាយស្មា
 មហាមោក្ខណ្ឌនោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនង្គិ ។
 វុដ្ឋាហិ ចាយស្មា មហាមោក្ខណ្ឌនោ តម្លា អាពាជា
 តថា បហំនោ ចាយស្មតោ មហាមោក្ខណ្ឌនស្ស សោ
 អាពានោ អហោសីតិ ។

[២២៥] ឯកំ សមយំ ភគវា វាជគហោ វិហាវតិ
 វេជ្ជវនេ កលន្ទកងិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 ភគវា អាពាជិតោ ហោតិ ធុត្ថុតោ ពាឡិកិណ្ឌនោ ។

[២២៦] អថខោ អាយស្មា មហាចុដ្ឋោ យេន
 ភគវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសីន្តំ ខោ អាយ-
 ស្មន្តំ មហាចុន្តំ ភគវា ឯតទវោច បដិកន្តុ តំ ចុន្ត
 ពោជ្ឈង្គាតិ ។ សត្តិមេ កន្តេ ពោជ្ឈង្គា ភគវតា សម្ម-
 ទត្វាតា ភាវិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
 ជាយ និព្វានាយ សំវត្ថន្តិ ។ កតបេ សត្ត ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៤២៤] បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឥតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ បពិត្រព្រះសុគត ឥតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ធម៌នេះចប់ហើយ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏ត្រេកអរ រីករាយចំពោះភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ឯព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏បានជាសះស្បើយចាកអាពាធនោះ អាពាធនោះ ក៏ព្រះមហាមោគ្គល្លានបានលះបង់យ៉ាងនោះហើយ ។

[៤២៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត វេទ្យវនដាកលទ្ធកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មានអាពាធ ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ មានដម្ងឺធ្ងន់ ។

[៤២៦] គ្រានោះឯង ព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់ចុន្ទ ចូរអ្នកសំដែងពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជីវិតច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ជីវិត ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។

គំណន់(២)

(២២៧) សត្វសម្លោជ្ឈដ្ឋោ ខោ កន្លេ កក្កតា
 សម្មទត្តាតោ ការីតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញា
 សម្លោធាយ ជិញ្ញាធាយ សំវត្ថុតិ ។ មេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្លោជ្ឈដ្ឋោ ខោ កន្លេ កក្កតា សម្មទត្តាតោ ការីតោ
 ពហុលីកតោ អភិញ្ញា យ សម្លោធាយ ជិញ្ញាធាយ
 សំវត្ថុតិ ។ ឥមេ ខោ កន្លេ សត្វ ពោជ្ឈដ្ឋោ កក្កតា
 សម្មទត្តាតោ ការីតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញា យ សម្លោ-
 ធាយ ជិញ្ញាធាយ សំវត្ថុតិ ។

(២២៨) តក្ស ចុន្ទ ពោជ្ឈដ្ឋោ តក្ស ចុន្ទ ពោជ្ឈដ្ឋោ-
 តិ ។ ឥទមរោចាយស្មា មហាចុន្ទោ សមនុញ្ញោ សត្វា
 អហោសិ ។ វុដ្ឋាហិ ច កក្កតា តម្លា អាពាធា តថា
 បហ្មណោ ច កក្កតោ សោ អាពាធា អហោសីតិ ។

គណនវគ្គ

(៤២៧) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បេ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះឯង ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

(៤២៨) ម្នាលចុន្ទ ពិតបែនហើយ ពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ ម្នាលចុន្ទ
 ពិតបែនហើយ ពោជ្ឈង្គទាំងឡាយ ។ លុះព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុ
 សំដែងនូវធម៌នេះចប់ហើយ ព្រះសាស្តាភ័ក្ត្រទ្រង់ពេញព្រះហឫទ័យ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានជាសះស្បើយចាកអាពាធនោះ អាពាធនោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានលះបង់យ៉ាងនោះហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយសម្មា ហោរិវគ្គោ

(២២៩) សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ ភាវិតា ពហុល័-
 កតា អចារា ចារុត្តមនាយ សំវត្ថន្តិ ។ កតមេ សត្ត ។
 សត្តិសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ។
 វេ ។ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ភាវិតា ពហុល័ក-
 តា អចារា ចារុត្តមនាយ សំវត្ថន្តិតិ ។

(២៣០) អប្បកា តេ មនុស្សេសុ

យេ ជនា ចារតាមីនោ

អថាយំ ឥតរា បដា

តិរមេវាទុណវតិ ។

យេ ច ខោ សម្មាសម្ពុទ្ធិកោ

ធម្មេ ធម្មាទុត្តនោ

តេ ជនា ចារមេស្សន្តិ

មច្ចុធម្មយំ សុទ្ធតំ ។

កណ្ហំ ធម្មំ វិប្បហាយ

សុត្តំ ភាវេ បណ្ឌិតោ

លុត្តបិដក សំយត្តនិកាយ មហាវគ្គ

(៤២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដែល
បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ វែមនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យឃ្លាត
ចាកទីមិនវែមនជាត្រើយ ឲ្យដល់ទីជាត្រើយ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូច
ម្តេចខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ វេទកាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ វែមនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យឃ្លាតចាកទីមិនវែមនជា
ត្រើយ ឲ្យដល់ទីជាត្រើយ ។

(៤៣០) បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ ជនទាំងឡាយឯណា
ដល់នូវត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ជនទាំងឡាយនោះ មានចំនួនតិច
ទេ សត្វក្រៅពីនេះសសៀរទៅតាមត្រើយគឺវដ្តៈ ។ ពួកជន
ណាប្រព្រឹត្តតាមធម៌ក្នុងធម៌ ដែលព្រះតថាគតសំដែងប្រាប់
ប្រពៃហើយ ពួកជននោះនឹងឆ្លងផុតទឹកវន្ទន៍របស់មច្ចុ ដែល
គេឆ្លងបានដោយលំបាកពេក ហើយដល់នូវត្រើយគឺព្រះ
និព្វានបាន ។ បណ្ឌិតលះបង់នូវធម៌ខ្មៅ ហើយចំរើនធម៌ស

គំណាត់ព្រា

ឡើយ អរោគហត្ថ

វិវេកេ យត្ថ ទ្វបំ

តត្រាភិវត្តមន្តេយ្យ

ហិត្វា កាមេ អត៌ញ្ចោ

បរិយោទេបយ្យ អត្តានំ

ចិត្តក្រសេហំ បណ្ឌិតោ

យេសី សន្តោជិយន្តេសុ

សម្មា ចិត្តំ សុភាវិតំ

អាទានប្បដិដ៍ស្សត្តេ

អនុបាទាយ យេ រតា

វិណាសវា ដុតិមន្តោ

តេ លោកេ បរិជិត្តតាតិ ។

ជំលាឆវិញ

ចេញចាកភាវ័យ អាស្រ័យព្រះនិព្វាន ដែលគ្មានសេចក្តី

ភាវ័យហើយ គប្បីលះបង់កាមទាំងឡាយ ជាអ្នកឥត

មានកង្វល់ ប្រាថ្នានូវសេចក្តីត្រេកអរ ចំពោះក្នុងសេចក្តីស្ងប់

ស្ងាត់ ដែលសត្វត្រេកអរបានដោយកម្រនោះ បណ្តិតត្រូវ

ធ្វើខ្លួនឱ្យផ្លូវផង់ចាកសេចក្តីស្ងប់ហ្នឹងនៃចិត្ត ពួកជនណាបាន

ចំរើនចិត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសម្ពោជ្ឈន៍ទាំងឡាយហើយ មិន

បានប្រកាន់មាំ ត្រេកអរក្នុងការលះសេចក្តីប្រកាន់ ពួកជន

នោះ រមែងអស់ភាសវៈ មានសេចក្តីរឿង បរិនិព្វាន

ហើយក្នុងលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ សមុទ្ទនិកាយស្ស បហវិវដ្តោ

[២៣០] យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ សុត្តំ ពោជ្ឈង្គំ

វិទ្យា វិទ្យោ តេសំ អរិយោ មគ្គោ សម្មាទុក្ខក្ខយ-

តាមី ។ យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ សុត្តំ ពោជ្ឈង្គំ

អារទ្ធា អារទ្ធោ តេសំ អរិយោ មគ្គោ សម្មាទុក្ខក្ខយ-

តាមី ។ កតមេ សុត្តំ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ។ បេ ។

ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ។

[២៣២] យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ ឥមេ សុត្តំ

ពោជ្ឈង្គំ វិទ្យា វិទ្យោ តេសំ អរិយោ មគ្គោ សម្មា-

ទុក្ខក្ខយតាមី ។ យេសំ កេសញ្ចំ ភិក្ខុវេ ឥមេ

សុត្តំ ពោជ្ឈង្គំ អារទ្ធា អារទ្ធោ តេសំ អរិយោ

មគ្គោ សម្មាទុក្ខក្ខយតាមីតិ ។

សម្តែងបំផុត សំយោគកាយ មហាវិវត្ត

[៤៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយ លះបង់ពោជ្ឈក្ក
 ទាំង ៧ ហើយ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថាលះបង់អរិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណា
 មួយបានប្រាព្វពោជ្ឈក្កទាំង ៧ ហើយ អ្នកនោះក៏ឈ្មោះថាបានប្រាព្វ
 អរិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ ពោជ្ឈក្ក
 ទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈក្ក ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខា -
 សម្មាជ្ឈក្ក ១ ។

[៤៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយលះបង់ពោជ្ឈក្ក
 ទាំង ៧ នេះ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថាលះបង់អរិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយ
 ប្រាព្វពោជ្ឈក្កទាំង ៧ នេះ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថាបានប្រាព្វនូវអរិយ -
 មគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។

(២៣៣) សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា ពហុ-
 លីកតា អរិយា និយ្យានិកា និយ្យន្តិ ឥក្កាស្ស
 សម្មាទុក្ខក្ខយាយ ។ កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោ-
 ជ្ឈង្គោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា ពហុលីកតា អរិយា និយ្យ-
 និកា និយ្យន្តិ ឥក្កាស្ស សម្មាទុក្ខក្ខយាយាតិ ។

(២៣៤) សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា ពហុ-
 លីកតា ឯកន្តនិព្វិទាយ វិវាតាយ និរោធាយ ឧប-
 សមាយ អភិញ្ញាយ សម្មោធាយ និព្វាណាយ សំ-
 វត្ថន្តិ ។ កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈ-
 ង្គា ភាវិតា ពហុលីកតា ឯកន្តនិព្វិទាយ វិវាតាយ
 និរោធាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្មោធាយ និព្វា-
 ណាយ សំវត្ថន្តិ ។

ធិណនវគ្គ

(៤៣៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះ ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ជាធម៌ប្រសើរ ជាទីស្រឡាញ់ស្រឡាត់
 សត្វ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខ ដល់អ្នកចំរើនពោជ្ឈង្គនោះ ។
 ពោជ្ឈង្គទាំង៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ វេទនា
 សម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះឯង ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ជានិយមនិក្ខេបនៃប្រសើរ រមែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដល់អ្នកចំរើនពោជ្ឈង្គនោះ ។

(៤៣៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះ ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យ
 ណាយដោយពិត ដើម្បីប្រាសចាកកត្តា ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីចូលទៅ
 ជិតរម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គ
 ទាំង៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ វេទនា
 សម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះឯង ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យ
 ណាយដោយពិត ដើម្បីប្រាសចាកកត្តា ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីចូលទៅជិត
 រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវគ្គោ

ធិប្បវត្តនំ

ចាណាសុរិយុបបា ទ្ធ

តិណនេ^(១) អបរេ តយោ

ចារតាមី វិវុទ្ធោ ច

អរិយា និព្វានាយ^(២) ចាតិ ។

១ ឧ. ម. ពិណាសា ។ ២ និព្វិកាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

ឧទាននៃគិលានវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីពួកសត្វ ១ ទម្រង់ដូចព្រះភាគីត្យមាន ២ រឿង
 ដើម្បីមាន ៣ រឿងដទៃទៀត បុគ្គលដល់គ្រឹយ ១ លះបង់
 ពោជ្ឈន្ត ១ មគ្គដ៏ប្រសើរ ១ ពោជ្ឈន្តប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ព្រះនិព្វាន ១ ។

ទិវាយុវិគ្គោ

[២៣៥] អថចោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា
តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិកា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯក-
មន្តំ ជិសីទំ ។ ឯកមន្តំ ជិសីន្នោ ចោ សោ ភិក្ខុ
ភគវន្តំ ឯតទរោច ពោជ្ឈង្គា ពោជ្ឈង្គាតិ ភន្តេ វុច្ឆន្តិ
តិត្តាវតា នុ ចោ ភន្តេ ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ឆន្តិ ។ សម្មោ-
ឆាយ សំវត្ថន្តិ ចោ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ឆន្តិ ។

[២៣៦] ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេ-
តិ វិវេកជិស្ស័តំ វិវាគជិស្ស័តំ ជិរោធជិស្ស័តំ វោស្ស-
ក្កបរណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេ-
កជិស្ស័តំ វិវាគជិស្ស័តំ ជិរោធជិស្ស័តំ វោស្សក្កបរ-
ណាមី ។ សម្មោឆាយ សំវត្ថន្តិ ចោ ភិក្ខុ តស្មា
ពោជ្ឈង្គាតិ វុច្ឆន្តិ ។

ទូទាយវគ្គ

(២៣៥) ត្រាពោះឯង ភិក្ខុមួយរូបបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួច
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាប
បង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យ
គេតែងនិយាយថា ពោជ្ឈង្គ ពោជ្ឈង្គ ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែល
ហៅថាពោជ្ឈង្គ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ ធម៌ទាំងឡាយ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថាពោជ្ឈង្គ ។

(២៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើន
នូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តី
នឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។
ចម្រើននូវឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
សេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅរកការលះ
បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុ ធម៌ទាំងឡាយប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង ព្រោះ
ហេតុនោះ ទើបហៅថាពោជ្ឈង្គ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[២៣៧] សត្វ វេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គេ ទេសិស្សាមិ
តំ សុណាថ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ សត្វ ពោជ្ឈង្គា ។
សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ មេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ
ចោ ភិក្ខុវេ សត្វ ពោជ្ឈង្គាតិ ។

[២៣៨] កាមរាគដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មន-
នសិការាហុលីការា អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ចន្តោ
ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច កាមច្ចន្តោ ភិយ្យោភាវាយ វេ-
បុល្លាយ សំវត្ថតិ ។

[២៣៩] ព្យាបាទដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មន-
សិការាហុលីការា អនុប្បន្នោ ចេវ ព្យាបាទោ ឧប្បជ្ជ-
តិ ឧប្បន្នោ ច ព្យាបាទោ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ
សំវត្ថតិ ។

[២៤០] វិនិច្ឆ័យដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ មន-
សិការាហុលីការា អនុប្បន្នោ វិនិច្ឆ័យំ ឧប្បជ្ជតិ
ឧប្បន្នោ វិនិច្ឆ័យំ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ សំវត្ថតិ

ពុទ្ធសូតនិកាយ សុយន្តនិកាយ បរាសិទ្ធិ

[២៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១
 ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គមាន ៧
 នេះឯង ។

[២៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ចន្ទដែលមិនទាន់កើតឡើង
 ក៏កើតឡើង នឹងកាមច្ចន្ទដែលកើតឡើងហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ភាវៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌
 ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃកាមរាគ ។

[២៣៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើតឡើង
 ក៏កើតឡើង នឹងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ភាវៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌
 ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃព្យាបាទ ។

[២៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មីនមិទ្ធុដែលមិនទាន់កើតឡើង
 ក៏កើតឡើង នឹងមីនមិទ្ធុដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីភាវៈ
 ដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌
 ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃមីនមិទ្ធុ ។

ហេយវង្ស

(២២១) ទទួលកុក្កុដ្ឋដ៏យ៉ាង ភិក្ខុវេ ធម្មានំ
 បទសិការពហុលីការា អនុប្បន្នោ ទទួលកុក្កុដ្ឋ
 ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ទទួលកុក្កុដ្ឋ ភិយ្យោភារាយ
 វេបុលាយ សំវត្ថុតិ ។

(២២២) វិចិត្រាដ្ឋដ៏យ៉ាង ភិក្ខុវេ ធម្មានំ បទសិ-
 ការពហុលីការា អនុប្បន្នោ ចេវ វិចិត្រា ឧប្បជ្ជតិ
 ឧប្បន្នោ ច វិចិត្រា ភិយ្យោភារាយ វេបុលាយ សំ-
 វត្ថុតិ ។

(២២៣) សតិសម្មោជ្ឈដ្ឋដ៏យ៉ាង ភិក្ខុវេ ធម្មានំ
 បទសិការពហុលីការា អនុប្បន្នោ ចេវ សតិសម្មោ-
 ជ្ឈដ្ឋោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច សតិសម្មោជ្ឈដ្ឋោ ភាវនា-
 ចារិប្បី កច្ចតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈដ្ឋដ៏យ៉ាង
 ភិក្ខុវេ ធម្មានំ បទសិការពហុលីការា អនុប្បន្នោ
 ចេវ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈដ្ឋោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈដ្ឋោ ភាវនាចារិប្បី កច្ចតិ ។

ឧបាយវេទ

(២២១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទទួលកុក្កចដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងទទួលកុក្កចដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី ការដ៏ធំទូលាយជាភិយេក្យភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌ ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃទទួលកុក្កច ។

(២២២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តច្ចាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងវិចិត្តច្ចាដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការ ដ៏ធំទូលាយជាភិយេក្យភាព ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌ទាំង ឡាយដែលជាទីតាំងនៃវិចិត្តច្ចា ។

(២២៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់ កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងសតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវិនា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យ ច្រើននូវធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃសតិសម្ពោជ្ឈន្ត ។ បេ ។ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងទេវតាសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឲ្យច្រើននូវធម៌ទាំងឡាយដែល ជាទីតាំងនៃទេវតាសម្ពោជ្ឈន្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

(២២២) អយោជិសោ ភិក្ខុវេ ចនសិគារោតោ
 អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ឆន្នោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច
 កាមច្ឆន្នោ ភិយ្យោភាវយ វេហុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។
 អនុប្បន្នោ ចេវ ព្យាបាទោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច
 ព្យាបាទោ ភិយ្យោភាវយ វេហុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។ អ-
 នុប្បន្នោ ចេវ ជីនមិទ្ធិ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច ជីនមិទ្ធិ
 ភិយ្យោភាវយ វេហុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។ អនុប្បន្នោ ចេវ
 ឧទ្ធចក្កក្កុទ្ធិ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច ឧទ្ធចក្កក្កុទ្ធិ ភិយ្យោ-
 ភាវយ វេហុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។ អនុប្បន្នោ ចេវ វិចិត្តិន្ទា
 ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច វិចិត្តិន្ទា ភិយ្យោភាវយ វេ-
 ហុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។

(២២៣) អនុប្បន្នោ ចេវ សតិសម្មោជ្ឈន្តោ ឧប្បជ្ជ-
 តិ ឧប្បន្នោ ច សតិសម្មោជ្ឈន្តោ ជិវុជ្ឈតិ ។ បេ ។
 អនុប្បន្នោ ចេវ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ
 ច ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តោ ជិវុជ្ឈតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុដ្ឋ

[៤៤៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយ
 មិនមានឧបាយប្រាជ្ញា កាមច្ឆន្ទៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
 នឹងកាមច្ឆន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយ
 ជាភិយ្យភាព ។ ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹង
 ព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជា
 ភិយ្យភាព ។ ចីនមិទ្ធុដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងចីន-
 មិទ្ធុដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យ-
 ភាព ។ ទុទ្ធចក្កក្នុងដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងទុទ្ធចក្កក្នុង
 ដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យ-
 ភាព ។ វិចិត្តិច្ឆាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងវិចិត្តិច្ឆាដែល
 កើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យភាព ។

[៤៤៥] សតិសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើត
 ឡើង ទាំងសតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏រលត់ទៅវិញ ។ បេ ។
 ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងទេវតា-
 សម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏រលត់ទៅវិញ ។

[២២៦] យោជន៍សោ ច ខោ ភិក្ខុវេ មនសិករេ.

តោ អនុប្បន្នោ ថេវ កាមច្ឆន្នោ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ
 ច កាមច្ឆន្នោ បហ័យតិ ។ អនុប្បន្នោ ថេវ ព្យាបាទោ
 នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច ព្យាបាទោ បហ័យតិ ។ អ-
 នុប្បន្នោ ឃ្លោ ជីនមិទ្ធំ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នំ ច ជីនមិទ្ធំ ប-
 ហ័យតិ ។ អនុប្បន្នោ ឧទ្ធចក្កក្កុច្ចំ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នំ
 ច ឧទ្ធចក្កក្កុច្ចំ បហ័យតិ ។ អនុប្បន្នោ ថេវ វិចិត្តិន្ទា
 នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច វិចិត្តិន្ទា បហ័យតិ ។

[២២៧] អនុប្បន្នោ ថេវ សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧប្បជ្ជតិ
 ឧប្បន្នោ ច សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ ភាវនាចារិយ្យី កច្ចតិ
 ។ បេ ។ អនុប្បន្នោ ថេវ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧប្បជ្ជតិ
 ឧប្បន្នោ ច ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ ភាវនាចារិយ្យី កច្ច-
 តិ ។

ទាយវិញ្ញ

(២២៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយ
 ទាយ[ប្រាជ្ញា] កាមច្ចន្ត្រដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំង
 កាមច្ចន្ត្រដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។ ព្យាបាទដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ
 ក៏លះចេញបាន ។ ច័នមិទ្ធិដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំង
 ច័នមិទ្ធិដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។ ទទ្ធចក្កក្នុងដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងទទ្ធចក្កក្នុងដែលកើតឡើងហើយ
 ក៏លះចេញបាន ។ វិចិត្តិចារដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង
 ទាំងវិចិត្តិចារដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។

(២២៧) សតិសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
 ទាំងសតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌
 ដោយការវិនា ។ បេ ។ ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើត
 ឡើង ទាំងទេវតាសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញ
 បរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

(២២៨) សត្វ វោ ភិក្ខុវេ អបរិហានីយេ ធម្មេ
 ទេសំស្សាមំ តំ សុណាថ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ សត្វ
 អបរិហានីយោ ធម្មា ។ យទិទំ សត្វ ពោជ្ឈង្គា ។
 កតមេ សត្វ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គា ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្វ អបរិហានីយោ
 ធម្មាតំ ។

(២២៩) យោ ភិក្ខុវេ មត្តោ យា បដិបទា តណ្ហា-
 ក្ខយាយ សំវត្ថុតំ តំ មត្តំ តំ បដិបទំ កាវេថ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ មត្តោ កតមា ច បដិបទា
 តណ្ហាក្ខយាយ សំវត្ថុតំ ។ យទិទំ សត្វ ពោជ្ឈង្គា ។
 កតមេ សត្វ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គា ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គាតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវត្ត

(២២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវអបរិហានីយធម៌ គឺធម៌ដែលមិនសាបសូន្យ៧ប្រការ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអបរិហានីយធម៌ទាំង ៧ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ប្រការនេះឯង ។ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អបរិហានីយធម៌មាន ៧ប្រការនេះឯង ។

(២២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គឯណា បដិបទាឯណា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការអស់ទៅនៃតណ្ហា ចូរអ្នកទាំងឡាយចំរើនមគ្គនោះ បដិបទានោះចុះ ។ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការអស់ទៅនៃតណ្ហា ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ប្រការនេះឯង ។ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ប្រការ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ វេ ។ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។

ឧទាយវត្ត

[២៥០] ឃុំ វត្ត អាយស្មា ឧទាយ កក្កដ៍ ឯត-
 ធរោច កង ភាវិតា ធុ ខោ កន្លែ សត្វ ពោជ្ឈង្គ
 កង តហ្មលីកតា តណ្ហាត្វយាយ ស៊ីវត្តន៍ ។ ឥឡ
 ឧទាយ ក៏ត្ត សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ភាវិតា វិវេកនិស្ស័ត
 វិវាគនិស្ស័ត ជិរោធនិស្ស័ត វិបុលំ មហាគ្គតំ អប្ប-
 មាណំ អព្យាបជ្ឈំ តស្ម ភាវិតា សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ភាវិតា
 វិវេកនិស្ស័ត វិវាគនិស្ស័ត ជិរោធនិស្ស័ត (១) វិបុលំ
 មហាគ្គតំ អប្បមាណំ អព្យាបជ្ឈំ តណ្ហា បហ័យតិ
 ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ភាវិតា វិវេកនិស្ស័ត វិវា-
 គនិស្ស័ត ជិរោធនិស្ស័ត វិបុលំ មហាគ្គតំ អប្បមាណំ
 អព្យាបជ្ឈំ តស្ម ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ភាវិតា
 វិវេកនិស្ស័ត វិវាគនិស្ស័ត ជិរោធនិស្ស័ត វិបុលំ

ឧទាហរណ៍

{ ៤៥០ } កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះឧទាហរណ៍ដ៏មានអាយុក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា
 ចតុត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះតោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ ដែលបុគ្គលបានចម្រើន
 ដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការអស់ទៅនៃ
 តណ្ហា ។ ម្ចាស់ឧទាហរណ៍ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចម្រើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ
 ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវាតៈ អាស្រ័យនូវនិរោធន៍ ដ៏ទូលាយ
 ធំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ កាលភិក្ខុនោះចម្រើននូវសតិ-
 សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវាតៈ អាស្រ័យនូវនិរោធន៍
 ដ៏ទូលាយ ធំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះក៏លះបង់តណ្ហា
 ចេញបាន ។ បេ ។ ភិក្ខុចម្រើននូវទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវ
 វិវេក អាស្រ័យនូវវិវាតៈ អាស្រ័យនូវនិរោធន៍ ដ៏ទូលាយ ធំប្រមាណ
 មិនបាន មិនមានព្យាបាទ កាលភិក្ខុនោះក៏ពុំចម្រើននូវទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ
 ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវាតៈ អាស្រ័យនូវនិរោធន៍ ដ៏ទូលាយ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

មហាគុតំ អប្បមាណំ អព្យាបជ្ឈំ តណ្ហា បហ័យតំ

តណ្ហាយ បរោទា កម្មំ បហ័យតិ កម្មស្ស បរោទា

ទុក្ខំ បហ័យតិ ។ ឥតំ ខោ ទុទាយំ តណ្ហាគ្គយោ

កម្មគ្គយោ កម្មគ្គយោ ទុក្ខគ្គយោតំ ។

[២៥០] យោ ភិក្ខុវេ មក្កោ យា បដិបទា តណ្ហា-

នំរោទាយ សំវត្ថុតំ តំ មក្កំ តំ បដិបទំ កាវេវ ។

កតមោ ច ភិក្ខុវេ មក្កោ កតមា ច បដិបទា តណ្ហា-

នំរោទាយ សំវត្ថុតំ ។ យទិទំ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ។

កតថេ សត្ត ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ។ មេ ។ ទុបេត្វា-

សម្ពោជ្ឈង្គំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារង្គ

ធុំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះក៏លះបង់តណ្ហាចេញ
 ព្រោះការលះបង់តណ្ហាបាន ទើបលះបង់កម្មបាន ព្រោះការលះបង់កម្ម
 បាន ទើបលះបង់សេចក្តីទុក្ខបាន ។ ម្នាលឧទាយិ ការអស់ទៅនៃកម្ម
 ព្រោះអស់ទៅនៃតណ្ហា ការអស់ទៅនៃសេចក្តីទុក្ខ ព្រោះអស់ទៅនៃកម្ម
 ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

[៤៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គឯណា បដិបទាឯណា ដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរលត់នៃតណ្ហា ចូរអ្នកទាំងឡាយចំរើនមគ្គនោះ
 បដិបទានោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដូចម្តេច បដិបទាដូច
 ម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីរលត់ទៅនៃតណ្ហា ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង៧
 នេះឯង ។ ពោជ្ឈង្គទាំង៧តើដូចម្តេច ។ គឺសតសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។

ទាយវង្គ

[២៥២] កង ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ សត្វ ពោជ្ឈង្គា
 កង ពហុលីកតា តណ្ហាធិរោធាយ សំវត្ថង្គំ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវិតិ វិវេកធិស្ស័តំ
 វិរាគធិស្ស័តំ ធិរោធិស្ស័តំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវិតិ វិវេកធិស្ស័តំ វិរាគធិស្ស័តំ
 ធិរោធិស្ស័តំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ភាវិតា ទោ
 ភិក្ខុវេ សត្វ ពោជ្ឈង្គា ឯវំ ពហុលីកតា តណ្ហាធិរោ-
 ធាយ សំវត្ថង្គិតិ ។

[២៥៣] ធិព្វេជកាគិយំ វោ ភិក្ខុវេ មគ្គំ ទេ-
 សិស្សាបិ តំ សុណាថ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ ធិព្វេជ-
 កាគិយោ បត្តោ ។ យទំទំ សត្វ សម្មោជ្ឈង្គា ។ ក-
 តបេ សត្វ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គា ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គាតិ ។

ទាយវិញ្ញ

[២៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ ដែល ភិក្ខុបានចំរើនដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី សេចក្តីរលត់នៃតណ្ហា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យ នូវវិរោធិ បង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើនទេវេស្វាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវវិរោធិ បង្កើនទៅ ដើម្បីលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលភិក្ខុ បានចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរលត់ នៃតណ្ហា ។

[២៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងមគ្គ ជា ចំណែកនៃការចាក់ទម្ងន់ (ពតាទិក្ខុលេស) ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ធម៌ ពោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដែលជាចំណែកនៃការចាក់ ទម្ងន់ (ពតាទិក្ខុលេស) តើដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនេះ ឯង ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ទេវេស្វាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខោ

(២៥២) ឯវំ វុត្តោ អាយស្មា ឧទាយិ ភកវន្តំ ឯត-
 ទោវេច កេចំ ភាវិតា នុ ខោ ភន្តេ សត្ត ពោជ្ឈន្តា
 កេចំ ពហុលំកតា និព្វេនាយ សំវត្តន្តិតំ ។ វេទ
 ឧទាយិ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័-
 តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វិបុលំ មហាគ្គតំ
 អប្បមាលំ អព្យាបជ្ឈំ សោ សតិសម្មោជ្ឈន្តំភាវិតេន
 ចិត្តេន អនិព្វិទ្ធពុព្វំ អប្បនាលំតបុព្វំ លោកក្ខន្ធម្ឱំ និព្វិ-
 ជ្ឈតិ បទាលេតិ អនិព្វិទ្ធពុព្វំ អប្បនាលំតបុព្វំ ទោ-
 សក្ខន្ធម្ឱំ និព្វិជ្ឈតិ បទាលេតិ អនិព្វិទ្ធពុព្វំ អប្ប-
 នាលំតបុព្វំ មោហក្ខន្ធម្ឱំ និព្វិជ្ឈតិ បទាលេតិ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ
 និរោធនិស្ស័តំ វិបុលំ មហាគ្គតំ អប្បមាលំ អព្យាបជ្ឈំ
 សោ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំភាវិតេន ចិត្តេន អនិព្វិទ្ធពុព្វំ
 អប្បនាលំតបុព្វំ លោកក្ខន្ធម្ឱំ និព្វិជ្ឈតិ បទាលេតិ

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ មហាវរុដ្ឋ

(២៥២) កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះទាយដ៏មានអាយុក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលភិក្ខុបានចម្រើនដូចម្តេច
 បានធ្វើឲ្យប្រឹងដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការចាក់ទម្ងន់ (ពតា-
 ទិក្ខុលេស) ។ ម្នាលទាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធន៍ ដ៏ទូលាយ
 ធំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះមានចិត្តអប់រំដោយសតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ រមែងចាក់ទម្ងន់ទម្ងាយនូវគំនរលោក ដែលខ្លួនមិនទាន់
 ចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់ទំលាយចេញ រមែងចាក់ទម្ងន់ទម្ងាយនូវគំនរទោសៈ
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់បានទំលាយចេញ រមែងចាក់
 ទម្ងន់ទំលាយនូវគំនរមោហៈ ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់បាន
 ទំលាយចេញ ។ បេ ។ ភិក្ខុចម្រើននូវឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យ
 នូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធន៍ ដ៏ទូលាយ ធំប្រមាណ
 មិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះមានចិត្តអប់រំដោយឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ
 រមែងចាក់ទម្ងន់ទម្ងាយនូវគំនរលោក ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់

ឧបាយកល

អង្គព័ន្ធមុតំ អប្បនាលីតមុតំ ទោសត្តន្ធនំ ងង្គជ្ឈតិ
 បដាលេតិ អង្គព័ន្ធមុតំ អប្បនាលីតមុតំ ទោសត្តន្ធនំ
 ងង្គជ្ឈតិ បដាលេតិ ។ ឃំ ភាវិតា ខោ ឧបាយ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គា ឃំ តហុលីតតោ ងង្គនាយ សំ-
 ត្តន្តិ ។

[២៥៥] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកធម្មំបិ សបបុ-
 បស្សនិ យោ ឃំ ភាវិតោ តហុលីតតោ សញ្ញាជនី-
 យានំ ធម្មានំ បហានាយ សំត្តន្តិ យថយំ ភិក្ខុវេ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គា ។ កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គា
 ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គា ។

[២៥៦] កថំ ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 កថំ តហុលីតតោ សញ្ញាជនីយានំ ធម្មានំ បហានាយ
 សំត្តន្តិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវិត
 វេក្ខនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ ងង្គនិស្សិតំ វេស្សន្ត-

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

បរិណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេក-
 និស្ស័តំ វិភាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្ថបរិ-
 ណាមី ។ ឯវំ ភាវិតា ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈន្តា
 ឯវំ ពហុលីកតា សញ្ញោជនីយានំ ធម្មានំ បហានាយ
 សំវត្ថន្តំ ។

[២៥៧] តតមេ ច ភិក្ខុវេ សញ្ញោជនីយា ធម្មា ។
 ចក្កំ ភិក្ខុវេ សញ្ញោជនីយោ ធម្មោ ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ
 សញ្ញោជនីវិនិច្ឆ័យា អដ្ឋោសានា សោតំ យានំ ជីវ្ហា
 សញ្ញោជនីយោ ធម្មោ ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញោជន-
 ីវិនិច្ឆ័យា អដ្ឋោសានា មនោ សញ្ញោជនីយោ ធម្មោ
 ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញោជនីវិនិច្ឆ័យា អដ្ឋោសានា ។
 ឥបេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខុវេ សញ្ញោជនីយា ធម្មាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ចហារិវគ្គ

ដើម្បីការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលអាស្រ័យនូវ
វិវេក អាស្រ័យនូវវិវេកៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កើនទៅដើម្បីការលះ
បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តទាំង៧ប្រការ ដែលភិក្ខុបានចំរើន
យ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះបង់នូវ
ធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈ ។

(៤៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់
បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុចាត់
ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈ ការប្រកាន់មាំ ជាគ្រឿង
រូបរឹត គឺសញ្ញាជនៈទាំងនោះ រមែងកើតឡើងព្រោះចក្ខុនោះ សោតៈ
ឃានៈ ជីវ្ហា ចាត់ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈដែរ ការ
ប្រកាន់មាំ ជាគ្រឿងរូបរឹត គឺសញ្ញាជនៈទាំងនេះ រមែងកើតឡើង ព្រោះ
ធម៌ទាំងនោះ មនោចាត់ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈដែរ
ការប្រកាន់មាំ ជាគ្រឿងរូបរឹត គឺសញ្ញាជនៈទាំងនេះ រមែងកើតឡើង
ព្រោះមនោនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលរាប់
បញ្ចូលក្នុងពួកសញ្ញាជនៈ ។

ទាយវិញ្ញា

[២៥៨] ឯកំ សមយំ ភគវា សុត្តេសុ វិហរតិ
សេតកន្ទាម សុម្ពាជំ និគមោ ។ អថខោ អាយស្មា
ឧទាយំ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ ឯក-
មន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ អាយស្មា ឧទា-
យំ ភគវន្តំ ឯតទរោច ។

[២៥៩] អច្ឆរិយំ កន្តេ អត្ថតំ កន្តេ យាវ ពហុ-
ការាបិ^(១) មេ កន្តេ ភគវតិ បេមញ្ច ការរោ ច ហិរិ
ច ធុត្តប្បញ្ច អហញ្ញិ កន្តេ បុព្វេ អាការិកក្ខតោ
សមាធា អពហុកតោ អហោសី ធម្មេន អត-
ហុកតោ សង្ឃេន សោ ទ្វាហំ^(២) ភគវតិ បេមញ្ច
ការំ ច ហិរិ ច ធុត្តប្បំ ច សម្មស្សមាធា អការស្មា
អនការិយំ បព្វជី^(៣) តស្ស មេ ភគវា ធម្មំ ទេសេសិ
ឥតិ រូបំ ឥតិ រូបស្ស សមុទយោ ឥតិ រូបស្ស អត្ថន្តមោ
ឥតិ វេទនា ។ បេ ។ ឥតិ សញ្ញា ។ ឥតិ សង្ខារា ។

។ ឧ. ពហុកតញ្ច មេ ។ ម. ពហុការាបិមេ ។ ២ ឯត្ថន្តេ វា កន្តេ ពិពិសត្តេបិ ។ ៣ បព្វ-
ជីតោ ។

ទាយវិទ្យា

(២៥៨) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគម
 ឈ្មោះសេតកៈ របស់អ្នកស្រុកស្រុកទាំងឡាយ ក្នុងដែនស្រុកៈ ។ គ្រា
 នោះឯង ព្រះទាយដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ។ បេ ។ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះទាយដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុង
 ទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះ ។

(២៥៩) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុនេះអស្ចារ្យ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ហេតុនេះចម្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សេចក្តីស្រឡាញ់
 សេចក្តីគោរព សេចក្តីអៀនខ្មាស នឹងសេចក្តីកោតក្រែង ចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ព្រោះមានទេវការច្រើន ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិត បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ កាលពីដើមនៅជាត្រហស្ថ មិនមានសេចក្តី
 រាប់អានច្រើន ចំពោះព្រះធម៌ទេ មិនមានសេចក្តីរាប់អានច្រើន ចំពោះ
 ព្រះសង្ឃទេ ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តី
 គោរព សេចក្តីអៀនខ្មាស នឹងសេចក្តីកោតក្រែង ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ទើបចេញចាកផ្ទះមកកាន់ផ្នួស ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានសំដែងធម៌
 ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គថា រូបដូច្នេះ ហេតុជាទីកើតនៃរូបដូច្នេះ សេចក្តីវិនាសនៃ
 រូបដូច្នេះ វេទនាដូច្នេះ ។ បេ ។ សញ្ញាដូច្នេះ ។ សង្ខារទាំងឡាយដូច្នេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សមុទ្ទនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

ឥតិ វិញ្ញាណំ ឥតិ វិញ្ញាណស្ស សមុទយោ ឥតិ វិញ្ញា-
ណស្ស អត្តផ្គមោតិ ។

[២៦០] សោ ខ្លាហំ កន្តេ សុត្តាភារកតោ ឥមេសំ
បញ្ចតានានក្ខន្ធានំ ឧក្កជ្ឈវក្កជ្ឈំ សម្បវត្តនោ ឥទ្ធ
ឧក្ខន្ធិ យថាភូតំ អព្ពញ្ញាសី អយំ ឧក្ខសមុទយោ-
តិ យថាភូតំ អព្ពញ្ញាសី អយំ ឧក្ខនិរោធាតិ យ-
ថាភូតំ អព្ពញ្ញាសី អយំ ឧក្ខនិរោធតាមិនំ បដិប-
នាតិ យថាភូតំ អព្ពញ្ញាសី ។

[២៦១] នម្មោ ច មេ កន្តេ អភិសមេតោ មត្តោ
ច មេ បដិលទ្ធោ យោ មេ ភារីតោ ពហុល្លកតោ
តថា តថា វិហារន្តំ តថត្ថាយ ឧបនេស្សតិ យថាហំ
ទីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ
នាបរំ ឥត្តត្ថាយាតិ បដាទិស្សាមិ ។ សតិសម្មោជ្ឈន្តោ
មេ កន្តេ បដិលទ្ធោ យោ មេ ភារីតោ ពហុល្លកតោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារង្គ

វិញ្ញាណដូច្នេះ ហេតុជាទីកើតនៃវិញ្ញាណដូច្នេះ សេចក្តីវិនាសនៃវិញ្ញាណ
ដូច្នេះ ។

[៤៦០] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់
បានប្រែត្រឡប់ឲ្យដូរឡើងនឹងផ្កាប់ចុះនូវឧបាទានកូន្ទទាំង ៥ នេះ បាន
ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា
នេះជាហេតុជាទីកើតនៃទុក្ខ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទី
លេចនៃទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាបដិបទ ជាដំណើរទៅ
កាន់ទិវលតនៃទុក្ខ ។

[៤៦១] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ខ្ញុំព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង
ហើយផង មគ្គខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយផង មគ្គឯណាដែលខ្ញុំព្រះអង្គ
បានចម្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គនោះនឹងនាំខ្ញុំព្រះអង្គដែល
កំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយអាការនោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជា
ហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញ
នៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គភាវនាភិច្ច
ដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយ សតិ-
សម្ពោជ្ឈង្គឯណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ

ឧបាយកល

តថា តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧបនេស្សនំ យថាហំ

ជីណា ជាតិ វុស័តំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ

នាហំ ឥត្តត្តាយាតំ បដានិស្សមិ ។ មេ ។ ឧបេត្តា-

សម្ពោជ្ឈង្គំ មេ កន្តេ បដិលោក្ខំ យោ មេ ការិតោ

តហុល្លកតោ តថា តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧប-

នេស្សនំ យថាហំ ជីណា ជាតិ វុស័តំ ព្រហ្ម-

ចរិយំ កតំ ករណីយំ នាហំ ឥត្តត្តាយាតំ ប-

ដានិស្សមិ ។ អយំ ខោ មេ កន្តេ មត្តោ

ឯកាយវិគ្គ

សតិសម្មាជ្ឈង្គនោះ នឹងនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេចសម្មាទាននៅ
 ដោយប្រការដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញនៅរួចហើយ សោ-
 ឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយ ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គឯណា
 ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ
 នោះ នឹងនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេចសម្មាទាននៅដោយប្រការ
 ដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិ
 អស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញនៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញ
 បានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះ
 ទៀតមិនមានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះឯងជាមគ្គ ដែលខ្ញុំ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារីវគ្គោ

បដិលទ្ធោ យោ មេ ភាវិតោ ពហុលីកតោ តថា

តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧបនេស្សតិ យថាហំ ជីណា

ជាតិ វុស័តំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ការណីយំ នាហំ

ឥត្តត្តាយាតិ បដាទិស្សមីតិ ។

(២២២) សាធុ សាធុ ឧទាយី ឯសោ ហំ តេ

ឧទាយី មត្តោ បដិលទ្ធោ យោ តេ ភាវិតោ ពហុលី-

កតោ តថា តថា វិហារន្តំ តថត្តាយ ឧបនេស្សតិ

យថា ភ្នំ ជីណា ជាតិ វុស័តំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ការ-

ណីយំ នាហំ ឥត្តត្តាយាតិ បដាទិស្សមីតិ ។

ទាយិវគ្គោ គតយោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

ព្រះអង្គបានចំពោះហើយ មគ្គឯណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចំរើនហើយ
បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គនោះ នឹងនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេច
សម្រាន្តនៅដោយប្រការដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យ
ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញនៅរួច
ហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។

[៤៦៦] ម្នាលឧទាយិ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្នាលឧទាយិ ប្រពៃ
ណាស់ហើយ ព្រោះថាមគ្គនេះអ្នកបានចំពោះហើយ មគ្គឯណា ដែល
អ្នកបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គនោះ នឹងនាំអ្នកដែល
កំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយប្រការដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែល
ជាហេតុឲ្យអ្នកដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញនៅ
រួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។

ទាយត្រៃ

តិស្សទ្ធានំ

ពោធិនា ទេសនាផ្លាសា

អយោនិសោ ចាបរិមរនំ

ទយោ និរោធា និព្វេធា

ឯកធម្មោ ឧទាយនានិ ។

ឧបាយវិគ្គ

ឧទ្ទាននៃឧបាយវិគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីពោជ្ឈង្គប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង ១ អំពីការ
សំដែងពោជ្ឈង្គ ១ អំពីធម៌ជាហេតុជាទីតាំងនៃកាមរាគ ១
អំពីការធ្វើទុកកងចិត្តដោយមិនមានទុបាយប្រាជ្ញា ១ អំពី
អបរហន្តិយធម៌ ១ អំពីការអស់ទៅនៃតណ្ហា ១ អំពីការ
លេត់នៃតណ្ហា ១ អំពីការចាក់ទម្ងន់រូបភាពកិលេស ១ អំពី
ទ្រង់មិនឃើញធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ១ អំពីព្រះទាយាដ៏មាន
អាយុ ១ ។

នីវរណវិគ្គោ

(២៦៣) យេ កេចិ ភិក្ខុវេ ធម្មា កុសលា
កុសលភាគិយា កុសលបត្តិកា សព្វេ តេ អប្ប-
បាទមូលកា អប្បបាទសមោសារណា អប្បបាទោ
តេសំ ធម្មានំ អត្តមត្តាយតិ ។ អប្បមត្តស្មេតំ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនោ បាដិកម្ពំ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេស្សតិ សត្ត
ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករិស្សតីតិ ។

(២៦៤) កថេវា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ សត្ត
ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករោតិ ។
វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ
វិរាគនិស្សំតំ និរោធនិស្សំតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិរាគនិស្សំតំ
និរោធនិស្សំតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អប្បមត្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
ពហុលីករោតីតិ ។

នីវេណវិត្ត

[៤៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយឯណាទីមួយ ជា
កុសល ជាចំណែកកុសល ជាបទពូជកុសល ធម៌ទាំងអស់នោះ មាន
សេចក្តីមិនប្រមាទជាបួសគល់ ជាទីប្រជុំចុះក្នុងសេចក្តីមិនប្រមាទ សេច-
ក្តីមិនប្រមាទ ប្រាកដជាកំពូលនៃកុសលធម៌ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដំណើរនោះនឹងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុនោះ
នឹងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការ ។

[៤៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនប្រមាទ រមែងចំរើន
នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែល
អាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវាធិៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ៍ បង្កើនទៅរក
ការលះចង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក
អាស្រ័យនូវវិវាធិៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ៍ បង្កើនទៅរកការលះចង់ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនប្រមាទ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យ
ច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

និរណៈព្រា

[២៦៥] យេ កេចិ ភិក្ខុវេ ធម្មា តុសលា តុស.
 លភាគិយា តុសលបត្តិភា សព្វេ តេ យោធិសោម.
 ធនសំការម្បលភា យោធិសោមធនសំការសមោសារណា
 យោធិសោមធនសំការោ តេសំ ធម្មាធំ អក្កមក្ខាយតិ ។
 យោធិសោមធនសំការសម្បជ្ឈស្ស័តំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 ចាដិកង្ខំ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេស្ស័តំ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 ពហុលីកវិស្ស័តំ ។

[២៦៦] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមធនសំ.
 ការសម្បជ្ឈោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 ពហុលីកវេតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ
 ភាវេតិ វិវេកធនិស្ស័តំ វិវាធនិស្ស័តំ ជិវោធនិស្ស័តំ
 វោស្សក្កបវិណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ
 វិវេកធនិស្ស័តំ វិវាធនិស្ស័តំ ជិវោធនិស្ស័តំ វោស្សក្កប-
 វិណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមធនសំការ-
 រសម្បជ្ឈោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ
 ពហុលីកវេតិ ។

នីវេណវត្ត

[៤៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយឯណានិមួយ ជា
កុសល ជាចំណែកនៃកុសល ជាបុគ្គលក្នុងនៃកុសល ធម៌ទាំងអស់នោះ
បានយោនិសោមនសិការជាបូសគល់ បានយោនិសោមនសិការជាទី
ប្រជុំចុះ យោនិសោមនសិការ ប្រាកដជាកំពូលនៃធម៌ទាំងនោះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះនឹងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
យោនិសោមនសិការ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នឹងធ្វើឲ្យ
ច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។

[៤៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោ
និសោមនសិការ រមែងចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គ
ទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
នូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែលពាស្រ័យនូវវិវេក ពាស្រ័យនូវវិវេកៈ ពាស្រ័យ
នូវនិរោធិ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។ រមែងចំរើនទុក្ខសម្មាជ្ឈង្គ
ដែលពាស្រ័យនូវវិវេក ពាស្រ័យនូវវិវេកៈ ពាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កើន
ទៅរកការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបរិបូណ៌ដោយយោនិ
សោមនសិការ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គ
ទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិញ្ចោ

[២៦៧] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេ-
សា យេហំ ឧបក្កិលេសេហំ ឧបក្កិលំដ្ឋំ ជាតរូបំ ន
ចេវ មុទុ ហោតិ ន ច កក្ខដ័យំ ន ច បកស្សំ បកដ្ឋំ
ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កក្ខាយ ។ កតមេ បញ្ច ។

[២៦៨] អយោ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលំដ្ឋំ ជាតរូបំ ន ចេវ
មុទុ ហោតិ ន ច កក្ខដ័យំ ន ច បកស្សំ បកដ្ឋំ
ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កក្ខាយ ។

[២៦៩] លោហំ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលំដ្ឋំ ជាតរូបំ ។ បេ ។

[២៧០] តិប្ប ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេ-
សោ ។ បេ ។

[២៧១] សីសំ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេ-
សោ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវរុទ្ធិ

[៤៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសរបស់មាសនេះ មាន ៥ យ៉ាង ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ទៅជាបស់មិនទន់ផង មិនគួរ ដល់ការងារផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការ ងារដោយប្រពៃផង ។ ឧបក្កិលេសទាំង៥ តើអ្វីខ្លះ ។

[៤៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដែកជាឧបក្កិលេសរបស់មាស ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ទៅជាបស់មិនទន់ផង មិនគួរដល់ការងារផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារដោយប្រពៃ ផង ១ ។

[៤៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ពាន់ជាឧបក្កិលេសរបស់មាស ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ។ បេ ។

[៤៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំណាម្រាបាំងជាឧបក្កិលេស របស់មាស ។ បេ ។

[៤៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំណាភក់ជាឧបក្កិលេសរបស់ មាស ។ បេ ។

(២៧២) សង្ឃ ភិក្ខុវេ ជាត្រូបស្ស ឧបក្ក័លេសោ
 យេន ឧបក្ក័លេសេន ឧបក្ក័លំដ្ឋំ ជាត្រូបំ ន ចេវ
 មុទ្ធ ហោតិ ន ច កម្មជ័យំ ន ច បកស្សំ បកដ្ឋំ
 ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។

(២៧៣) ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ជាត្រូបស្ស
 ឧបក្ក័លេសា យេហំ ឧបក្ក័លេសេហំ ឧបក្ក័លំដ្ឋំ
 ជាត្រូបំ ន ចេវ មុទ្ធ ហោតិ ន ច កម្មជ័យំ ន
 ច បកស្សំ បកដ្ឋំ ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។

(២៧៤) ឯវេមេ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចមេ ចិត្តស្ស
 ឧបក្ក័លេសា យេហំ ឧបក្ក័លេសេហំ ឧបក្ក័លំដ្ឋំ
 ចិត្តំ ន ចេវ មុទ្ធ ហោតិ ន ច កម្មជ័យំ ន ច
 បកស្សំ បកដ្ឋំ ច ន ច សម្មា សមាជិយតិ អាស-
 វាធំ ឧយាយ ។ កតមេ បញ្ច ។

(២៧៥) កាមច្ចញ្ញោ ភិក្ខុវេ ចិត្តស្ស ឧបក្ក័លេសោ
 យេន ឧបក្ក័លេសេន ឧបក្ក័លំដ្ឋំ ចិត្តំ ន ចេវ មុទ្ធ
 ហោតិ ន ច កម្មជ័យំ ន ច បកស្សំ បកដ្ឋំ ច
 ន ច សម្មា សមាជិយតិ អាសវាធំ ឧយាយ ។

និរណវត្ថុ

(៤៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាកដជាឧបក្កិលេសរបស់មាស
ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ទៅជាបស់មិនទទ់ផង មិនគួរដល់ការងារផង
មិនមានពន្លឺផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារដោយប្រពៃ
ផង ១ ។

(៤៧៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសរបស់មាសទាំង ៥
នេះឯង ដែលធ្វើឲ្យមាសសៅហ្មង ទៅជាបស់មិនទទ់ផង មិនគួរដល់
ការងារផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារ
ដោយប្រពៃផង ។

(៤៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះមែនហើយ ឧបក្កិ-
លេសនៃចិត្តទាំង ៥ នេះ ដែលធ្វើឲ្យចិត្តសៅហ្មង ទៅជាធម្មជាតិមិនទទ់
ផង មិនគួរដល់ការវិនាសផង មិនមានពន្លឺផង ជាចិត្តអ័ព្វអ្នរផង មិន
ដកល់មាំដោយប្រពៃ ដើម្បីកិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ។
ឧបក្កិលេសទាំង ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។

(៤៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តាមច្បងៗជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត
ដែលធ្វើចិត្តសៅហ្មង ទៅជាចិត្តមិនទទ់ផង មិនគួរដល់ការវិនាសផង
មិនមានពន្លឺផង ជាចិត្តអ័ព្វអ្នរផង មិនដកល់មាំដោយប្រពៃ ដើម្បី
កិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារិទ្ធា

[២៧៦] ព្យាទានោ ភិក្ខុវេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលំដ្ឋំ ចិត្តំ ន ចេវ មុទុ
ហោតិ ន ច កក្កដិយំ ន ច បកស្សំ បក្ខំ ច ន
ច សម្មា សមាធិយតិ អាសវំនំ ខយាយ ។ បេ ។

[២៧៧] ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ចិត្តស្ស ឧបក្កិ-
លេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលំដ្ឋំ ចិត្តំ
ន ចេវ មុទុ ហោតិ ន ច កក្កដិយំ ន ច បកស្សំ
បក្ខំ ច ន ច សម្មា សមាធិយតិ អាសវំនំ
ខយាយាតិ ។

[២៧៨] សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គំ អនាវណា
អនីវណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភាវិតា ពហុ-
លីកតា វិជ្ជាវមុត្តិដលសច្ចិកវិយាយ សំវត្ថន្តំ ។ ក-
តមេ សត្ត ។

[២៧៩] សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភិក្ខុវេ អនាវណា
អនីវណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភាវិតា ពហុ-
លីកតោ វិជ្ជាវមុត្តិដលសច្ចិកវិយាយ សំវត្ថតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

(២៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ធ្វើឲ្យចិត្តសៅហ្មង ទៅជាចិត្តមិនទង់ផង មិនគួរដល់ការនាកម្មផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាអ័ព្វអួរផង មិនដកល់មាំដោយប្រពៃ ដើម្បីកិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ។ បេ ។

(២៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសនៃចិត្តទាំង៥នេះឯង ដែលធ្វើឲ្យចិត្តសៅហ្មង ជាចិត្តមិនទង់ផង មិនគួរដល់ការនាកម្មផង មិនមានពន្លឺផង ទៅជាអ័ព្វអួរផង មិនដកល់មាំដោយប្រពៃ ដើម្បីកិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ។

(២៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តិទាំង៧ប្រការនេះ ជាគ្រឿងមិនរាវ មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈន្តិទាំង៧ គឺអ្វីខ្លះ ។

(២៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្មាជ្ឈន្តិជាគ្រឿងមិនរាវ មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ បេ ។

និរណវត្តោ

[២៨០] ឧបេក្ខាសន្តោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនាវរណា
 អនីវរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ការិតោ ព-
 ហុលីកតោ វិជ្ជាវុត្ថុដលសច្ចំកិរិយាយ សំវត្ថុតិ ។

[២៨១] ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ អនា-
 វរណា អនីវរណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ការិតា
 ពហុលីកតា វិជ្ជាវុត្ថុដលសច្ចំកិរិយាយ សំវត្ថុតិ ។

[២៨២] អយោធិសោ ភិក្ខុវេ បទសំគរោតោ
 អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ឆន្នោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច
 កាមច្ឆន្នោ ភិយ្យោភាវយ វេបុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។

[២៨៣] អនុប្បន្នោ ចេវ ព្យាចានោ ឧប្បជ្ជតិ
 ឧប្បន្នោ ច ព្យាចានោ ភិយ្យោភាវយ វេបុល្លាយ
 សំវត្ថុតិ ។

វិវរណវគ្គ

[៤៨០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាសម្ពោជ្ឈន្តជាគ្រឿងមិន
រាវរាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាទុបក្កិលេសរបស់ចិត្ត បុគ្គលចំរើន
ហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជា
នឹងវិមុត្តិផល ។

[៤៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តទាំង៧នេះឯង មិន
មែនជាគ្រឿងរាវរាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាទុបក្កិលេសរបស់ចិត្តទេ
បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។

[៤៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយមិន
មានទុបាយប្រាជ្ញា តាមច្នួនដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏រមែងកើតឡើង
បាន ទាំងតាមច្នួនដែលកើតឡើងហើយ ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈ
ដ៏ធំទូលាយ ជាភិយ្យភាព ។

[៤៨៣] ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង
បាន ទាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការៈ
ដ៏ធំទូលាយ ជាភិយ្យភាព ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[២៨២] អនុប្បន្នោ ចេវ ជីនមិទ្ធំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្ប-
ន្នោ ជីនមិទ្ធំ ភិយ្យោភាវាយ វេបុលាយ សំវត្ថតិ ។

[២៨៣] អនុប្បន្នោ ឧទ្ធចក្កក្កុទ្ធំ ឧប្បជ្ជតិ
ឧប្បន្នោ ឧទ្ធចក្កក្កុទ្ធំ ភិយ្យោភាវាយ វេបុលាយ
សំវត្ថតិ ។

[២៨៤] អនុប្បន្នោ ចេវ វិចិត្តា ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ
ច វិចិត្តា ភិយ្យោភាវាយ វេបុលាយ សំវត្ថតិ ។

[២៨៥] យោជិសោ ច ខោ ភិក្ខុវេ មនសិករោតោ
អនុប្បន្នោ ចេវ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ
ច សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ភាវនាចារិយ្យំ ឥច្ចតិ ។ បេ ។

[២៨៦] អនុប្បន្នោ ចេវ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ
ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ភាវនា-
ចារិយ្យំ ឥច្ចតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

(៤៨៤) មីនមិច្ឆដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើងបាន
ទាំងមីនមិច្ឆដែលកើតឡើងហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការវះដីធំទូលាយ
ជាភិយ្យភាព ។

(៤៨៥) ទទួចកក្កច្ចដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង
ទាំងទទួចកក្កច្ចដែលកើតឡើងហើយ ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការវះដីធំ
ទូលាយ ជាភិយ្យភាព ។

(៤៨៦) វិចិត្តិច្ឆាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏រមែងកើតឡើងបាន
ទាំងវិចិត្តិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការវះដីធំ
ទូលាយ ជាភិយ្យភាព ។

(៤៨៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកឯបុគ្គល កាលធ្វើទុក្ខក្នុង
ចិត្តដោយឧបាយប្រាជ្ញា សតិសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើត
ឡើងបាន ទាំងសតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការ
ពេញបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។ បេ ។

(៤៨៨) ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
បាន ទាំងឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញ
បរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

(២៨៩) សត្វមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ ភាវិតា ព.
 ហុលីកតា វុឡិយា អបរិហាធាយ សំវត្ថង្គំ ។ ក.
 តមេ សត្វ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ មេ ។ ឡមេត្តា-
 សម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្វ ពោជ្ឈង្គោ
 ភាវិតា ពហុលីកតា វុឡិយា អបរិហាធាយ សំ-
 វត្ថង្គំ ។

(២៩០) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អារវណា នីវរណា ចេតសោ
 ឧបក្កិលេសា បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។ កតមេ
 បញ្ច ។ កាមច្ឆន្ទោ ភិក្ខុវេ អារវណា នីវរណា ចេ-
 តសោ ឧបក្កិលេសោ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។
 ព្យាបាទោ ភិក្ខុវេ អារវណា នីវរណា ចេតសោ ឧបក្កិ-
 លេសោ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។ បីនម៌ន្ធំ ភិក្ខុវេ
 អារវណំ នីវរណំ ចេតសោ ឧបក្កិលេសំ បញ្ញាយ ទុព្វ-
 លីករណំ ។ ឧទ្ធចក្កក្កច្ចំ ភិក្ខុវេ អារវណំ នីវរណំ ចេ-
 តសោ ឧបក្កិលេសំ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណំ ។ វិចីតិច្ឆា
 ភិក្ខុវេ អារវណា នីវរណា ចេតសោ ឧបក្កិលេសា

និរោធន្ត

(២៨៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះ ដែលបុគ្គល
ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីចំរើន
ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសត្តិ-
សម្ពោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ទបេក្កាសម្ពោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពោជ្ឈង្គទាំង៧ នេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។

(២៩០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿង
បិទបាំង ជាទបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ មាន៥
ប្រការនេះ ។ ធម៌៥ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ចន្ទៈ
ជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាទបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញា
ឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាគ្រឿងរាវ
ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាទបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំង
ខ្សោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជីនមិទ្ធដាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿងបិទ
បាំង ជាទបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធចក្កកុចជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាទបក្កិ-
លេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
វិចិក្ខាជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាទបក្កិលេសរបស់ចិត្ត

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

បញ្ចាយ ទុព្វលីករណា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចា
អារវណា ជីវណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសា បញ្ចាយ
ទុព្វលីករណាតិ ។

(២៩០) សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ អនារវណា
អជីវណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសា ភាវិតា ពហុ-
លីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្ថន្តិ ។ ក-
តមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនារវណា
អជីវណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភាវិតា ពហុ-
លីកតោ វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្ថតិ ។ បេ ។
ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនារវណា អជីវណា
ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភាវិតា ពហុលីកតោ
វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្ថតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
សត្ត ពោជ្ឈង្គោ អនារវណា អជីវណា ចេតសោ អនុ-
បក្កិលេសា ភាវិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិ-
កិរិយាយ សំវត្ថន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងឡោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥ ប្រការ
នេះឯង ជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាឧបក្កិលសរបស់ចិត្ត
ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងឡោយ ។

(៤៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះឯង ជាគ្រឿង
មិនរារាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គល
ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សតិសម្មាជ្ឈង្គ ជាគ្រឿងមិនរារាំង មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលស
របស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង មិនមែនបិទបាំង មិនមែន
ជាឧបក្កិលសរបស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះឯង មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង មិនមែន
ជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនជាឧបក្កិលសរបស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចំរើន
ហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
វិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។

(២៧២) យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ អរិយសាវកោ
 អដ្ឋិតត្វា មនសិកត្វា សព្វចេតសោ សមន្នាហរិត្វា
 ឌុហិតសោតោ ធម្មំ សុណាតិ បញ្ចស្ស៍^(១) ជីវណា
 តស្មី សមយេ ន ហោន្តិ សត្ត ពោជ្ឈន្តា តស្មី សម-
 យេ ភាវនាចារិយ្យី កច្ចន្តិ ។

(២៧៣) កតមស្ស បញ្ច^(២) ជីវណា តស្មី សម-
 យេ ន ហោន្តិ ។ កាមច្ចន្តជីវណំ តស្មី សមយេ
 ន ហោតិ ព្យាចានជីវណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ
 ជីវិត្តជីវណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ ឧទ្ធច្ចកុក្ក-
 ច្ចជីវណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ វិចិត្តត្វាជីវណំ
 តស្មី សមយេ ន ហោតិ ។ បញ្ចស្ស ជីវណា តស្មី
 សមយេ ន ហោន្តិ ។

១ ឱ. ម. ឥមស្ស បញ្ច ។ ២ ឱ. ម. កតមេ បញ្ច ។

នីវរណវគ្គ

(២៩២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវកធ្វើឲ្យ
 ជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ផ្ដន់ចិត្តទាំងអស់ ធ្វើឲ្យសោតប្រសាទ
 ស្ដាប់ធម៌ សម័យនោះ នីវរណធម៌ទាំង៥ មិនមានដល់ភិក្ខុនោះឡើយ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការនា ក្នុងសម័យ
 នោះដែរ ។

(២៩៣) ពុទ្ធនីវរណធម៌ទាំង ៥ ដែលមិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុង
 សម័យនោះ តើដូចម្តេច ។ កាមច្ចននីវរណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ
 ព្យាបាទនីវរណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ ជិនមិទ្ធនីវរណៈ មិនមាន
 ក្នុងសម័យនោះ ឧទ្ធិចក្កក្នុងនីវរណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ វិចិក្ខុ-
 នីវរណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ ។ នីវរណធម៌ទាំង ៥ មិនមានដល់
 ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

[២៧២] កតមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា តស្មី សមយេ
 ការាធាចារិយ្យី កច្ចង្គិ ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គា តស្មី សម-
 យេ ការាធាចារិយ្យី កច្ចង្គិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គា
 តស្មី សមយេ ការាធាចារិយ្យី កច្ចង្គិ ។ ឥមេ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គា តស្មី សមយេ ការាធាចារិយ្យី កច្ចង្គិ ។

[២៧៣] យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ អរិយសារីកោ
 អដ្ឋកត្វា មនសិកត្វា សព្វចេតសោ សមន្ទាហរិក្វា
 ឱហិតសោតោ ធម្មំ សុណាតិ បញ្ចស្ស ជីវណា តស្មី
 សមយេ ន ហោង្គិ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា តស្មី សម-
 យេ ការាធាចារិយ្យី កច្ចង្គិ ។

[២៧៤] សង្ខិ ភិក្ខុវេ មហាវុត្តា អនុត្ថមា ម-
 ហាកាយា វុត្តាធំ អដ្ឋវុហា^(១) យេហិ វុត្តា អដ្ឋ-
 វុហា ឱកក្កវិកក្កា វិប្បតិកា សេង្គិ ។

១ ឧ. ម. អដ្ឋវុហ្ម ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

(២៩៤) ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយ
 ភាវនា ក្នុងសម័យនោះ តើដូចម្តេច ។ សតិសម្មាជ្ឈង្គ ដល់នូវការ
 ពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា ក្នុងសម័យនោះ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ
 ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា ក្នុងសម័យនោះ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង
 ៧ នេះ រមែងដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា ក្នុងសម័យនោះ ។

(២៩៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ដែលអរិយសាវកធ្វើ
 ឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ផ្តល់ចិត្តទាំងអស់ ផ្សៀងសោតប្រសាទ
 ស្តាប់ធម៌ សម័យនោះ និវរណធម៌ ៥ រមែងមិនមានដល់ភិក្ខុនោះឡើយ
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា ក្នុងសម័យ
 នោះដែរ ។

(២៩៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានដើមឈើធំៗ មានគ្រាប់តូច
 មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ ពួកដើមឈើ ដែលដើម
 ឈើធំៗ ដុះគ្រប ក៏បាក់បែកខ្ទេចខ្ទី រលំដួលទៅ ។

និរណញ្ច

[២៧៧] កតមេ ច តេ ភិក្ខុវេ មហារុក្ខា អនុត្តិ-
 ជា មហាកាយា រុក្ខានំ អជ្ឈារុហា យេហិ រុក្ខា
 អជ្ឈារុដ្ឋា ឌុកក្កវិកត្តា វិប្បត្តិតា សេន្តិ ។ សេយ្យដំនំ ។
 អស្សតោ និគ្រោធា មិលត្ថុ^(១) ឧទុម្ពរោ កច្ចតោ
 កមិគ្គនោ ។ ឥមេ ខោ តេ ភិក្ខុវេ មហារុក្ខា អនុត្តិជា
 មហាកាយា រុក្ខានំ អជ្ឈារុហា យេហិ រុក្ខា អជ្ឈារុដ្ឋា
 ឌុកក្កវិកត្តា វិប្បត្តិតា សេន្តិ ។

[២៧៨] វិវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឥនេកច្ឆោ កុល-
 បុត្តោ យាទិសកេ កាមេ ឌុហាយ អតារស្មា អនតា-
 វិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ តាទិសកេហិ^(២) កាមេហិ
 តតោ វា ចាបិដ្ឋតវេហិ ឌុកក្កវិកត្តោ វិប្បត្តិតោ សេតិ ។

[២៧៩] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អារវណា ជីវណា ចេត-
 សោ អជ្ឈារុហា បញ្ញាយ ទុព្វលីកវណា ។ កតមេ
 បញ្ច ។ កាមច្ចដ្ឋោ ភិក្ខុវេ អារវណា ជីវណា
 ចេតសោ អជ្ឈារុហា បញ្ញាយ ទុព្វលីកវណា ។

១ ឧ. ម. បិលញ្ច ។ ២ ឧ. ឯត្ថន្តរេ វាសទ្ធោ ហោតិ ។

និរោធិ៍

(២៩៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដើមឈើធំៗ ដែលមានគ្រាប់
តូច មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ ពួកដើមឈើ ដែល
ឈើធំៗ ដុះគ្រប ក៏បាក់បែកខ្ទេចខ្ទី រលំដួលទៅ តើដូចម្តេច ។ ដើម
ឈើទាំងនោះ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺដើមពោធិ៍បាយ ដើមជ្រៃ ដើមលៀប ដើម
ល្អា ដើមជ្រៃក្រឹម ដើមត្រាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើធំៗ
ទាំងនេះឯង មានគ្រាប់តូច មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ
ពួកដើមឈើ ដែលឈើធំៗ ដុះគ្រប ក៏បាក់បែកខ្ទេចខ្ទី រលំដួលទៅ ។

(២៩៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះមែនហើយ កុលបុត្តខ្លះ
កង់លោកនេះ លះបង់ពួកកាមបែបណាហើយ ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់
ផ្ទះ កុលបុត្តនោះត្រូវពួកកាមបែបនោះ ឬពួកកាមដ៏ឈាមក្រៃលែង
ជាងនោះទៅទៀត គ្របសង្កត់ រូបរឹត ដួលដេកទៅ ។

(២៩៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥ ប្រការនេះ ជាគ្រឿងរារាំង
ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះរូបរឹតចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ធម៌៥
ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺកាមច្នួនជាគ្រឿងរារាំង ជា
គ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារីវគ្គោ

ឲ្យចានោ ភិក្ខុវេ អារាវណា ជីវាណា ចេតសោ
 អដ្ឋក្កហោ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។ ដឹងមិទ្ធី
 ភិក្ខុវេ អារាវណំ ជីវាណំ ចេតសោ អដ្ឋក្កហំ បញ្ញាយ
 ទុព្វលីករណំ ។ ឧទ្ធចក្កក្កុច្ចំ ភិក្ខុវេ អារាវណំ ជីវា-
 ណំ ចេតសោ អដ្ឋក្កហំ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណំ ។
 វិចិត្តោ ភិក្ខុវេ អារាវណា ជីវាណា ចេតសោ អដ្ឋក្កហោ
 បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 អារាវណា ជីវាណា ចេតសោ អដ្ឋក្កហោ បញ្ញាយ
 ទុព្វលីករណា ។

[៥០០] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ អនារាវណា
 អជីវាណា ចេតសោ អដ្ឋក្កហោ ភាវិតា ពហុលី-
 កតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្ថន្តិ ។ កតមេ
 សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អនារាវណា អជី-
 វាណា ចេតសោ អដ្ឋក្កហោ ភាវិតា ពហុលី-
 កតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្ថន្តិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារីគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្រប
សង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បីនមិទ្ធុជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញា
ឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទទួលកកកកជាគ្រឿង
រារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំង
ខ្សោយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿង
បិទបាំង ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៥នេះឯង ជាគ្រឿងរារាំង ជាគ្រឿងបិទបាំង
ដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។

[៥០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះ មិនមែនជា
គ្រឿងរារាំង មិនមែនជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ដែល
បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈង្គទាំង៧គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សតិសម្មាជ្ឈង្គ មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង មិនមែនជាគ្រឿងបិទ
បាំង មិនមែនដុះគ្របសង្កត់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើន
ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។ បេ។

ដំណើរការ

ឧបេក្ខាសម្ពោធជ្រា ។ បេ ។ ឥម ទោ ភិក្ខុវេ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គា អនាវណា អនីវណា ចេតសោ អនជ្ឈរុបា
 ភាវិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវមុត្តិដលសច្ចំកិរិយាយ សំ-
 វត្តន្តិ ។

[៥០០] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ដីវណា អន្ធករណា
 អចក្កុករណា អញ្ញាណករណា បញ្ញាធិរោធិយា វិយា-
 តបក្ខិយា អនិព្វានសំវត្តនិកា ។ កតមេ បញ្ច ។
 កាមច្ចន្ធដីវណំ ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ អចក្កុករណំ
 អញ្ញាណករណំ បញ្ញាធិរោធិយំ វិយាតបក្ខិយំ អនិព្វា-
 នសំវត្តនិកំ ។ ព្យាបាទដីវណំ ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ
 ។ បេ ។ មីនមិទ្ធដីវណំ ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ ។ ឧទ្ធច្ច-
 កុក្កុច្ចដីវណំ ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ ។ វិចិត្តិក្ខាដីវណំ
 ភិក្ខុវេ អន្ធករណំ អចក្កុករណំ អញ្ញាណករណំ
 បញ្ញាធិរោធិយំ វិយាតបក្ខិយំ អនិព្វានសំវត្តនិកំ ។

និរណាវត្ថុ

ឧបេក្ខាសមាជ្ឈង្គ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ
ឯង មិនមែនជាគ្រឿងរាវឯង មិនមែនជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនដុះគ្រប
ស្លឹក់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជានឹងវិមុត្តិផល ។

[៥០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និរណាធម៌៥ ប្រការនេះ ជា
ធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្វាក់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់
នៃបញ្ញា ជាបទពូកែនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ព្រះនិព្វាន ។ និរណាធម៌៥ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តាមច្បាប់និរណៈ ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្វាក់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង
ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា ជាបទពូកែនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិន
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទនិរណៈ
ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្វាក់ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីនម័ន្ធនិរណៈ ជា
ធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្វាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទទួលចក្ខុចន្ធនិរណៈ ជាធម្ម-
ជាតិធ្វើឲ្យខ្វាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តចន្ធនិរណៈ ជាធម្មជាតិធ្វើ
ឲ្យខ្វាក់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា
ជាបទពូកែនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយសុ មហាវិវដ្តោ

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវណា អន្ធករណា អចត្ត-
 ករណា អញ្ញាណករណា បញ្ញាជិហេជិយោ អរិយាត-
 បត្តិយា អនិព្វានសំវត្ថនិកោ ។

[៥០២] សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គោ ចត្តករណា
 ញាណករណា បញ្ញាវុឌ្ឍិយោ អរិយាតបត្តិយា ជិព្វា-
 នសំវត្ថនិកោ ។ កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ
 ភិក្ខុវេ ចត្តករណា ញាណករណា បញ្ញាវុឌ្ឍិយោ
 អរិយាតបត្តិយោ ជិព្វានសំវត្ថនិកោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ ចត្តករណា ញាណករណា
 បញ្ញាវុឌ្ឍិយោ អរិយាតបត្តិយោ ជិព្វានសំវត្ថនិកោ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ចត្តករណា ញា-
 ណករណា បញ្ញាវុឌ្ឍិយោ អរិយាតបត្តិយោ ជិព្វានសំ-
 វត្ថនិកោតិ ។

នីវរណវដ្តោ បតុញោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរិក្ខ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និវរណធម៌៥ ប្រការនេះឯង ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្វាក់
ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា ជាបទ្គ
ពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

(៥០២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះ ជាធម៌ធ្វើឲ្យ
មានបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបទ្គពួកនៃ
សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គទាំង៧
គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្មោជ្ឈង្គ ជាធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញា-
ចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបទ្គពួកនៃសេចក្តី
ចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឧបេកាសម្មោជ្ឈង្គ ជាធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យ
ចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបទ្គពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧នេះឯង ជា
ធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជា
បទ្គពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

ដំរើរណាវត្តោ

ពិស្សទ្ធានំ

ទ្វេ កុសលា កិលេសោ ច

ទ្វេ យោជិតោ ច វុឌ្ឍិ ច

អនាវរណា^(១) អបរិហានិ

ដំរើរណាវរណា វុត្ថុ

ដំរើរណោន ច តេ ទិសាតិ ។

១ ឧ. ម. អារិណោ ។

និរណវត្ថុ

ឧទ្ទាននៃនិរណវត្ថុនោះគឺ

និយាយអំពីកុសលមាន ២ លើក អំពីឧបក្កិលេស ១ អំពី
អយោនិសោមនសិការៈនឹងយោនិសោមនសិការៈ ២ លើក
អំពីពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីចំរើន ១ អំពី
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ មិនមែនជាគ្រឿងរារាំង ១ អំពីអបរិហានីយ-
ធម៌ ១ អំពីធម៌ជាគ្រឿងបិទបាំង និងធម៌ជាគ្រឿងរារាំង
ប្រៀបដូចដើមឈើធំៗ ១ អំពីនិរណធម៌ ១ រួមទាំងអស់
ជា ១០ ។

បក្សវិចិត្រ

[៥០៣] សាវត្ថុនិទានំ ។ យេ ហិ គេចិ ភិក្ខុវេ

អតីតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា តិស្សេនា វិណា

បដហីសុ សព្វេ តេ សត្តន្ធិ ពោជ្ឈន្តានំ ភាវិតត្តា

ពហុលីកតត្តា ។ យេ ហិ គេចិ ភិក្ខុវេ អនាគត-

មទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា តិស្សេនា វិណា ប-

ដហីសុន្តិ សព្វេ តេ សត្តន្ធិ ពោជ្ឈន្តានំ ភាវិតត្តា

ពហុលីកតត្តា ។ យេ ហិ គេចិ ភិក្ខុវេ ឯតហិ សប-

ណា វា ព្រាហ្មណា វា តិស្សេនា វិណា បដហន្តិ សព្វេ

តេ សត្តន្ធិ ពោជ្ឈន្តានំ ភាវិតត្តា ពហុលីកតត្តា ។

បក្សវិចិត្រ

(៥០៣) សាវត្ថីនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ

បូព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលកន្លងទៅហើយជាយូរអង្វែង បាន

លះបង់នូវមានៈទាំង ៣ ប្រការចេញបាន ព្រោះសមណៈបូព្រាហ្មណ៍

ទាំងអស់នោះ ជាអ្នកចំរើន ជាអ្នកធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈបូព្រាហ្មណ៍ឯណានីមួយ ក្នុងកាលជា

អនាគត នឹងលះបង់នូវមានៈទាំង ៣ ប្រការចេញបាន ព្រោះសមណៈបូ

ព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ជាអ្នកចំរើន ជាអ្នកធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈន្ត

ទាំង ៧ ដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈបូព្រាហ្មណ៍ឯណា

នីមួយ ដែលមានក្នុងកាលឥឡូវនេះ រមែងលះបង់នូវមានៈទាំង ៣ ប្រការ

ចេញបាន ព្រោះសមណៈបូព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ក៏ជាអ្នកចំរើន ជា

អ្នកធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ដែរ ។

បញ្ជីត្រីវិញ្ញា

(៥០៤) កតមេសំ សត្តន្ធិ ពោជ្ឈង្គនំ ។ សត្ត-
សម្ពោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស យេ
ហិ កេច ភិក្ខុវេ អតីតមន្ទានំ សមណា វា ព្រាហ្ម-
ណា វា តិស្សោ វិនា បជហីសុ ។ បេ ។ បជ-
ហីស្សន្តិ ។ បេ ។ បជហន្តិ សព្វេ តេ ឥមេសំ យេវ
សត្តន្ធិ ពោជ្ឈង្គនំ ការិតត្ថា ពហុល្មកតត្ថាតិ ។

(៥០៥) រញ្ញោ ភិក្ខុវេ ចក្កវត្ថិស្ស ទាតុកាវេ
សត្តន្ធិ រតនានំ ទាតុកាវេ ហោតិ ។ កតមេសំ
សត្តន្ធិ ។ ចក្កវត្ថនស្ស ទាតុកាវេ ហោតិ ហត្ថវត្ថនស្ស
ទាតុកាវេ ហោតិ អស្សវត្ថនស្ស ទាតុកាវេ ហោតិ
មណីវត្ថនស្ស ទាតុកាវេ ហោតិ ឥន្ទ្រវត្ថនស្ស ទាតុ-
កាវេ ហោតិ គហបតីវត្ថនស្ស ទាតុកាវេ ហោតិ
បរិបាយកវត្ថនស្ស ទាតុកាវេ ហោតិ ។ រញ្ញោ ភិក្ខុវេ
ចក្កវត្ថិស្ស ទាតុកាវេ ឥមេសំ សត្តន្ធិ រតនានំ ទាតុ-
កាវេ ហោតិ ។

ចក្ខុវិស័យ

(៥០៤) ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។

ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍
ណាមួយ ក្នុងកាលកន្លងទៅហើយជាយូរអង្វែង បានលះបង់នូវមានៈ
តាំង ៣ ប្រការចេញបាន ។ បេ ។ នឹងលះបង់ ។ បេ ។ រមែងលះបង់
ព្រោះពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍តាំងអស់នោះ ជាអ្នកចំរើន ជាអ្នកធ្វើឲ្យ
ច្រើន នូវពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះឯង ។

(៥០៥) ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ការកើតឡើងប្រាកដនៃរតនៈ
តាំង ៧ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃស្តេចចក្រិតត្ថិ ។ រតនៈតាំង ៧ គឺ
អ្វីខ្លះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃចក្កវត្ថុ (ចក្រកែវ) ១ ការកើតប្រាកដនៃ
ហត្ថវត្ថុ (ដំរីកែវ) ១ ការកើតប្រាកដនៃអស្សវត្ថុ (សេះកែវ) ១ ការកើត
ប្រាកដនៃមណីវត្ថុ (កែវមណី) ១ ការកើតប្រាកដនៃឥន្ទ្រវត្ថុ (ស្រី
កែវ) ១ ការកើតប្រាកដនៃគហបតីវត្ថុ (គហបតីកែវ) ១ ការកើតប្រាកដ
នៃបរិនាយកវត្ថុ (នាយឃ្លាំងកែវ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ការកើត
ប្រាកដនៃរតនៈតាំង ៧ នេះ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃស្តេចចក្រិតត្ថិ ។

(៥០៦) តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ ចាតុកាវេ អរហតោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សត្តន្ធិំ ពោជ្ឈន្តវតនាធំ ចាតុកាវេ
 ហោតិ ។ កតមេសំ សត្តន្ធិំ ពោជ្ឈន្តវតនាធំ ។
 សតិសម្មោជ្ឈន្តវតនស្ស ចាតុកាវេ ហោតិ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តវតនស្ស ចាតុកាវេ ហោតិ ។
 តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ ចាតុកាវេ អរហតោ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស ឥមេសំ សត្តន្ធិំ ពោជ្ឈន្តវតនាធំ ចាតុកាវេ
 ហោតីតិ ។

(៥០៧) មារសេនប្បមទ្ធីនំ វេ ភិក្ខុវេ មត្តំ នេ-
 សីស្សមិ តំ សុណាថ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ មារ-
 សេនប្បមទ្ធីនោ មត្តោ ។ យងិទំ សត្ត ពោជ្ឈន្តា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈន្តា ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈន្តា ។ អយំ ភិក្ខុវេ មារសេនប្បមទ្ធីនោ
 មត្តោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុទ្ធនិកាយ មហាវរាស្ត

(៥០៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃពោជ្ឈង្គវត្ថុនេះ
ទាំង៧ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។
ពោជ្ឈង្គវត្ថុនេះទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃសតិសម្មាជ្ឈង្គ-
វត្ថុនេះ១ ។ បេ ។ ការកើតប្រាកដនៃឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គវត្ថុនេះ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃពោជ្ឈង្គវត្ថុនេះទាំង ៧ នេះ ព្រោះការ
កើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

(៥០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវមគ្គជា
គ្រឿងញាំញីនូវមានន័យសេនាបស់មារ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង-
ឡាយស្តាប់ធម៌នោះចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដែលជាគ្រឿង
ញាំញីមានន័យសេនានៃមារ តើដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។
ពោជ្ឈង្គទាំង៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
សម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាមគ្គជាគ្រឿងញាំញី
មានន័យសេនានៃមារ ។

បញ្ជីវត្ត

(៥០៨) សាវត្ថីនិទានំ ។ អថខោ អព្ភាតវោ ភិក្ខុ
 យេន ភកវា តេនុបសុត្តមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ
 ខោ សោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទវោច ធុប្បញ្ញោ ឯធុ
 ម្ភតោ ធុប្បញ្ញោ ឯធុម្ភតោតិ កន្លេ វុច្ឆតិ កិត្តាវតា
 នុ ខោ កន្លេ ធុប្បញ្ញោ ឯធុម្ភតោតិ វុច្ឆតិ ។

(៥០៩) សត្តន្តំ ខោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈន្តានំ អភាវិ
 តត្តា អតហុល្លកតត្តា ធុប្បញ្ញោ ឯធុម្ភតោតិ វុច្ឆតិ ។
 កតមេសំ សត្តន្តំ ។ សតិសម្មោជ្ឈន្តស្ស ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តស្ស ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុ សត្តន្តំ
 ពោជ្ឈន្តានំ អភាវិតត្តា អតហុល្លកតត្តា ធុប្បញ្ញោ
 ឯធុម្ភតោតិ វុច្ឆតិ ។

(៥១០) សាវត្ថីនិទានំ ។ បញ្ចវា អនេធុម្ភតោ
 បញ្ចវា អនេធុម្ភតោតិ កន្លេ វុច្ឆតិ កិត្តាវតា នុ ខោ
 កន្លេ បញ្ចវា អនេធុម្ភតោតិ វុច្ឆតិ ។

ចក្ខុវិស័យ

[៥០៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ត្រាពោះឯង ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅ
គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ពាក្យគេតែងនិយាយថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់ខ្លៅ មនុស្សឥតប្រាជ្ញា
ល្ងង់ខ្លៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់
ខ្លៅ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

[៥០៩] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់ខ្លៅ
ព្រោះមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ ចុះ
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ទេវក្ខា-
សម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់ខ្លៅ
ព្រោះមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។

[៥១០] សាវត្ថិនិទាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យគេតែង
និយាយថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ខ្លៅ មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់
ខ្លៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ខ្លៅ
តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

[៥០០] សត្តន្ធនំ ខោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈង្គនំ ភាវិតត្ថា
 ពហុលីកតត្ថា បញ្ញាវា អនេធឿម្បតោតិ វុច្ចតិ ។
 កតមេសំ សត្តន្ធនំ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុ សត្តន្ធនំ
 ពោជ្ឈង្គនំ ភាវិតត្ថា ពហុលីកតត្ថា បញ្ញាវា អនេ-
 ធឿម្បតោតិ វុច្ចតិ ។

[៥០១] សាវត្ថិនិទានំ ។ ទទ្យុទ្ធោ ទទ្យុទ្ធោតិ កន្លេ
 វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ កន្លេ ទទ្យុទ្ធោតិ វុច្ចតិ ។

[៥០២] សត្តន្ធនំ ខោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈង្គនំ អភាវិ-
 តត្ថា អពហុលីកតត្ថា ទទ្យុទ្ធោតិ វុច្ចតិ ។ កតមេសំ
 សត្តន្ធនំ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុ សត្តន្ធនំ ពោជ្ឈង្គ-
 នំ អភាវិតត្ថា អពហុលីកតត្ថា ទទ្យុទ្ធោតិ វុច្ចតិ ។

[៥០៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ អទទ្យុទ្ធោ អទទ្យុទ្ធោតិ
 កន្លេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ កន្លេ អទទ្យុទ្ធោតិ វុច្ច-
 តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហវារវគ្គ

[៥១១] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ខ្លៅ ព្រោះបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ទេវតាសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ខ្លៅ ព្រោះបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។

[៥១២] សារវត្ថុនិទាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យគេ តែងនិយាយថា មនុស្សកំសត់ មនុស្សកំសត់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែលហៅថា មនុស្សកំសត់ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

[៥១៣] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សកំសត់ ព្រោះមិនបាន ចំរើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ គឺអ្វី ខ្លះ ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ទេវតាសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សកំសត់ ព្រោះមិនបានចំរើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ។

[៥១៤] សារវត្ថុនិទាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យគេតែង និយាយថា មនុស្សមិនកំសត់ មនុស្សមិនកំសត់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែលហៅថា មនុស្សមិនកំសត់ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

បញ្ជីវត្ត

[៥០៥] សត្វន្នំ ខោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈង្គំ ភាវិតត្តា
 ពហុលីកតត្តា អនឡិទ្ធោតិ វុច្ចតិ ។ កតមេសំ សត្វ-
 ន្នំ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈ-
 ង្គស្ស ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុ សត្វន្នំ ពោជ្ឈង្គំ
 ភាវិតត្តា ពហុលីកតត្តា អនឡិទ្ធោតិ វុច្ចតិ ។

[៥០៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ អាទិច្ចស្ស ភិក្ខុវេ ឧទ-
 យតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណាត្តំ
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ សត្វន្នំ ពោជ្ឈង្គំ ឧប្បា-
 នាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ កល្យា-
 ណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 បាជិត្តំ សត្វ ពោជ្ឈង្គំ ភាវិតស្សតិ សត្វ ពោជ្ឈង្គំ
 ពហុលីកវិស្សតិ ។

[៥០៧] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា
 សត្វ ពោជ្ឈង្គំ ភាវិតិ សត្វ ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីកវេតិ ។

បញ្ញត្តិរដ្ឋ

[៥១៥] ម្ចាស់ភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សមិនកំសត់ ព្រោះ
 បានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ទូរពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ។ ចុះពោជ្ឈង្គតាំង ៧
 គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សមិនកំសត់ ព្រោះបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន
 ទូរពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះឯង ។

[៥១៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ការរះឡើងនៃ
 អរុណ្ហន្ទ្រៈឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះភាគិត្យដែលកើតឡើង
 ភាវៈនៃកល្យាណមិត្តន្ទ្រៈឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វនិមិត្ត នៃកិរិយាកើតឡើង
 នៃពោជ្ឈង្គតាំង ៧ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ នេះជាគ្រឿង
 ប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមានកល្យាណមិត្ត ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនទូរពោជ្ឈង្គ
 តាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនទូរពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ។

[៥១៧] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
 ចំរើនទូរពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនទូរពោជ្ឈង្គតាំង ៧ តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទេ

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សគ្គបរិណាមី ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ពហុល្លករោតីតិ ។

[៥០៨] អជ្ឈតិកំ ភិក្ខុវេ អន្តន្តំ ករិត្វា នាញ្ចំ ឯកន្តម្បិ សមនុបស្សាមិ សត្តន្តំ ពោជ្ឈន្តានំ ឧប្បា-
នាយ យថយំទំ ភិក្ខុវេ យោនិសោមនសិការោ ។
យោនិសោមនសិការសម្មន្នស្ស័តំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
ចាជិកន្តំ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
ពហុល្លករិស្សតិ ។

[៥០៩] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
ការសម្មន្នោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
ពហុល្លករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ
ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ
ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាគនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវដ្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែល
 អាស្រ័យនូវវិវេក ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវ
 វិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចំរើននូវតោជ្ឈង្គទាំង ៧
 ធ្វើឲ្យច្រើននូវតោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

(៥១៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតធ្វើធម៌ខាងក្នុងឲ្យជាអង្គ
 ហើយ ក៏មិនឃើញមានធម៌ដទៃ សូម្បីតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ធ្វើតោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យកើតឡើងបាន ដូចជាយោនិសោមនសិការនេះ
 ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាគ្រឿងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែល
 បរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវតោជ្ឈង្គទាំង ៧
 ធ្វើឲ្យច្រើននូវតោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។

(៥១៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោ-
 និសោមនសិការ រមែងចំរើននូវតោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវតោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
 នូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក ។ បេ ។ ចំរើននូវឧបេក្ខា-
 សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាគៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ

បញ្ញត្តិវត្ថុ

វេស្សគ្គបរិណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិ-
សោមនសីការសម្បជ្ឈោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត
ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករោតីតិ ។

[៥២០] ពាហរំ ភិក្ខុវេ អង្គន្តំ កាវត្វា ចាញំ ឯ-
កង្កម្ភំ សមទុបស្សាបំ សត្តន្តំ ពោជ្ឈន្តាធំ ឧប្បាទា-
យ យថយំនំ ភិក្ខុវេ កល្យាណាប័ត្តតា ។ កល្យាណ-
ប័ត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកង្កំ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
ភាវេស្សេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករិស្សេតិ ។

[៥២១] កថញ្ចា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ
សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករោ-
តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេក-
និស្សិតំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេក-
និស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វេស្សគ្គបរិណាមី ។
ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ពហុលីករោតីតិ ។

ចក្ខុវិស័យ

បង្ហាត់ទៅដើម្បីលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលបរិច្ចណ៍
ដោយយោនិសាមនសិការៈ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើន
នូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

(៥២០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតធ្វើធម៌ខាងក្រៅ ឲ្យជាអង្គ
ហើយ ក៏មិនឃើញមានធម៌ដទៃ សូម្បីតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
កើតឡើងនៃពោជ្ឈង្គទាំង ៧ បាន ដូចជាការមានមិត្តល្អនេះឡើយ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាគ្រឿងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុ
នោះនឹងចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។

(៥២១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
ចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គ
ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក ។ បេ ។ ចំរើននូវឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអា
ស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិរាជៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ៍ បង្ហាត់ទៅដើម្បី
លះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចំរើននូវ
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុទ្ធា

ចស្សទ្ធានំ

វេនា ចក្កវត្ថំ មារោ ច

នុប្បតោ បតាវេន ច

ធន្មិទ្ធោ អធន្មិទ្ធោ ច

អាទិទ្ធោ អន្តេន តេ នសាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

ឧទាននៃបក្កវិវិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការលះបង់មាន ៣ ប្រការ ១ អំពីសេចក្តីប្រៀប
ដោយស្តេចចក្កពត្តិ ១ អំពីមគ្គជាគ្រឿងញ៉ាំញីមាននឹងសេនា
នៃមាន ១ អំពីការប្រៀបដោយមនុស្សឥតប្រាជ្ញា ១ ដោយ
មនុស្សមានប្រាជ្ញា ១ ដោយមនុស្សកំសត់ ១ ដោយមនុស្ស
មិនកំសត់ ១ ដោយព្រះអាទិត្យរះឡើង ១ អំពីធម៌ជាអង្គមាន
ពីរលើក រួមជា ១០ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥២២] សាវត្ថុនិទានំ ។ បញ្ចន្ទញ វេ ភិក្ខុវេ
និវរណានំ សត្តន្ទញ ពោធិ៍សាត់ អាហារញ អនាហា-
រញ ទេសិស្សាមិ តំ សុណាថ ។

[៥២៣] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វ កាមច្ឆន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វ កាមច្ឆ-
ន្នស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេហុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ សុ-
ភនិមិត្តំ តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីការោ អ-
យមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វ កាមច្ឆន្នស្ស ឧប្បាទាយ
ឧប្បន្នស្ស វ កាមច្ឆន្នស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេហុល្លាយ ។

[៥២៤] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វ ព្យាទានស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វ ព្យាទា-
នស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេហុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ ប-
ដិបដិមិត្តំ តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីការោ

ពោជ្ឈង្គឆដ្ឋក

[៥២២] សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សំដែងនូវធម៌ជាអាហារ និងធម៌មិនមែនជាអាហារ នៃនិវរណៈទាំង ៥ ផង
នៃពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវ
ធម៌នោះចុះ ។

[៥២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលជាអាហាររបស់
កាមច្ចន្ទៈដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ចន្ទៈដែលកើត
ឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
តែសុភវិនិច្ឆ័យ និងការធ្វើឲ្យច្រើននូវអយោនិសោមនសីការក្នុងសុភវិនិច្ឆ័យ
នោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់កាមច្ចន្ទៈដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ឬ
របស់កាមច្ចន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

[៥២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ព្យាបាទ
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាបាទដែលកើតឡើង
ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែបដិ-
យនិមិត្ត និងការធ្វើនូវអយោនិសោមនសីការឲ្យច្រើនក្នុងបដិយនិមិត្តនោះ

អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ
ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

[៥២៥] តោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា មីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា មីនមិទ្ធស្ស
ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ អរតំ តទ្ធិ
វិជម្ពីតា ភត្តសម្មាសោ ចេតសោ ច លីនត្ថំ តត្ថ អ-
យោធិសោមនសំការាធិប្បាលីការោ អយមាហារោ អ-
នុប្បន្នស្ស វា មីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
មីនមិទ្ធស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

[៥២៦] តោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា ឧទ្ធចក្កក្កច្ឆស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច-
ក្កក្កច្ឆស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
ចេតសោ អរូបសមោ តត្ថ អយោធិសោមនសំការា-
ធិប្បាលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច-
ក្កក្កច្ឆស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចក្កក្កច្ឆស្ស
ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ មហាវរិយ័យ

នេះធម៌ជាអាហាររបស់ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬ
របស់ព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

(៥២៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ថ្មីមិទ្ធ
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ថ្មីមិទ្ធដែលកើតហើយ
ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីមិន
ត្រេកអរ ខ្ជិល មត់ឆត់កាយ ពុលបាយ រួញរាបិត្ត នឹងការធ្វើនូវអយោ-
និសោមនសិការឲ្យច្រើនក្នុងសេចក្តីមិនត្រេកអរជាដើមនោះ នេះធម៌ជា
អាហាររបស់ថ្មីមិទ្ធដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ថ្មី-
មិទ្ធដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

(៥២៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ទទួលចក្កក្នុង
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទទួលចក្កក្នុងដែលកើតហើយ
ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែការមិន
ស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត នឹងការធ្វើនូវអយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើនក្នុងការមិន
ស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់ទទួលចក្កក្នុងដែលមិនទាន់កើត
ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទទួលចក្កក្នុងដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើត
ច្រើនឡើង ។

ពោធិវង្សវង្ស

[៥២៧] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នាយ
 វា វិចិត្តិក្កាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិត្តិក្កាយ
 ភិយ្យោភាវាយ វេយ្យល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ វិចិត្តិក្កដ្ឋា-
 ជ័យា ធម្មា តត្ថ អយោនិសោមនសិការោហុលីការោ
 អយមាហារោ អនុប្បន្នាយ វា វិចិត្តិក្កាយ ឧប្ប-
 ាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិត្តិក្កាយ ភិយ្យោភាវាយ
 វេយ្យល្លាយ ។

[៥២៨] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ការាទាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ សតិសម្មោជ្ឈង្គដ្ឋាជ័យា ធម្មា តត្ថ យោនិ-
 សោមនសិការោហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្ន-
 ស្ស វា សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា សតិសម្មោជ្ឈង្គស្ស ការាទាយ ចារិប្បិយា ។

ពោធិ៍សាត់

(៥២៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់វិចិត្រចា
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្រចាដែលកើតហើយ
 ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានធម៌ទាំងឡាយ
 ដែលបណ្តាលឲ្យកើតវិចិត្រចា នឹងការធ្វើនូវអយោនិសោមនសិការឲ្យ
 ច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់វិចិត្រចាដែលមិនទាន់កើត
 ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្រចាដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើត
 ច្រើនឡើង ។

(៥២៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់សតិ-
 សម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្មាជ្ឈង្គ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានធម៌
 ទាំងឡាយដែលនាំឲ្យកើតសតិសម្មាជ្ឈង្គ នឹងការធ្វើនូវអយោនិសោមន-
 សិការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់សតិសម្មាជ្ឈង្គ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យចម្រើនបរិបូណ៌ ។

[៥២៩] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។
 អត្ថំ ភិក្ខុវេ តុសលាតុសលា ធម្មា សាវជ្ជានុវជ្ជា
 ធម្មា ហំនប្បណីហេ ធម្មា កល្យាណសុត្តសប្បដិភាតា
 ធម្មា តត្ថ យោជិសោមនសំការាហលីកាហេ អយមា-
 ហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បា-
 ទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ
 ចារិប្បិយា ។

[៥៣០] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វីរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា វីរិ-
 យសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 អារាធាតុ ធិត្តមធាតុ បរក្កមធាតុ តត្ថ យោជិសោ-
 មនសំការាហលីកាហេ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វីរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 វីរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៥២៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ធម៌រិចយសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ធម៌រិចយសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួកធម៌ជាតុសលឬអតុសល ពួកធម៌ប្រកបដោយទោសឬផុតទោស ពួកធម៌ថោកទាបឬថ្លៃថ្នូរ ពួកធម៌ជាចំណែកខ្មៅឬស នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់ធម៌រិចយសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ធម៌រិចយសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់រិចយសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់រិចយសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីតាំងផ្ដើម ការខ្វះខាត ការប្រឹងប្រែង នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងសេចក្តីតាំងផ្ដើមជាដើមនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់រិចយសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់រិចយសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣០] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 បីតិសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ យោនិសោមនសិ-
 ការាហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យាយ ។

[៥៣១] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យាយ ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ កាយប្បស្សន្តិ ចិត្តប្បស្សន្តិ តត្ថ យោនិសោម-
 នសិការាហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យាយ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់បីតិ-
សម្ពាជ្ឈក្នុងដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសម្ពាជ្ឈក្នុង
ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានធម៌
ទាំងឡាយដែលនាំឲ្យកើតបីតិសម្ពាជ្ឈក្នុង នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមន-
សិការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់បីតិសម្ពាជ្ឈក្នុង
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសម្ពាជ្ឈក្នុងដែលកើត
ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៣២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់បស្សន្និ-
សម្ពាជ្ឈក្នុងដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បស្សន្និសម្ពា-
ជ្ឈក្នុងដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
ការស្ងប់ស្ងាត់កាយ ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការ
ឲ្យច្រើន ក្នុងការស្ងប់ស្ងាត់នោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់បស្សន្និសម្ពា-
ជ្ឈក្នុងដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បស្សន្និសម្ពាជ្ឈក្នុង
ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៣៣] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ សមាធិនិមិត្តំ^(១) អព្យក្កនិមិត្តំ តត្ថ យោនិសោ-
 មនសិការោហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

[៥៣៤] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ចម្មា តត្ថ យោនិ-
 សោមនសិការោហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្ប-
 ន្នស្ស វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៥៣៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់
សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិ-
សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានតែសមាធិនិមិត្ត អព្យគ្គនិមិត្ត នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការ
ឲ្យច្រើន ក្នុងនិមិត្តទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៣៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ឧបេក្ខា-
សម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧបេក្ខាសម្ពោ-
ជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួក
ធម៌ដែលនាំឲ្យកើតឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសិការ
ឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣៥] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា កាមច្ឆន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្នស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ អសុភំធិមិត្តំ
 តត្ថ យោនិសោមនសិការាហុលីការោ អយមនាហា-
 រោ អនុប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្នស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្ន-
 ស្ស វា កាមច្ឆន្នស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

[៥៣៦] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ ចេតោវិមុត្តិ^(១)
 តត្ថ យោនិសោមនសិការាហុលីការោ អយមនាហា-
 រោ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ព្យាបាទស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

១ ឧ. ឧ. មេត្តាបេតោវិមុត្តិ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៣៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអាហាររបស់
 កាមច្ចន្ត្រដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ចន្ត្រដែលកើត
 ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែ
 អស្កន្តិមិត្ត នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសីការឲ្យច្រើន ក្នុងអស្កន្តិមិត្ត
 នោះ នេះធម៌ដែលមិនមែនជាអាហាររបស់កាមច្ចន្ត្រដែលមិនទាន់កើត
 ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ចន្ត្រដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើត
 ច្រើនឡើង ។

(៥៣៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាបាទ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែចេតាវិមុត្តិ នឹងការធ្វើនូវយោនិសោមនសីការឲ្យច្រើន ក្នុង
 ចេតាវិមុត្តិនោះ នេះធម៌ដែលមិនមែនជាអាហាររបស់ព្យាបាទដែលមិន
 ទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិត
 តែកើតច្រើនឡើង ។

[៥៣៧] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា មីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា មីនមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ អារក្ស-
 ធាតុ និក្កមធាតុ បរិក្កមធាតុ តត្ថ យោជិសោមនសំ-
 ការាហុលីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 មីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា មីនមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

[៥៣៨] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧទ្ធចក្កក្កិច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច-
 ក្កក្កិច្ចស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ
 ចេតសោ វ្យាបសមោ តត្ថ យោជិសោមនសំការាហុ-
 លីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច-
 ក្កក្កិច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធចក្កក្កិច្ចស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

(៥៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
របស់ជីវិតដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ជីវិតដែល
កើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
តែការតាំងផ្ដើម ការខ្វះខ្វែង ការប្រឹងប្រែង និងការធ្វើនូវយោនិសា-
មនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងការតាំងផ្ដើមជាដើមនោះ នេះធម៌មិនមែនជា
អាហាររបស់ជីវិតដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ជីវិត
ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

(៥៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
របស់ទទួលកុកកបដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទទួលកុកកប
ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានតែការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត និងការធ្វើនូវយោនិសាមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុង
ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនោះ នេះធម៌ដែលមិនមែនជាអាហាររបស់ទទួលកុកកប
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទទួលកុកកបដែលកើតហើយ
ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣៩] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នាយ
 វា វិចិត្តិក្ខាយ ឧប្បនាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិត្តិក្ខាយ
 ភិយ្យោភារាយ វេទុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ កុសលា-
 កុសលា ធម្មា សាវជ្ជាជវជ្ជា ធម្មា ហីនប្បណីតា ធម្មា
 កល្យាណុភិក្ខុសប្បជីវិតា ធម្មា តត្ថ យោនីសោមន-
 សិការាហុលីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នាយ វា
 វិចិត្តិក្ខាយ ឧប្បនាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិត្តិក្ខាយ
 ភិយ្យោភារាយ វេទុល្លាយ ។

[៥៤០] កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សតិសម្មោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បនាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សតិសម្មោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 សតិសម្មោជ្ឈន្តដ្ឋានីយោ ធម្មា តត្ថ អមនសិការា-
 ហុលីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា សតិ-
 សម្មោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បនាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ-
 សម្មោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៣៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអាហាររបស់
វិចិត្រច្បាដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្រច្បាដែលកើត
ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួក
ធម៌ជាតុសលនឹងអកុសល ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយទោសនឹងឥតទោស
ពួកធម៌ដែលថោកទាបនឹងថ្លៃថ្នូរ ពួកធម៌ជាចំណែកខ្មៅនឹងស នឹងការ
ធ្វើនូវយោនិសោមនសីការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជា
អាហាររបស់វិចិត្រច្បាដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្រច្បា
ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។

(៥៤០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
របស់សតិសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិ-
សម្មាជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មានតែពួកធម៌ជាទីតាំងរបស់សតិសម្មាជ្ឈង្គ នឹងការធ្វើនូវអមនសីការឲ្យ
ច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់សតិសម្មាជ្ឈង្គ
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើត
ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

(៥៤០) កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។
 អត្ថំ ភិក្ខុវេ កុសលាកុសលា ធម្មា សាវជ្ជានវជ្ជា
 ធម្មា ហីនប្បណីតា ធម្មា កណ្ហាសុក្កសប្បដិកាតា
 ធម្មា តត្ថ អមនសំការាធិហ្មលីកាវេ អយមនាហារោ
 អនុប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ
 ឧប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ
 ចារិប្បិយា ។

(៥៤២) កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ អារាមធាតុ ធិក្កមធាតុ បរក្កមធាតុ តត្ថ
 អមនសំការាធិហ្មលីកាវេ អយមនាហារោ អនុប្ប-
 ន្នស្ស វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៥៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ របស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ មានតែពួកធម៌ជាកុសលនឹងអកុសល ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយ ទោសនឹងឥតទោស ពួកធម៌ដែលថោកទាបនឹងថ្លៃថ្នូរ ពួកធម៌ជាចំណែក ខ្មៅនឹងស នឹងការធ្វើនូវអមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិន មែនជាអាហាររបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង បាន ឬរបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអាហាររបស់ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិរិយ សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានការតាំងផ្ដើម ការខ្វះខាត ការប្រឹងប្រែង ការធ្វើនូវអមនសិការឲ្យ ច្រើន ក្នុងការតាំងផ្ដើមជាដើមនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់វិរិយ សម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិរិយសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៤៣] គោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ទាវិច្ឆរិយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តជ្ជាដីយា ធម្មា តត្ថ អមនសំ កោរតហុលីកា-
 រោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ
 ទាវិច្ឆរិយា ។

[៥៤៤] គោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ទាវិច្ឆរិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ កាយប្បស្សន្តិ ចិត្តប្បស្សន្តិ តត្ថ អមន-
 សំ កោរតហុលីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ទាវិច្ឆរិយា ។

ពិពណ៌នា

[៥៤៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
របស់បីតិសម្ពាជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិ-
សម្ពាជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មានតែពួកធម៌ដែលនាំឲ្យកើតបីតិសម្ពាជ្ឈន្ត នឹងការធ្វើនូវអមនសិការ
ឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់បីតិសម្ពាជ្ឈន្ត
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសម្ពាជ្ឈន្តដែលកើត
ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
របស់បស្សន្តិសម្ពាជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
បស្សន្តិសម្ពាជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ មានតែការស្ងប់ស្ងាត់កាយ ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត នឹងការធ្វើនូវអម-
នសិការឲ្យច្រើន ក្នុងការស្ងប់ស្ងាត់ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហារ
របស់បស្សន្តិសម្ពាជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
បស្សន្តិសម្ពាជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

(៥៤៥) កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ សមាធិនិមិត្តំ អព្យក្កនិមិត្តំ តត្ថ អមនសិការ-
 ពហុលីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា សមា-
 ធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។

(៥៤៦) កោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ អម-
 នសិការពហុលីការោ អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារុទ្ធ

(៥៤៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
របស់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ មានតែសមាធិនិមិត្ត អព្យគ្គនិមិត្ត នឹងការធ្វើនូវអមនសិការឲ្យ
ច្រើន ក្នុងនិមិត្តទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់សមាធិសម្ពោ-
ជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែល
កើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

(៥៤៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
របស់ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មានពួកធម៌ដែលនាំឲ្យកើតឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត នឹងការធ្វើ
នូវអមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់
ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧបេក្ខា-
សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៤៧) អថទោ សម្ពហុណ ភិក្ខុ បុព្វល្លាស.
 មយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវន្តំ ចិណ្ឌាយ
 ចាវសីសុ ។ អថទោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ
 អតិប្បតោ ទោ តាវ សាវន្តំយំ ចិណ្ឌាយ ចរិតុំ យទ្ធិន
 មយំ យេន អញ្ញតិវុទ្ធិយានំ បរិព្វាជកានំ អាវមោ
 តេនុបសង្កមេយ្យមាតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ យេន
 អញ្ញតិវុទ្ធិយានំ បរិព្វាជកានំ អាវមោ តេនុបសង្កមីសុ
 ឧបសង្កមិត្វា តេហំ អញ្ញតិវុទ្ធិយេហំ បរិព្វាជកេហំ
 សន្និ សម្មោទីសុ សម្មោទនីយំ កតំ សាវណីយំ
 វិតិសាវត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នេ
 ទោ តេ ភិក្ខុ តេ អញ្ញតិវុទ្ធិយា បរិព្វាជកា ឯតទ-
 វេច្ចំ សបណោ អាវុសោ តោតមោ សាវកានំ ឯវំ
 ធម្មំ នេសេតិ ឯថ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ បញ្ច នីវរណោ
 បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ចាយ ទុព្វ-
 លីកាវណោ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ យថាភ្នតំ កាវេថាតិ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥២៧) លំដាប់នោះឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ស្ងៀកស្ងៀងប្រដាប់
 បាត្រនឹងចំរុកក្នុងបុព្វលាសម័យ រួចចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងគ្រងសាវត្ថី ។
 ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា (ឥឡូវនេះ) យើងនឹងចូល
 ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងគ្រងសាវត្ថីទៅ ហាក់ដូចជាទៅព្រឹកពេក បើដូច្នោះពួក
 យើងគួរចូលទៅឯអាពាហ៍របស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្រិយសិនចុះ ។ ហើយ
 ភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅឯអាពាហ៍របស់បរិព្វាជកជាអន្យត្រិយ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្រិយ
 ទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួររក្សាហើយ
 ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្រិយទាំងនោះនិយាយដូច្នេះថា ម្ចាស់អាវុ-
 សោទាំងឡាយ សមណគោតមតែងសំដែងធម៌ដល់សាវកទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកណោះ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយលះបង់នូវវណ្ណធម៌ទាំង៥ជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញា
 ឲ្យមានកម្លាំងថយ រួចហើយចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យកើតមានឡើង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខោ

មយម្បំ ខោ អារុសោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេម
 ឯថ តុម្កេ អារុសោ បញ្ច ឯវរណោ បហាយ ចេតសោ
 ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ សត្ត ពោជ្ឈត្ថេ
 យថាភូតំ កាវេថាតិ ។ ឥធន ខោ អារុសោ កោ វិសេ-
 សោ កោ អធិប្បាយសោ កិញ្ញាណករណំ សមណស្ស
 វា តោតមស្ស អម្ពាតំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា
 ធម្មទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនន្តិ^(១) ។

[៥៤៨] អថខោ តេ ភិក្ខុ តេសំ អញ្ញតិត្តិយានំ
 បរិព្វាជកានំ កាសិវតំ ខេវ អភិនន្តីសុ នប្បដិក្កោ-
 សីសុ អនភិនន្តិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
 បក្កមីសុ ភគវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស កាសិវតស្ស អត្ថំ
 អាជានិស្សហាតិ ។

១ ឧ. ម. អនុសាសនន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ សូមឃើញកិសំដែងធម៌ប្រាប់សារកទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកណេះ ចូរ
 អ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវវណ្ណធម៌ទាំង ៥ ជាទុច្ចក្ខិលសនៃចិត្ត ដែលធ្វើ
 ប្រាជ្ញាឲ្យមានកំឡាំងថយ រួចហើយចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យកើតមាន
 ឡើងដូច្នេះដែរ ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ចុះក្នុងរឿងនេះ តើមាន
 សេចក្តីប្លែកគ្នាដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើផ្សេងគ្នា
 ដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី របស់យេធិក្តី អំពីដំណើរធៀប
 ធម៌ទេសនានឹងធម៌ទេសនា ធៀបពាក្យប្រៀនប្រដៅនឹងពាក្យប្រៀន
 ប្រដៅ ។

(៥២៨) លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះមិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហាម
 ភាសិតរបស់បរិព្វាជកជាអន្យត្តិយទាំងនោះ លុះមិនត្រេកអរ មិនឃាត់
 ហាមហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ហើយនិយាយគ្នាថា
 យេធិគង់តែនឹងយល់សេចក្តីនៃភាសិតនោះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះដ៏មាន
 បុណ្យជាមិនខាន ។

ពោធិ៍សាត់

[៥២៧] អថខោ តេ ភិក្ខុ សាវត្ថយំ បិណ្ឌាយ
 ចរិត្វា បញ្ចកត្តំ បិណ្ឌាចាតប្បដិក្កត្តា យេន កកវា
 តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯ-
 កមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ តេ ភិក្ខុ
 កកវន្តំ ឯតទវេច្ឆំ ឥធម៌ មយំ កន្តេ បុព្វស្រាស-
 មយំ និវាសេត្វា បត្តចរិយាទាយ សាវត្ថំ បិណ្ឌាយ
 ចរិត្វា ។ តេសំ នោ កន្តេ អម្ពាគំ ឯតទ-
 ហោសិ អតិប្បតោ ខោ តាវ សាវត្ថយំ បិណ្ឌាយ
 ចរិត្វំ យទ្ធិន មយំ យេន អញ្ញតិវត្ថយានំ ចរិត្វាជ-
 កានំ អារាមោ តេនុបសង្កមេយ្យមាតិ ។ អថខោ មយំ
 កន្តេ យេន អញ្ញតិវត្ថយានំ ចរិត្វាជកានំ អារាមោ
 តេនុបសង្កមីម្ហ ឧបសង្កមីត្វា តេហំ អញ្ញតិវត្ថយេហំ
 ចរិត្វាជកេហំ សទ្ធិំ សម្មោទិម្ហ សម្មោទនីយំ កថំ
 សារាណីយំ វិភិសាវេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិម្ហ ។ ឯក-
 មន្តំ និសិទ្ធធោ ខោ អម្ពេ កន្តេ តេ អញ្ញតិវត្ថយា
 ចរិត្វាជកា ឯតទវេច្ឆំ សមណោ អារុសោ តោតមោ

ពោធិ៍សាត់

(៥៤៩) លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
 ក្រុងសាវត្ថី លុះត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងកាលជាខាងក្រោយនៃភត្ត
 កំនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយ
 បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអធិយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំង
 នោះអធិយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះ
 ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងថ្ងៃនេះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គស្ងៀកស្ងៀង
 ប្រដាប់បាតនឹងចីវរក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីដើម្បី
 បិណ្ឌបាត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះមានសេចក្តី
 ត្រិះរិះដូច្នេះថា (ឥឡូវនេះ) ពួកយើងទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថីទៅ
 ហាក់ដូចជាទៅព្រឹកពេក បើដូច្នោះ ពួកយើងគួរចូលទៅឯអារាមរបស់
 ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្តិយសិនចុះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ
 ពួកខ្ញុំព្រះអង្គក៏បាននាំគ្នាចូលទៅឯអារាមរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្តិយ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជកជា
 អន្យត្តិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរ
 រព្វកហើយ ទើបអធិយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះ
 ពួកខ្ញុំព្រះអង្គអធិយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្តិយ
 ទាំងនោះនិយាយដូច្នេះថា ចូលអារាមទាំងឡាយ សមណគោតម

សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
 បញ្ច ជីវរណោ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ
 បញ្ញាយ ទុក្ខលីករណោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ យថាភ្នត់
 ភាវេថាតិ ។ មយម្យំ ចោ អារុសោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ
 ទេសេម ឯថ តុម្ហេ អារុសោ បញ្ច ជីវរណោ បហាយ
 ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុក្ខលីករណោ សត្ត
 ពោជ្ឈន្តេ យថាភ្នត់ ភាវេថាតិ ។ ឥធន ចោ អារុសោ
 កោ វិសេសោ កោ អធិប្បាយសោ កិច្ចាណាករណំ
 សមណស្ស វា តោតមស្ស អម្ពាតំ វា យទិទំ ធម្ម-
 ទេសនាយ វា ធម្មទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសា-
 សនន្តិ ។

[៥៥០] អថចោ មយំ កន្លេ តេសំ អញ្ញាតិភ្នំយានំ
 បរិព្វាជកានំ ភាសិតំ នេវ អភិទន្ធិម្ហ ធម្មដិក្ខោសិម្ហ
 អនភិទន្ធិត្វា អប្បដិក្ខោសិម្ហា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមិម្ហ
 កកវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ អាជា-
 និស្សរាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារង្គ

តែងសំដែងធម៌ដល់ពួកសាវកយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយចូរមកណេះ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវនិវរណធម៌ ៥ ជា
 ឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ចំរើនពោជ្ឈង្គ ៧
 ឲ្យកើតមានឡើង ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ សូម្បីយើងក៏តែងសំដែង
 ធម៌ប្រាប់សាវកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយមកអោយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវនិវរណធម៌ ៥ ជាឧបក្កិ-
 លេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ចំរើននូវពោជ្ឈង្គ ៧
 ឲ្យកើតមានឡើងដែរ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ចុះក្នុងដំណើរនេះ
 តើមានសេចក្តីប្លែកគ្នាដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើ
 ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមនឹងរបស់យើងអំពីដំណើរធម៌
 ទេសនានឹងធម៌ទេសនា ពាក្យប្រៀនប្រដៅនឹងពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

(៥៥០) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស វេលានោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 មិនបានត្រេកអរ មិនបានឃាត់ហាមភាសិតរបស់បរិព្វាជកជាអនុវត្តិយ
 ទាំងនោះទេ លុះមិនត្រេកអរ មិនបានឃាត់ហាមហើយ ក៏ក្រោកចាក
 អាសនៈដើរចេញមក និយាយថា ពួកយើងគង់តែនឹងយល់សេចក្តីនៃ
 ភាសិតនេះ⁺ ក្នុងសំណាក់ព្រះង៉ីមានព្រះភាគមិនខាន ។

ពោជ្ឈង្គធម្ម

[៥៥០] ឃុំវាទិនោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិវុទ្ធោ បរិព្វាជ-
 កា ឃុំមស្សុវចនីយា អត្ថំ បនាវសោ បរិយាយោ យំ
 បរិយាយំ អាគម្ម បញ្ច ជីវណា ទស ហោន្តំ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គា ចតុទ្ទសាតិ ។ ឃុំ បុដ្ឋា ភិក្ខុវេ អញ្ញតិវុទ្ធោ
 បរិព្វាជកា ន ចេវ សម្មាយស្សន្តំ ឧត្តរិញ្ច វិយាតំ
 អាបជ្ជិស្សន្តំ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។ យថា តំ ភិក្ខុវេ
 អវិសយស្មី ។ នាហន្តំ ភិក្ខុវេ បស្សមិ សនេរកេ
 លោកេ សមារកេ សព្វិញ្ញកេ សស្សមណព្រិញ្ញ-
 ណីយា បដាយ សនេរមនុស្សាយ យោ ឥមេសំ
 បញ្ញាជំ វេយ្យាករណោន ចិត្តំ អារាធម្ម អញ្ញត្រ
 តថាគតេន វា តថាគតសាវកេន វា ឥតោ វា បន
 សុត្វា ។

[៥៥២] កតហោ ច ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិ-
 យាយំ អាគម្ម បញ្ច ជីវណា ទស ហោន្តំ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៥១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរិព្វាជកជាអន្យត្រិយនិយាយ
 យ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសួរយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាលអារុសោទាំង-
 ឡាយ ចុះហេតុដែលនាំឱ្យនិវរណៈ ៥ បែកទៅជា ១០ ពោធិ៍សាត់ ៧ បែក
 ទៅជា ១៤ តើមានឬទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយសួរ
 យ៉ាងនេះ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្រិយ មុខជាឆ្លើយមិនរួចផង នឹងដល់
 នូវសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តតទៅទៀតផង ។ ចុះដំណើរនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាដំណើរនោះមិនជាវិស័យ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក
 ព្រហ្មលោក ពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ មនុស្សជា
 សម្មតិទេព នឹងមនុស្សដ៏សេស គឺថាគតមិនឃើញអ្នកណាដែលគួរ
 ដោះស្រាយប្រស្នាទាំងនេះឱ្យពេញចិត្តបាន លើកតែព្រះគឺថាគតឬ
 សាវករបស់ព្រះគឺថាគត ឬក៏បុគ្គលដែលបានស្តាប់អំពីសាវករបស់ព្រះ
 គឺថាគតចេញ ។

(៥៥២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុដូចម្តេច ដែលនាំឱ្យ
 និវរណៈ ៥ បែកទៅជា ១០ ។

[៥៥៣] យទម្មំ ភិក្ខុវេ អដ្ឋង្គំ កាមច្ចន្តោ តទម្មំ
 ជីវរណំ យទម្មំ ពហិទ្ធា កាមច្ចន្តោ តទម្មំ ជីវរណំ
 កាមច្ចន្តជីវរណាន្តំ ឥតិ ហំទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។
 តទម្មំនាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៥៤] យទម្មំ ភិក្ខុវេ អដ្ឋង្គំ ព្យាបាទោ តទម្មំ
 ជីវរណំ យទម្មំ ពហិទ្ធា ព្យាបាទោ តទម្មំ ជីវរណំ
 ព្យាបាទជីវរណាន្តំ ឥតិ ហំទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។
 តទម្មំនាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៥៥] យទម្មំ ភិក្ខុវេ បីនំ តទម្មំ ជីវរណំ យទម្មំ
 មិន្ទំ តទម្មំ ជីវរណំ បីនមិន្ទជីវរណាន្តំ ឥតិ ហំទំ ឧទ្ទេសំ
 អាគច្ឆតិ ។ តទម្មំនាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៥៦] យទម្មំ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធច្ចំ តទម្មំ ជីវរណំ
 យទម្មំ កុក្កុច្ចំ តទម្មំ ជីវរណំ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចជីវរណាន្តំ
 ឥតិ ហំទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តទម្មំនាបេតំ បរិយា-
 យេន ទ្វយំ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធិ

[៥៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ឆន្ទៈណាជាខាងក្នុង កាមច្ឆន្ទៈនោះជានិវរណៈ១ កាមច្ឆន្ទៈណាជាខាងក្រៅ កាមច្ឆន្ទៈនោះជានិវរណៈ១ ព្រោះថាកាមច្ឆន្ទៈនិវរណៈនេះ តែងមកកាន់ទទ្ទេសដោយប្រការដូច្នេះ ។ និវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

[៥៥៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទណាជាខាងក្នុង ព្យាបាទនោះជានិវរណៈ១ ព្យាបាទណាជាខាងក្រៅ ព្យាបាទនោះជានិវរណៈ១ ព្រោះថាព្យាបាទនិវរណៈនេះ តែងមកកាន់ទទ្ទេសដោយប្រការដូច្នេះ ។ និវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

[៥៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនៈណា មិនៈនោះជានិវរណៈ១ មិទ្ធៈណា មិទ្ធៈនោះជានិវរណៈ១ ព្រោះថាមិនមិទ្ធនិវរណៈនេះ តែងមកកាន់ទទ្ទេសដោយប្រការដូច្នេះ ។ និវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

[៥៥៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុដ្ឋច្ឆៈណា ទុដ្ឋច្ឆៈនោះជានិវរណៈ១ កុក្ខច្ឆៈណា កុក្ខច្ឆៈនោះជានិវរណៈ១ ព្រោះថាទុដ្ឋកុក្ខច្ឆៈនិវរណៈនេះ តែងមកកាន់ទទ្ទេសដោយប្រការដូច្នេះ ។ និវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៥៧] យទមិ ភិក្ខុវេ វជ្ជតំ ធម្មេសុ វិចិត្តា
 តទមិ ជីវណំ យទមិ ពហិទ្ធា ធម្មេសុ វិចិត្តា តទ-
 មិ ជីវណំ វិចិត្តាជីវណាន្តំ ឥតិ ហិទំ ឧទ្ទេសំ អា-
 កច្ឆតិ ។ តទមិទាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៥៨] អយំ ចោ ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិយា-
 យំ អាគម្ម បញ្ច ជីវណា ទស ហោន្តិ^(១) ។

[៥៥៩] កតតោ ច ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិ-
 យាយំ អាគម្ម សត្ត ពោជ្ឈង្គា ចតុទ្ទស ហោន្តិ ។

[៥៦០] យទមិ ភិក្ខុវេ វជ្ជតំ ធម្មេសុ សតិ
 តទមិ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ យទមិ ពហិទ្ធា ធម្មេសុ សតិ
 តទមិ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គាតិ ឥតិ ហិទំ
 ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តទមិទាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ
 ហោតិ ។

១ ទ. អយំ ចោ ភិក្ខុវេ ។ ល ។ ទស ហោន្តិ សត្ត ចតុទ្ទស ហោន្តិ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៥៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្រណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជា
 ខាងក្នុង វិចិត្រនោះនាវិវរណៈ ១ វិចិត្រណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាង
 ក្រៅ វិចិត្រនោះនាវិវរណៈ ១ ព្រោះថាវិចិត្រនាវិវរណៈនេះ វេយ្យាករណ៍
 កាន់ទុក្ខសដោយប្រការដូច្នេះ ។ វិវរណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយ
 ហេតុនេះឯង ។

[៥៥៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាហេតុនាំឲ្យវិវរណៈ ៥
 បែកទៅជា ១០ ។

[៥៥៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុដែលនាំឲ្យពោធិ៍សាត់ ៧
 បែកទៅជា ១៤ តើដូចម្តេច ។

[៥៦០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សតិណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាង
 ក្នុង សតិនោះឯង ជាសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ សតិណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជា
 ខាងក្រៅ សតិនោះឯង ជាសតិសម្មាជ្ឈង្គ ១ ព្រោះថាសតិសម្មាជ្ឈង្គ
 នេះ វេយ្យាករណ៍កាន់ទុក្ខសដោយប្រការដូច្នេះ ។ សតិសម្មាជ្ឈង្គនោះមាន
 ចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦១] យទបិ ភិក្ខុវេ អជ្ឈតំ ធម្មេសុ បញ្ញាយ
 បរិច្ចេនតំ បរិចារតំ បរិវិម័សមាបជ្ឈតំ តទបិ ធម្មវិចយ-
 សម្មោជ្ឈង្គោ យទបិ ពហំទ្វា ធម្មេសុ បញ្ញាយ
 បរិច្ចេនតំ បរិចារតំ បរិវិម័សមាបជ្ឈតំ តទបិ ធម្មវិចយ-
 សម្មោជ្ឈង្គោ ធម្មវិចយសម្មោជ្ឈង្គោតិ ៩តំ ហំនំ ឧទ្ទេសំ
 អាគច្ឆតិ ។ តទមិធាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៦២] យទបិ ភិក្ខុវេ កាយិកំ វីរិយំ តទបិ
 វីរិយសម្មោជ្ឈង្គោ យទបិ ចេតសិកំ វីរិយំ តទបិ វីរិយ-
 សម្មោជ្ឈង្គោ វីរិយសម្មោជ្ឈង្គោតិ ៩តំ ហំនំ ឧទ្ទេសំ
 អាគច្ឆតិ ។ តទមិធាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៦៣] យទបិ ភិក្ខុវេ សវិតក្កសវិចារា បីតិ
 តទបិ បីតិសម្មោជ្ឈង្គោ យទបិ អវិតក្កាវិចារា បីតិ
 តទបិ បីតិសម្មោជ្ឈង្គោ បីតិសម្មោជ្ឈង្គោតិ ៩តំ ហំនំ
 ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តទមិធាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ
 ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

(៥៦១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលត្រិះរិះពិចារណាដោយ
 ប្រាជ្ញាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្នុង រមែងដល់នូវភិរិយាពិចារណា ការ
 ពិចារណានោះឯង ជាធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ ១ បុគ្គលត្រិះរិះពិចារណា
 ដោយប្រាជ្ញាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្រៅ រមែងដល់នូវភិរិយាពិចារ-
 ណា ការពិចារណានោះឯង ជាធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ ១ ព្រោះថា
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គនេះ រមែងមកកាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

(៥៦២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីព្យាយាមណាប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយ សេចក្តីព្យាយាមនោះជាវិរិយសម្ពោជ្ឈង្គ ១ សេចក្តីព្យាយាម
 ណាប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត សេចក្តីព្យាយាមនោះជាវិរិយសម្ពោជ្ឈង្គ ១
 ព្រោះថាវិរិយសម្ពោជ្ឈង្គនេះ រមែងមកកាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នេះ ។
 វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

(៥៦៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បីតិណាប្រកបដោយវិតក្កៈនឹង
 វិចារៈ បីតិនោះឯង ឈ្មោះថា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ ១ បីតិណាបិទមានវិរក្កៈ
 នឹងវិចារៈ បីតិនោះឈ្មោះថា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ ១ ព្រោះថាបីតិសម្ពោជ្ឈង្គ
 នេះ រមែងមកកាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នេះ ។ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គនោះមាន
 ចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៦៤] យទប្បិ ភិក្ខុវេ កាយប្បស្សន្ធិ តទប្បិ
 បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តោ យទប្បិ ចិត្តប្បស្សន្ធិ តទប្បិ
 បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តោ បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តោតិ ឥតិ ហំទំ
 ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តទប្បិណាមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ
 ហោតិ ។

[៥៦៥] យទប្បិ ភិក្ខុវេ សវ័តក្កោ សវ័តារោ
 សមាធិ តទប្បិ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តោ យទប្បិ អវ័តក្កោ
 អវ័តារោ សមាធិ តទប្បិ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តោ សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តោតិ ឥតិ ហំទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តទប្បិ-
 ណាមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៦៦] យទប្បិ ភិក្ខុវេ អជ្ឈតំ ធម្មេសុ ឧបេក្ខា
 តទប្បិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ យទប្បិ តហំទ្វា ធម្មេសុ
 ឧបេក្ខា តទប្បិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តោតិ ឥតិ ហំទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តទប្បិ-
 ណាមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៥៦៤] ប្បាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់តាមណា
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់តាមនោះឈ្មោះថា បស្ស្ទិសម្ពោជ្ឈង្គ ១ សេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ចិត្តណា សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនោះឈ្មោះថា បស្ស្ទិសម្ពោជ្ឈង្គ ១
 ព្រោះថាបស្ស្ទិសម្ពោជ្ឈង្គនេះ វេលាមកកាន់ទុទ្ទេសដោយប្រការដូច្នេះ ។
 បស្ស្ទិសម្ពោជ្ឈង្គនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៥] ប្បាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិណាមានវិភក្តៈមានវិហារៈ
 សមាធិនោះឈ្មោះថា សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គ ១ សមាធិណាមិនមានវិភក្តៈ
 មិនមានវិហារៈ សមាធិនោះឈ្មោះថា សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គ ១ ព្រោះថា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គនេះ វេលាមកកាន់ទុទ្ទេសដោយប្រការដូច្នេះ ។ សមា.
 ធិសម្ពោជ្ឈង្គនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៦] ប្បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបេក្ខាណាក្នុងធម៌ទាំងឡាយជា
 ខាងក្នុង ឧបេក្ខានោះឈ្មោះថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ១ ឧបេក្ខាណាក្នុង
 ធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្រៅ ឧបេក្ខានោះឈ្មោះថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ១
 ព្រោះថាឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គនេះ វេលាមកកាន់ទុទ្ទេសដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៧] អយំ ចោ ភិក្ខុវេ ចរិយាយោ យំ ចរិ-
យាយំ អាគម្ម សត្ត ពោជ្ឈង្គំ បុត្តុសាតិ ។

[៥៦៨] អថចោ សម្មហុលា ភិក្ខុ បុព្វល្លាសបយំ
និវាសេត្វា បត្តចរិមាទាយ សាវ្រ្មី បិណ្ឌកាយ ចារិសំ-
សុ ។ (ចរិយាយសុត្តសង្កេតំ) ។ ឯវាទិនោ ភិក្ខុវេ
អញ្ញាតិភ័យា បរិញ្ញាជកា ឯវមស្ស វេជ្ជិយា យស្មី
អាវុសោ សមយេ លីនំ ចិត្តំ ហោតិ កតថេសំ តស្មី
សមយេ ពោជ្ឈង្គំនំ អកាលោ ភាវនាយ ។ កតថេសំ
តស្មី សមយេ ពោជ្ឈង្គំនំ កាលោ ភាវនាយ ។ យស្មី
បនាវុសោ សមយេ ឧទ្ធចតំ ចិត្តំ ហោតិ កតថេសំ
តស្មី សមយេ ពោជ្ឈង្គំនំ អកាលោ ភាវនាយ ។
កតថេសំ តស្មី សមយេ ពោជ្ឈង្គំនំ កាលោ ភាវនា-
យាតិ ។ ឯវំ បុព្វំ ភិក្ខុវេ អញ្ញាតិភ័យា បរិញ្ញាជកា
ន ចេវ សម្មាយិស្សន្តំ ធុត្តវិញ្ញា វិយាតំ អាបជ្ជិស្សន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហវគ្គ

(៥៦៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាហេតុដែលនាំឲ្យពោជ្ឈង្គ
៧ បែកទៅជា ១៤ ។

(៥៦៨) ត្រាពោះ ភិក្ខុច្រើនរូប ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិង
ចីវរក្នុងបុព្វសម័យ ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ (រឿងទាំង
អស់ដូចក្នុងបរិយាយសូត្រ) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរិព្វាជកជាអន្ស-
តិវិយនិយាយយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសួរយ៉ាងនេះវិញថា ម្ចាស់
អារុសោទាំងឡាយ ចិត្តញែកក្នុងសម័យណា សម័យនោះជាកាលមិន
គួរនឹងចំរើនពោជ្ឈង្គអ្វីខ្លះ ។ សម័យនោះជាកាលគួរនឹងចំរើនពោជ្ឈង្គ
អ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ចិត្តក្រោយមាយក្នុង
សម័យណា សម័យនោះជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនពោជ្ឈង្គអ្វីខ្លះ ។ សម័យ
នោះជាកាលគួរនឹងចំរើនពោជ្ឈង្គអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
បើអ្នកទាំងឡាយសួរយ៉ាងនេះ ពួកបរិព្វាជកជាអន្សតិវិយ មុខជាដោះ
ស្រាយមិនរួចផង នឹងដល់ខ្វះសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តដ៏លើសលុបផង ។

ពោធិ៍សាត់

តំ តិស្ស ហេតុ ។ យថា តំ ភិក្ខុវេ អវិសយស្មី ។
 នាហន្តំ ភិក្ខុវេ បស្សបិ សនេវតេ លោកេ សមារ-
 តេ សត្រហ្មតេ សស្សមណព្រាហ្មណីយោ បដាយ
 សនេវបទុស្សាយ យោ វេមេសំ បញ្ចានំ វេយ្យាករ-
 ណោន ចិត្តំ អាភិយេយ្យ អញ្ញាត្រ តថាគតោន វា ត-
 ថាគតសារីកោន វា វេតោ វា បន សុត្វា ។

[៥២៩] យស្មី បន ភិក្ខុវេ សបយេ លីនំ ចិត្តំ
 ហោតិ អតកាលោ តស្មី សបយេ បស្សន្តិសន្តោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ អតកាលោ សមាធិសន្តោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ
 អតកាលោ ឧបេក្ខាសន្តោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ តំ
 តិស្ស ហេតុ ។ លីនំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហំ ធម្មេហិ
 ទុស្សបុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ បុរិសោ
 បរិត្តំ អត្ថំ ទុដ្ឋាលេតុតាមោ អស្ស សោ តត្ថ
 អល្លានិ ចេវ តិណានិ បត្តិវេយ្យ អល្លានិ តោបយានិ
 បត្តិវេយ្យ អល្លានិ តត្ថានិ បត្តិវេយ្យ ឧទកភិ-
 តញ្ច ននេយ្យ បំសតានិ ប ឱតិវេយ្យ កថោ នុ
 ចោ សោ បុរិសោ បរិត្តំ អត្ថំ ទុដ្ឋាលេតុនិ ។

ពោធិ៍បុត្រ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា
 មិនមែនជាវិស័យរបស់ពួកបរិព្វាជកទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
 លោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ពពួកសត្វ
 ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ មនុស្សជាសម្បត្តិទេព នឹងមនុស្សដ៏សេស
 តថាគតមិនឃើញអ្នកណាដែលគួរដោះស្រាយប្រស្នាទាំងនេះឲ្យពេញចិត្ត
 បាន លើកតែតថាគតឬសាវករបស់តថាគត ឬក៏បុគ្គលដែលបានស្តាប់
 អំពីសាវករបស់តថាគតចេញ ។

[៥៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តរញ្ជកក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនបស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលមិនគួរ
 នឹងចំរើនសមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត
 ឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 ថាចិត្តដែលរញ្ជក ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឲ្យស្ងួតឡើងដោយធម៌ទាំងឡាយ
 ទុះបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នានឹងបង្កាត់
 ភ្លើងតូចឲ្យឆេះ បុរសនោះក៏ដាក់ស្មៅស្រស់ផង ដាក់គោម័យស្រស់
 ផង ដាក់ទសស្រស់ផង ផ្ទុំខ្យល់លាយទឹកផង រោយអាចម៍ដីផង
 ក្នុងភ្លើងតូចនោះ តើបុរសនោះគួរនឹងបង្កាត់ភ្លើងតូចឲ្យឆេះបានឬទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បោហិរវគ្គោ

ឆោ ហេតុំ កន្លេ ។ ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ សមយេ
 លីដំ ចិត្តំ ហោតិ អកាសោ តស្មី សមយេ វស្សន្ទិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អកាសោ សហជិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អកាសោ ឱបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ ។ តំ តីស្ស ហេតុ ។ លីដំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ
 ឯតេហិ ធម្មេហិ នុស្សមុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។

[៥៧០] យស្មីញ្ច ចោ ភិក្ខុវេ សមយេ លីដំ
 ចិត្តំ ហោតិ កាសោ តស្មី សមយេ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ កាសោ វីរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ កាសោ បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ តំ
 តីស្ស ហេតុ ។ លីដំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ
 ធម្មេហិ សុសមុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 មុរិសោ បរិតំ អតីតំ ឧដ្ឋាលេតុកាមោ វស្ស សោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស មិនគួរនឹងបង្កាត់ឲ្យនេះបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តដែលញ្ញាក្នុងសម័យណា សម័យ
 នោះ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនបស្សន្ទិសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើន
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនទេវតាសម្ពោជ្ឈន្តឡើយ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា
 ចិត្តញ្ញាកហើយ ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឲ្យស្ទុះឡើងដោយធម៌ទាំងឡាយ
 នេះបានទេ ។

(៥៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តញ្ញាក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាកាលគួរនឹងចំរើនធម៌វិចយសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលគួរនឹង
 ចំរើនវិរិយសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលគួរនឹងចំរើនបតិសម្ពោជ្ឈន្ត ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះចិត្តញ្ញាក
 ចិត្តនោះងាយនឹងឲ្យស្ទុះឡើងបានដោយធម៌ទាំងឡាយ⁺នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នានឹងបង្កាត់ភ្លើងតូច កុរុសនោះ

ពោធិ៍វិញ្ញាណ

ឥត្ត សុត្វានំ បេវំ តិណានំ បត្តិមេយ្យ សុត្វានំ
 កោបយានំ បត្តិមេយ្យ សុត្វានំ កដ្ឋានំ បត្តិមេយ្យ
 បុទាតញ្ច ននេយ្យ ន ច បំសុគេន ឱតិវេយ្យ
 កញ្ចេ នុ ចោ សោ បុរិសោ បរិតំ អភី ឧដ្ឋាលេតុន្តំ ។
 ឃំ កន្តេ ។ ឃំមេវ ចោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ
 លីនំ ចិត្តំ ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ កាលោ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ កាលោ បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ តំ
 តិស្ស ហេតុ ។ លីនំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ ធម្មេហិ
 សុសមុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។

[៥៧០] យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ ឧទ្ធចំ ចិត្តំ
 ហោតិ អកាលោ តស្មី សមយេ ធម្មវិចយសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អកាលោ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ អកាលោ បីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។

ពោធិ៍សាត់

ក៏ដាក់ស្មៅស្រស់ផង ដាក់គោម័យស្រស់ផង ដាក់ទសស្រស់ផង ផ្ទុំឡូល់
 អំពីមាត់ផង បិទរោយអាចម៍ដង ក្នុងភ្លើងតូចនោះ តើបុរសនោះគួរ
 នឹងបង្កាត់ភ្លើងតូចឲ្យឆេះឡើងបានឬទេ ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 បើយ៉ាងហ្នឹងគួរនឹងបង្កាត់ឲ្យឆេះបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនោះ
 ដែរ ចិត្តញាក្នុងសម័យណា សម័យនោះ ជាកាលគួរនឹងចំរើនធម្ម-
 វិបស្សនាសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាកាលគួរនឹងចំរើនវិបស្សនាសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាកាលគួរនឹង
 ចំរើនបីតិសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តញាក ចិត្តនោះដោយនឹងឲ្យស្ទុះឡើងបាន
 ដោយធម៌ទាំងឡាយនេះ ។

(៥៧១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តរាយមាយក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនធម្មវិបស្សនាសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាកាលមិនគួរ
 នឹងចំរើនវិបស្សនាសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនបីតិសម្មាសម្ពុទ្ធិទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវគ្គោ

តំ កក្កស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធចំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ
 ធម្មេហិ ឡុបសមយំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 បុរិសោ មហន្តំ អត្ថិត្តន្ធនំ និព្វាបេតុកាហោ អស្ស សោ
 តត្ថ សុត្វានិ ចេវ តិណានិ បត្តិបេយ្យ សុត្វានិ
 តោមយានិ បត្តិបេយ្យ សុត្វានិ កដ្ឋានិ បត្តិបេយ្យ
 មុទវាតញ្ច ននេយ្យ ន ច បំសុតេន ឱកេវេយ្យ
 កព្វោ នុ ខោ សោ បុរិសោ មហន្តំ អត្ថិត្តន្ធនំ និព្វា-
 បេតុន្តំ ។ នោ ហេតំ កន្តេ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 យស្មី សមយេ ឧទ្ធចំ ចិត្តំ ហោតិ អត្តាលោ តស្មី
 សមយេ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អត្តា-
 លោ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អត្តាលោ បីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ តំ កក្កស្ស ហេតុ ។
 ឧទ្ធចំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ ធម្មេហិ ឡុបសមយំ
 ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 ថាចិត្តរាយមាយហើយ ចិត្តនោះមិនឆាយនឹងឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ដោយធម៌ទាំង
 ឡាយនេះបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នា
 នឹងលត់គំនរភ្លើងដ៏ធំ បុរសនោះក៏ដាក់ស្មៅស្អាតផង ដាក់តាមយស្អាត
 ផង ដាក់ទុសស្អាតផង ផ្ទុំខ្យល់អំពីមាត់ផង មិនរោយអាចម៍ដីផង ទៅ
 ក្នុងគំនរភ្លើងធំនោះ តើបុរសនោះគួរនឹងលត់គំនរភ្លើងធំបានឬទេ ។ សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស មិនគួរនឹងលត់បានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តរាយមាយក្នុងសម័យណា សម័យនោះ ជាកាលមិន
 គួរនឹងចំរើនធម្មវិបស្សនាសម្មាសម្ពុទ្ធក៏ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនវិបស្សនាសម្មាសម្ពុទ្ធក៏
 ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនប័តិសម្មាសម្ពុទ្ធក៏ឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តរាយមាយហើយ ចិត្តនោះ
 មិនឆាយនឹងឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ដោយធម៌ទាំងឡាយនេះបានឡើយ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៧២] យស្មីញ ទោ ភិក្ខុវេ សមយេ ឧទ្ធព៌
 ចិត្តំ ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ បស្សន្ធិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ កាលោ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ កាលោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនា-
 យ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធព៌ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ
 ឯតេហិ ធម្មេហិ ស្មុបសមយំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុវេ បុរិសោ មហន្តំ អត្ថក្ខន្ធនំ និព្វាបេតុកាមោ
 អស្ស សោ តត្ថ អល្លានិ ចេវ តិណានិ បត្តិ-
 បេយ្យ អល្លានិ តោមយានិ បត្តិបេយ្យ អល្លានិ
 កត្តានិ បត្តិបេយ្យ ឧទកវាតញ្ច ទទេយ្យ បំសុ-
 កានិ^(១) ច ឧត្តរេយ្យ កថោ នុ ទោ សោ បុរិ-
 សោ មហន្តំ អត្ថក្ខន្ធនំ និព្វាបេតុន្តំ ។ ឯវំ កន្លេ ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ ឧទ្ធព៌ ចិត្តំ
 ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ បស្សន្ធិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ កាលោ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ កាលោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។

១ ឧ. ឆ. បំសុកេន ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តរាយមាយក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាពេលគួរនឹងចំរើនបស្សន្ធិសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាពេលគួរនឹងចំរើន
 សមាធិសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាពេលគួរនឹងចំរើនឧបេក្ខាសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តរាយមាយហើយ
 ចិត្តនោះងាយឲ្យស្ងប់រម្ងាប់បានដោយធម៌ទាំងឡាយនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នានឹងលក់គំនរភ្លើងធំ បុរសនោះក៏ដាក់
 ស្មៅស្រស់ផង ដាក់គោម័យស្រស់ផង ដាក់ទុសស្រស់ផង ផ្គុំខ្យល់
 លាយទឹកផង រោយអាចម៍ដីផង ក្នុងគំនរភ្លើងធំនោះ តើបុរសនោះគួរ
 នឹងលក់គំនរភ្លើងធំបានឬទេ ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បើយ៉ាងនេះ
 លក់បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តរាយមាយក្នុងសម័យ
 ណា សម័យនោះ ជាពេលគួរនឹងចំរើនបស្សន្ធិសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាពេលគួរ
 នឹងចំរើនសមាធិសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាពេលគួរនឹងចំរើនឧបេក្ខាសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។

លុត្តន្តបិដកេ សំយត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធចតំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯតេហិ
ធម្មេហិ សុវ្រសមយំ ហោតិ ។ សតិញ្ច ទ្វាហំ ភិក្ខុវេ
សព្វត្ថកំ វនាមីតិ ។

[៥៧៣] ឯកំ សមយំ ភក្ខវា កោលិយេសុ
វិហារតិ ហលិទ្ធពសនដ្ឋាម កោលិយានំ និគមោ ។
អថខោ សម្ពហុណ ភិក្ខុ បុព្វណ្ណសមយំ និវាសេត្វា
បត្តចីវរមាទាយ ហលិទ្ធពសនំ បិណ្ណាយ ចាវីសីសុ ។
អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតេនហោសិ អតិប្បតោ ខោ
តាវ ហលិទ្ធពសនំ^(១) បិណ្ណាយ ចរិតុំ យន្នន មយំ
យេន អញ្ញាតិភិក្ខុយានំ បរិញ្ញាជីកានំ អាហមោ តេនុប-
សង្កមេយ្យមាតិ ។

១ ឧ. ហលទ្ធពសនេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ចកោវវគ្គ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តរាយ-
 មាយហើយ ចិត្តនោះងាយឱ្យស្ងប់រម្ងាប់បានដោយធម៌ទាំងឡាយនេះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថាសតិជាគ្រឿងសម្រេចប្រយោជន៍
 គ្រប់យ៉ាង ។

(៥៧៣) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងហលិទ្ធ-
 វសននិគម របស់ពួកកោលិយ ក្នុងវេសនកោលិយ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុ
 ច្រើនរូប ស្ងៀកស្ងៀងប្រដាប់បាត្រនឹងចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅ
 បិណ្ឌបាតក្នុងហលិទ្ធុវសននិគម ។ ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះ-
 រិះដូច្នេះថា ដំណើរដែលយើងចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងហលិទ្ធុវសននិគមនោះ
 ដូចជានៅព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះ គួរពួកយើងនាំគ្នាចូលទៅ
 ឯអារាមរបស់បរិព្វាជកជាអន្យតិរិយសិនចុះ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៧៤) អថទោ តេ ភិក្ខុ យេន អញ្ញត្តិយាធំ
 បរិព្វាជកាធំ អារាមោ តេនុបសង្កម្មីសុ ឧបសង្កម្មីត្វា
 តេហំ អញ្ញត្តិយេហំ បរិព្វាជកេហំ សទ្ធិ សម្មោទីសុ
 សម្មោទីយំ កមំ សារាណីយំ វិភិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 ទិសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ទិសិន្នេ ទោ តេ ភិក្ខុ តេ
 អញ្ញត្តិយា បរិព្វាជកា ឯតទរោច្ចំ សមណោ អារុសោ
 តោតមោ សាវកាធំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ តុម្ភេ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវរណោ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេ-
 សេ បញ្ញាយ ឧត្តលីករណោ មេត្តាសហគុតេន ចេត-
 សា ឯកំ ទិសំ ជរិត្វា វិហារថ តថា ទុតិយំ ។ តថា
 តតិយំ ។ តថា ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមតោ តិវិយំ សព្វធំ
 សព្វត្ថតាយ សព្វាវុធំ លោកំ មេត្តាសហគុតេន ចេ-
 តសា វិបុលេន បហគុតេន អប្បមាណេន អវេរេន
 អព្យាបជ្ឈេន ជរិត្វា វិហារថ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៧៤) លំដាប់នោះឯង ពួកកិត្តុទាំងនោះក៏នាំគ្នាចូលទៅ
 ឯអារាមរបស់បរិព្វាជកជាអន្យត្រិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តី
 រីករាយជាមួយនឹងបរិព្វាជកជាអន្យត្រិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែល
 គួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរឲ្យក្រហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
 ពួកកិត្តុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្រិយ
 ទាំងនោះនិយាយដូច្នេះថា ខែលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្រះសមណ-
 គោតមតែងសំដែងធម៌ប្រាប់សាវ័កទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កិត្តុទាំង-
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមកអាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវវណ្ណ-
 ធម៌៥ជាគ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ផ្សាយ
 ចិត្តប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ទិសទី១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣
 ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ជា
 ចិត្តធំទូលាយ មិនមានប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅ
 កាន់សត្វលោកទាំងអស់ ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង
 គឺទិសតូចៗ ដោយការយកខ្លួនទៅប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីទាំង
 ពួង តាមទំនងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុណោ

[៥៧៥] កកុណាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជវិត្វា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វជិ សព្វត្ថតាយ
 សញ្ញាវន្តំ លោកំ កកុណាសហគតេន ចេតសា វិបុ-
 លេន មហគ្គតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យា-
 បជ្ឈេន ជវិត្វា វិហារេ ។

[៥៧៦] មុទិតាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជវិត្វា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វជិ សព្វត្ថតាយ
 សញ្ញាវន្តំ លោកំ មុទិតាសហគតេន ចេតសា វិបុ-
 លេន មហគ្គតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបជ្ឈេន
 ជវិត្វា វិហារេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារុទ្ធ

[៥៧៥] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយករុណាទៅកាន់
ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូច
គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយករុណា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនងនេះឯង ។

[៥៧៦] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមុទិតាទៅកាន់
ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤
ក៏ដូចគ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមុទិតា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនងនេះឯង ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៧៧] ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជវិត្តា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វដិ សព្វត្ថតាយ
 សញ្ញាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុ-
 លេន មហគ្គតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
 ជវិត្តា វិហារថាតិ ។

[៥៧៨] មយម្បំ ទោ អារុសោ សាវកានំ ឯវំ
 ធម្មំ ទេសេម ឯថ តុម្ពេ អារុសោ បញ្ច ជីវេលោ
 បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ចាយ ទុព្វលី-
 ករលោ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជវិត្តា វិហារេ ។ បេ ។

[៥៧៩] ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជវិត្តា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វដិ សព្វត្ថតាយ
 សញ្ញាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុ-
 លេន មហគ្គតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
 ជវិត្តា វិហារថាតិ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៧៧] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូច
 គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនងនេះឯង ។

[៥៧៨] ខែលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូម្បីពួកយើង ក៏តែង
 សំដែងធម៌ប្រាប់សាវកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភាវូបនីយកម្មទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយចូរមកអោយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវវណ្ណធម៌ ៥ ជា
 គ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកំឡាំងថយ រួចផ្សាយចិត្ត
 ប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ទិសទី ១ ។ បេ ។

[៥៧៩] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤
 ក៏ដូចគ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនងនេះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

[៥៨០] ឥធន ឆោ អារុសោ កោ វិសេសោ កោ
អធិប្បាយសោ តិច្ឆាធាតុរណំ សមណស្ស វា តោត-
មស្ស អម្ពាតំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា ធម្មទេ-
សនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនន្តំ ។

[៥៨១] អថោ តេ ភិក្ខុ តេសំ អញ្ញតិវុទ្ធយាធំ
ចរិញ្ញាជកានំ ភាសិតំ នេវ អភិនធិស្ស នប្បដិក្កោ-
សីសុ អនភិនធិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
បក្កមីសុ កកវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អន្តំ
អាជានិស្សមាតិ ។

[៥៨២] អថោ តេ ភិក្ខុ ហលិទ្ធកុសនេ បិណ្ឌាយ
ចរិត្វា បញ្ញាកតំ បិណ្ឌចាតប្បដិក្កត្វា យេន កកវា
តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯ-
តមន្តំ និសីធិសុ ។ ឯតមន្តំ និសិដ្ឋា ចោ តេ ភិក្ខុ
កកវន្តំ ឯតទរោច្ចំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវុទ្ធ

[៥៨០] វៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចុះក្នុងរឿងនេះ មាន
សេចក្តីវិសេសដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើផ្សេង
គ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី យើងក្តី អំពីដំណើរធម៌ទេសនា
នឹងធម៌ទេសនា អំពីពាក្យប្រៀនប្រដៅនឹងពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

[៥៨១] គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនបានត្រេកអរ មិន
បានឃាត់ហាមភាសិតរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្តិយទាំងនោះ លុះមិន
ត្រេកអរ មិនឃាត់ហាមហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈដើរចេញទៅដោយ
គិតគ្នាថា យើងគង់នឹងដឹងសេចក្តីនៃភាសិតនេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគមិនខាន ។

[៥៨២] លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
ហលិទ្ធុវេសននិគម លុះកន្លងបិណ្ឌបាតក្នុងកាលជាខាងក្រោយកត្ត ក៏នាំ
គ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានទូលស្មើសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដូច្នេះថា

ពេជ្រផ្កាដំរី

[៥៨៣] ឥឡូវ មយំ កន្លែង បុព្វល្អាសមយំ និវាសេត្វា
 បត្តបរិមាទាយ ហលិទ្ធុវសនំ បិណ្ឌាយ បរិសិទ្ធ ។
 តេសំ នោ កន្លែង អម្បាតំ ឯតទហោសិ អតិប្បតោ
 ចោ តាវ ហលិទ្ធុវសនំ បិណ្ឌាយ បរិសុទ្ធ យទ្ធីន មយំ
 យេន អញ្ញតិវត្ថុយានំ បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុប-
 សង្កមេយ្យមាតិ ។

[៥៨៤] អថចោ មយំ កន្លែង យេន អញ្ញតិវត្ថុយានំ
 បរិព្វាជកានំ អារាមោ តេនុបសង្កមិទ្ធ ឧបសង្កមិទ្ធា
 តេហិ អញ្ញតិវត្ថុយេហិ បរិព្វាជកេហិ សង្កឹ សម្មោទិទ្ធ
 សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និស័ទិទ្ធ ។ ឯកមន្តំ និសង្កេ ចោ អម្បេ កន្លែង តេ
 អញ្ញតិវត្ថុយា បរិព្វាជកា ឯតទហេតុំ សមណោ អារុសោ
 តោតហោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ តុម្រេ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវណោ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ
 បញ្ញាយ ឧព្វលីករណោ មេត្តាសហគុតេន ចេតសា
 ឯកំ ទិសំ ជវិត្វា វិហារេ ។ បេ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៨៣) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងទីឯណោះ ពួកខ្ញុំ
 ព្រះអង្គបានស្ងៀកស្ងៀមប្រាប់បាត់នឹងចីវរក្នុងបញ្ចក្ខណៈសម័យ ចូលទៅ
 បិណ្ឌបាតក្នុងហលិទ្ធីសន្និគម ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពួកខ្ញុំ
 ព្រះអង្គទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ដំណើរដែលយើងត្រាច់ទៅ
 បិណ្ឌបាតក្នុងហលិទ្ធីសន្និគម នៅព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះគួរ
 តែពួកយើងចូលទៅឯអារាមរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយសិនចុះ ។

(៥៨៤) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលានោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 ក៏បាននាំគ្នាចូលទៅឯអារាមរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយទាំង
 នោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យគួរព្យាបាលហើយ ក៏អង្គុយ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះពួកខ្ញុំព្រះអង្គអង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរហើយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយទាំងនោះបាននិយាយដូច្នេះថា
 នែលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្រះសមណគោតមតែងសំដែងធម៌
 ប្រាប់សារកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរមកអោយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវវណ្ណធម៌ ៥ ជាគ្រឿងសៅហ្មង
 ចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ រួចផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមេត្តា
 ទៅកាន់ទិសទី ១ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[៥៨៥] កកុណាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៨៦] មុទ្ធិតាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៨៧] ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ដវិត្វា វិហារេ តថា ធុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វធិ សព្វត្ថតាយ
 សព្វាន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិប្ប-
 លេន មហក្កតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
 ដវិត្វា វិហារថាតិ ។

[៥៨៨] មយម្បិ ខោ អាវុសោ សាវកានំ ឯវំ ធម្មំ
 ទេសេថ វិថេ តុព្រេ អាវុសោ បញ្ច ជីវរណោ បហាយ
 ចេតសោ ទុបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ធុព្វលីករណោ បេត្តា-
 សហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ដវិត្វា វិហារេ ។ បេ ។

[៥៨៩] កកុណាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៩០] មុទ្ធិតាសហគតេន ចេតសា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធ

[៥៨៥] ចិត្តប្រកបដោយកុណា ។

[៥៨៦] ចិត្តប្រកបដោយមុទិតា ។

[៥៨៧] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយទុបេក្ខាទៅកាន់
ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូច
គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយទុបេក្ខា ជាចិត្តធិន្ទូលាយ មិនមាន
ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
ប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនងនេះចុះ ។

[៥៨៨] នែលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូម្បីពួកយើង ក៏តែង
សំដែងធម៌ប្រាប់សាវកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
ចូរអ្នកទាំងឡាយមកអាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នីវរណធម៌ ៥ ជា
គ្រឿងសោហ្មងចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ចូរផ្សាយចិត្ត
ប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ទិសទី ១ ។ បេ ។

[៥៨៩] ចិត្តប្រកបដោយកុណា ។

[៥៩០] ចិត្តប្រកបដោយមុទិតា ។

[២៧១] ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ដរិត្តា វិហារេ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមនោ តិរិយំ សព្វដំ សព្វត្ថតាយ
 សព្វាវុទ្ធំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិប្ប-
 លេន មហាគតេន អប្បមាលោន អវេន អព្យាបដ្ឋេន
 ដរិត្តា វិហារថាតិ ។

[២៧២] ឥធ នោ អារុសោ កោ វិសេសោ កោ
 អធិប្បាយសោ តិណ្ឌាណករណំ សមណស្ស វា តោ-
 តមស្ស អម្ពាតំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា ធម្ម-
 ទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនន្តំ ។

[២៧៣] អថទោ មយំ កន្តេ តេសំ អញ្ញតិវុទ្ធិយានំ
 បរិត្តាជកានំ ភាសិតំ នេវ អភិទន្ធិត្ថ ធម្មដិក្ខាសិក្ខា
 អនភិទន្ធិត្ថា អប្បដិក្ខាសិក្ខា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កិ-
 បិក្ក ពតវតោ សន្តិកេ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ
 អាណិស្សហតិ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៩១] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូច
 គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង ដូច្នេះដែរ ។

[៥៩២] នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចុះក្នុងដំណើរនេះ តើ
 មានសេចក្តីរីសេសដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើ
 ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី យើងក្តី អំពីដំណើរធម៌
 ទេសនានឹងធម៌ទេសនា អំពីពាក្យប្រៀនប្រដៅនឹងពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

[៥៩៣] សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស វេលានោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 មិនបានត្រឹមត្រូវ មិនឃាត់ហាមកាសិតរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអនុវត្តិយ
 ទាំងនោះទេ លុះមិនត្រឹមត្រូវ មិនឃាត់ហាមហើយ ក៏ក្រោកចាកអា-
 សនៈដើរចេញមក ដោយគិតគ្នាថា យើងគង់នឹងដឹងសេចក្តីនៃកាសិតនេះ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនខាន ។

(២៩៤) ឯវំវាទំនោ ភិក្ខុវេ អញ្ញាតំត្ថិយា បរិព្វា-
 ជគា ឯវមស្ស វចនីយា កមំ ភាវិតា បធាវុសោ
 មេត្តាចេតោវមុត្តំ កីគតំកា ហោតិ កំម្បរមា កំម្ម-
 លា កំម្បរិយោសាធា ។ កមំ ភាវិតា បធាវុសោ
 កុរុណាចេតោវមុត្តំ កីគតំកា ហោតិ កំម្បរមា កំម្ម-
 លា កំម្បរិយោសាធា ។ កមំ ភាវិតា បធាវុសោ
 មុទិតាចេតោវមុត្តំ កីគតំកា ហោតិ កំម្បរមា កំម្ម-
 លា កំម្បរិយោសាធា ។ កមំ ភាវិតា បធាវុសោ
 ឧបេត្តាចេតោវមុត្តំ កីគតំកា ហោតិ កំម្បរមា កំម្ម-
 លា កំម្បរិយោសាធាតំ ។ ឯវំ បុដ្ឋា ភិក្ខុវេ អញ្ញ-
 តំត្ថិយា បរិព្វាជគា ន ថេវ សម្មាយិស្សន្តំ ឧត្ត-
 រិក្ខុ វិយាតំ អាបដ្ឋិស្សន្តំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 យថា តំ ភិក្ខុវេ អវិសយស្មី ។ នាហន្តំ ភិក្ខុវេ
 បស្សបិ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្វេហកេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៥៩៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្តិយ
និយាយយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសួរយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាលភារុសោ
ទាំងឡាយ ចុះមេត្តាចេះតោវិមុត្តិ ត្រូវចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច
មានសេចក្តីថ្លៃថ្នាដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។
ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ចុះករុណាចេះតោវិមុត្តិ ត្រូវចំរើនដូចម្តេច
មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នាដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទី
បំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ចុះមុទិគាចេះតោវិមុត្តិ ត្រូវ
ចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នាដូចម្តេច មានផលដូច
ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ចុះខេម្ពុ-
តោវិមុត្តិ ត្រូវចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នាដូច
ម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
អ្នកទាំងឡាយសួរយ៉ាងនេះ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យត្តិយ មុខជានឹងដោះ
ស្រាយមិនរួចផង នឹងដល់នូវសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តដ៏ក្រៃលែងផង ។
ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
ដំណើរនោះ មិនជាវិស័យរបស់ពួកអន្យត្តិយបរិព្វាជកទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក

ពោធិ៍សាត់

សស្សមណ្ឌិត្យណ៍យា បដាយ សនេមនុស្សយ
 យោ ឥមេសំ បញ្ញាជំ វេយ្យាករណេន ចិត្តំ អារា-
 ធម្មេយ្យ អញ្ញាត្រ តថាគតេន វា តថាគតសាវតេន
 វា ឥតោ វា បន សុត្វា ។

(២៩៥) កថំ ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ
 កំភតិកា ហោតិ កិម្មរមា កិម្មលា កិម្មវិយោ-
 សាធា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មេត្តាសហគតំ សតិ-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ ។ បេ ។ មេត្តាសហគតំ ឧបេត្វា-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ និរោ-
 ធនិស្សិតំ វោស្សន្តបរិណាមី ។ សោ សចេ អាគម្ពតិ
 អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហរេយ្យន្តំ បដិក្ខុល-
 សញ្ញំ តត្ថ វិហរតិ សចេ អាគម្ពតិ បដិក្ខុលេ
 អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហរេយ្យន្តំ អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ តត្ថ
 វិហរតិ សចេ អាគម្ពតិ អប្បដិក្ខុលេ ច បដិក្ខុលេ ច

ពោធិ៍សាត់

ពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ មនុស្សជាសម្បត្តិទេពនឹងមនុស្ស
ដ៏សេស តថាគតមិនឃើញអ្នកណា អាចដោះស្រាយប្រស្នាទាំងនេះឲ្យ
ពេញចិត្តបានឡើយ លើកលែងតែតថាគតបុរាណសាស្ត្ររបស់តថាគត ឬក៏
បុគ្គលដែលបានស្តាប់អំពីសាស្ត្ររបស់តថាគតមក ។

(៥៩៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមេត្តាចេះតែរឹមត្រួត តើត្រូវចំរើន
ដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច
មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
សតិសម្មាជ្ឈង្គប្រកបដោយមេត្តា ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គប្រកប
ដោយមេត្តា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាស
ចាកកត្តា អាស្រ័យនូវធម៌ជាគ្រឿងរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។
បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូបដែលមិន
គួរឆ្លើយថា ជារបស់គួរឆ្លើយដូច្នេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូបរបស់
នោះថា ជារបស់គួរឆ្លើយមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន
សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូបដែលគួរឆ្លើយថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើយវិញដូច្នេះ
ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូបនោះថាមិនគួរឆ្លើយមែន បើប្រាថ្នាថា
សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូបរបស់មិនគួរឆ្លើយនឹងគួរឆ្លើយថា

បដិក្ខលសញ្ញា វិហារេយ្យន្តំ បដិក្ខលសញ្ញា តត្ថ វិហារតិ
 សចេ អាកាដ្ឋតិ បដិក្ខលេ ច អប្បដិក្ខលេ ច
 អប្បដិក្ខលសញ្ញា វិហារេយ្យន្តំ អប្បដិក្ខលសញ្ញា តត្ថ
 វិហារតិ សចេ អាកាដ្ឋតិ អប្បដិក្ខលញ្ច បដិក្ខលញ្ច
 តទុកយំ អភិធិវដ្ឋេត្វា ឧបេក្ខតោ វិហារេយ្យំ សតោ
 សម្មជាដោតិ ឧបេក្ខតោ តត្ថ វិហារតិ សតោ
 សម្មជាដោ សុភំ វា ខោ បន វិមោក្ខំ ឧបសម្មជ្ជ
 វិហារតិ ។ សុភបរមាហំ ភិក្ខុវេ មេត្តាចតោវមុត្តិ
 វនាមិ ។ ឥធិ បញ្ញស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តវមុត្តិ អប្ប-
 ជិវជ្ឈតោ ។

[២៩៦] កថំ ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ កក្កណាចេ-
 តោវមុត្តិ កីតតិកា ហោតិ តិម្បរមា កិម្ពលា
 តិម្បរិយោសាទា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កក្កណា-
 សហគតំ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ បេ ។ កក្ក-
 ណាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

ជារបស់គួរឆ្លើយដូច្នេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជា
 របស់គួរឆ្លើយមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំគាល់
 ក្នុងរបស់គួរឆ្លើយនឹងមិនគួរឆ្លើយថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើយដូច្នេះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើយមែន បើប្រាថ្នាថា
 សូមឲ្យអាត្មាអញកុំជាប់ចំពាក់នឹងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់មិនគួរឆ្លើយ
 នឹងរបស់គួរឆ្លើយ ជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈ
 ដូច្នេះ ទៅជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈក្នុងរបស់
 នោះ ឬក៏បានសម្រេចវិមោក្ខដ៏ល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតហៅ
 មេត្តាចេតោវិមុត្តិថា ជាគុណជាតិល្អក្រៃលែង ។ បើភិក្ខុមិនទាន់ចាត់ធ្លុះ
 នូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាជ្ញាក៏គង់មានក្នុងលោកនេះដែរ ។

(៥៩៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ករុណាចេតោវិមុត្តិ តើត្រូវចំរើន
 ដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូច
 ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ចំរើនសតិសម្បជញ្ញៈប្រកបដោយករុណា ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខា-
 សម្បជញ្ញៈ ប្រកបដោយករុណា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

ពោធិ៍សាត់

វិហាគនិស្សិត និរោធនិស្សិត ពេស្សត្តបរិណាមី ។ សោ
 សចេ អាគាដ្ឋតំ អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញា វិហា-
 យេយ្យន្តំ បដិក្ខុលសញ្ញា តត្ថ វិហារតិ ។ បេ ។ សចេ
 អាគាដ្ឋតំ អប្បដិក្ខុលញ្ញា បដិក្ខុលញ្ញា តទុកយំ អភិ-
 ជិវដ្ឋេត្វា ឧបេត្តុកោ វិហាយ្យំ សតោ សម្មជាដោតិ
 ឧបេត្តុកោ តត្ថ វិហារតិ សតោ សម្មជាដោ សព្វ-
 សោ វា បន រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញានំ
 អត្ថដ្ឋហ នានត្ថសញ្ញានំ អមនសិកាវា អនន្តោ អា-
 កាសោតិ អាគាសានញ្ញាយតនំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហា-
 រតិ ។ អាគាសានញ្ញាយតនបរមាហំ ភិក្ខុវេ កក្ក-
 ណាចេតោវិមុត្តិ វនាមិ ។ ឥធិ បញ្ញាស្ស ភិក្ខុនោ
 ឧត្តវិមុត្តិ អប្បជិវដ្ឋតោ ។

ពោធិ៍សាត់

អាស្រ័យនូវការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់
សេចក្តីលះបង់ ។ បើកិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំ-
គាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនគួរឆ្កើតថា ជារបស់គួរឆ្កើតដូច្នេះ ទៅជាអ្នកមាន
សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់គួរឆ្កើតមែន ។ បេ ។ បើប្រាថ្នា
ថា សូមឲ្យអាត្មាកុំជាប់ពាក់នឹងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់មិនគួរឆ្កើត
នឹងរបស់គួរឆ្កើត ជាអ្នកព្រឺឆើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈ
ដូច្នេះ ទៅជាអ្នកព្រឺឆើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈក្នុងរបស់
នោះ ហើយកន្លងបង្អំនូវរូបសញ្ញាសព្វអន្លើ រលត់នូវបដិយសញ្ញា មិន
យកចិត្តទុកដាក់នូវខានតួសញ្ញា ក៏ចូលកាន់អាកាសានញ្ចាយតនៈដោយ
បរិកម្មថា អាកាសមិនមានទីបំផុត ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅ
ករុណាចេតោវិមុត្តិថា មានអាកាសានញ្ចាយតនៈដ៏ឧត្តម ។ បើកិក្ខុមិន
បានចាកផ្ទះនូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាជ្ញាក៏គង់មានក្នុងលោកនេះដែរ ។

(២៧៧) កថំ ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ មុទិតាចេតោវិមុត្តិ
 កីតតិកា ហោតិ កិម្មរមា កិម្មលា កិម្មវិយោ-
 សាជា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មុទិតាសហគតំ សតិ-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ បេ ។ មុទិតាសហគតំ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិរាគនិស្សំតំ និរោធី-
 និស្សំតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ សោ សចេ អាគម្ពតិ
 អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហរេយ្យន្តំ បដិក្ខុល-
 សញ្ញំ ឥត្ត វិហរតិ ។ បេ ។ សចេ អាគម្ពតិ អប្បដិក្ខុ-
 លញ្ច បដិក្ខុលញ្ច ឥទុកយំ អភិនិវេដ្ឋត្វា ឧបេក្ខកោ
 វិហរេយ្យំ សតោ សម្មជាដោតិ ឧបេក្ខកោ ឥត្ត វិហ-
 រតិ សតោ សម្មជាដោ សព្វសោ វា បន អាគាសា-
 នញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញា-
 ណញ្ចាយតនំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហរតិ ។ វិញ្ញាណញ្ចាយ-
 តនបរមាហំ ភិក្ខុវេ មុទិតាចេតោវិមុត្តិ វិនាមិ ។ ឥធិ
 បញ្ញស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តវិមុត្តិ អប្បដិវដ្ឋតោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាជ

(៥៩៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មុទិតាចេតោវិមុត្តិ តើត្រូវចំរើន
ដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច
មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
សតិសម្មាជ្ឈង្គប្រកបដោយមុទិតា ។ បេ ។ ចំរើនទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ
ប្រកបដោយមុទិតា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ
ប្រាសចាកកតៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។
បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់ដែល
មិនគួរឆ្លើមថា ជារបស់គួរឆ្លើមដូច្នេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់
នោះថា ជារបស់គួរឆ្លើមមែន ។ បេ ។ បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ
កុំជាប់ជំពាក់នឹងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់មិនគួរឆ្លើមនឹងរបស់គួរឆ្លើម
ហើយជាអ្នកព្រឺឆ្លើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្មាជ្ឈង្គដូច្នេះ ជាអ្នក
ព្រឺឆ្លើយកន្តើយ មានសតិសម្មាជ្ឈង្គក្នុងរបស់នោះ ក៏កន្លងបង្អួចវិញ
កាសានញ្ចាយតនៈសព្វអន្លើ រួចចូលកាន់វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈដោយបរិកម្ម
ថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅមុទិ-
តាចេតោវិមុត្តិថា ជាវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈដ៏ឧត្តម ។ បើភិក្ខុមិនទាន់
ចាក់ឆ្មុះនូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាថ្នាក៏គង់មានក្នុងលោកនេះដែរ ។

ពោធិ៍សាត់

[២៧៨] កង ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខា-
 ចេតោវិមុត្តិ កើតតិកា ហោតិ កិម្មរមា កិម្មលា
 កិម្មវិយោសាធា ។ ឥត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧបេក្ខាស-
 ហាតតំ សតិសម្មាជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សហាតតំ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ
 វិវាតនិស្សំតំ ឯរោធនិស្សំតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ សោ
 សចេ អាគម្ពតិ អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញី វិហា-
 រេយ្យន្តិ បដិក្ខុលសញ្ញី តត្ថ វិហាតិ សចេ អាគម្ពតិ
 បដិក្ខុលេ អប្បដិក្ខុលសញ្ញី វិហារេយ្យន្តិ អប្បដិក្ខុ-
 លសញ្ញី តត្ថ វិហាតិ សចេ អាគម្ពតិ អប្បដិក្ខុ-
 លេ ច បដិក្ខុលេ ច បដិក្ខុលសញ្ញី វិហារេយ្យន្តិ
 បដិក្ខុលសញ្ញី តត្ថ វិហាតិ សចេ អាគម្ពតិ បដិក្ខុ-
 លេ ច អប្បដិក្ខុលេ ច អប្បដិក្ខុលសញ្ញី វិហារេយ្យន្តិ

ពោធិ៍សាត់

(២៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាបេតាវិមុត្តិ តើត្រូវ
 ចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដូចម្តេច មានផលដូច
 ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយទេវតា ។ បេ ។ ចំរើនទេវតា-
 សម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយទេវតា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 អាស្រ័យនូវការប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់
 សេចក្តីលះបង់ ។ បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តី
 សំគាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនគួរឆ្លើមថា ជារបស់គួរឆ្លើមដូច្នេះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់គួរឆ្លើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូម
 ឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់គួរឆ្លើមថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើម
 ដូច្នេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើម បើ
 ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់មិនគួរឆ្លើមផង
 គួរឆ្លើមផងថាជារបស់គួរឆ្លើមដូច្នេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់
 នោះថា ជារបស់គួរឆ្លើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសេច-
 ក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់គួរឆ្លើមនឹងមិនគួរឆ្លើមថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើមដូច្នេះ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

អប្បដិក្ខុលសញ្ញា តត្ថ វិហរតិ សថេ អាកាម្មតិ
 អប្បដិក្ខុលញ្ច បដិក្ខុលញ្ច តទុកយំ អភិវេជ្ជត្វា
 ឧបេក្ខកោ វិហរេយ្យំ សតោ សម្មជាតោតិ ឧ-
 បេក្ខកោ តត្ថ វិហរតិ សតោ សម្មជាតោ សព្វសោ
 វា បទ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម ធន្តិ តិញ្ញតិ
 អាកិញ្ញញ្ញាយតនំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហរតិ ។ អាកិញ្ញញ្ញា-
 យតនបរមាហំ ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិ វិទាមិ ។
 ឥធិ បញ្ញាស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តវិមុត្តិ អប្បដិវិជ្ឈតោតិ ។

(៥៩៩) សាវត្ថិនិទានំ ។ អថោ សតារវេ^(៦)

ព្រាហ្មណោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 ភកវតា សន្និ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កថំ សារាណិ-
 យំ វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និ-
 សំន្នោ ខោ សតារវេ ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ ឯតនវេច
 កោ នុ ខោ កោ តោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ

១ ឧ. ម. សង្ការវេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរិទ្ធិ

ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរឆ្លើមបែន បើ
 ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញកុំជាប់ចំពាក់នឹងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់
 មិនគួរឆ្លើមនឹងរបស់គួរឆ្លើម ហើយជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយ
 សតិសម្បជញ្ញៈដូច្នេះ ទៅជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្ប-
 ជញ្ញៈក្នុងរបស់នោះ ក៏កន្លងនូវវិញ្ញាណញ្ជាយឆនៈសព្វអន្លើ រួចចូល
 កាន់អាកិញ្ចញ្ជាយឆនៈ ដោយបរិកម្មថា វត្ថុតិចតួចមិនមាន ។ ប្រាស
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតហៅទេវតាចេតោវិមុត្តិថាមានអាកិញ្ចញ្ជាយឆនៈ
 ដ៏ក្រៃលែង ។ បើភិក្ខុមិនចាក់ធ្លុះនូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាជ្ញាក៏គង់មាន
 ក្នុងលោកនេះដែរ ។

(៥៩៩) សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះឯង សគារវព្រាហ្មណ៍ចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យ
 ដែលគួរព្យាករហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសគារវព្រាហ្មណ៍
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបទូលសួរសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច

ពោធិ៍សាត់

យេនេកនា ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ
បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។ កោ បន កោ កោតម
ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនេកនា ធីយរត្តំ អសជ្ឈា-
យកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ សជ្ឈាយកតាតិ ។

[៦០០] យស្មី ខោ ព្រាហ្មណ សមយេ កាម-
រាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ កាមរាគបរេតេន
ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ
យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្យំ តស្មី
សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ ឧភយត្ថម្យំ
តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ
ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ បន្តា នប្បដិកន្តិ បកេវ
អសជ្ឈាយកតា ។

[៦០១] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ សំសង្ខោ
លាខាយ វា ហលំទ្ធិយា វា ជីលំយា វា មញ្ញំដ្ឋាយ
វា តត្ថ បក្ខុបា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្ខ-
មាធា យថាក្ខតំ នប្បជាធម្មេន ន បស្សេយ្យ ។

ពោធិ៍សាត់

បានជាជួនកាលមន្តទាំងឡាយគេស្វាធ្យាយអស់កាលយូរអង្វែងហើយ
 ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលគេមិនស្វាធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មួយទៀត ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បាន
 ជាជួនកាលមន្តទាំងឡាយគេមិនស្វាធ្យាយអស់កាលយូរអង្វែងទេ តែភ្លឺ
 ច្បាស់បាន មន្តដែលគេស្វាធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦០០) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរកគួរបរិភ
 ដែលកាមរកគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់
 កាមរកដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង
 មិនឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង
 មិនឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យនោះ រមែង
 មិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាស្វាធ្យាយអស់កាលយូរអង្វែង ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
 ដែលមិនស្វាធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦០១) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលគេដាក់ទឹកលាយដោយ
 ល្អិត ឬរមៀត ឬវត្ថុទៀវ ឬក៏វត្ថុមានព័ណ៌ហង្សបាទ ឬរសមានភ្នែកភ្លឺ
 ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងបាត្រដែលដាក់ទឹកនោះ ក៏មិនគប្បី
 ដឹង មិនគប្បីឃើញច្បាស់រលាស់ឡើយ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារ្យោ

ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ កាមរាគបរិ-
យុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ កាមរាគបរេតេន ឧប្បន្នស្ស
ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាធាតំ ន
បស្សតិ អត្តត្ថម្បំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជា-
ធាតំ ន បស្សតិ បរត្ថម្បំ ។ បេ ។ ឧកយត្ថម្បំ តស្មី
សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាធាតំ ន បស្សតិ ធិយរត្តំ
សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយ-
កតា ។

(៦០២) បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ព្យាបាទបរេតេន
ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាបាទស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
នប្បជាធាតំ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្បំ តស្មី សមយេ
យថាក្ខតំ នប្បជាធាតំ ន បស្សតិ បរត្ថម្បំ ។ បេ ។
ឧកយត្ថម្បំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាធាតំ
ន បស្សតិ ធិយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្ប-
ដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរាគវ្រឹក ដែលកាមរាគគ្រប
 សង្កត់ មិនដឹង មិនឃើញ នូវការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ ឲ្យ
 ច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ
 នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។
 ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ ច្បាស់លាស់
 ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធឡាយអស់កាលយូរអង្វែងហើយ
 ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធឡាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី មាន
 ទេវមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។

(៦០២) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទរូបវឹក ដែលព្យាបាទគ្របសង្កត់ មិនដឹង មិនឃើញ នូវការ
 រលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បានទេ ក្នុងសម័យ
 ណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់
 លាស់ផង . នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិន
 ដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាស្វាធឡាយអស់កាលយូរអង្វែង ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
 ដែលមិនស្វាធឡាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

ពោធិ៍សាត់

(៦០៣) សេយ្យថាប្រា ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ អត្ថិតា
 សន្តត្តោ ឧក្កដ្ឋិតោ ឧស្មាទកជាតោ^(១) តត្ថ ចក្ខុមា
 បុរសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ឆវេក្ខមាធា យថាក្ខតំ
 នប្បជាធម៌យ ឧ បស្សេយ្យ ។ ឯវេរ ទោ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ ព្យាទាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ
 ព្យាទាទបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាទាទស្ស និស្សរណំ
 យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី
 សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្បិ
 ។ បេ ។ ឧកយត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាធាតិ ន បស្សតិ ទីយវត្ថំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា
 នប្បដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

១ ម. ឧស្មាទកជាតោ ។

ពោធិ៍សាត់

(៦០៣) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត់ដៃដល់ពេញដោយទឹក កំពុង
 តែក្តៅ ពុះពោរដោយភ្លើង មានចំហាយទឹកហុយឡើង បុរសមាន
 ភ្នែកភ្លឺ ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងបាត់ដៃដល់ដាក់ទឹកនោះ
 ក៏មិនដឹង មិនឃើញច្បាស់លាស់ឡើយ មានទុបមាយ៉ាងណាមិញ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលព្យាបាទរូបរិត ដែលព្យាបាទគ្រប
 សង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ
 ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង
 មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នក
 ដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍
 ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធរាជ្យអស់កាល
 យូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធរាជ្យ ចាំបាច់និយាយថ្វី
 មានទុបមេយ្យយ៉ាងនោះ ។

(៦០៤) បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ

ដីនម៍ទូបរយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ដីនម៍ទូបរេតេន

ទុប្បន្នស្ស ច ដីនម៍ទូស្ស ធិស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្ប-

ជានាតំ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្បំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ

នប្បជានាតំ ន បស្សតិ បរត្ថម្បំ ។ បេ ។ ទុកយត្ថម្បំ

តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជានាតំ ន បស្សតិ

ដីយរតំ សុជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តំ បកេ

អសុជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៦០៤] ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែលថ្វីន

មិទ្ធរូបរត ដែលថ្វីនមិទ្ធគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវការ

រលាស់ថ្វីនមិទ្ធដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា

ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង

នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិន

ឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុក

ជាស្វាគ្វាយអស់កាលយូរអង្វែង ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែល

មិនស្វាគ្វាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

ពោធិ៍សាត់

[៦០៥] សេយ្យជាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ សេ-

វាលបណកបរិយោននោ តត្ថ ចក្កមា បុរិសោ សកំ

មុខនិមិត្តំ មច្ឆវេក្កមាណោ យថាភូតំ នប្បជាធម្មេ ន

បស្សេយ្យ ។ ឯវេរោ ចោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ

ដីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ដីនមិទ្ធបរេតេន

ឧប្បន្នស្ស ច ដីនមិទ្ធស្ស និស្សរណំ យថាភូតំ នប្ប-

ជាធាតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថា

ភូតំ នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្បិ ។ បេ ។ ឧក-

យត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាភូតំ នប្បជាធាតិ ន

បស្សតិ ដីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិក្ខន្តិ

ប្រកេរ អសជ្ឈាយកតា ។

ពោធិ៍សាត់

(៦០៥) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត់ដែលពេញដោយទឹក មាន
 សារាយន៍នឹងចក្រត្រៀបត្រាជុំជិត បុរសមានភ្នែកភ្លឺ គួរមើលស្រមោល
 មុខរបស់ខ្លួនក្នុងទីកន្លែងនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់លាស់ឡើយ
 មានទម្រង់ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលច្រើន
 មិទ្ធិរូបរាង ដែលច្រើនមិទ្ធិគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវការ
 រលាស់ច្រើនមិទ្ធិដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា
 ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់
 ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិន
 ឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុក
 ជាស្វាធារាជ្យអស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វា-
 ធារាជ្យ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានទម្រង់ដូច្នោះដែរ ។

(៦០៦) បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ឧទ្ធចក្កក្កច្ចបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ ឧទ្ធចក្កក្ក-
 ច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ឧទ្ធចក្កក្កច្ចស្ស និស្សរណំ
 យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ នបស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី
 សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្បិ
 ។ បេ ។ ឧភយត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាធាតិ ន បស្សតិ ធិយរត្តំ សន្និយកតាបិ មន្តា
 នប្បដិកន្តំ បកេវ អសន្និយកតា ។

(៦០៧) សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទេចតោ វា-
 តេវតោ ចលិតោ កង្កោ^(១) ឧមិជាតោ តត្ថ ចក្កមា
 បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្ខមាលោ យថា
 ក្ខតំ នប្បជានេយ្យ ន បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ ខោ
 ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ឧទ្ធចក្កក្កច្ចបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហរតិ ឧទ្ធចក្កក្កច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស
 ច ឧទ្ធចក្កក្កច្ចស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាធាតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថា-
 ក្ខតំ នប្បជាធាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្បិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធិ

(៦០៦) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ទទួលបានចិត្តបរិភោគ ដែលទទួលបានចិត្តបរិភោគ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ
 នូវការរលាស់ទទួលបានចិត្តដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុង
 សម័យណា ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍របស់
 ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ
 មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំង
 ឡាយ បើទុកជាស្វាធារណៈអស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
 ដែលមិនស្វាធារណៈ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦០៧) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹក ត្រូវ
 ខ្យល់បក់បោក រំភើប បែកកើតជាលក បុរសមានភ្នែកភ្លឺ ឆ្លុះមើល
 ស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ មិនគប្បីដឹង មិនគប្បីឃើញច្បាស់
 លាស់បាន មានទុបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល
 មានចិត្តដែលទទួលបានចិត្តបរិភោគ ដែលទទួលបានចិត្តបរិភោគ រមែងមិន
 ដឹង មិនឃើញ នូវការរលាស់ទទួលបានចិត្តដែលកើតហើយច្បាស់
 លាស់ទេ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ

ពោធិ៍សាត់

ឧកុយត្ថម្បី តស្មី សមយេ យថាភ្នំ នប្បជាធាតុ
ន បស្សតិ ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិ-
កន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

(៦០៨) បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
វិចិត្តោបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ វិចិត្តោបរេតេន
ឧប្បន្ទាយ ច វិចិត្តោយ និស្សរណំ យថាភ្នំ នប្ប-
ជាធាតុ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្បី តស្មី សមយេ យថា-
ភ្នំ នប្បជាធាតុ ន បស្សតិ បរត្ថម្បី ។ បេ ។ ឧក-
យត្ថម្បី តស្មី សមយេ យថាភ្នំ នប្បជាធាតុ ន
បស្សតិ ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ
បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

ពោធិ៍សាត់

នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។
 ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់
 លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធារាមរកស៊ីកាលយូរអង្វែង
 ក៏មិនភ័យច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធារា ចាំបាច់និយាយថ្វី ក៏មាន
 ឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

(៦០៨) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយវិញទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 រិច្ចកិច្ចប្រតិបត្តិ ដែលរិច្ចកិច្ចគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវ
 ការរលាស់រិច្ចកិច្ចដែលកើតហើយច្បាស់លាស់ទេ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់
 ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិន
 ដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាស្វាធារាមរកស៊ីកាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ័យច្បាស់បាន មន្តដែលមិន
 ស្វាធារា ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

(៦០៩) សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទេចត្តោ អាវីលោ
 លុទ្ធិតោ កលលីក្ខតោ អន្ធការេ និក្ខិតោ តត្ថ
 ចក្កមា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវេក្ខមាឆោ
 យថាក្ខតំ នប្បជាឆេយ្យ ន បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ
 ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ វិចិត្តក្កច្ឆាបវេយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហរតិ វិចិត្តក្កច្ឆាបវេតេន ឧប្បន្នាយ ច វិចិ-
 ត្តក្កច្ឆាយ និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាឆាតិ ន បស្សតិ
 អត្តត្ថម្បំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្បជាឆាតិ ន
 បស្សតិ បរត្ថម្បំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ នប្ប-
 ជាឆាតិ ន បស្សតិ ឧកយត្ថម្បំ តស្មី សមយេ
 យថាក្ខតំ នប្បជាឆាតិ ន បស្សតិ ធីយរត្តំ សជ្ឈា-
 យកតាបិ មន្តា នប្បដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

(៦១០) អយំ ទោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បច្ច-
 យោ យេនេកេនា ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាបិ មន្តា
 នប្បដិកន្តិ បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុត្ត

[៦០៩] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹកល្អក់ កករ
 កើតជាកណ្តោង គេទុកដាក់ក្នុងទីងងឹត បុរសមានភ្នែកភ្លឺ ឆ្លុះមើលស្រ-
 មោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ មិនគប្បីដឹង មិនគប្បីឃើញច្បាស់លាស់
 ឡើយ សេចក្តីនេះមានទុបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល
 មានចិត្តដែលរិច្ចកិច្ចារបរិត ដែលរិច្ចកិច្ចាគ្របសង្កត់ហើយ រមែងមិនដឹង
 មិនឃើញ នូវការរលាស់រិច្ចកិច្ចាដែលកើតហើយច្បាស់លាស់ប៉ុន្មាន ក្នុង
 សម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍
 ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍
 អ្នកដទៃច្បាស់លាស់ផង ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រ-
 យោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធារា
 អស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់ប៉ុន្មាន មន្តដែលមិនស្វាធារា ចាំ
 បាច់និយាយថ្វី ក៏មានទុបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

[៦១០] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ បានជា
 ជួនកាលមន្តទាំងឡាយ សូម្បីស្វាធារាអស់កាលយូរអង្វែងហើយ ក៏
 មិនភ្លឺច្បាស់ប៉ុន្មាន មន្តដែលមិនស្វាធារា ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ពោធិ៍សាត់

[៦០០] យស្ម័គ្រ ទោ ព្រាហ្មណ សមយេ ន
 កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ ន កាមរាគប-
 រេតេន ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 បជាធាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បជាធាតិ បស្សតិ បរត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បជាធាតិ បស្សតិ ឧភយត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថា-
 ក្ខតំ បជាធាតិ បស្សតិ ជ័យរត្តំ អសដ្ឋ្យយកតាបិ
 មន្តា បដិកន្តិ បរេវ សដ្ឋ្យយកតា ។

[៦០២] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ អសំ-
 សដ្ឋោ លាទាយ វា ហលំទ្ធិយា វា និលំយា វា មញ្ញ-
 ដ្ឋាយ វា តត្ថ ចក្ខុមា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ
 បច្ចុវេក្ខុមាធា យថាក្ខតំ បជាធម្មេ បស្សេយ្យ ។
 ឯវមេវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្ម័គ្រ សមយេ ន កាមរាគ-
 បរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ ន កាមរាគបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 បជាធាតិ បស្សតិ ។ បេ ។

ពោធិ៍សាត់

[៦១១] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើសម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត
ដែលកាមរាគមន៍ប្រើត ដែលកាមរាគមន៍គ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់
ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ សម័យនោះ រមែង
ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង សម័យនោះ រមែង
ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង សម័យនោះ រមែង
ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
បើទុកជាមិនស្វាគ្យាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែល
ស្វាគ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

[៦១២] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រពេញដោយទឹក មិនលាយ
ល័ក្ខប្បមៀត ឬវត្ថុមានព័ណ៌ខៀវ ឬវត្ថុមានព័ណ៌ហង្សបាទទេ ឬរស
មានក្លែកភ្លឺ ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់
ឃើញច្បាស់បាន សេចក្តីនេះមានទុបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរាគមន៍ប្រើត ដែលកាមរាគមន៍គ្របសង្កត់ រមែង
ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ ក្នុង
សម័យណា មានទុបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយសម្មាសម្ពុទ្ធិ

[៦០៣] បុន ចមរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន
 ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន ព្យាបាទបរេ.
 តេន ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាបាទស្ស ជិស្សរណំ យថាក្ខតំ
 បជាធាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បជាធាតិ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ ឧភយត្ថម្យំ ។ បេ ។
 ទីយរត្តំ អសជ្ឈាយកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ
 សជ្ឈាយកតា ។

[៦០៤] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ ន អត្តនា
 សន្តត្តោ ន ឧក្កដ្ឋិតោ ន ឧស្មាទកជាតោ តត្ថ ចក្កមា
 បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ឆវេក្ខមាធា យថាក្ខតំ
 បជាធម្មេ បស្សេយ្យ ។ វេមេវ ខោ ព្រាហ្មណ យស្មី
 សមយេ ន ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន
 ព្យាបាទបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាបាទស្ស ជិស្សរណំ
 យថាក្ខតំ បជាធាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ
 យថាក្ខតំ បជាធាតិ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ ឧភយត្ថម្យំ
 ។ បេ ។ ទីយរត្តំ អសជ្ឈាយកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ
 សជ្ឈាយកតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៦១៣] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទមិនរួចរឹត ដែលព្យាបាទមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់ នូវការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ័យច្បាស់បាន
 មន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

[៦១៤] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រតេញដោយទឹក មិនក្តៅ មិន
 ពុះពោរដោយភ្លើង មិនមានចំហាយទឹកហុយឡើងទេ បុរសមានភ្នែកភ័យ
 ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់បាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទមិនរួចរឹត ដែលព្យាបាទមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់ នូវការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ័យច្បាស់បាន
 មន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី យ៉ាងនោះដែរ ។

ពោធិ៍សាត់

(៦០៥) បុណ្យ ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ យស្មី សមយេ ន
 ដ៏នម័ន្ធបរិយុដ្តិតេន ចេតសា វិហារតិ ន ដ៏នម័ន្ធបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច ដ៏នម័ន្ធស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ បដា-
 ណាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ ប-
 ដាណាតិ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ ឧកយត្ថម្យំ ។ បេ ។ ដ៏-
 យរត្តំ អសជ្ឈាយកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ សជ្ឈា-
 យកតា ។

(៦០៦) សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ៍ ឧទបត្តោ ន
 សេវាលបណាកបរិយោនន្ទោ តត្ថ ចក្កមា បុរិសោ
 សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ឆរេក្កមាណោ យថាក្ខតំ បដានេយ្យ
 បស្សេយ្យ ។ ឯមេវ ចេ ព្រាហ្មណ៍ យស្មី សមយេ
 ន ដ៏នម័ន្ធបរិយុដ្តិតេន ចេតសា វិហារតិ ន ដ៏នម័ន្ធប-
 រេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ដ៏នម័ន្ធស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 បដាណាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 បដាណាតិ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ ឧកយត្ថម្យំ ។ បេ ។
 ដ៏យរត្តំ អសជ្ឈាយកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ
 សជ្ឈាយកតា ។

ពោធិ៍សាត់

(៦១៥) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 មិនមិច្ឆាមិនឃ្លាន ដែលមិនមិច្ឆាមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់ នូវការរលាស់មិនមិច្ឆាដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធ្យាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ័យច្បាស់បាន
 មន្តដែលស្វាធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

(៦១៦) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត់ដែលពេញដោយទឹក មិន
 មានសារាយនឹងចក្រត្រៀមត្រាជុំជិតទេ បុរសមានភ្នែកភ្លឺ ឆ្មុះមើលស្រ-
 មោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់បាន មាន
 រូបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលមិនមិច្ឆាមិន
 ឃ្លាន ដែលមិនមិច្ឆាមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវ
 ការរលាស់មិនមិច្ឆាដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវប្រយោជន៍
 អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាមិនស្វាធ្យាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ័យច្បាស់បាន មន្តដែលស្វា-
 ធ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានទម្រង់ដូច្នេះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហវារវត្តោ

(៦០៧) ចុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន

ឧទ្ធចក្កក្កច្ចបរយុដ្ឋតេន ចេតសា វិហារតំ ន ឧទ្ធចក្ក-

ក្កក្កច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ឧទ្ធចក្កក្កច្ចស្ស និស្ស

រណំ យថាភ្នតំ បជាធាតុំ បស្សតំ អត្តតម្បំ តស្មី

សមយេ យថាភ្នតំ បជាធាតុំ បស្សតំ បាត្តម្បំ ។ ឧ-

កយត្ថម្បំ ។ បេ ។ ជ័យរត្តំ អសជ្ឈាយកតាថ មន្តា

បដិកន្តំ បកេវ សជ្ឈាយកតា ។

(៦០៨) សេយ្យថាថំ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ ន

វាតេវតោ ន ចលិតោ ន កង្កោ ន ឧមិជាតោ តត្ថ

ចក្កមា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បច្ចវក្កមាដោ យ-

ថាភ្នតំ បជាធម្មេ បស្សេយ្យ ។ វិវាមេវ ទោ ព្រាហ្មណ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

(៦១៧) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល

ទទួលបានកុចមិនរហ័ស ដែលទទួលបានកុចមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់

ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់ទទួលបានកុចដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា

ក្នុងសម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង

នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត

ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធឡាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន

មន្តដែលស្វាធឡាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦១៨) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត់ដែលពេញដោយទឹក មិន

ត្រូវរៀលបក់បោក មិនរំភើប មិនបែក មិនកើតទៅជាលកទេ បុរស

មានភ្នែកភ្លឺ ឆ្លុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់

ឃើញច្បាស់បាន មានទប់មាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍

ពោធិ៍សាត់

យស្មី សមយេ ន ឧទ្ធចក្កក្កច្ចបរយុដ្ឋិតេន ចេតសា
វិហារតិ ន ឧទ្ធចក្កក្កច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ឧទ្ធច-
ក្កក្កច្ចស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ បដាធាតិ បស្សតិ
អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ បដាធាតិ បស្ស-
តិ បរត្ថម្បិ ។ ឧកយត្ថម្បិ ។ បេ ។ ជីយរត្តំ អសដ្ឋិ-
យកតាបិ មន្តា បដិកន្តំ បកេវ សដ្ឋិយកតា ។

(២០៩) បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
ន វិចីក្កច្ចបរយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន វិចីក្កច្ចប-
រេតេន ឧប្បន្នាយ ច វិចីក្កច្ចាយ និស្សរណំ យថាក្ខតំ
បដាធាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
បដាធាតិ បស្សតិ បរត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
បដាធាតិ បស្សតិ ឧកយត្ថម្បិ តស្មី សមយេ យថា-
ក្ខតំ បដាធាតិ បស្សតិ ។ បេ ។

ពិពណ៌នាផ្លូវ

បុគ្គលមានចិត្តដែលទទួលបានកិត្តិយសមិនបរិត ដែលទទួលបានកិត្តិយសគ្របសង្កត់
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់ទទួលបានកិត្តិយសដែលកើតហើយ
 ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវ
 ប្រយោជន៍ខ្លួនផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ នូវប្រយោជន៍ទាំង២
 ផង ។ បេ ។ ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាគ្យាយអស់កាលយូរ ក៏
 គង់ភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលស្វាគ្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានទបមេយ្យ
 ដូច្នោះដែរ ។

(៦១៩) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែលវិចិត្តិក្ខា
 មិនបរិត ដែលវិចិត្តិក្ខាមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 នូវការរលាស់វិចិត្តិក្ខាដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យ
 នោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ផង ។ បេ ។

[២៤០] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ អន្លោ
 វិប្បសន្នោ អនាវិលោ អាលោកេ និក្ខត្តោ វត្ថុ ចត្តុ-
 មា បុរិសោ សកំ ឥឡង្គិមត្ថំ បច្ចវេក្ខមាណោ យថាភ្នតំ
 បដានេយ្យ បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី
 សមយេ ន វិចីក្ខាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហរតិ ន
 វិចីក្ខាបរេតេន ឧប្បន្នាយ ច វិចីក្ខាយ និស្សរណំ
 យថាភ្នតំ បដានាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ
 យថាភ្នតំ បដានាតិ បស្សតិ វាត្ថម្យំ តស្មី សមយេ
 យថាភ្នតំ បដានាតិ បស្សតិ ឧភយត្ថម្យំ តស្មី សម-
 យេ យថាភ្នតំ បដានាតិ បស្សតិ ទីយវត្ថំ អសដ្ឋា-
 យកតាបិ មន្តា បដិកន្តំ បកេវ សដ្ឋាយកតា ។

[២៤១] អយំ ទោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បច្ចុ-
 យោ យេនេកោ ទីយវត្ថំ អសដ្ឋាយកតាបិ មន្តា
 បដិកន្តំ បកេវ សដ្ឋាយកតា ។

លុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៦២០] ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹកថ្លា ស្អាត
 មិនល្អក៏ គេទុកជាក្នុងកន្លែងភ្លឺ ឬរសមានភ្លែតភ្លឺ ឆ្លុះមើលស្រមោល
 មុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់បាន មានទុបមា
 ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលរិច្ចកិច្ចមិនរូបរិត
 ដែលរិច្ចកិច្ចមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវការ
 រលាស់រិច្ចកិច្ចដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ រមែង
 ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍ទាំង២ផង ឯមន្តទាំង
 ឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
 ដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានទុបមេឃ្យដូច្នោះដែរ ។

[៦២១] ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ
 ដែលជួនណា មន្តទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាធាយអស់កាលយូរ ក៏គង់
 ភ្លឺច្បាស់បាន បន្តដែលស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ពោធិ៍សាត់

(៦២២) សត្វមេចី ព្រាហ្មណ ពោធិ៍សាត់ អនា-
 វរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ ភាវិតា
 ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្ថុន្តិ ។
 កតមេ សត្វ ។ សត្វសម្ពោធិ៍សាត់ ខោ ព្រាហ្មណ
 អនាវរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ
 ភាវិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ
 សំវត្ថុន្តិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោធិ៍សាត់ ខោ ព្រាហ្មណ
 អនាវរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ
 ភាវិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ
 សំវត្ថុន្តិ ។ ឥមេ ខោ ព្រាហ្មណ សត្វ ពោធិ៍សាត់ អ-
 នាវរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ ភាវិតា
 ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្ថុន្តិ ។

(៦២៣) ឃំ វត្ថុ សត្វពោ ព្រាហ្មណ ភក្កវត្ថុ
 ឃតន្តរោច អភិក្កវត្ថុ កោ តោតម ។ បេ ។ ឧបាសកំ
 មំ កំ តោតមោ ធារតុ អជ្ជតត្ថេ ចាលុបេតំ សរ-
 ណ្ឌ័ត្ថន្តិ ។

ពោជ្ឈង្គធម្មក

[៦២២] ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះឯង ជាធម៌មិន
 រាវ មិនបាំងបិទ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបន្តិច្យុច្រើន
 ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ។
 ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ សតិសម្មាជ្ឈង្គ
 ជាធម៌មិនរាវ មិនបាំងបិទ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបន្តិច្យុច្រើន
 ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ។
 វេទ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ជាធម៌មិនរាវ
 មិនបាំងបិទ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបន្តិច្យុច្រើនហើយ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះហើយ ដែលជាធម៌មិនរាវ មិនបាំង
 បិទ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ដែលអប់រំបន្តិច្យុច្រើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ។

[៦២៣] កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះ
 ហើយ សតារាព្រាហ្មណ៍បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពីព្រះណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកដល់នូវសរណគមន៍ស្មើដោយជីវិត ចាប់
 តាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

[៦២៤] ឯវុច្ឆេ ស្មុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា រាជ-
 ភហោ វិហារតិ តិជ្ឈក្សដេ បព្វតេ ។ អថោ អភយោ
 រាជកុមារោ យេន ភក្កវា តេនុបស្សន្តិមំ ឧបស្សន្តិ-
 មិត្វា ភក្កន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសីទ្នោ ចោ អភយោ រាជកុមារោ ភក្កន្តំ ឯតទ-
 រោច ។

[៦២៥] បូរណោ ភន្តេ កស្សនោ ឯវុច្ឆេ ឧត្តិ-
 ហេតុ ឧត្តិ បច្ចយោ អញ្ញាណាយ អនិស្សនាយ អ-
 ហេតុ អប្បច្ចយោ អញ្ញាណំ អនិស្សនំ ហោតិ ។ ឧត្តិ
 ហេតុ ឧត្តិ បច្ចយោ ញាណាយ ឧស្សនាយ អហេតុ
 អប្បច្ចយោ ញាណំ ឧស្សនំ ហោតីតិ ។ វេទ ភក្កវា
 តិមាហាតិ ។

[៦២៦] អត្ថិ រាជកុមារោ ហេតុ អត្ថិ បច្ចយោ
 អញ្ញាណាយ អនិស្សនាយ សហេតុ សប្បច្ចយោ
 អញ្ញាណំ អនិស្សនំ ហោតិ ។ អត្ថិ រាជកុមារោ ហេតុ
 អត្ថិ បច្ចយោ ញាណាយ ឧស្សនាយ សហេតុ សប្ប-
 ច្ចយោ ញាណំ ឧស្សនំ ហោតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

[៦២៤] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់សម្រេចព្រះឥរិយាបថលើភ្នំគិដ្ឋក្នុង ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។
 គ្រានោះឯង អកយរាជកុមារស្តេចចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
 លុះអកយរាជកុមារគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះដ៏
 មានព្រះភាគដូច្នេះថា

[៦២៥] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បូរណកស្សបបាននិយាយយ៉ាង
 នេះថា ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិនឃើញ មិនមានឡើយ ការមិន
 ដឹង មិនឃើញ ឥតមានហេតុ ឥតមានបច្ច័យទេ ។ ហេតុ បច្ច័យ នៃ
 ការដឹង ការឃើញ មិនមានឡើយ ការដឹង ការឃើញ ឥតមានហេតុ
 ឥតមានបច្ច័យទេ ។ ចុះព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ក្នុងសេចក្តីនេះថាដូចម្តេច ។

[៦២៦] ម្នាលរាជកុមារ ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិន
 ឃើញ រមែងមាន ការមិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មាន
 បច្ច័យ ។ ម្នាលរាជកុមារ ហេតុ បច្ច័យ នៃការដឹង ការឃើញ មាន
 ការដឹង ការឃើញ រមែងមានហេតុ មានបច្ច័យ ។

ពោធិ៍សាត់

(៦២៧) កតមោ កន្ត្រៃ ហេតុ កតមោ បច្ចយោ
អញ្ញាណាយ អនុស្សនាយ ។ កតំ សហេតុ សប្បច្ច-
យោ អញ្ញាណំ អនុស្សនំ ហោតីតំ ។

(៦២៨) យស្មី ទោ រាជកុមារ សមយេ កា-
មភាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ កាមភាគបរេតេន
ឧប្បន្នស្ស ច កាមភាគស្ស និស្សរណំ យថាភ្នត់
នប្បជាធាតុ ន បស្សតិ ។ អយម្បី ទោ រាជកុមារ
ហេតុ អយំ បច្ចយោ អញ្ញាណាយ អនុស្សនាយ ។
ឯវម្បី សហេតុ សប្បច្ចយោ អញ្ញាណំ អនុស្សនំ
ហោតិ ។

(៦២៩) បុន ចបរំ រាជកុមារ យស្មី សមយេ
ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ព្យាបាទបរេតេន
ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាបាទស្ស និស្សរណំ យថាភ្នត់
នប្បជាធាតុ ន បស្សតិ ។ អយម្បី ទោ រាជកុមារ
ហេតុ អយំ បច្ចយោ អញ្ញាណាយ អនុស្សនាយ ។
ឯវម្បី សហេតុ សប្បច្ចយោ អញ្ញាណំ អនុស្សនំ
ហោតិ ។

ពោធិ៍សាត់

(៦២៧) បត់ត្រីព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនដឹង
មិនឃើញ តើដូចម្តេច ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មាន
បច្ច័យដូចម្តេច ។

(៦២៨) ម្នាលរាជកុមារ ក្នុងសម័យដែលបុគ្គលមានចិត្តដែល
កាមភក្ត្របរិភោគ ដែលកាមភក្ត្របស្កន្ត រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់
នូវការរលាស់កាមភក្ត្រដែលកើតហើយ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជា
ហេតុ នេះជាបច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិនឃើញ ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ
រមែងមានហេតុ មានបច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

(៦២៩) ម្នាលរាជកុមារ មួយទៀត ក្នុងសម័យដែលបុគ្គលមាន
ចិត្តដែលព្យាបាទបរិភោគ ដែលព្យាបាទបស្កន្ត រមែងមិនដឹង មិន
ឃើញច្បាស់ នូវការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ។ ម្នាលរាជកុមារ
នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ នៃការមិនដឹង មិនឃើញ ។ ការ
មិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មានបច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវេក្ខោ

[៦៣០] បុន ចប់ រាជកុមារ យស្មី សមយេ
ដឹងមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ។

[៦៣១] ឧទ្ធចក្កក្កុច្ចបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា ។

[៦៣២] វិចិត្តាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហាតិ
វិចិត្តាបរេតេន ឧប្បន្ទាយ ច វិចិត្តាបរេន ទិស្សណំ
យថាភ្នំ នប្បជានាតិ ន បស្សតិ ។ អយម្យំ ចោ
រាជកុមារ ហេតុ អយំ បច្ចយោ អញ្ញាណាយ អ.
ទស្សនាយ ។ ឯវម្យំ សហេតុ សប្បច្ចយោ អញ្ញាណំ
អទស្សនំ ហោតីតិ ។

[៦៣៣] កោ ឆាយំ កន្តេ ធម្មបរិយាយោតិ ។
ដីវណា ឆាយេតេ រាជកុមារាតិ ។ តត្ប ភគវា ដីវ.
រណា តត្ប សុគត ដីវណា ឯកមេតេនបិ ចោ កន្តេ
ដីវណោន អភិក្ខតោ យថាភ្នំ នប្បជានេយ្យ ន
បស្សយ្យ កោ បន វានោ បញ្ចហិ ដីវណោហិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុគ្គ

[៦៣០] ម្ចាស់រាជកុមារ មួយទៀត ក្នុងសម័យដែលបុគ្គល
មានចិត្តដែលមិនមិនបរិត ។

[៦៣១] បុគ្គលមានចិត្តដែលទទួលបានចិត្តបរិត ។

[៦៣២] បុគ្គលមានចិត្តដែលវិចិត្តិចារបរិត ដែលវិចិត្តិចាគ្រប
សង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ នូវការលាស់វិចិត្តិចាដែលកើត
ហើយទេ ។ ម្ចាស់រាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ នៃការ
មិនដឹង មិនឃើញ ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ រមែងមានហេតុ មាន
បច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

[៦៣៣] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម្មបរិយាយនេះ តើឈ្មោះ
ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់រាជកុមារ ធម្មបរិយាយទាំងនេះ ឈ្មោះថានិវរណៈ ។
បពិត្រព្រះអង្គមានព្រះភាគ ឲ្យឈ្មោះថានិវរណៈសមហើយ បពិត្រព្រះ
សុគត ឲ្យឈ្មោះថានិវរណៈសមហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូម្បី
បុគ្គលដែលមានតែនិវរណៈមួយៗ គ្របសង្កត់ គង់មិនគប្បីដឹង មិនគប្បី
ឃើញច្បាស់ទៅហើយ នឹងបាច់និយាយថ្មីដល់ទៅនិវរណធម៌ទាំង៥
គ្របសង្កត់ ។

ពោធិ៍សាត់

[៦៣៤] កតមោ បន កន្លែ ហេតុ កតមោ បច្ចៈ
យោ ញាណាយ ទស្សនាយ ។ កថំ សហេតុ សច្ចៈ
ច្ចយោ ញាណំ ទស្សនំ ហោតីតំ ។

[៦៣៥] ឥធិ រាជកុមារ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ
ការឹតំ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ
វោស្សត្តបរិណាមី ។ សោ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ការឹតំ^(១)
តេន ចិត្តេន យថាភ្នតំ បដាធាតិ បស្សតិ ។ អយម្បិ
ចោ រាជកុមារ ហេតុ អយំ បច្ចយោ ញាណាយ
ទស្សនាយ ។ ឯវម្បិ សហេតុ សច្ចៈច្ចយោ ញាណំ
ទស្សនំ ហោតិ ។

[៦៣៦] បុន ចបរំ រាជកុមារ ភិក្ខុ ។ បេ ។ ឧ-
បេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ការឹតំ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ
និរោធនិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ សោ ឧបេក្ខា-
សម្មោជ្ឈន្តំ ការឹតំ តេន ចិត្តេន យថាភ្នតំ បដាធាតិ
បស្សតិ ។ អយំចិ ចោ រាជកុមារ ហេតុ អយំ
បច្ចយោ ញាណាយ ទស្សនាយ ។ ឯវម្បិ សហេតុ
សច្ចៈច្ចយោ ញាណំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

ពោធិ៍សាត់

(៦៣៥) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះហេតុ បច្ច័យ នៃការដឹង
ការឃើញ តើដូចម្តេច ។ ការដឹង ការឃើញ វែមនមានហេតុ មាន
បច្ច័យដូចម្តេច ។

(៦៣៥) ម្នាលរាជកុមារ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិ-
សម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាស
ចាកភក្តៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ ភិក្ខុ
នោះ ចម្រើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ក៏ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ដោយសារ
ចិត្តនោះ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ នៃការ
ដឹង ការឃើញ ។ ការដឹង ការឃើញ វែមនមានហេតុ មានបច្ច័យ
យ៉ាងនេះ ។

(៦៣៦) ម្នាលរាជកុមារ មួយទៀត ភិក្ខុ ។ បេ ។ ចម្រើន
ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ
ប្រាសចាកភក្តៈ អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។
ភិក្ខុនោះ ចម្រើនឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ក៏ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ដោយ
សារចិត្តនោះ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ
នៃការដឹង ការឃើញ ។ ការដឹង ការឃើញ វែមនមានហេតុ មាន
បច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស មហាវិញ្ញា

(៦៣៧) កោ ធាមាយំ កន្លេ ធម្មបរិយាយោតិ ។
 ពោជ្ឈង្គោ ធាមេតេ រាជកុមារាតិ ។ តត្ប ភកវា
 ពោជ្ឈង្គោ តត្ប សុគត ពោជ្ឈង្គោ ឯកបេកេនបិ ទោ
 កន្លេ ពោជ្ឈង្គោ សមន្តាគតោ យថាភូតំ បដានេយ្យ
 បស្សេយ្យ កោ បន វានោ សត្តហំ ពោជ្ឈង្គោហិ ។
 យោបិ មេ កន្លេ តិជ្ឈក្កដំ បព្វតំ អាហេហន្តស្ស កា-
 យកិលមថោ ចិត្តកិលមថោ សោបិ មេ បដិប្បស្ស-
 ទ្ធោ ធម្មោ ច មេ អភិសមេតោតិ ។

ឧទ្ធចំ វិវិទំ

អាហារាបរិយាយតិ

មិត្តំ^(១) សកាវេន ច

អកយោ បុច្ឆិតោ បព្វំ

តិជ្ឈក្កដំ បព្វតេតិ ។

ពោជ្ឈង្គោសម្មាសម្ពុទ្ធិ ពោជ្ឈង្គោធម្មំ ធម្មំ ។

១ ឧ, ម, មេត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

(៦៣៧) បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម្មបរិយាយនេះ តើឈ្មោះ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលរាជកុមារ ធម្មបរិយាយទាំងនេះ ឈ្មោះថាពោជ្ឈង្គ ។
 បតិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឈ្មោះពោជ្ឈង្គសមហើយ បតិត្រព្រះសុគត
 ឈ្មោះពោជ្ឈង្គសមហើយ បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូម្បីបុគ្គលដែលប្រ-
 កបដោយពោជ្ឈង្គមួយៗ ក៏គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ទៅហើយ នឹង
 ចាំបាច់និយាយថ្វីដល់ទៅបុគ្គលប្រកបដោយពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ បតិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គឡើងភ្នំគិដ្ឋកូដ ក៏មានសេចក្តីលំបាក
 កាយលំបាកចិត្ត (ឥឡូវ) ខ្ញុំព្រះអង្គបានរម្ងាប់សេចក្តីលំបាកកាយ និង
 លំបាកចិត្តនោះហើយ ទាំងធម៌ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បានត្រាស់ដឹងច្បាស់ហើយ ។

មាតិកាទូទៅ

គំនិយាយអំពីអាហារ អំពីបរិយាយ អំពីភ្លើង អំពីផ្សាយ
 មេត្តា អំពីរឿងសភាវព្រាហ្មណ៍ អំពីរឿងអភយរាជកុមារ
 សួរប្រស្នាទាភ្នំគិដ្ឋកូដ ។

ពោជ្ឈង្គស្ស អាតាបាតាទីបេយ្យលោ

(២៣៨) សាវត្ថំនំនាមំ ។ អដ្ឋិតសញ្ញា ភិក្ខុវេ

ភាវិតា តហុល្លិតតា មហាប្បលា ហោតិ មហានិសំ-

សា ។ កថំ ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិតសញ្ញា កថំ

តហុល្លិតតា មហាប្បលា ហោតិ មហានិសំសា ។ ឥធម៌

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋិតសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ

ភាវិតំ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ ធិរោធជនិស្ស័តំ

វោស្សក្កបរណាមី ។ បេ ។ អដ្ឋិតសញ្ញាសហគតំ ឡ-

បេត្តាសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវិតំ វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ

ធិរោធជនិស្ស័តំ វោស្សក្កបរណាមី ។ ឯវំ ភាវិតា ទោ

ភិក្ខុវេ អដ្ឋិតសញ្ញា ឯវំ តហុល្លិតតា មហាប្បលា

ហោតិ មហានិសំសាតិ ។

ពោជ្ឈង្គ អាត្មាបាតាទីបេយ្យាល

(៦៣៨) សាវត្ថនំមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា^(១) ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែលបុគ្គល បានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបជាគុណ ជាតិមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ដែល អាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកគម្រក អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើន ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តី ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកគម្រក អាស្រ័យនូវសេចក្តី រលត់ បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋក- សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ យ៉ាងនេះ ទើបជាគុណជាតិមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

១ ការលំដាប់ថាវាងដ្ឋង្គ ៗ ហៅថាអដ្ឋកសញ្ញា ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវដ្តោ

[៦៣៧] សាវត្ថំនិទានំ ។ អដ្ឋកសញ្ញាយ ភិក្ខុវេ
 ភាវិតាយ ពហុល្លកតាយ ទ្ធិន្នំ វេលានំ អញ្ញាតំ
 វេលំ ចានិកម្ពំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧបាទិ-
 សេសេ អនាតាមិតា ។ កថំ ភាវិតាយ ច ខោ ភិក្ខុវេ
 អដ្ឋកសញ្ញាយ កថំ ពហុល្លកតាយ ទ្ធិន្នំ វេលានំ
 អញ្ញាតំ វេលំ ចានិកម្ពំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ
 វា ឧបាទិសេសេ អនាតាមិតា ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អដ្ឋកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ
 ជិវេកនិស្សិតំ វេស្សត្ថបរិណាមី ។ ឯវំ ភាវិតាយ ខោ
 ភិក្ខុវេ អដ្ឋកសញ្ញាយ ឯវំ ពហុល្លកតាយ ទ្ធិន្នំ
 វេលានំ អញ្ញាតំ វេលំ ចានិកម្ពំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា
 សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាតាមិតាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធិ

[៦៣៩] សាវត្ថិនីទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
អង្គិកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ បណ្តា
ផលទាំង២ ផលណាមួយក៏កើតជាក់ស្តែង គឺនឹងបានអរហត្តផលក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទាននៅមានសេសសល់ ក៏គង់នឹងបានអនាគាមិផល
ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអង្គិកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើន
ហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបបណ្តាផលទាំង២
ផលណាមួយក៏កើតជាក់ស្តែង គឺនឹងបានអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើ
ទុកទាននៅមានសេសសល់ ក៏គង់បានអនាគាមិផលដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយ
អង្គិកសញ្ញា ។ បេ ។ ចំរើនទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តី
ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រក អាស្រ័យនូវការរលត់
បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអង្គិក-
សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
ហើយ ទើបបណ្តាផលទាំង២ ផលណាមួយក៏កើតជាក់ស្តែង គឺនឹង
បានអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទាននៅមានសេសសល់ ក៏គង់
បានអនាគាមិផលដែរ ។

ពេជ្រផ្កាស្ប អាសាវាវិយោល

[២៤០] សាវត្ថុនិទានំ ។ អដ្ឋកសញ្ញា ភិក្ខុវេ

ការតា ពហុលកតា មហាតោ អត្ថាយ សាវត្ថុតិ ។

កថំ ការតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋកសញ្ញា កថំ ពហុល-

កតា មហាតោ អត្ថាយ សាវត្ថុតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

អដ្ឋកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោជ្ឈនំ ការេតិ ។ បេ ។

អដ្ឋកសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈនំ ការេតិ

វិវេកនិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ ជិរោធនិស្ស័តំ វេស្សក្ក-

បរិណាមី ។ វរិ ការតា ចោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋកសញ្ញា

វរិ ពហុលកតា មហាតោ អត្ថាយ សាវត្ថុតិ ។

ពោធិ៍សាត់ អាសាមាសិយោគ

(៦៤០) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា

ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ

ដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែលបុគ្គល

បានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រ-

យោជន៍ដ៏ធំតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ

ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខា

សម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រក អាស្រ័យនូវការរលត់ បង្កើន

ទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែលបុគ្គល

បានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ

ដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទោ

[៦៤០] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា ភិក្ខុវេ
 ភាវិតា ពហុលីកតា មហាតោ យោគត្ថេមាយ សំ-
 វត្ថុតិ ។ កថំ ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា កថំ
 ពហុលីកតា មហាតោ យោគត្ថេមាយ សំវត្ថុតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោ-
 ជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ បេ ។ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកានិស្សំតំ វិវាទានិស្សំតំ និរោ-
 ធនិនិស្សំតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវំ ភាវិតា ទោ ភិក្ខុវេ
 អដ្ឋិកសញ្ញា ឯវំ ពហុលីកតា មហាតោ យោគត្ថេ-
 មាយ សំវត្ថុតិ ។

[៦៤២] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា ភិក្ខុវេ
 ភាវិតា ពហុលីកតា មហាតោ សំវេតាយ សំវត្ថុតិ ។
 កថំ ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា កថំ ពហុលីក-
 តា មហាតោ សំវេតាយ សំវត្ថុតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញាណ

[៦៤១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែល បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើប ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រិក អាស្រ័យនូវ ការលេត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋក- សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោគដ៏ធំ ។

[៦៤២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសំរេតដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអដ្ឋកសញ្ញា ដែល បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ដែល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេតដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយអដ្ឋកសញ្ញា ។ បេ ។

ពោធិ៍ស្នូល អាតព្វាតវិបេយ្យលោ

អដ្ឋកសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈនំ ភាវិតំ វិវេ-
កនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ ជិវេននិស្សិតំ វោស្សគ្គបរិ-
ណាមី ។ ឯវំ ភាវិតា ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋកសញ្ញា ឯវំ
ពហុល្លកតា មហាតោ សំវេតាយ សំវត្ថតិ ។

[៦៤៣] សាវត្ថនិទានំ ។ អដ្ឋកសញ្ញា ភិក្ខុវេ
ភាវិតា ពហុល្លកតា មហាតោ ជាសុវិហារាយ សំ-
វត្ថតិ ។ កថំ ភាវិតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋកសញ្ញា កថំ
ពហុល្លកតា មហាតោ ជាសុវិហារាយ សំវត្ថតិ ។ ឥឡ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្ពោជ្ឈនំ
ភាវិតំ ។ បេ ។ អដ្ឋកសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្ពោ-
ជ្ឈនំ ភាវិតំ វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ ជិវេននិស្សិ-
តំ វោស្សគ្គបរិណាមី ។ ឯវំ ភាវិតា ខោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ-
កសញ្ញា ឯវំ ពហុល្លកតា មហាតោ ជាសុវិហារាយ
សំវត្ថតិ ។

ពោធិ៍សាត់ អាណាពាទិយោបាល

ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោធជ្រាង ប្រកបដោយអង្គកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកគម្រោង អាស្រ័យនូវការ
 រលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គកសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេតដ៏ធំ ។

[៦៤៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គកសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអង្គកសញ្ញា ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច រមែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោធជ្រាង ប្រកបដោយអង្គកសញ្ញា ។ បេ ។
 ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោធជ្រាង ប្រកបដោយអង្គកសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកគម្រោង អាស្រ័យនូវ
 ការរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គក-
 សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
 ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវិវដ្តោ

[៦៤៤] បុទ្ទ្រវគសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។ មេ ។

[៦៤៥] វិជ្ជលគសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៤៦] វិច្ឆិទ្ធកសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៤៧] ឧទ្ធិមាតសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៤៨] មេត្តា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

[៦៤៩] ករុណា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

[៦៥០] មុទ្ទិតា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

[៦៥១] ឧបេក្ខា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

[៦៥២] អាធាចានស្សតិ ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

[៦៥៣] អសុភសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

សុត្តន្តបិដក សិយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធ

[៦៤៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុព្វវិភស្តញ្ញ ដែលបុគ្គលចំរើន
ហើយ ។ បេ ។

[៦៤៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិនិលភស្តញ្ញ ។

[៦៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិច្ឆិទ្ធិភស្តញ្ញ ។

[៦៤៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទទ្ធមាភស្តញ្ញ ។

[៦៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាដែលបុគ្គលបានចំរើន
ហើយ ។

[៦៤៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ករុណាដែលបុគ្គលបានចំរើន
ហើយ ។

[៦៥០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មុទិតាដែលបុគ្គលបានចំរើន
ហើយ ។

[៦៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវេត្វាដែលបុគ្គលបានចំរើន
ហើយ ។

[៦៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធានាបានស្សតិដែលបុគ្គលបាន
ចំរើនហើយ ។

[៦៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសុភសញ្ញាដែលបុគ្គលបានចំរើន
ហើយ ។

ពោជ្ឈង្គស្ស អាតោតាទំបេយ្យលំ

[៦៥២] មរណសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

[៦៥៤] អាហារេ បដិក្ខុលសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៥៦] សព្វលោកេ អនភិវតសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៥៧] អនិច្ចសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៥៨] អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៥៩] ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៦០] បហានសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៦១] វិវាទសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។

[៦៦២] ជំរោធសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ពហុល្លកតា

មហាប្បលា ហោតិ មហានិសំសា ។ កថំ ភាវិតា ច

ភិក្ខុវេ ជំរោធសញ្ញា កថំ ពហុល្លកតា មហាប្បលា

ហោតិ មហានិសំសា ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ជំរោធសញ្ញា

សហគតំ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវិតំ ។ បេ ។ ជំរោធសញ្ញា

សហគតំ ទុបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវិតំ វិវេកា

ពោធិ៍សាត់ អាណាចក្រប្រយោល

[៦៥៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មរណសញ្ញាដែលបុគ្គលបាន
ចំរើនហើយ ។

[៦៥៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាហាររបស់កូលសញ្ញា ។

[៦៥៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ។

[៦៥៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អនិច្ចសញ្ញា ។

[៦៥៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ។

[៦៥៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា ។

[៦៦០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បហានសញ្ញា ។

[៦៦១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិរាគសញ្ញា ។

[៦៦២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ និរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបាន
ចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាគុណជាតិវិមន៍មានផលច្រើន
មានអានិសង្សច្រើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះនិរោធសញ្ញា ដែល
បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបជា
គុណជាតិមានផលច្រើន បានអានិសង្សច្រើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គំ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា
។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គំ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា អាស្រ័យ

លុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរិញ្ញោ

និស្ស័តំ វិភក្កនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្តបរិណាមី ។

ឯវំ ភាវិតា ទោ ភិក្ខុវេ និរោធសញ្ញា ឯវំ តហុលីកតា

មហាប្បលា ហោតិ មហានិសំសាតិ ។

(៦៦៣) និរោធសញ្ញាយ ភិក្ខុវេ ភាវិតាយ

តហុលីកតាយ ទ្ធិន្នំ ដលានំ អញ្ញាតំ ដលំ ចាដិកន្នំ

និដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាតា-

មិតា ។ កតំ ភាវិតាយ ភិក្ខុវេ និរោធសញ្ញាយ

កតំ តហុលីកតាយ ទ្ធិន្នំ ដលានំ អញ្ញាតំ ដលំ

ចាដិកន្នំ និដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧបាទិសេសេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

នូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកគម្រក អាស្រ័យ
 នូវការរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និរោធសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាង
 នេះហើយ ជាគុណជាតិមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។

[៦៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើនិរោធសញ្ញា ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ បណ្តាផលទាំង២ ផល
 ណាមួយក៏កើតជាកំស្តែង គឺបានអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទាន
 នៅមានសេសសល់ ក៏គង់បានអនាគតាមិផលដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះនិរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យ
 ច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបបណ្តាផលទាំង ២ ផលណាមួយក៏កើតជាកំ
 ស្តែង គឺបានអរហត្តផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទាននៅមានសេសសល់

ពោធិ៍ស្នាម អាតោតាទីបេយ្យលោ

អនាតាមិតា ។ ឥត្ថវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ជិរោធសញ្ញាសហគតំ
 សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ បេ ។ ជិរោធសញ្ញាសហ-
 គតំ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកជិស្សិតំ វិរាគ-
 ជិស្សិតំ ជិរោធឯស្សិតំ វេស្សត្ថបរិណាមី ។ ឯវំ ភាវិ-
 តាយ ចោ ភិក្ខុវេ ជិរោធសញ្ញាយ ឯវំ ពហុលីក-
 តាយ ទ្ធិន្ទំ ដលាជំ អញ្ញតំ ដលំ ចាជិត្តំ ជិដ្ឋវ
 ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាតាមិតាតិ ។

[៦៦៤] ជិរោធសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ពហុលី-
 កតា មហតោ អត្ថាយ សំវត្ថតិ ។ មហតោ យោ-
 គក្ខោយ សំវត្ថតិ ។ មហតោ សំវេតាយ សំវត្ថតិ ។
 មហតោ ដាសុរិហារាយ សំវត្ថតិ ។ កថំ ភាវិតា
 ច ភិក្ខុវេ ជិរោធសញ្ញា កថំ ពហុលីកតា មហ-
 តោ អត្ថាយ សំវត្ថតិ ។ មហតោ យោគក្ខោយ
 យ សំវត្ថតិ ។ មហតោ សំវេតាយ សំវត្ថតិ ។
 មហតោ ដាសុរិហារាយ សំវត្ថតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ជិរោធសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ

ពោធិ៍សាត់ អាណាចក្របេយ្យាល

ក៏គង់បានអនាគាតមិផលដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនា
 នេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា ។ បេ ។ ចំរើន
 ទេវតាសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រិក អាស្រ័យនូវការ
 លេត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ និរោធសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ
 បណ្តាផលទាំង២ ផលណាមួយក៏កើតជាក៏ស្តែង គឺបានអរហត្តផលក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទៅមានសេសសល់ ក៏គង់បានអនាគាតមិផលដែរ ។

២៦២ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើនិរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោធន៍ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សេចក្តីសំរេតធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះនិរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច
 បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ធំ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោធន៍ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេត
 ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុទ្ធា

។ បេ ។ និរោធសញ្ញាសហគតំ ធុរេត្តាសម្ពោជ្ឈនំ
 ភាវេតិ វិវេកនិស្សំតំ វិរាគនិស្សំតំ និរោធនិស្សំតំ
 រោស្ស្ឋគ្គបរិណាមី ។ ឯវំ ភាវិតា ខោ ភិក្ខុវេ និរោធសញ្ញា
 ឯវំ ពហុលីកតា មហតោ អត្តាយ សំវត្ថុតិ ។
 មហតោ យោគត្តោមាយ សំវត្ថុតិ ។ មហតោ សំវេតាយ
 សំវត្ថុតិ ។ មហតោ ដាសុវិហារាយ សំវត្ថុតិ ។

[៦៦៥] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កង្កា ននី ចាចីននិដ្ឋា
 ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ
 ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណោ
 និព្វានបញ្ចារេ ។ កថេត្ថ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ
 ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ
 ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ចារេ ។
 វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈនំ ភាវេតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ មហាវរុទ្ធ

។ បេ ។ ចំរើនទេវតាសម្ពោជ្ឈង្គ ប្រកបដោយនិរោធសញ្ញា អាស្រ័យនូវ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកតម្រិក អាស្រ័យនូវ
 ការរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
 និរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើន
 យ៉ាងនេះហើយ ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីរក្សាចាកយោគដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេតដ៏ធំ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខដ៏ធំ ។

[៦៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតុគ្គិ មានទំនាបទៅខាងកើត
 ជំរាលទៅខាងកើត ឈមទៅខាងកើត យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧
 រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះ
 និព្វាន យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន
 ទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈង្គ ។ បេ ។

ពោធិ៍សាត់ អាណាចក្រប្រយោល

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ជន៍ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាទនិស្ស័តំ
និរោធនិស្ស័តំ វោស្សត្ថបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សត្វ ពោជ្ឈន្ត ភាវេន្ត សត្វ ពោជ្ឈន្ត ពហុ
លីករោន្ត និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វានមោណោ និព្វា-
នបញ្ចរោតិ ។ (យាវ ឯសនា ចាលំ វិត្តាវេតព្វា) ។

[៦៦៦] បញ្ចមាជិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធអានិយាជិ សញ្ញា-
ជនាជិ ។ កតមាជិ បញ្ច ។ រូបរកោ អរូបរកោ
មាណោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច-
ទ្ធអានិយាជិ សញ្ញាជនាជិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ
បញ្ចន្ទំ ឧទ្ធអានិយាជិ សញ្ញាជនាជិ អភិញ្ញាយ
បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ សត្វ ពោជ្ឈន្ត
ភាវេតព្វា ។ កតមេ សត្វ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សតិសម្ពោជ្ជន៍ ភាវេតិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ជន៍
ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាទនិស្ស័តំ និរោធនិស្ស័តំ

ពោធិ៍សាត់ អាណាចក្រប្រយោល

ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោធជ្រុង ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
 សេចក្តីប្រាសចាកគម្រោង អាស្រ័យការរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះ
 បង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើននូវពោធិ៍សាត់ទាំង៧ ធ្វើឲ្យ
 ច្រើននូវពោធិ៍សាត់ទាំង៧ រមែងជ្រាលទៅក្រពះនិព្វាន ធុនទៅក្រពះ
 និព្វាន ឈរទៅក្រពះនិព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។ (គប្បីសំដែងបាលីឲ្យ
 ពិស្តារដកបដល់ការស្វែងរកផងចុះ) ។

(៦៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈនេះមាន ៥
 យ៉ាង ។ ទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈទាំង ៥ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុបរាគ ១
 អរូបរាគ ១ មានៈ ១ ទទ្ធច្នៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥
 នេះឯង ហៅថាទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវ
 ចំរើនពោធិ៍សាត់ទាំង ៧ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
 ដើម្បីលះបង់ នូវទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ៥នេះចេញ ។ ចំរើនពោធិ៍សាត់
 ទាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
 សតិសម្ពោធជ្រុង ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោធជ្រុង ដែលអាស្រ័យសេច-
 ក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាសចាកគម្រោង អាស្រ័យការរលត់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារង្កោ

វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឥមេសំ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចង្គិ
 ឡុទ្ធភ្នាតិយានំ សញ្ញោជនានំ វភិក្ខាយ បរិក្ខាយ
 បរិក្ខាយាយ បហានាយ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ភាវេ-
 តញ្ចាតិ ។

(៦៦៧) សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កង្គ្រា ននី ចាចីន-
 និដ្ឋា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ចារ ។ វិវមេវ ចោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ
 តហុលីតរោន្តោ និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោ-
 ណា និព្វានបញ្ចារ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គោ ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ តហុលីតរោន្តោ
 និព្វាននិដ្ឋោ ហោតិ និព្វានចោណា និព្វានបញ្ចារ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ភាវេតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសិកាវគ្គ

បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវចំរើន
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីគស្ត់ទៅ
ដើម្បីលះបង់ នូវទុទ្ទមាគិយសំយោជនៈទាំង ៥ នេះឯង ។

[៦៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទន្ទេគង្គា មានទំនាបទៅខាងកើត

ដំរាលទៅខាងកើត ឈមទៅខាងកើត យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧
រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះ
និព្វាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនពោជ្ឈង្គ
ទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គទាំង ៧ រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន
ទុនទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ ។ បេ ។

ពោជ្ឈង្គស្ស អាតាបាតទីបេយ្យលោ

ឱបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ នោ-
 សវិនយបរិយោសានំ មោហវិនយបរិយោសានំ ។ ឯវំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេន្តោ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គំ តហុលីកោន្តោ និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វា-
 នមោណោ និព្វានបញ្ចរោតិ ។ (ឯវំ រាគវិនយបរិ-
 យោសានំ យាវ ឯសនា ចាលិ វិត្តាវេតញ្ចា) ។

[៦៦៨] បញ្ចមាជិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធម្មាតិយាជិ សញ្ញា-
 ជនាជិ ។ កតមាជិ បញ្ច ។ រូបរាគោ អរូបរាគោ មាណា
 ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ឧទ្ធម្មាតិ-
 យាជិ សញ្ញាជនាជិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ទំ
 ឧទ្ធម្មាតិយានំ សញ្ញាជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ
 បរិក្ខាយាយ បហានាយ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតញ្ចា ។
 កតមេ សត្ត ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ
 ភាវេតិ ។ បេ ។ ឱបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ រាគវិនយ-

ពោធិ៍សាត់ អាណាពាទីបេយ្យាល

ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោធជ្រុង ដែលមានការលះបង់រាគៈជាទីបំផុត មានការ
 លះបង់ទោសៈជាទីបំផុត មានការលះបង់មោហៈជាទីបំផុត ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនពោធិ៍សាត់ទាំង៧ ធ្វើឲ្យច្រើននូវពោធិ៍សាត់
 ទាំង៧ រមែងជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ឡានទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅ
 រកព្រះនិព្វានយ៉ាងនេះឯង ។ (ត្រូវធ្វើបាលីឲ្យពិស្តារ តាំងអំពីឯសនា
 រហូតដល់ការលះបង់រាគៈជាទីបំផុតយ៉ាងនេះផងចុះ) ។

[៦៦៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទទួលម្ចាស់សំយោជនៈនេះមាន ៥
 យ៉ាង ។ ទទួលម្ចាស់សំយោជនៈ ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបូរណគ ១
 អរូបរណគ ១ មានៈ ១ ទទួលៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥
 នេះឯង ហៅថាទទួលម្ចាស់សំយោជនៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 (ត្រូវចំរើនពោធិ៍សាត់ទាំង៧) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់
 ទៅ ដើម្បីលះបង់នូវទទួលម្ចាស់សំយោជនៈ៥នេះចេញ ។ ចំរើនពោធិ៍សាត់
 ទាំង៧តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
 សតិសម្ពោធជ្រុង ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោធជ្រុង ដែលមានការលះបង់

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

បរិយោសានំ នោសវីនយេ បរិយោសានំ មោហវីនយេ បរិ-
 យោសានំ អមតោគធំ អមតបរាយំ អមតបរិយោ-
 សានំ និព្វាននិព្វំ និព្វានចោលំ និព្វានបញ្ចរំ ។
 ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ធិ ឧទ្ធអានិយានំ សញ្ញា-
 ជនានំ អភិញ្ញាយេ បរិញ្ញាយេ បរិក្ខុយាយេ បហានាយេ
 ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈន្តា កាវេតញ្ចតិ ។ (យថា មគ្គសំ-
 យុត្តំ វិត្តាវេតព្វំ តថា ពោជ្ឈន្តសំយុត្តំ វិត្តាវេតព្វំ) ។

ពិច្ឆ័យនំ

អដ្ឋបុឡ្ហវគ្គវិនិលកំ

វិច្ឆិទ្កកំ ឧទ្ធអានេន បញ្ចនំ

មេត្តា កុរុណា មុនិតា ឧបេក្ខា

អាណាចារេន តេ និសាតិ ។

ពោជ្ឈន្តសំយុត្តស្ស អាណាចារិកោ សត្តមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

ពត៌ៈជាទីបំផុត មានការលះបង់ទោសៈជាទីបំផុត មានការលះបង់មាហៈ
 ជាទីបំផុត ជាធម៌យោងចុះកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន
 មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ជ្រាលទៅរកព្រះនិព្វាន ធុនទៅរកព្រះនិព្វាន
 ឈប់ទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចម្រើនពោជ្ឈង្គ
 ទាំង៧ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់
 នូវទុក្ខមាតិយសំយោជនៈ៥នេះឯង ។ (មគ្គសំយុត្ត បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យ
 ពិស្តារយ៉ាងណា ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត ក៏ត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះដែរ) ។

ឧទានក្នុងអាសាបាតាទិបេយ្យាលនោះគឺ

អដ្ឋកសញ្ញា ១ បុរ្យវកសញ្ញា ១ វិនិលកសញ្ញា ១ វិច្ឆិក-
 សញ្ញា ១ ទុទ្ធមាតសញ្ញា ១ ជាគំរប់ប្រាំ មេត្តា ១ ករុណា ១
 មុទិសា ១ ឧបេក្ខា ១ អាទាបាតៈ ១ រួមទាំងអស់ជា ១០ ។

ចប់ ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត អាសាបាតនៃ ទី ៧ ។

ឥន្ទ្របេយ្យលោ

អសុភា មរណា អាហារេ

បដិគ្គលេន ច សត្វលោកេ

អនិច្ចទុក្ខអនត្តបហានំ

វិរាតំ និរោធនេន តេ ធនាតិ ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស និរោធវិញ្ចេ អន្ទិមោ ។ ២៧

(៦៦៩) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កុដ្ឋា

ននី ចាចីននិញ្ចា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ញារា ។ បេ ។

ន ចាចីនតោ និញ្ចា

ន និញ្ចា ច សមុទ្គតោ

ទ្វេ តេ ន ទ្វាទស ហោន្តិ

វត្តោ តេន បវច្ឆតីតិ ។

ឥន្ទ្របេយ្យលោ នវិមោ ។

ធម្មបាយ្យល

អសុភសញ្ញា ១ មរណសញ្ញា ១ អាហារបេជ្ជកូលសញ្ញា ១
 សព្វលោកេអនភិវត្តសញ្ញា ១ អនិច្ចសញ្ញា ១ អនិច្ចទុក្ខ
 សញ្ញា ១ ទុក្ខអនត្តសញ្ញា ១ បហានសញ្ញា ១ វិវាគសញ្ញា ១
 និរោធសញ្ញា ១ រួមទាំងអស់ត្រូវជា ១០ គត់ ។

ចប់ ពោធិ្សន្តរសំយុត្ត និរោធរត្ន ទី ៧ ។

(៦៦៩) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទន្ទេគគ្គី មាន
 ទំនាបទៅខាងកើត ជំរាលទៅខាងកើត ឈរមទៅខាងកើត យ៉ាងណា
 មិញ ។ បេ ។

និយាយអំពីទន្ទេគគ្គី មានទំនាបទៅខាងកើត ៦ លើក ទន្ទេ
 គគ្គីមានទំនាបទៅកេសមុទ្រ ៦ លើក ទាំង ៦ លើក ៦ ដង
 នោះ រួមជា ១២ លើក ហេតុនោះបានជាលោកឲ្យឈ្មោះ
 ថាវគ្គ ។

ចប់ ធម្មបាយ្យល ទី ៩ ។

៣៣៦

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុទ្ធា

(៦៧០) យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា អចាទា វា ទ្វិបាទា

វា ចតុប្បាទា វា ពហុប្បាទា វាតិ វិត្តាបេតតំ ។

តថាគតំ បទំ ក្សេដំ

ម្យលំ សាវេន វស្សីកំ^(១)

វាជា ចន្ទិមសុវិយា ច

វត្ថេន នសងំ បទំ ។

(អប្បមាទវត្ថោ ពោជ្ឈន្តសំយុត្តស្ស ពោជ្ឈន្តវិសេន

វិត្តាបេតតោ) ។

ពោជ្ឈន្តសំយុត្តស្ស អប្បមាទវត្ថោ ទសមោ ។

១ វស្សីកំ វេតិបិ បាលោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

[៦៧០] ពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់តាំងពីពួកសត្វមិន
មានជើងក្តី មានជើង ២ ក្តី មានជើង ៤ ក្តី មានជើងច្រើនក្តី បណ្ឌិត
ត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ព្រះតថាគតប្រសើរជាងសត្វទាំងអស់១ ស្នាមជើងដំរី ធំជាង
ស្នាមជើងសត្វទាំងអស់១ កំពូលផ្ទះ ខ្ពស់ជាងគ្រឿងផ្ទះទាំង
អស់១ ក្នុងឫសស្លា ប្រសើរជាងក្នុងឫសទាំងអស់១ ក្នុង
ខ្ទឹមចន្ទន៍ក្រហម ប្រសើរជាងក្នុងខ្ទឹមទាំងអស់១ ក្នុងផ្កាប្លុះ
ប្រសើរជាងក្នុងផ្កាទាំងអស់១ ស្តេចចក្កពត្តិ ប្រសើរជាង
ស្តេចទាំងអស់១ ពន្លឺព្រះចន្ទ ប្រសើរជាងពន្លឺផ្កាយទាំង
អស់១ ព្រះអាទិត្យរុងរឿងក្នុងសរទសម័យ ១ សំពត់កាសិក-
ពស្ត្រ ប្រសើរជាងសំពត់ទាំងអស់១ ត្រូវជា ១០ គត់ ។

(អប្បមាទវគ្គ បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារ តាមទំនងពោជ្ឈន្ត នៃ
ពោជ្ឈន្តសំយុត្តផងចុះ) ។

ពលករណ៍យវត្តោ

[២៧១] សេយ្យថា ចំ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ ពលករ-

ណីយា កក្កុត្តា កយិវន្តិតំ វិត្តារេតតំ ។

ពលំ តីជញ្ច ឆាកោ ច

វុត្តកុម្មេន សុតិយា

អាគាសេន ច ទ្វេ មេយា

នាវា អាគន្ធកា នទី ។

(ពលករណ៍យវត្តោ ពោជ្ឈន្តសំយុត្តស្ស ពោជ្ឈន្ត-

វេសេន វិត្តារេតតោ) ។

ពលករណ៍យវត្តោ ឯកទសមោ ។

ពលករណីយវត្ថុ

[៦៧១] ពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចការងារណាមួយ
ដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ដូច្នេះជាដើម បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារ
ផងចុះ ។

ការងារដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ១ ព័ជ្ជគាមនីធិក្ខតតាម
(អាស្រ័យផែនដី ទើបលូតលាស់ឡើងបាន) ១ នាគ (អា-
ស្រ័យភ្នំហឹមពាន្ត ទើបចំរើនកាយបាន) ១ ដើមឈើទ្រូត
ទៅទិសខាងកើត កាលបើគេកាត់គល់ រមែងរលំទៅទិស
ខាងកើត ១ ឆ្នាំងផ្កាប់ ទឹកមិនដែលហូរចូល ១ ចុងស្រួច
នៃស្រូវ គេដាក់មិនស្រួល តែងមុតដៃជើង ១ ខ្យល់លើ
អាគាសរមែងបក់ទៅត្រង់ទិស ១ អកាលមេឃ បក់ផាត់ធ្លុលី
ឲ្យស្រឡះ ១ ខ្យល់ព្យុះ បក់ផាត់មហាមេឃឲ្យស្រឡះ ១
ចំណងនាវាសមុទ្រតែងពុកផុយ ១ ផ្ទះសម្រាប់អ្នកដំណើរ ១
ទន្លេគង្គា (ដែលមានទំនាបទៅទិសខាងកើត មិនអាចអ្នកណា
បំបែរឲ្យមានទំនាបទៅរកទិសខាងលិចវិញបាន) ១ ។

(ពលករណីយវត្ថុ បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារ តាមទំនងពោជ្ឈក្ក
នៃពោជ្ឈក្កសំយុត្តផងចុះ) ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មុទ្ពិកាយស្ស មហាវិវត្តោ

[៦៧២] តិស្សោ វេហ ភិក្ខុវេ ឯសនា ។ កតហ
 តិស្សោ ។ កាមេសនា ភវេសនា ព្រហ្មចរិយេសនា តិ
 វិត្តាវេតតំ ។

ឯសនា វិជា អាសវេ

ភវេ ច ទុក្ខតា តិស្សោ

ទីលំ មលំ ច ជីយោ ច

វេទនា វណ្ណាយេន ចាតិ ។

(ពោជ្ឈន្តសម្មុទ្ពិកាយស្ស ឯសនាបេយ្យលំ វិវេក-
 ជំស្សិតតោ វិទូហិ វិត្តាវេតតំ) ។

ឯសនាវិវត្តោ ព្វាសមោ ។

[៦៧៣] ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឱយា ។ កតបេ
 ចត្តារោ ។ កាមោយោ ភវោយោ ជិដ្ឋោយោ អវិដ្ឋោ-
 យោតិ វិត្តាវេតតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

[៦៧២] ពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកនេះមាន
៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ការស្វែងរក
៣ យ៉ាង នោះគឺ ការស្វែងរកតាម ១ ការស្វែងរកតាម ១ ការស្វែង
រកព្រហ្មចរិយជាមិត្តទីដ្ឋ ១ ប៉ុណ្ណោះជាដើម បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារ
ផងចុះ ។

និយាយពីការស្វែងរកផ្សេងៗ ១ អាសវៈ ១ ភព ១ ទុក្ខតា-

ធម៌ ៣ យ៉ាង ១ (កិលេស) ដូចជាសសរខៀន ១ មន្ទិល ១

សេចក្តីលំបាក ១ វេទនា ១ តណ្ហា ១ ។

(ឯសនាបេយ្យាលនៃពោជ្ឈន្តសំយុត្ត អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយត្រូវ
សំដែងឲ្យពិស្តារតាមវិវេកនិស្សិតផងចុះ) ។

ចប់ ឯសនាវគ្គទី ១២ ។

[៦៧៣] ពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧប្បន្ននេះមាន ៤
យ៉ាង ។ ឧប្បន្ន ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ឧប្បន្ន ៤ យ៉ាង នោះគឺ
ការមោឃៈ ១ ករោឃៈ ១ ទិដ្ឋោឃៈ ១ អវិជ្ជោឃៈ ១ ប៉ុណ្ណោះជាដើម
បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[២៧៤] សាវត្ថុនិទានំ ។ បញ្ចមាធិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធច្ចា-
 តិយានំ សញ្ញោជនានំ ។ កតមាធិ បញ្ច ។ រូបរកោ
 អរូបរកោ មាណោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាធិ ខោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចុទ្ធច្ចាតិយានំ សញ្ញោជនានំ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចុទ្ធច្ចំ ឧទ្ធច្ចាតិយានំ សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ ប-
 រិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 ភាវេតព្វា ។ កតមេ សត្ត ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិ-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកានិស្ស័តំ វិរាគនិស្ស័តំ និរោធី-
 និស្ស័តំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ
 ភាវេតិ រាគវិនយបរិយោសានំ នោសវិនយបរិយោសានំ
 មោហវិនយបរិយោសានំ អមតោគធំ អមតបរាយធំ
 អមតបរិយោសានំ និព្វាននិព្វំ និព្វាននោណំ និព្វាន-
 បញ្ចវំ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុទ្ធច្ចំ ឧទ្ធច្ចាតិយានំ
 សញ្ញោជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ ប-
 ហានាយ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ភាវេតព្វាតិ ។

ឧបេក្ខ

(៦៧៤) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទទ្ធម្មាគិយ-
សំយោជនៈនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ ៥ យ៉ាង តើដូច
ម្តេចខ្លះ ។ ទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ ៥ គឺ រូបរាគ ១ អរូបរាគ ១ មានៈ ១
ទទ្ធច្មៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥ នេះឈ្មោះទទ្ធម្មា-
គិយសំយោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ភិក្ខុត្រូវចំរើន
ដើម្បីជីវិតច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវ
ទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ ៥ នេះឯង ។ ចំរើនពោជ្ឈង្គ ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈង្គ
ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាសចាកតម្រេក
អាស្រ័យការរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើនទេវេក្ខា-
សម្មាជ្ឈង្គ ដែលមានការលះបង់រាគៈជាទីបំផុត មានការលះបង់ទោសៈ
ជាទីបំផុត មានការលះបង់មោហៈជាទីបំផុត ចុះសិបទៅរកព្រះនិព្វាន
មានព្រះនិព្វាននៅខាងមុខ មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ផ្ទាល់ទៅរក
ព្រះនិព្វាន ឧទទៅរកព្រះនិព្វាន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ បណ្ឌិតត្រូវចំរើន ដើម្បីជីវិតច្បាស់
ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវទទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ
ទាំង ៥ នេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារីញ្ចោ

ឡិយោ យោតោ ឧបាទានំ

កន្តា អនុសយេន ច

កាមគុណា នវណា

ឧត្តា ឧត្តម្ហាគិយានិវតំ ។

ឈរញ្ចោ តេសមោ ។

ន ចាប័នតោ និដ្ឋា

ន និដ្ឋា ច សមុទ្ធំ តា

ទ្វេ តេ ន ទ្វាទស ហោន្តិ

វត្តោ តេន បវុច្ចតំ ។

(ពោជ្ឈន្តំ សំយុត្តស្ស កង្ការេយ្យាលំ វាគវសេន
វត្តាបេតតំ) ។

វិញ្ចោ បុទ្ធសមោ ។

តថាគតំ បទំ ក្ខន្ធំ

ម្យលំ សារេន វស្សីកំ^(១)

វាជា ចន្ទិមសុវិយា ច

១ វស្សីកំ ពិភិបិ ជាហោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារិទ្ធិ

និយាយពីឱយៈ ១ យោគៈ ១ ឧបាទាន ១ ភន្តៈ ១ អនុស័យ ១
កាមគុណ ១ នីវរណៈ ១ ខន្ធ ១ ឧទ្ធម្មាគិយសំយោជនៈ ១ ។

ចប់ ឧបទាន ១៣ ។

និយាយអំពីទន្វេគង្គាមានទំនាបទៅខាងកើត ៦ លើក ទន្វេ
គង្គាមានទំនាបទៅរកសមុទ្រ ៦ លើក ទាំង ៦ លើក ២ ដង
នោះរួមជា ១២ លើក ហេតុនោះបានជាហៅថាវគ្គ ។
(គង្គាបេយ្យាលនៃពោជ្ឈង្គសំយុត្ត បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារ
តាមទំនងពត៌ៈផងចុះ) ។

ចប់ វគ្គទី ១៤ ។

ព្រះតថាគត ប្រសើរជាងសត្វទាំងអស់ ១ ស្នាមជើងដំរី
ធំជាងស្នាមជើងសត្វទាំងអស់ ១ កំពូលផ្ទះ ខ្ពស់ជាង
គ្រឿងផ្ទះទាំងអស់ ១ កូនឫសស្លា ប្រសើរជាងកូនឫស
ទាំងអស់ ១ កូនខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ប្រសើរជាងកូនខ្លឹមទាំង
អស់ ១ កូនផ្កាម្លិះ ប្រសើរជាងកូនផ្កាទាំងអស់ ១ ស្តេចចក្កពត្តិ
ប្រសើរជាងស្តេចទាំងអស់ ១ រស្មីព្រះចន្ទ្រី ប្រសើរជាង
រស្មីផ្កាយទាំងអស់ ១ ព្រះអាទិត្យរឿងក្នុងសរសម័យ ១

ឯសតវិញ្ញោ

វត្ថុន ទស្សនំ បទំ ។

(អប្បមាទវត្ថោ រាគវសេន វិត្តាវេតញោ) ។

បណ្ណាលមោ ។

ពលំ តីដញ្ច ជាតោ ច

វត្ថុកុម្មេន សុត្ថយា

អាគាសេន ច ទ្វេ មេយា

បារំ អាគន្ធកា នទី ។

(ពោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស ពលករណីយវត្ថោ រាគវ-

សេន វិត្តាវេតញោ) ។

សោឡុសមោ ។

ឯសតវត្ថុ

សំពត់កាសិកតស្ត្រ ប្រសើរជាងសំពត់ទាំងអស់១ ត្រូវផ្កា
១០ គតិ ។

(អប្បមាទវគ្គ ត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារតាមទំនងរាគៈផងចុះ)

ចប់ វគ្គទី ១៥ ។

ការងារដែលធ្វើដោយកម្លាំង ១ ពឹងតាមនឹងកូតតាម (អា-
ស្រ័យដីទើបលូតលាស់បាន) ១ នាគ (អាស្រ័យភ្នំហឹមពាន្ត
ទើបចំរើនធំបាន) ១ ដើមឈើទ្រូតទៅទិសខាងកើត ១ ឆ្នាំង
ផ្កាប់ ទឹកមិនដែលហូរចូល ១ ចុងស្រួចនៃស្រូវ គេដាក់
មិនស្រួល តែងមុតដៃជើង ១ ខ្យល់លើអាកាស រមែងបក់
ទៅគ្រប់ទិស ១ អកាលមេឃ បក់ផាត់ផង់ធ្លុះឲ្យស្រ-
ឡះ ២ លើក ចំណងនាវាសមុទ្រ រមែងពុកផុយ ១ ផ្ទះ
សម្រាប់អ្នកជំណើរ ១ ទន្លេគង្គា (ដែលមានទំនាបទៅទិស
ខាងកើត មិនអាចអ្នកណាបំបែរឲ្យមានទំនាបទៅទិសខាង
លិចវិញបាន) ១ ។

(ពលករណ៍យវគ្គ នៃពោជ្ឈង្គសំយុត្ត បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារ
តាមទំនងរាគៈផងចុះ) ។

ចប់ វគ្គទី ១៦ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិរញ្ញោ

ឋិតនា វិនា អាសវេ

ភវេ ច ទុក្ខតា តិស្សោ

ទីលំ មលំ ច ជីយោ ច

វេទនា តណ្ហាយេន ច ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស ឯសតវិញ្ញោ សន្តាសមេ ។

ឱយោ យោតោ ឧទានាធំ

កត្តា អនុសយេន ច

តោមគ្គណា ជីវណា

ទត្តា ឧទ្ធម្មាភិយាជិតំ ។

(ភគវិនយបរិយោសាននោសវិនយបរិយោសាន-
មោហវិនយបរិយោសានវិសេន ឱយវត្តោ វិត្តាវេតព្វោ) ។

អដ្ឋាសមេ ។

(យទបិ មគ្គសំយុត្តំ វិត្តាវិតំ តទបិ ពោជ្ឈង្គសំយុត្តំ
វិត្តាវេតព្វំ) ។

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារុទ្ធ

និយាយពីការស្វែងរកផ្សេងៗ ១ អាសវៈ ១ ភព១ ទុក្ខតា-
 ធម៌ ៣ យ៉ាង ១ (កិលេស) ដូចសសរខ្យែន ១ មន្ទិល ១
 សេចក្តីលំបាក ១ វេទនា ១ គណ្ណា ១ ។

ចប់ ឯសតវគ្គ នៃពោជ្ឈន្តសំយុត្ត ទី ១៧ ។

និយាយអំពីធម៌ៈ ១ យោគៈ ១ ឧបាទាន ១ គន្លះ ១ អន្ទ-
 ស័យ ១ កាមគុណ ១ នីវរណៈ ១ ខន្ធ ១ ទទ្ធម្មាគិយ-
 សំយោជនៈ ១ ។

(ឧយវគ្គ បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារតាមទំនងនៃការលះបង់រាគ
 ទោសៈ មោហៈ ជាទីបំផុតផងចុះ) ។

ចប់ វគ្គ ទី ១៨ ។

(មគ្គសំយុត្ត បណ្ឌិតបានធ្វើឲ្យពិស្តារហើយបែបណា ពោជ្ឈន្ត-
 សំយុត្ត ក៏ត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារបែបនោះដែរ) ។

ចប់ ពោជ្ឈន្តសំយុត្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ

សំយត្តនិកាយស្ស មហាវរុគោ

នវមោ ភាគោ

មាតិកា

អង្គ

អវិជ្ជាវគ្គោ	១
វិហារវគ្គោ	២៨
មិច្ឆតវគ្គោ	៣៨
ចដ្ឋបត្តវគ្គោ	៤៨
អញ្ញាតត្ថយវគ្គោ	៥៨
សុរិយបេយ្យាលោ	៦៣
ឯកធម្មបេយ្យាលោ	៧០
នាហន្តឯកធម្មបេយ្យាលោ	៧៦
គុត្តវបេយ្យាលោ	៨៣
គុត្តវបេយ្យាលី	៩០
អប្បមាទវគ្គោ	១១១
ពលករណីយវគ្គោ	១២២

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ មហាវិវិគ្គ

នវមភាគ

មាតិកា	លេខទំព័រ
អវិជ្ជាវគ្គ	១
វិហារវគ្គ	២៤
មិច្ឆត្តវគ្គ	៣៨
បដិបត្តិវគ្គ	៤៨
អញ្ញាតិគ្គិយវគ្គ	៥៨
សុរិយបេយ្យាល	៦៣
ឯកធម្មបេយ្យាល	៧០
តាហន្តឯកធម្មបេយ្យាល	៧៦
ធម្មាបេយ្យាល	៨៣
ធម្មាបេយ្យាលី	៩០
អប្បមាទវគ្គ	១១១
ពាលករណីយវគ្គ	១២២

មាតិកា

អង្កេ

ឯសនាវគ្គោ	១៤៦
ឧយវគ្គោ	១៥៧

ពោជ្ឈង្គសំយុត្តំ

បព្វតវគ្គោ	១៦៨
គិលានវគ្គោ	២០២
ទទាយវគ្គោ	២១៧
និវរណវគ្គោ	២៣៤
ចកវគ្គោ	២៥០
ពោជ្ឈង្គឆដ្ឋកំ	២៥៧
ពោជ្ឈង្គស្ស គាណាបាទិបេយ្យលោ	៣២១
គង្គាបេយ្យលោ	៣៣៥
ពលករណីយវគ្គោ	៣៣៧
ឧយវគ្គោ	៣៣៧
ឯសនាវគ្គោ	៣៤១

សង្ខេបបង្អស់ប្រាថ្នាមាតិកា

៣៤៥

មាតិកា

លេខទំព័រ

ឯសតវគ្គ	១៤៦
ឧបាយវគ្គ	១៥៩

ពោជ្ឈង្គសយុត្ត

ចក្ខុវគ្គ	១៦៨
តិណ្ឌវគ្គ	២០២
ឧបាយវគ្គ	២១៧
និរោធាវគ្គ	២៣៤
ចក្ខុវគ្គវគ្គ	២៥០
ពោជ្ឈង្គធម្មក	២៥៩
ពោជ្ឈង្គ អាត្មាបាសាទិចេយ្យល	៣២១
គង្គាចេយ្យល	៣៣៥
ពលករណីយវគ្គ	៣៣៧
ឧបាយវគ្គ	៣៣៩
ឯសតវគ្គ	៣៤១

